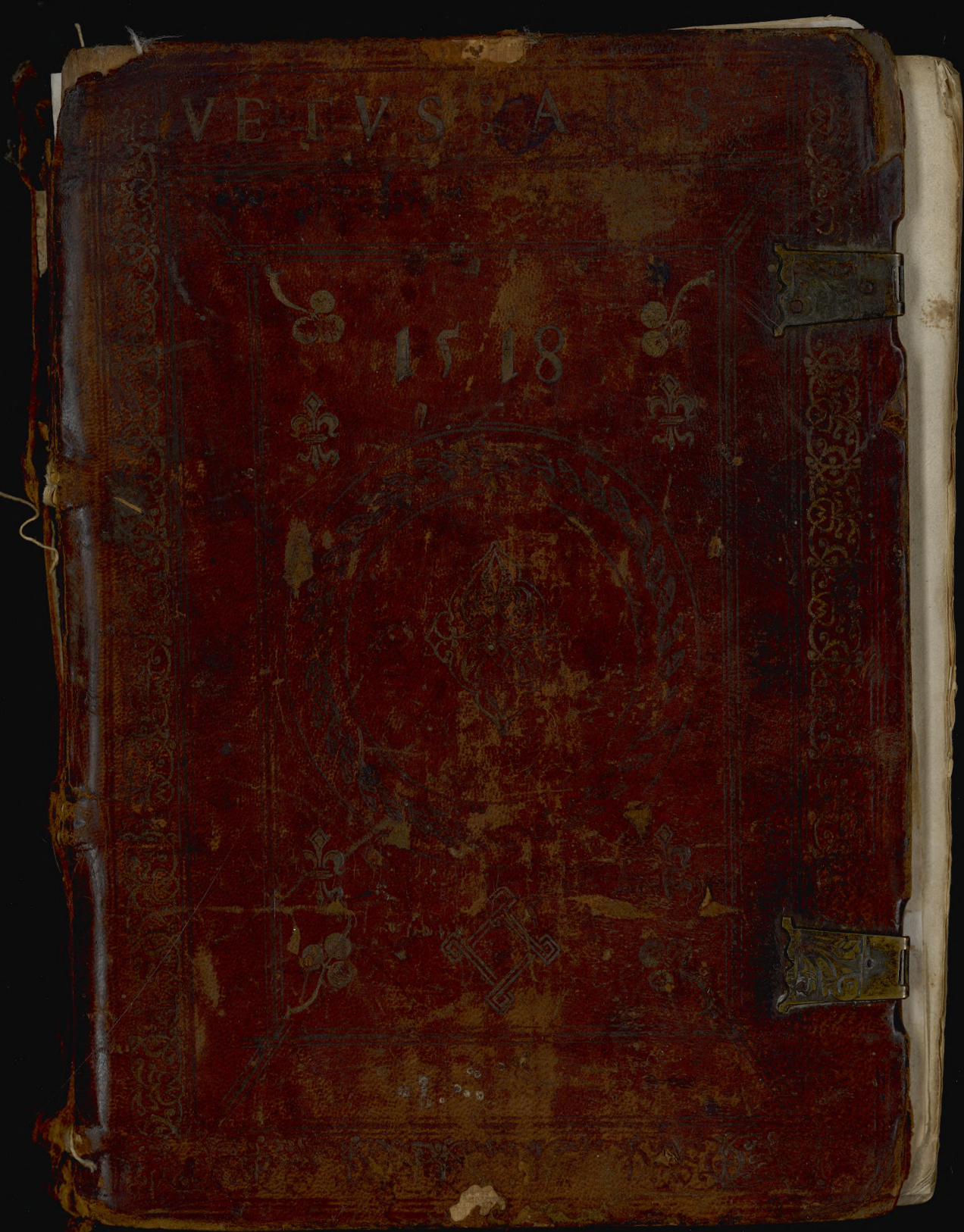

VETVS : A

1518

and in the first form on the 20th
and in the second form on the 20th
and in the third form on the 20th

Ex. 8
display

James
Lapley

multiple
cause of
lung

Diffinere
est duple

Deser
figas

Ben.

Plato

3

G-6

Lawes in Court. a. 11. 12.

Bibl. Jag.

Comendacio Logices

Non abs re logica

Non abs re logica ipsa Comendabilis extat primum namque Inuentores eius
Clari et magni fuerunt Et inter omnes Zeno Stoicorum princeps asserit
fore primum Cicero quoque in bruto sic agit Sed quis omnium doctior quis
accucior quibus in Rebus uel gerendis uel indagandis acutior acile
fuit qui omnium logicorum maximus extitit Et aureolus quoque ^{ipse} que
nos alio nomine appellamus accerimus disputator extitit logico ad
uitrice Logica aduitrice Hic nempe ~~scilicet quod per se est de se per se~~
~~scilicet in se~~

Sub venerabili &c Gregorio viro Martino huius doctore
Plebano sancti Nicolai ac Rectore Universitatis Studij
Eratoniensis pro tunc Exite Anno domini MC^o v^o xxx^o
Sunt in Regula. Computatione & stualy Ego ~~scripsit~~
Johannes Eschardus

MICHAEL VRATISLAVIENSIS. BONARVM ARTIVM MA
gister Maioris Collegij artistarum studij Cracouiensis Collegia
tus Spectabili viro Ioāni Haller cui accōsuli Craco. S.D.

Non possum abduci humanissime Ioannes quin tibi gratificer plurimum qui summam profecto hac nostra tempestate curam adhibuisti: ut tua opera tua diligentia reipublice fructum afferres amplissimum. Quid enim commodius quid utilius & urbi & Gymnasio Cracouiensi accideret quam eam habere impressoriae officinam per te studiosissime ac sumptuose erectam: qua utriusque fama celebrior apud externos reddatur. Qua denique adolescentes litteris traditi ad studia capescenda vehementius incitantur. Quid enim Romanos aliquando obscuros fecerit. Et si domi atque militiae egregia gesserint facinora: nisi scriptorum inopia quibus graeci abundarunt. Idcirco fama Romanis fortissimis longedariore extitere. Habet igitur insignis urbs Cracouia quo nomen suum exteris nationibus innotescere queat. Habet praeterea ipsum Gymnasium Cracouiense: quo nonnulla studiosis perutilia offerre poterit. Verum etsi in hac nostra academia viri quique doctissimi fuerint qui & maiora & commodiora traderent possent. Ipse quidem caeteris imbecillius hoc ipsum puerile congestum tibi antehac nimis compendiose atque imperfecte traditum. Superiori autem anno cum propter pestilentiae furorem Cracouiam reliquerim: ac intuitum me recepissem portum ubi ocium nactus: hoc itidem opusculum & augere & ampliare curauimus. Et tunc iterum humanitati offerre institui: ut illud ad communem studiosorum utilitatem imprimas: & in publicum ex tua officina prodire sinas. Quod si feceris habebis posthac ex alijs viris multo doctioribus & maiora & adolescentibus commodiora. Cura ut valeas: diuque viuas Ex aedibus nostris vndecimo Kalendas Septembris. Anno salutis nostrae. M. CCCC. IX.

Q. m. 5227

[illegible]

Engestum logicū: quod & intro

ductorū dici queat. Quo timores ad dialectice
penetratū facit⁹ duci poterūt. Quo deniq; z op^o
ponēdo z repōdēdo acutiores reddi valeant. In
aliq; partes diuidit. In quaz pmo. Primo de di
uisione est vidēdū de pōsitione z eius partibz.

Logica est duplex
 ¶ Naturalis: est quodam naturalis inclina-
 tio seu abilitas quod est idonee facilliter
 ad discendum verum a falso: vel infirmum
 cum a magistro nudo. Talis enim non est scientia.
 ¶ Artificialis: est quidam habitus acquisitus
 per studia laborum et exercitia: veri et falsi
 consideratiui.

s: est sciētia docēs diffinire: diuidere: & generaliter
ratiōes discernere. Et hec acquirit per demonstratio
nes regulas logice.

vsus ⁊ appellatio eoz ad alias sciētiās q̄ docet lo-
lis. Nec aut̄ nō est sciētia: sed modus sciēdi

Vetus : est pars logicę principalissime consideranda
de partib; integralib; ppinqds vel remor; argumeta-
tiois. vel de passioib; earundẽ partiu; ppinquaz vel
remoraz. v. libe. porphiri; ꝛ pdicamẽtorũ Aristoteli.
Siliet secundũ 7 tertium tractatũ Pe. hispani
vbi agit de partib; integralib; remor; argumeta-
tiois. Itẽ libri duo pibermentias aristotelis / 7 pri-
mus tractatũ petri hispani vbi agit de partib; ppi-
nqds. Itẽ tractatũ septimũ pe. hispa. in q̃ tractatu
de passioib; 7 ppterabilib; terminoz. Et dicit verũ
nõ q̃ esset senioꝝ 7 antiquoꝝ altera : sed qz consideran-
de partib; partes autẽ sũt pores toto gũ veteriores.

¶ Noua: et pars logicę principalissime considerans
de totali argumentatione sive in vel de partibz sub
iectiuis argumentationis vel de passionibz z pposi
tione earundem partiu subiectiuaz. vt in pmo prio
rum: z qđo tractatu petri hyspa. agit de syllogis
mo in comuni qđ ad ei⁹ forma. in secūdo Priorum
de alijs tribz speciebz argumentatiōis viz de enti
memate/inductiōe z exēplo i coi. Itē in li. poste. re
pi. elēco. sūt i qđo z sexto tractatu pe. hyspa. agit
de partibz subiectiuis argumentatiōis. In li. autē p
quētiāz z obligatorioz agit d passionibz partiu sub
iectiuaz argumentatiōis. Et dicit logica noua/nō
qđ nouit z vltimo esset inuēta: sed qđ tractat de
totali argumentatione: modo totum est naturaliter
poster⁹? z per psequēs nou⁹ suis partibus.

primo ponitur

duccio logices quia
logica in sua com-
munitate e quoddam

equivocon tale aut
Sella mil pene e distinguet
la fredda ti diffinid
me homi

a natura ut patz 30 de
amma 87 logica nalis mchoi
a natura pat patz de quibz
tam caus 11-12-13

Vel Logia vsuata e ha rassa con
libris acoustitus ex h. ult.

artibor luctus p am
ria mediante lagira
Dortomali formado, f

deleto for. fimo al. effa. logora
de fiant e. habetur. digne
et. realit. a. logora

1. *Dei*
 2. *Dei*
 3. *Dei*
 4. *Dei*
 5. *Dei*
 6. *Dei*
 7. *Dei*
 8. *Dei*
 9. *Dei*
 10. *Dei*
 11. *Dei*
 12. *Dei*
 13. *Dei*
 14. *Dei*
 15. *Dei*
 16. *Dei*
 17. *Dei*
 18. *Dei*
 19. *Dei*
 20. *Dei*
 21. *Dei*
 22. *Dei*
 23. *Dei*
 24. *Dei*
 25. *Dei*
 26. *Dei*
 27. *Dei*
 28. *Dei*
 29. *Dei*
 30. *Dei*
 31. *Dei*
 32. *Dei*
 33. *Dei*
 34. *Dei*
 35. *Dei*
 36. *Dei*
 37. *Dei*
 38. *Dei*
 39. *Dei*
 40. *Dei*
 41. *Dei*
 42. *Dei*
 43. *Dei*
 44. *Dei*
 45. *Dei*
 46. *Dei*
 47. *Dei*
 48. *Dei*
 49. *Dei*
 50. *Dei*
 51. *Dei*
 52. *Dei*
 53. *Dei*
 54. *Dei*
 55. *Dei*
 56. *Dei*
 57. *Dei*
 58. *Dei*
 59. *Dei*
 60. *Dei*
 61. *Dei*
 62. *Dei*
 63. *Dei*
 64. *Dei*
 65. *Dei*
 66. *Dei*
 67. *Dei*
 68. *Dei*
 69. *Dei*
 70. *Dei*
 71. *Dei*
 72. *Dei*
 73. *Dei*
 74. *Dei*
 75. *Dei*
 76. *Dei*
 77. *Dei*
 78. *Dei*
 79. *Dei*
 80. *Dei*
 81. *Dei*
 82. *Dei*
 83. *Dei*
 84. *Dei*
 85. *Dei*
 86. *Dei*
 87. *Dei*
 88. *Dei*
 89. *Dei*
 90. *Dei*
 91. *Dei*
 92. *Dei*
 93. *Dei*
 94. *Dei*
 95. *Dei*
 96. *Dei*
 97. *Dei*
 98. *Dei*
 99. *Dei*
 100. *Dei*

*Es de veling no cōm in
Viermanis, van go funder
effet rivvater, ff xon ab
intē N xxi v. d. l. d. n. t.*

21
 ga xps. in gles. me. ga. xps. a
 in. xps. me. ga. xps. a
 o. xps. me. ga. xps. a
 22
 ga. xps. in. xps. me. ga. xps. a

1. *glossaria* *concordia*
 2. *ad acquisitionem*
 3. *et sapientiam*
 4. *et sapientiam*

10. 11. 12.
 13. 14. 15.
 16. 17. 18.
 19. 20. 21.
 22. 23. 24.
 25. 26. 27.
 28. 29. 30.
 31. 32. 33.
 34. 35. 36.
 37. 38. 39.
 40. 41. 42.
 43. 44. 45.
 46. 47. 48.
 49. 50. 51.
 52. 53. 54.
 55. 56. 57.
 58. 59. 60.
 61. 62. 63.
 64. 65. 66.
 67. 68. 69.
 70. 71. 72.
 73. 74. 75.
 76. 77. 78.
 79. 80. 81.
 82. 83. 84.
 85. 86. 87.
 88. 89. 90.
 91. 92. 93.
 94. 95. 96.
 97. 98. 99.
 100. 101. 102.
 103. 104. 105.
 106. 107. 108.
 109. 110. 111.
 112. 113. 114.
 115. 116. 117.
 118. 119. 120.
 121. 122. 123.
 124. 125. 126.
 127. 128. 129.
 130. 131. 132.
 133. 134. 135.
 136. 137. 138.
 139. 140. 141.
 142. 143. 144.
 145. 146. 147.
 148. 149. 150.
 151. 152. 153.
 154. 155. 156.
 157. 158. 159.
 160. 161. 162.
 163. 164. 165.
 166. 167. 168.
 169. 170. 171.
 172. 173. 174.
 175. 176. 177.
 178. 179. 180.
 181. 182. 183.
 184. 185. 186.
 187. 188. 189.
 190. 191. 192.
 193. 194. 195.
 196. 197. 198.
 199. 200. 201.
 202. 203. 204.
 205. 206. 207.
 208. 209. 210.
 211. 212. 213.
 214. 215. 216.
 217. 218. 219.
 220. 221. 222.
 223. 224. 225.
 226. 227. 228.
 229. 230. 231.
 232. 233. 234.
 235. 236. 237.
 238. 239. 240.
 241. 242. 243.
 244. 245. 246.
 247. 248. 249.
 250. 251. 252.
 253. 254. 255.
 256. 257. 258.
 259. 260. 261.
 262. 263. 264.
 265. 266. 267.
 268. 269. 270.
 271. 272. 273.
 274. 275. 276.
 277. 278. 279.
 280. 281. 282.
 283. 284. 285.
 286. 287. 288.
 289. 290. 291.
 292. 293. 294.
 295. 296. 297.
 298. 299. 300.
 301. 302. 303.
 304. 305. 306.
 307. 308. 309.
 310. 311. 312.
 313. 314. 315.
 316. 317. 318.
 319. 320. 321.
 322. 323. 324.
 325. 326. 327.
 328. 329. 330.
 331. 332. 333.
 334. 335. 336.
 337. 338. 339.
 340. 341. 342.
 343. 344. 345.
 346. 347. 348.
 349. 350. 351.
 352. 353. 354.
 355. 356. 357.
 358. 359. 360.
 361. 362. 363.
 364. 365. 366.
 367. 368. 369.
 370. 371. 372.
 373. 374. 375.
 376. 377. 378.
 379. 380. 381.
 382. 383. 384.
 385. 386. 387.
 388. 389. 390.
 391. 392. 393.
 394. 395. 396.
 397. 398. 399.
 400. 401. 402.
 403. 404. 405.
 406. 407. 408.
 409. 410. 411.
 412. 413. 414.
 415. 416. 417.
 418. 419. 420.
 421. 422. 423.
 424. 425. 426.
 427. 428. 429.
 430. 431. 432.
 433. 434. 435.
 436. 437. 438.
 439. 440. 441.
 442. 443. 444.
 445. 446. 447.
 448. 449. 450.
 451. 452. 453.
 454. 455. 456.
 457. 458. 459.
 460. 461. 462.
 463. 464. 465.
 466. 467. 468.
 469. 470. 471.
 472. 473. 474.
 475. 476. 477.
 478. 479. 480.
 481. 482. 483.
 484. 485. 486.
 487. 488. 489.
 490. 491. 492.
 493. 494. 495.
 496. 497. 498.
 499. 500. 501.
 502. 503. 504.
 505. 506. 507.
 508. 509. 510.
 511. 512. 513.
 514. 515. 516.
 517. 518. 519.
 520. 521. 522.
 523. 524. 525.
 526. 527. 528.
 529. 530. 531.
 532. 533. 534.
 535. 536. 537.
 538. 539. 540.
 541. 542. 543.
 544. 545. 546.
 547. 548. 549.
 550. 551. 552.
 553. 554. 555.
 556. 557. 558.
 559. 560. 561.
 562. 563. 564.
 565. 566. 567.
 568. 569. 570.
 571. 572. 573.
 574. 575. 576.
 577. 578. 579.
 580. 581. 582.
 583. 584. 585.
 586. 587. 588.
 589. 590. 591.
 592. 593. 594.
 595. 596. 597.
 598. 599. 600.
 601. 602. 603.
 604. 605. 606.
 607. 608. 609.
 610. 611. 612.
 613. 614. 615.
 616. 617. 618.
 619. 620. 621.
 622. 623. 624.
 625. 626. 627.
 628. 629. 630.
 631. 632. 633.
 634. 635. 636.
 637. 638. 639.
 640. 641. 642.
 643. 644. 645.
 646. 647. 648.
 649. 650. 651.
 652. 653. 654.
 655. 656. 657.
 658. 659. 660.
 661. 662. 663.
 664. 665. 666.
 667. 668. 669.
 6

in sua principia ~~et~~
 et huc duple dno gregorio
 ric dno pija hiber piden)

Que conséquente les l'op
liber posterorum. Alin q
lupion sine intentionale
is. et in venire

1. *Amorpha canescens* (L.) DC.
 2. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 3. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 4. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 5. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 6. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 7. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 8. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 9. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.
 10. *Amorpha fruticulosa* (L.) DC.

12345678910111213141516171819202122232425262728293031323334353637383940414243444546474849505152535455565758596061626364656667686970717273747576777879808182838485868788899091929394959697989910010110210310410510610710810911011111211311411511611711811912012112212312412512612712812913013113213313413513613713813914014114214314414514614714814915015115215315415515615715815916016116216316416516616716816917017117217317417517617717817918018118218318418518618718818919019119219319419519619719819920020120220320420520620720820921021121221321421521621721821922022122222322422522622722822923023123223323423523623723823924024124224324424524624724824925025125225325425525625725825926026126226326426526626726826927027127227327427527627727827928028128228328428528628728828929029129229329429529629729829930030130230330430530630730830931031131231331431531631731831932032132232332432532632732832933033133233333433533633733833934034134234334434534634734834935035135235335435535635735835936036136236336436536636736836937037137237337437537637737837938038138238338438538638738838939039139239339439539639739839940040140240340440540640740840941041141241341441541641741841942042142242342442542642742842943043143243343443543643743843944044144244344444544644744844945045145245345445545645745845946046146246346446546646746846947047147247347447547647747847948048148248348448548648748848949049149249349449549649749849950050150250350450550650750850951051151251351451551651751851952052152252352452552652752852953053153253353453553653753853954054154254354454554654754854955055155255355455555655755855956056156256356456556656756856957057157257357457557657757857958058158258358458558658758858959059159259359459559659759859960060160260360460560660760860961061161261361461561661761861962062162262362462562662762862963063163263363463563663763863964064164264364464564664764864965065165265365465565665765865966066166266366466566666766866967067167267367467567667767867968068168268368468568668768868969069169269369469569669769869970070170270370470570670770870971071171271371471571671771871972072172272372472572672772872973073173273373473573673773873974074174274374474574674774874975075175275375475575675775875976076176276376476576676776876977077177277377477577677777877978078178278378478578678778878979079179279379479579679779879980080180280380480580680780880981081181281381481581681781881982082182282382482582682782882983083183283383483583683783883984084184284384484584684784884985085185285385485585685785885986086186286386486586686786886987087187287387487587687787887988088188288388488588688788888989089189289389489589689789889990090190290390490590690790890991091191291391491591691791891992092192292392492592692792892993093193293393493593693793893994094194294394494594694794894995095195295395495595695795895996096196296396496596696796896997097197297397497597697797897998098198298398498598698798898999099199299399499599699799899910001001100210031004100510061007100810091010101110121013101410151016101710181019102010211022102310241025102610271028102910301031103210331034103510361037103810391040104110421043104410451046104710481049105010511052105310541055105610571058105910601061106210631064106510661067106810691070107110721073107410751076107710781079108010811082108310841085108610871088108910901091109210931094109510961097109810991100110111021103110411051106110711081109111011111112111311141115111611171118111911201121112211231124112511261127112811291130113111321133113411351136113711381139114011411142114311441145114611471148114911501151115211531154115511561157115811591160116111621163116411651166116711681169117011711172117311741175117611771178117911801181118211831184118511861187118811891190119111921193119411951196119711981199120012011202120312041205120612071208120912101211121212131214121512161217121812191220122112221223122412251226122712281229123012311232123312341235123612371238123912401241124212431244124512461247124812491250125112521253125412551256125712581259126012611262126312641265126612671268126912701271127212731274127512761277127812791280128112821283128412851286128712881289129012911292129312941295129612971298129913

Et de telle sorte que
 l'on a vu que les
 autres ne font rien
 de tout cela.

Doctrinale

Logica arti-
ficialis ē du-
plex.

**Logica doctrinalis
est duplex.**

qua questione colligitur tota lege
quod dicitur agnitionem ex multis
tunc tractat de luce & notat
non finit & divinitatem et arguit
etiam quod quod agnitionem
est unitatem infinitam & habet
etiam ex se ipsa a se
aliter dicitur & dicitur ex se
non camp dicitur et arguit
non lapid ab uno loco

*L'ingine vauant d'heure q'd
e de p'tier amote au
gros canton est. Mm. 20
E en chuy Wm. 187
L'in b'm p'p'riety off
him was one of 7 in d'
q' e'ch de p'tier p'tier
negotie, et Mm. 20
ho. 187*

De subiecto logice Notandum.

Subiectum capitur
octo modis.

<i>Al</i> he quantos arre pamos foute pidi put e fommio e mposio m f. put e fym alio e. m moy q de pout fja rex	<i>m</i> et gome vail e libe m m e r foz
--	--

Quo simul ars heret his sunt subiecta quaterna.

Diffinitio subiecti attributionis. Subiectum est cuius
ius completa & perfecta cognitio in aliqua scientia intenditur: primo notum: non
excedens limites illius scientie: ad quod omnia considerata in tali scientia habent
attributionem.

Heu + p. et illud quod dicit
vnam Panem vnam vel h^o
albedo

*Eius nam accidentia & aggrava-
ta in variis diebus quibus
quies aggraviatur per se et
accidentia*

*Sicut illud quodammodo ab aliis
dicitur per se et per accidens
commune sunt*

**Sed adições requi-
runt ad subiectū**

Lusita
per adequationem in effo-
sito non aliquid intelligi
potest quoniam communibile
est quod ad Considera-
tionem

Quod est for
matio et
divitum p
ectum for
male x

¶ Primo p obiectionem alicuius potencie / qmodo dicim⁹ q color
est subiectū visus / ⁊ sonus obiectum audire⁹. Et sic cas
nitur secundo de anima. Cui⁹ de quēdo roles ⁊. Et sic cas

¶ Secundo pro famulo. ut cum dicitur in qualibet policia
debet esse principans: id est domin⁹ / 2 subiectū. i. famul⁹

¶ Tercio p illo qd supposit alteri. & sic dicit q scabellū est
subiectū pedū. i. suppositū. *¶ Tercio in se*

¶ Quarto pro illo cui inheret aliqua forma substantialis vel accidentalis. Et sic partes dicit subiectū albedinis Et materia prima subiectū forme substantialis.

Quinto p altera parte principali & materiali ppositiois ca
thegorice. Et sic capit a Petro hyspano. in pmo tracta
tu. cu dicit: subiectu est de quo aliquid dicit.

¶ Sexto p[er] eo d[e] q[uo]d aliqui p[er]dicat accidet aliter ⁊ co[n]uertit
bilit[er]. Et sic h[ab]et d[e]licat[ur] subiectu[m] ⁊ risibile p[ro]p[ri]a passio. Et
sic cap[it] p[ri]mo posterio[rum]. vbi dicit[ur] tria sunt p[ro]gnita: vbi
delicet subiectu[m] passio diuina.

¶ Septio p inferiori alicui⁹ superior⁹ yr species est sub
iectuz generis. Et sic capiti⁹ vna regula antepedicame
ntali vbi dicit. Quando alteru⁹ de altero pdicat yr de sub
iecto id est de inferiori.

Octavo: p eo circa qd pncipalit pfať intentio alicui⁹ ara
tifiq; aut sciētie. Et tale dicit subiectū attributionis. De
octo a acceptiōes subiecti rāgunť in his meritis.

Prima. q. debet esse ens. q. dicit Aristoteles sexto metha
physice. De non ente non est scientia. Et primo posterior.
Quod non est non contingit scire.

¶ Secunda. q non debet esse ens per accidens. quod patet similiter per Aristotelem sexto methaphisice/ qui dicit. q de ente per accidens non habet scientia.

¶ Tercia. q non sit corruptibile ens. quia de corruptibilibus non est sciencia. primo posteriorum.

¶ Quarto, q̄ sit principaliter cōsideratū in tali sciētia cuius est subiectū. Et ideo passiōes subiecti z partes subiecti z principia subiecti q̄ cōsiderant ratiōe subiecti z minus principaliter nō habēt ratiōē subiecti.

¶ Quinta. q̄ sit adequatū illi sciētie cui⁹ est subiectū .i. q̄ non excedat limites illi⁹ sciētie in q̄ est subiectū; ita q̄ sub tali ratione formali in nulla alia sciētia p̄sideret.

¶ Sexta. q̄ oia p̄siderata in illa sciētia cū est subiectu
habeant ordinē ⁊ attributionē ad tale subiectum ⁊ sub eo
continentur quantum ad rationem considerandi.

**Attribus
no ad subie
ctū est duplex**

Verificatiuus. Illa dicitur habere attributionē verificatiuam ad subiectū, de quibus subiectum predicatur vere et affirmatiue, vt sunt partes subiectiue subiecti.
Reductiua. Illa dicitur habere attributionē reductiuam, que reducuntur ad subiectum vel vt principia subiecti: vel vt partes integrales: vel vt proprietates subiecti. Et licet de eis ipsum subiectum non potest verificari in recto, tamen bene in obliquo.

Argumentatiuus est subiectus in tota logica. Quia illud

est subiectum totius logice: cui demonstratur inesse propria passio communissima in logica/considerata per propria et adequata principia: sed argumentariū est huiusmodi, ergo est subiectum in logica. Minor probatur: quia passio illa communissima est illatiuum consequentis ex antecedente. Principium autem propinquū seu medium: est diffinitio argumentationis. Et sic demonstratio hoc modo: ponendo diffinitioem subiecti pro medio: propriam passionem pro maiori extremitate: et subiectum pro minori extremitate. vnde versus. Sic diffi. medium pas. maior: sub quoq; minor. vt sic. Omnis oratio habens antecedens et consequens cum nota illationis/illatiue recta: est illatiua consequentis ex antecedente. Sed omnis argumentatio est oratio habens antecedens et consequens cum nota illationis/illatiue recta. ergo omnis argumentatio est illatiua consequentis ex antecedente. tenet consequentia in pmo modo pme figure in barbara.

Aliqui dicunt q

Syllogismus sit subiectum in tota logica. pro concordia tamen istorum nota.

**Subiectū
est duplex**

Communitatis. Et est communissimum in aliqua scientia consideratum, ad quod omnia habent attributionem et ordinem: sicut ad principium illius scientie. Et sic argumentatio est subiectum totius logice.

Principalitatis. Et est principalior et dignior pars subiecti communitatis. Et sic syllogismus est subiectum logice: quia est principalior et dignior pars argumentationis. Omnes enim alie partes argumentationis reducuntur ad syllogismum, sicut ad perfectiorem partem. vt dicit secundo porri.

Uno modo communitate pro omni illo quod dependet a ratione et fabricatum est a ratione. Et sic non potest dici subiectum logice: sed est commune toti trituo.

**Enratio
nis capitur
duplicitur**

Alio modo pro ente ratiocinationis. Et sic illud dicitur ens rationis quo ratio vitur deueniendo ex notitia notā ad noticiam ignoti. Et sic bene potest esse subiectum logice: quia tunc idem est quod argumentatio.

Due sunt partes orationis in logicum: scz Nomen et verbum. Ratio: quia logicus ponit tot partes orationis quot sibi sufficiunt ad finem suum: qui est discernere verum a falso: sed ad hunc finem sufficient nomen et verbum: ex quibus constituitur propositio verū vel falsum significans. ergo.

Nomen est vox significatiua ad placitum sine tempore cuius nulla pars separata aliquid significat finita et recta.

Uno modo grammaticaliter: vt scz consideratur a grammatico quantum ad suum modum significandi. Et sic distinguitur

Verificatiuus est passio subiecti de omni subiecto considerati in se. Et illa passio est illatiuum consequentis ex antecedente. Et sic demonstratio hoc modo: ponendo diffinitioem subiecti pro medio: propriam passionem pro maiori extremitate: et subiectum pro minori extremitate. vnde versus. Sic diffi. medium pas. maior: sub quoq; minor. vt sic. Omnis oratio habens antecedens et consequens cum nota illationis/illatiue recta: est illatiua consequentis ex antecedente. Sed omnis argumentatio est oratio habens antecedens et consequens cum nota illationis/illatiue recta. ergo omnis argumentatio est illatiua consequentis ex antecedente. tenet consequentia in pmo modo pme figure in barbara.

Vel passio subiecti tenet logicū ens rationis argumentatiua nō ē substantia ad quā omnis seu spiritualis et ita tripliciter est subiectum totius logice: ad quā omnis seu argumentatiua et per se substantia. Ad quā omnis illud dicitur de quo de rationis et ita tripliciter est subiectum totius logice: ad quā omnis seu argumentatiua et per se substantia.

Propter hoc qd forma generalis et ad melius omnia applicabilia. Consequenter accedat auctor ad declarandū ea qd huiusmodi sunt tractatu p 4

**Nomē capi-
tur dupli-
ter**

*Et hoc
pōt quod
res conde-
mōis ex
quēntia
ad nōm lē
gale sum-*

**Nomē capi-
tur tripli-
ter**

*Considerari casus sine
est
obligari enim malitiam
pōt pōt reddere suppositi
non xbo psonali ut
magis e gū casus*

ab alijs septē pñbusōis. h̄ mō nō pñsideratur a logico
¶ Alio mō logice p q̄libet dictione recti casus: q̄ fecit directe
sui fecit: q̄ apta nata ē esse pñ pñōis categorice. et sic pñdes
rant a logico. et h̄ mō pñomē et pñcipiū dicunt nomina.

Comuniter. Et sic omis illa vox que potest reddere suppositum
verbo q̄cūq̄ mō accipiat siue significatiue siue nō. significatiue
personaliter siue materialiter dicitur nomē comuniter sumptū: ut est omis
vox litterata cuiuscūq̄ casus fuerit.

¶ Proprie: p omni voce que significatiue personaliter capta ex
significatiue quā actū habet potest reddere suppositū verbo pso-
nali finiti modi: siue talis vox sit simplex siue cōposita. Hoc mō
noia infinita et aliq̄ orationes imperfecte sunt noia. Et noia obliq̄
et noia materialiter capta nō sunt nomina.

¶ Dicitur proprie. Est vox finita et recta que significatiue capta et
personaliter potest reddere suppositum verbo personaliter psonali recto. ut
homo animal. Et hoc modo capit nomē in diffinitione nominis.

¶ Rectū. Et est nomē recti siue notatiui casus qd p̄t redde-
re suppositū verbo personaliter. ut homo animal.

¶ Obliquū. Et est nomē obliqui casus qd significatiue
et personaliter capit nō potest reddere suppositum verbo pso-
nali. ut Latonis Latoni Latonem.

¶ Finitiū. Est nomē siue negatiue infinitate recta sum-
ptū fecitū certe et determinate significat: ut hō est aīa.

¶ Infinitū. Est nomē cum negatiue infinitate recta sum-
ptū: incerte et indeterminate significat: ut hō est aīa.
¶ Infinitū est cui pñā est q̄libet certa et determinata rema-
nentis substantia infinita. ut nō hō nō equus. ¶ Et sicut in q̄
libet pbo adiectiuo duo sunt. scilicet pñus et nō pñus
substantiū significat. Et ac pñealis q̄ p pñū participiū
expm̄t. ut currit: valet tantū sicut est currit. Sic in noīe
pformiter duo inueniunt substantia q̄ dem cui nomē im-
nit. Et q̄libet a q̄ est nōis impositio. cū effi dicitur homo. hō
significat ens hūis humanitatem. hic ens est suba cui nomē
imponit: hūanitas pō q̄libet siue forma a q̄ sit nois im-
positio. Negatio itaq̄ infinitas supuenēs aufert p com-
determinatā a qua nomē habet quod dicitur infinitū.

¶ Prima q̄ habeat qualitatem determinatam: ex defectu cuius nullo
transcendit: ut res: ens in cōmuni accepta. Similiter sine carbo-
ne greuiatā et noia infinita: quis aliquis. signa distributiva: ut om-
nis quilibet: nō possunt infinitari cum nō habeat qualitatem deter-
minatam substantie.

¶ Secunda: q̄ tale nomen non sit negatiue: sed habeat qualitatem
indeterminatam positivam: ex defectu cuius nemo: nullus et limita-
lia non possunt infinitari.

¶ Negans. Est que sepat vel diuidit cōpositiones p̄deat cū subiecto. ut
cū dicitur homo nō currit. Ibi illa negatio nō negat actū currit inesse hōi:
Et hec negatio manet libera. cum non addat termino per cōpositionem.
Hec negatio negans est malignantis nature: quicquid post se inuenit

Infinitum

Secundū p̄ declaracione ampliori
coy q̄ h̄ntur in textu quod sup̄iora
bona nomina infinita quedam
substantia et alia adiectiua

¶ In nominibus substan-
tiis Negatio infinitas
imponit vel eliquit
Simplex siue finitiū in q̄libet
forma intellectus Et finitiū
quia in nominibus substan-
tiis qualitas nō ē aīa
fecit dīstricta et q̄ ab
lata. ibi qualitate clausse
intelligit negatiue significatiue
speciali et veliquit signifi-
catum p̄ quāle
in eam et ita in his moris
de tali nomine

**Nomen est quod
duplex**

*Quodlibet
cuius d
lum adie
ctiua est
libile et
substantia
nōm finitū
et p̄cipue
huc actus
p̄ substantia
actus qualis*

**Due dicitio-
nes requirunt
ad nomen i-
ninitum.**

*Ad huc alij p̄m
conducunt. ut si p̄
significat aliquis de
terminata p̄ nō sit
et p̄ hoc ex mō
huc p̄nomina p̄*

*huc negatio
negans dē
et negatio
conducunt
mō quia nō
p̄m et ubi
quid ē dē
tam de ente quāvis nō ente et q̄
inter affirmatiue et negatiue ip̄a
non ē aliquid inditū*

*Et si dicit
addit vel
responde
huc dicitur
in mō
dēti actualitē et
p̄m*

Negatio est triplex hoc totum destruit: et oppositum eius inducit. Cuius duo sunt officia: scz negare z distribuere: distribuere enim terminat unum supra quem cadit, si est distribuibilis.

¶ Priusquam. Est quæ tollit habitum 7c derelinquit subiectum cum
apertitudine ad ipsum: vt inustus: 7c hec negatio intrat compositio
nem cum dictione cui coniungitur.

Et ita negans p[ro]ut
 affirmans subicit
 et rurs[us] m[er]ito d[icitu]r
 quia e[st] q[uod] r[ati]o n[on]
 p[ro]bat q[uod] subicit
 ap[er]to m[er]ito et ita
 n[on] p[ro]b[at] h[ic] s[er]v[an]t[ur]
 ente b[ea]t[us] d[icitu]r
 Vide ut p[er] h[ic] n[on]
 g[er]ant[ur] et p[er] h[ic]
 firmat[ur] q[uod] n[on]
 n[on] e[st] abnegans
 m[er]ito. Et n[on] e[st]
 d[icitu]r lapide m[er]ito
 d[icitu]r n[on] m[er]ito ita
 et d[icitu]r q[uod] lapide
 n[on] e[st] m[er]ito n[on] m[er]ito
 Et habet negans
 addit[ur] d[icitu]r p[ro]p[ri]e
 h[ic] h[ab]et h[ab]et

Verbum suae
nomen triplex

Communitatis. Est qd apud natū est esse pars p̄p̄ositionis mētalīs.

verba impersonalia. *Sanctus pater noster* *verba* *et* *et* *et*

ter

¶ Propriissime est vox q ex lignificatione qua habet acti potest esse
appositū respectu no. minis nominatiui casus in propositione d

¶ Obliquū. Est verbū quod ab alio derivatur. vt sunt omnia ve

gicū verba dicunt. Cum illud saltem p̄bum fm logicū dicat: q̄
non se primo q̄ nō ratione cōserius vere q̄ falsē nō dicatur.

cur⁹ acc⁹ specialis est priu⁹ manere acti generali indetermin⁹

Ideo omne p̄bū resoluit in hoc p̄bū est ⁊ in suū participiū p̄senti
 cōpōis ut currit/est currēs. Sicut ergo in noie nēgatio remouē

nitū q̄re p̄cat actū īfinitū cōmunē: vt se extēdit tā ad ens q̄ ad nō ens. Et quo patet q̄ huiusmodi vbi nō potest enūciari de subie-

A iii

24 110

alias significat
antecedentem
passionem de

cur⁹ acc⁹ specialis est priuati manere actu generali indetermin
te. vt nō currit. nō laborat. Quēadmodū em̄ in noīe est substantia

specialis q̄ est res p̄bi p̄ participiū p̄sentis t̄pis illi⁹ p̄bi importata

Idcirco omne vobis relinquit in hoc vobis est et in illius participium perfer-
temporis. ut currit/est currens. Sicut ergo in nomine negatio remouetur

qualitate a subiecto facit hominem infinitum. Sic similis negatio to-
lens actum specialem derelinquit actum generale ^{essendi} et reddit verbum infi-

nitū qre pcat actu infinitu comune: vt le extendit ta ad ens q ad n
ens. Ex quo patet q huiusmodi pbū nō potest enūciari de subie

¶ Propter quod cum non significet aliquem actum determinatum: qui per intellectum
dicatur de alio: ideo non est verbum: sed logicum.

2 119

*Alia exempla ad rationem a
finitatem sunt facta
in significat ad
pham bonitatis. Et
soli deo vel maxime
boni vel boni plures
et c.*

**¶ Ad verbum
quod debet
infiniri re
quiruntur tres
conditiones**

**¶ Partes no
minis siue
verbi sunt
duplices**

**¶ Partes oratio
nis sunt du
plices**

*vocalis et pro
preia*

**Oratio est vox significatiua ad placitum: cuius par
tes separate aliquid significant:**

**Oratio capi
tur duplici
ter.**

**¶ Una vox dici
tur duplici
ter.**

**¶ Vox dicitur signi
ficatiua ad
placitum du
pliciter scz**

**Oratio est
duplex**

**Sensus ille
dicitur**

¶ Prima. Quia ante infinitationem significet actionem vel passionem determinatam: ratione cuius hoc verbum est / non potest infinitari: quia ipsum in sua transcendentia acceptum / significat actum generalem: scz actum essendi / inclusum in omni verbo.

¶ Secunda: quia significet actum specialem qui sit finitus et non infinitus. ex defectu cuius / verba iam infinita non possunt infinitari.

¶ Tertia: quia tale verbum non determinet sibi certum suppositum. Et ideo verba prime et secunde persone similiter verba exempte actionis non possunt infinitari.

¶ Integrales sunt: ex quibus verbum vel nomen integratur et componitur. Et tales non debent aliquid significare separate.

¶ Subiectiue sunt termini inferiores ad verbum siue nomen: vt amo lego / que sunt verba. lapis lignum / que sunt nomina.

¶ Principales sunt: sine quibus non potest componi propositio categorica: vt sunt nomen et verbum.

¶ Similes principales sunt: sine quibus potest componi propositio categorica: vt sunt aduerbia / conjunctiones / prepositiones / interiectiones. Logice ergo ponit solum duas partes orationis principales. Et alias appellat sine categoricis ratione officij. quia non potest reddere suppositum verbo personali finiti modi: nec esse appositum respectu nominis nominatiui casus.

¶ Communiter pro qualibet aggregatiōe dictionum inter quas est conuenientia grammaticalis / siue omnes sint significatiue siue non. vt buff est buff. Et hoc modo non accipit hic in diffinitione.

¶ Proprie pro aggregatione dictionum significatiuarum vltimae vt homo est animal. Est sic capitur in propositis: et dicitur oratio quasi oris ratio vel modus: quia oratio vocalis formatur ore.

¶ Una simpliciter. Est illa que non est composita ex pluribus vocibus. vt nomen vel verbum quodlibet.

¶ Aggregatiue. Est illa que est composita ex pluribus vocibus: que habent unitatem ratione alicuius forme vniuentis illas: vt in propositione categorica ex subiecto et predicato fit vnum ratione copule verbalis vniuentis subiectum cum predicato.

¶ Formaliter. Est vox simplex vel terminus impositus ad significandum finem se et ratione sui. vt quodlibet nomen siue verbum.

¶ Virtualiter. Est vox que est imposita ad significandum / non finem se / sed finem suas partes. Et hoc modo oratio dicitur esse vox significatiua ad placitum.

¶ Perfecta. est que perfectum sensum generat in animo auditoris: vt hoc currit.

¶ Imperfecta. Est que imperfectum sensum generat in animo auditoris: vt homo albus.

¶ Perfectus est qui coplete et perfecte terminat actum intellectus / non suspensus animi auditoris ad inquisitionem alterius requirit ad suum intellectum. vt homo est animal. Ibi est scientia completa orationis non regrens ad additionem alterius / sed coplete intelligit. vel sensus perfectus est: quando ei potest responderi verum est: vel falsum est.

Imperfectus. Est scientia incōpleta que nō cōplere z perfecte termi-
nar accūm intellectus: sed indiget alio vt cōplere intelligat. vt dicēdo:
homo albus. Vel sensus imperfectus est quando ei nō potest responderi:
verū et vel falsum est.

Perfectū simpliciter. Est cui nihil deest neq; additionē suscep-
tū de q; loquitur Aristot. quōd Verba ph. dicens: Perfectum est qd
nō suscipit īperbole. id est: additionē z sic solus deus est pfectus.

Perfectū in genere. Est quod habet omnia q; requirunt ad ei-
essentiā z naturā. hoc modo res naturalis perfecta dicitur: cum est
ex materia z forma integrata. Istō modo oratio dicitur perfecta:
quādo est cōposita ex supposito z appposito. sic em est pfecta essen-
tialiter: sed non accidentaliter. q; sic adhuc potest p̄fici per addi-
tionem alicuius aduerbi.

Indicatiua. Est illa cuius verbū principale est indicatiui modi.
di. vt homo currit. Et hēc solus oratio foret p̄p̄m et p̄p̄m q; solus in oratiōe indicatiua

Imperatiua. Est cuius verbū principale est verbū imperatiui
modi. vt petre fac ignem.

Operatiua. Est cuius verbū principale est operatiui modi: vt
vinam essem bonus clericus.

Cōiunctiua. Est cuius verbū principale est cōiunctiui modi. vt
si veneris ad me: dabo tibi equū. in qua oratiōe veneris est p̄buz
p̄ncipale: z est cōiunctiui modi. p̄pterea hec oratio dī cōiunctiua:
licet in ea ponit hoc verbū: dabo: futuri t̄p̄is indicatiui. t̄m nō dī
indicatiua: q; dabo nō est verbū p̄ncipale. verbū principale est
illud qd est p̄ncipale appositū respectu p̄ncipalis suppositi.

Uno modo fm̄le z vt sonant in verbis. z sic nō sunt p̄positio-
nes. vt ista oratio. vellem esse bonus clericus. si cōsideret vt op̄ra-
tiua: z vt explicat desiderii mentis: nec est vera nec falsa. similis
z alie oratiōes huiusmodi.

Alio modo in ordine ad suas indicatiuas q̄s inclūdūt virtuas
liter z in quas resolunt. Et sic faciūt p̄positiones. vt ista. vellem
esse bonus clericus: inclūdūt istā indicatiuā. videlicet. mea est volū-
tas vt ego essem bonus clericus. Sicut ista: sitiens libet̄r bibere:
resoluit in istā. sitiens libenter bibit: z sic de alijs.

**Perfectum
est duplex.**

**Orō pfecta
est q̄druplex**

**Oratiōes ī
peratiue op
tatiue cōiuncti
ue p̄siderant
dupliciter.**

**Aliqd fecit
verū vel fal
sum duplr.**

**Propositio
dicitur vera
dupliciter.**

**Propositio est oratio verum vel falsum significās in-
dicando. vt homo currit.**

Uno modo ex p̄ncipali vel p̄maria significatiōe: z sic hoc cō-
plexum verū z falsum: significat verū z falsum:

Alio modo. Ex p̄sequēti z cōcomitāter. z sic p̄positio significat
verū vel falsum. q; ex quo sic est in re sicut per p̄positionem
significat: sequit q; p̄positio sit vera. z sic capiunt verum z falsū
in diffinitione p̄positionis.

Primo quādo ita est in re sicut per p̄positionem significat. Vel
fm̄ alios: q̄si significat ita esse sicut est in re: iuxta eius significati-
onē totale z p̄positionalē. vt homo est animal.

Secdo q̄n in re nō est ita sicut per p̄positionē nō esse significat.
tur. vel q̄n significat nō ita esse sicut nō est in re iuxta eius signifi-
cationē totale z p̄positionalē. vt homo nō est asinus.

Significatio
tio ppositio
nis ē duplex

¶ Primo. Qñ in re non est ita sicut p ppositione significatur. vel qñ significat ita esse sicut nō est in re iuxta eius significationē totalem et ppositionalem. vt hō est asinus. *et hoc quod ab oppositōe calcat*
¶ Secdo dī falsa qñ ita nō est in re sicut p ppositionē nō esse significatur. vel qñ significat ita nō esse sicut est in re iuxta eī significationē totalem et ppositionalem. vt homo nō est aīal
¶ Totalis. Est quod resultat ex omīb terminis simul sumptis in ppositione. vt ex subiecto p̄dicato et copula.
¶ Partialis est q̄ resultat ex vñone aliquoz terminoz in ppositione positoz cū copula. vt subiecti cū copula; p̄dicati cū copula. veritas ergo et falsitas ppositionis fundata est super significationem totalem et nō parialem.

Propositionū alia categorica alia hypotetica. Nec
 diuisio ppositiōis dī dari penes substantialē ideo. qā diuisiō illī dī dari penes sub
 stantiā: cui⁹ mēbra diuideria differunt penes materiā ⁊ formā: q̄ sunt eoz substan
 tiæ: sed sic est de diuisione pñti. Nā materia ppositiōis categorice est subiectū
 ⁊ forma est copula verbalis. Sꝫ materia ppositiōis hypoteticæ sunt due categori
 cæ: sed forma eius est copula iunctionis: *copul. vel copulæ*

Propositio catholica est que habet subiectū ⁊ prædicatū ⁊ copulā tanq̃ principales pres sui. vt hō est animal.

Propo cathgoriz
ta est duplex.

¶ De inesse. Est illa q̄ est de simpliciter inherencia subiecti cu^m p̄dicato. vr homo est animal. hoc t̄m q̄ bonitas aliqd adaleis. Est illa q̄ est de inherencia modificata subieci cu^m p̄dicato. vr hoīem possibile est currere.

Propositio
de iunctis est
duplex.

¶ De est scdo adiacente. Et illa in qua non ponitur aliud predi-
catu materiale a suo participio. vt andreas est. i. andreas est ens.
Et non dicitur de est scdo adiacente ideo: qa hoc verbu est: ponatur
in secudo loco: sed qa preter ipsum non ponit aliud pdicatu ma-
teriale a suo participio.

¶ De est tertio adiacente. Est illa in qua preter istud verbum est
ponit aliud pdicatum materiale a suo participio: siue ponit ante
copulam sicut in ppositioibz de modo loquedi incōsueto. vt hoc

mo est animal. Exempli secundū. homo animal est. Et dicitur de est ter-
tio adiacente. eo quod preter istud verbum est et suus predicatus ponitur
aliquod predicatum materiale. ^{vel quia in ea habetur substantia}

Materiale est quod coniungitur cum subiecto per copulā. Et dicitur materiale a proprietate: quia ei cōuenit p̄p̄ietas materie: quod est pati ⁊ retori: quēri ad subiectum.

¶ Formale. Est ipsa copula vnies p̄dicariz cū subiecto. ⁊ d̄ for-
male: q̄a ei cōuenit actus ⁊ opatio que est retōrquere rem p̄dica-
ram cū subiecto: ⁊ hoc est copula.

Predicatio
est duplex.

Propositio de eter-
no adiacente eduplex

De modo loquendi p̄sueti. Est p̄positio cathēgorica in dī
dicatum ponit post copulam.

De incōsuetō mō loquēdi. Est ppositio cathēgorica
q̄ p̄dicatū ponit ante copulā. vt hō animal est.

Realis. Est illa que cōiungit vnā rem realem cum alia.
vt clauus cōiungens duos aliteres.

Copula est duplex.

Logica
Est signū lo-
gicale pōitū
aliqua exre-
ma adinūtez
z est duplex.

Propositio categorice. Est hoc pōitū sub-
stantiū sum: cū suis pdeclinēis.
Hypothetice ppositio. Est pūctio copu-
lativa disunctiva vel rōnalis cōiūgēs duas
ppositiones adinūcem.

**Copula lo-
gicalis po-
sitiōis cathe-
gorice est du-
plex.**

Principalis Est que non restringit per relatiūm qui que vel
quod vel eius cōdeclinūm.
Minus principalis Est que restringit p relatiūm qui que vel
quod vel eius cōdeclinūm. vt in hac ppōne categorica. ados-
lescens q est studiosus est bonus. pmi est: dicit copula min⁹ pns-
cipalis. secundū est: dicit copula pncipalis.

**Partes po-
sitiōis cathe-
gorice sunt
due**

Principales sunt si-
ne quibz ppositio con-
stitui non potest: z sunt
duplices.

Minus principales
sunt sine quibz pōr con-
stitui ppositio: et sūt du-
plices.

Materiales sunt subiectū z p̄dica-
tum que habent se vt materia pposi-
tionis categorice.

Formales sunt copule verbales: vt
hoc verbū substantiū sum: cū suis
cōdeclinēis habet se vt forma pposi-
tiōis categorice. eo q dat esse sub-
iecto z p̄dicato: vt ex eis fiat pposi-
tio categorica.

Materiales sunt partes subiecti
vel partes p̄dicati.

Formales sūt sine cathegreumata.
vt sunt signa vtiā z particularia.

Exempla harum partiū possunt haberi in hac ppositione. Quilibet asinus ho-
minis est bonū animal. Cuius ppositionis ptes pncipales materiales sunt homis bonū. Pars autē formalis
principalis est hoc verbū substantiū est. Minus pncipalis formalis est hoc sine
cathegreuma quilibet.

Verbalis. Est mutatio verbi adiectiū in suūz participiū
p̄sentis tēporis: z in hoc verbū substantiū sum: vel in ei⁹
condeclinū: vel in aliqō circūlocutiū. Exemplū pmi: vt
homo currit. hō est currens. Exemplū secūdi: ego amor ab
andrea. i. ego sum ens qd amat ab andrea. in q resolūtiōe
ponit oratio circūlocutiua est participiū p̄sentis tēporis
que est cōposita ex relatiūo qui q̄vel qd: z eodē verbo.

Nominalis. Est mutatio obliqui casus in suū rectūz z
in hoc verbū substantiū sum: vel eius pdeclinū fm ext
gentiā p̄gruicariis. Et in relatiū eiusdē casus cuius ca-
sus fuit illē obliquis. Exemplū de grō. anthoni interest le-
gere: que resoluit sic: anthoni⁹ est cuius intēst legere. De
datiūo. Nicolao placet dormire. i. nicolaus est cui placet
dormire. De actiō. Andreā op̄ret studere: resoluit sic: and-
reas est quē op̄ret studere. De ablatiō. a Joāne verberat
petr⁹. resoluit sic: iohannes est a quo verberat petrus.

Subiectum est de quo aliquid dicitur: p̄dicatū ve-
ro est illud quod dicitur de altero: scz de suo subiecto.

*non est dicitur
vt ostendit
vt hinc
dicitur foras
negat foras
foras est dicitur
et ad hunc*

*exemplū
vbi in aliq
circūlocutiōe
ponit p̄sē
resolūtiōe*

Harrell &

*Hocq; dicitur
partibus effen-
cialibz pparat
Categorice quib;
determinatur de accidentibz
inter et pmo de qualitate*

Quia omne
primum debet
esse nome
obliquum ali
na & nomi
patet
Hanc quia
de pto debet
fieri subre
et quod con
ad iudicatio
na pot esse
substantia
na videtur
sup o mli
omalius 3

¶ Nota: qñ pñ pñcatu pñm pñm pñm pñm
 cam i3 includit pñcatu in se cu copula. vt hñ currit: valz illaib
 ¶ Nota: qñ in aliq pñne ponit pñm substantiuu: sic (est currit:
 qñ nñ ponit pñcatu explicat: includit suu pñcatu pñris temp
 ris qñ est pñcatu. vt homo est: valet ista: homo est ens.

Propositionū categoricarū alia vniuersalis alia pa-
 ricularis: alia indefinita: alia singularis. Hic em̄ subdiuidit̄ potestis p̄positionē
 que vocat̄ q̄ntitas: p̄ponis ad similitudinē q̄ntitatis realis: q̄ est accides rei p̄sequen-
 tem ex parte materie a qua habet ortū. sic etia3 in p̄positione dispositio subiecti

fig vtm
futh her

bermo
nltus
qliber
uemo
nentur
altre
femp
ou ipe

ad m. l. t. h. n.
f. H. B. j. d. f. v.
H. B. v. g. p. r. y. j.
H. B. v. g. p. r. y. j.
H. B. v. g. p. r. y. j.
H. B. v. g. p. r. y. j.
H. B. v. g. p. r. y. j.

Prima: q in ea p subiecto ponat terminus cois commu-
ter tentus. Et ideo ista non est vniuersalis. omnis homo
est totum in quantitate: quia in ea iste terminus hominis non
capitur communiter, sed materialiter pro le: 7 ideo est pro
positio singularis.

est non significat
verba plura quia in
omnibus & sol illa aut
effectus prout ex
est manifestum quia
ista illa una q̄ apta
nata sunt & tunc sub
illa forma solus
occupata tali forma

Reale e res alla
 rurs rei ripsen
 tatura vt no
 rultus ait tabex
 nam vmatu
 pedes e signu
 dunt - talade

Logicale e dicitur
Sui terminis ad
significat & e in
proposito et e dicitur
materialium et finem
materialium Logice
e ad significat

2° h^o Smiathe
Strom 2° 8° 10° 12° 14° 16° 18° 20° 22° 24° 26° 28° 30° 32° 34° 36° 38° 40° 42° 44° 46° 48° 50° 52° 54° 56° 58° 60° 62° 64° 66° 68° 70° 72° 74° 76° 78° 80° 82° 84° 86° 88° 90° 92° 94° 96° 98° 100° 102° 104° 106° 108° 110° 112° 114° 116° 118° 120° 122° 124° 126° 128° 130° 132° 134° 136° 138° 140° 142° 144° 146° 148° 150° 152° 154° 156° 158° 160° 162° 164° 166° 168° 170° 172° 174° 176° 178° 180° 182° 184° 186° 188° 190° 192° 194° 196° 198° 200° 202° 204° 206° 208° 210° 212° 214° 216° 218° 220° 222° 224° 226° 228° 230° 232° 234° 236° 238° 240° 242° 244° 246° 248° 250° 252° 254° 256° 258° 260° 262° 264° 266° 268° 270° 272° 274° 276° 278° 280° 282° 284° 286° 288° 290° 292° 294° 296° 298° 300° 302° 304° 306° 308° 310° 312° 314° 316° 318° 320° 322° 324° 326° 328° 330° 332° 334° 336° 338° 340° 342° 344° 346° 348° 350° 352° 354° 356° 358° 360° 362° 364° 366° 368° 370° 372° 374° 376° 378° 380° 382° 384° 386° 388° 390° 392° 394° 396° 398° 400° 402° 404° 406° 408° 410° 412° 414° 416° 418° 420° 422° 424° 426° 428° 430° 432° 434° 436° 438° 440° 442° 444° 446° 448° 450° 452° 454° 456° 458° 460° 462° 464° 466° 468° 470° 472° 474° 476° 478° 480° 482° 484° 486° 488° 490° 492° 494° 496° 498° 500° 502° 504° 506° 508° 510° 512° 514° 516° 518° 520° 522° 524° 526° 528° 530° 532° 534° 536° 538° 540° 542° 544° 546° 548° 550° 552° 554° 556° 558° 560° 562° 564° 566° 568° 570° 572° 574° 576° 578° 580° 582° 584° 586° 588° 590° 592° 594° 596° 598° 600° 602° 604° 606° 608° 610° 612° 614° 616° 618° 620° 622° 624° 626° 628° 630° 632° 634° 636° 638° 640° 642° 644° 646° 648° 650° 652° 654° 656° 658° 660° 662° 664° 666° 668° 670° 672° 674° 676° 678° 680° 682° 684° 686° 688° 690° 692° 694° 696° 698° 700° 702° 704° 706° 708° 710° 712° 714° 716° 718° 720° 722° 724° 726° 728° 730° 732° 734° 736° 738° 740° 742° 744° 746° 748° 750° 752° 754

Affirmativa. *vr* omnis, omne, quilibet, quolibet, quodlibet cum eorum con-
declinis.

significat et in
positum et dicitur
matrimonium et fuit
matrimonium legitimum
et quod significat
et hoc dicitur
matrimonium et dicitur
matrimonium et dicitur
matrimonium et dicitur

Signa
alia sūt
dupli
cia

Affirmatiua
sunt q̄cludūt
terminū cōem
z aliud sinca
thegreuma dū
tributuum. vt
sunt.

¶ Negatiua: est q̄ includit terminū cōm z aliū
sine cathegorema negatiuū. vt nemo. l. hō. neut. i.
nullus illoz. nihil. i. nullū ens.

¶ **S**cōda: ppter traditionē habenda. qm in traditionē
semp vna pō est vltis: z alia pticularis. ppositio autē non
efficit vniuersalitē vt particularis nisi p signa.

¶ **T**ercio: ad reducēdū terminos cōes de potētia ad actū.
Termin⁹ em cōis de se est in potētia vt sumat pō vno vt
p plurib⁹ suppositis. de illa ergo potētia reducitur p signū
vniuersale vel particulare.

pti } reliq
 rin } aliud
 } reliqua
 } aliquis

Propositio particularis: est illa in qua subiicitur terminus communis signo particulari determinatus. v. qdam homo currit. Et dicitur particularis ideo: quia in ea subiectum trahitur ad standum p aliqua parte eius: siue pro aliquo suorum particularium. ¶ Signum particulare: est quod determinat subiectum ad standum p parte eius indeterminatam vel p individuo vago. Et dicitur particulare: quia terminum ad aliquam eius partem. v. dicens: qdam homo currit. Istud signum quidam determinat hominem ad individuum eius: licet indeterminatum. homo enim remotus illo signo non haberet determinationem: sed indifferenter posset accipi p naturam vel suppositis. 2 ideo signum particulare dicitur dispositio subiecti: nō quidem absolute. sed respectiva: dicens qualiter subiectum subiiciat predicato. Vel similia. Signum particulare est sine ambiguitate quod terminum communem immediate sequens non facit stare pro suis suppositis disiective.

Signa particularia
sunt duplicia.

¶ **Pura** sunt aliquis: reliquis: quidā: alter: et his filia.
 ¶ **Impura** sunt aliquoties: quod valz sicut aliq vice. aliqñ
 id est: aliquo tpe. aliqñ ubi: quod tāñ valet sicut in aliq loco.
 ¶ **Prima**. Omne signū positū post copulā suae affirmati-
 onis suae negatiū: vñ suae particulare: suae singulare suae
 ¶ **Secda**. Si signū vñ vñ pculā (aliud est pōdicati-
 re includat inf pres subiecti vel pōdicatiūc est pōdicati-
 vel subiecti. Exēplū sūm. Socrates est videns oēm hominem
 Exēplū sūm. Socrates vidēs oēm equū currit
 ¶ **Tertia**. Quādo signū nūmerale vel particulare ponit-
 in aliqua ppositiōe in pncipio ppositiōis: sic q nō inclu-
 ditur inter partes subiecti: tunc nō est pars subiecti: s3 po-
 nitur pars totius ppositiōis.

Propter hoc quoniam quod tunc in se habet
tunc concipit figuram quoniam; dicitur autem per quod sed in
est dicitur quod figuram ut dicitur in sequentibus
omni hoc est dicitur quod figuram ut dicitur in sequentibus
negatis ut tunc omni hoc est dicitur

nus cōis nullo signo determinat^r. vt hō est aīa. Et dī indeterminate q^uib^{us} quantitatē
indeterminat^r fm rem z intellectū. Nā acceptio sui signūcū nō ē determinata ad
tertā quantitātē fm modū enūciandi qui puenit ex signūcū vniuersale vel particu
lare. z licet subiectū eius supponit determinatū q̄tum ad id de quo verificat^r locu
tio. tamē q̄tum ad modū enūciandi subiectū tenet indeterminate: quia non de
minat per signūcū quantitatū: licet sibi indifferētē addi possēt signūcū vñe vel p^{ri}culat
re. ¶ Nota: hec ppositio: tūc hō currit: est indēfinita: licet ibi ponit^r hoc signūcū exclu
siuū: tūc ipm nō est signūcū quantificatiuū: sed exclusiū. Est autē regula gñalis q^u
oēs ppositōes exclusiue sunt eiusdē q̄nitatis cur^r quantitatē sunt eaz p^{ri}acencia.
p^{ri}acencia autē exclusiue est illō qd remanet de ppositio signo exclusiūo. vñ ista: homo
currit: est p^{ri}acens istius: tūc homo currit.

¶ Quātitatiua ſc illa q̄ reddūt ⁊ faciūt ppoſitōez alieu
tū q̄ntitat. ⁊ ſūt triplicia. ſ. vltia: p̄ticularia: ⁊ ſingularia.
v̄t ſunt p̄noia p̄mitiua q̄ faciūt p̄poſitionē ſingularē.
¶ Nō quātitatiua: ſunt illa q̄ nō reddūt ppoſitōez ab
cū q̄ntitat. v̄t ſunt ſigna excludiua. v̄t exēptiua. v̄t

nus singularis vel terminus cois sumptus est phomine demonstrativo vel phomine
 in andreas currit; vel iste homo currit.

¶ Primo: qñ in ea subiicit termin^{sub} discret^{sub}: vt andreas d^{sub}
 ¶ Sec^{do}: qñ subiicit termin^{sub} cōis cū pnoie des (homo
 mōstratio pmitiue speciei. vt iste homo currit.
 ¶ Tercio. qñ subiicit termin^{sub} cōis p natura simplici: vt
 habet suppositionē simpliciē. vt hō est spēs: aīal est gen^{us}
 ¶ Quarto. qñ subiicit aliqđ dictū qđ solūmodo supponit^{sub}
 p vno singulari. vt boiem currere est possibile.

carí de vno solo. yr fortes de seipo.

s de seipo. ¶ Prima. Omne pñomē demonstratiū pñictū est terminū.
¶ Secūda. Omne aggregatū (nus singlarz. vt ego tu ille.
ex pñoe demonstratiū pñictū z termino cōi ē terminū.
¶ Tertia. qñ pñcipale vñ totale subie (singlarz. vt iste hō
ctū dz singlarz. fari p pñomē demonstratiū. Et qñ hec nō
est singlarz. istūz hoīs asū est aīal: qñ pñcipale subiectū
vel totale nō ē singlarz. fari p pñomē demonstratiū.
¶ Quarta. Omne aggregatū ex termino cōi z noīe pñictū
ipūm immediate sequēte: vel etiā mediante relatiū quicū
vel quod: est terminū singlaris. Exemplū pñictū: hō se
ocrates. Exemplū secūdi: ens quod est socrates.
¶ Quinta. Omne copulatū ex terminis singlaribz est ter
minus singlaris. vt stanislaus z andreas. z licet tale co
pulatū supponit p pluribz: non tamē diuīsim sed contin
etū: quod nō repugnat termino singlarī.
¶ Sexta: copulatū ex termino cōmūnz termino singlar
est terminū cōmūnis. tale enī supponit p pluribz diuī
sim. vt homo z socrates. *huc 4 vñ huc* 18.

¶ Sexta: copulati ex termino cōmuniz termino singlar
est termin⁹ cōmunis. tale enim supponit p pluribus diu
sim, vt homo ⁊ sores. *hinc 4. vlti.* 18.

¶ Septima: disiunctis ex terminis singularibus non conue-
nientibus. nec sinonimis est terminus communis. vt Socrates vt
plato. **¶** Dicitur non sinonimis. qz si fuerint termini sino-
nimis: totū disiunctū est terminus singularis. vt marcus vel
cicero. **¶** Non conuertibilibus. quia si fuerint conuertibiles to-
tum disiunctum est terminus singularis. vt fortis vel hoc
risibile: demonstrando socratem.

¶ Singlaris in secundo et supponedo sub: et est terminus cuius ex suo modo fecit repugnare significare plura essentialiter distincta diuina et vniuocae. ut est quodlibet nomen proprium.

¶ Scōdo. In supponendo m. qui supponit p vno solo: sed
m ei nō repugnat significare plura ex suo mō significadi
essentiali. vt est termin⁹ cōis singularisat⁹ per pnomē de
mōstratiūū pmitiūū. vt iste hō. currit.

¶ Quidam est ei sic teneri qd ex modo talis acceptiois non
sibi repugnat verificari de pluribus immediate et directe:
Discrete est eum sic teneri qd ex (vniuoce et diuifim)
modo talis acceptiois repugnat sibi verificari de pluribus
immediate et directe vniuoce et diuifim.

Propositionũ cathegoricarũ alia affirmatiua alia neg

gariua. Nec enim dicitur pponis categorice teneri se et per forme q̄litas. ⁊ q̄litas
apollitōis sic diffinit. Qualitas est p̄prietas p̄positiōis in modū cōpositiōis vt dicit
sionis p̄dicatū cū subiecto. Vel fm alios. Qualitas p̄positiōis categorice est p̄
prietas categorice attributa ei penes copulā p̄ncipalem hūc p̄ncipaliore parte co
pule affirmatā vel negatā. ¶ Affirmatiua est illa in qua p̄dicatū affirmat de sub
iecto. vt homo currit: h̄ est affirmatiua est p̄positio in q̄ p̄dicatū affirmat de subie
cto. i. in qua p̄dicatū significat inesse subiecto p̄ forma inherētie affirmatiue que
est esse. sicut cum dī. hō currit. sensus est. cursus inest homini affirmatiue ⁊ per for
mam inherētie que est esse: q̄a valz tantū: hō est currēs. Vel affirmatiua est illa in
qua p̄dicatū predicat d̄ subiecto mediāte copulā p̄ncipali affirmatā. vt homo est
animal. ¶ Negatiua: est illa in qua p̄dicatū negat de suo subiecto. vt null⁹ homo
currit: hoc est. quando res p̄dicatā remouet a subiecto: significat inesse negatiue
subiecto: ⁊ per formā in inherētie que dī non esse. vt homo nō currit: valet tātū: ho
mo non est currēs. Vel negatiua est illa p̄positio categorica in qua p̄dicatū dī
citur de subiecto mediāte copulā p̄ncipali negatā: vel p̄ncipaliori parte copul
e negatā. vt nullus homo est afinus.

Prima. Dis ppō categorica in qua nulla ponit negat
rio est ppō affirmatiua. vt homo est animal.

¶ Scda Omnis positio categorica in q ponunt plures
negationes in numero pari talis est positio affirmatiua. z b
si negantur tunc fuerint: virtus earu ferat in copulam.
ve nullus homo no est alius.

Ad cognoscendum
qualitate ppositio-
num categoricarū
notant qñq; regle.

Quarta. Quin alij ppositiōe categorica ponunt due negatiōes: ut a q vis eaz nō ferat in copulā: s; vni⁹ em. ras
lis ppositio est negatiua. vt nullus hō est nullus asin⁹.

Quando nega-
gatio fert vim
suā in copulā: et
quando nō. dā-
tur aliquot re-
gule.

Secunda:quādo negatio ponit inter reges / z rectū sic q rectū pze
cedat / z tūc talis negatio extendit se vltra illa inter q ponitur / ^{et pūlay}
facit propositionē negatiuā. vt hois nulli? asinus currit.

¶ Tercia, quando negatio ponit inter duos terminos quoz vnus est restringibile ⁊ alter restringēz: tunc talis negatio nō fert vim suā vtrā illa nec facit ppositiōem negatiuā siue inter regēs ⁊ res cui regēte pcedere ponat: talis em ppositio est affirmatiua. vi. vi. dēns nullū hominē est asin⁹. Sorēs q nō currit mouet.

Oppositio est
triplex

¶ Rerum est repugnancia duarū qualitātū realium nō potentia
se simul ⁊ semel comparari in eodem subiecto. Vt repugnancia cal-
iditatis ⁊ frigiditatis.

¶ Terminor est repugnantia duorū terminorū nō potentū simul
 2 semel vere et affirmariue pōtari de eodē respectu eiūsdē eodē
 modo cōsiderari et quādruplex relatiua. Vr pater fili. Contraria
 Vr albu nigrū. pūctua. Vr ecclī vidēs. Contradictoria: Vr federe non
 sedere: de his autē oppositiōibz agit in postpōdicamentis.

Propositiōes dicuntur opponi quia coponuntur ex terminis oppositis: et sunt quatuor quia predicata sunt termini contrarij affirmatiue enūciari de aliquo subiecto singulari vel de eodem subiecto eorū distributio vel supposito cum re latius idepreitatur. Exemplū primi: sortes et albi: sortes est niger. Exemplū secundi: omnis homo est albus: omnis homo est niger. Exemplū tertij: vel homo est albus et ideo homo est niger. Et de ista non est ad propositum.

est duplex: **I**n Propositionibus dicuntur opponi: quia sunt de oppositis
quae quedam modo enunciandi predicati de subiecto: ut quia in
vna predicatur enitiam de subiecto vniueriali supra
et in alia de subiecto particulari supra: vel in vna
affirmatiue et in alia negatiue. Et de tali opposi-
tione est hic ad propositionem: et diffinitur sic.

oppositum est duarum propositionum categoricarum utroque
quantum finem ordinem consimiliter capro: quo ad pro-
pos in qualitate tm: vel in quantitate tantum: vel in quantitate et
repugnancia.

¶ Prima. q̄ sint de eisdē subiectis ⁊ p̄dicat̄is: ergo iste due nō op-
ponitur: homo est animal. homo non est asinus.

¶ Secūda: q̄ in eis seruet eadē suppositio in genere. ergo iste nō
opponitur. homo est species. nullus homo est species.

[illegible]

the who in	gria	compens	3
appon qmua	andistonia	q omia	3
hst 3 opponen	paterna	augtho	3
	rotta ant	velo hst thro	
	3 p d	7c	rel

Tercia. *Q* in eis seruetur eadem restrictio. Et ideo iste nō op-
ponitur: omnis homo est animal. nullus homo est animal. quia
in prima hōis nōn restringitur. In secunda vero restringitur
ad standū solū p masculis & non pro femellis.

**Cōditiones ge-
nerales ad op-
positionē res-
pice sunt sex**

Quinta

*Ita quod omnis ab-
quis appellatus sit
homo non formaliter
appellatur et et in re*

*ubi hoc dicitur
Cognosco q
pellat ratio
ne forma
tam veniens
illa sententia est
pono ergo cognosco
illud
quod
nō*

Quarta. *Q* in eis seruet eadem ampliatio. ideo iste non oppo-
nunt ois homo fuit animal. nullus homo est animal. quia in pma
hōis ampliat. in secūda vero nō.

Quinta. *Q* i eis seruet eadē appellatio. ergo iste nō opponit
ego cognosco venientē. ego venientē nō cognosco. quia in prima
fit appellatio. in secūda vero nō.

Sexta. *Q* in ipsis nō sit equuocatio terminorū sed vniuocatio
ergo iste due nō opponunt. ois de⁹ est. nullus de⁹ est. capiendo est in
prima pro existit. & in secūda p comedit.

**Quattuor sunt species oppositionis ppositionū categoricarum. quia quedam
propositiones opponuntur contrarie. quedam subcontrarie. quedam contradicto-
rie. & quedam subalterne.**

**Contrarie sūt vniuersalis affirmatiua & vniuersalis ne-
gatiua eiusdē subiecti & pdicari. vt glubet hō est animal. nullus hō est animal.**

**Cōditiones spe-
ciales ad cō-
trarias req-
runtur due**

Prima. *Q* ambelint vniuersales: quaz vna sit affirmatiua &
alia negatiua eiusdē subiecti & pdicari.

Secūda. *Q* quilibet terminus distribuitur in
vna distribuat in alia. & ergo iste nō sūt contrarie. cuiuslibet homi-
nis oculus est dexter. cuiuslibet hominis ocul⁹ nō est dexter. Sed
iste cuiuslibet hominis ocul⁹ est dexter. cuiuslibet hois null⁹ ocul⁹
est dexter. iam oculus distribuit per hoc signū null⁹. In ista
asit/cuiuslibet hois ocul⁹ nō est dexter/ocul⁹ nō distribuit: cū ne-
gatio non fert vim ante se/ sed post se.

**Subcontrarie sunt particularis affirmatiua. et parti-
cularis negatiua eiusdē subiecti & pdicari. vt quidā hō currit. quidā hō nō currit.**

Et dicunt subcontrarie qz ponitur sub contrariis sicut pars ponit sub suo toto.

Ad subcontrarias requiruntur due cōditiones speciales

Prima. *Q* vna sit particularis vel indefinita affirmatiua & alia
particularis vel indefinita negatiua.

Secūda. *Q* dādo subcontrariā exclusiue affirmatiue nō debet
poni negatio ad cōpōsitā sed ante totā ppositionē. Ergo subcontraria
istius. tantum homo est animal. non est ista. tantum homo nō
est animal. sed ista. non tantum homo est animal.

**Contradictione sūt vniuersalis affirmatiua & particula-
ris negatiua. Vel vniuersalis negatiua & particularis affirmatiua eiusdē subiecti.**

**Et eiusdē pdicari. vt ois homo est animal: quidā homo nō est animal. nullus homo
est animal/ quidā homo est animal. Contradictio est affirmatio & negatio vni⁹ de
eodem ad idem fm idem: similiter & in eodem tempore.**

Prima. *Q* affirmetur et negetur idem de eodem fm rem et
vocem simul/ ex defectu cuius iste non contradicunt. Marcus
currit: tullius non currit.

Secūda. *Q* predicatum enuncietur de subiecto ad idem
comparato. ideo iste non contradicunt. socrates est pater tullij.

**Ad contradicitionē in ppo-
sitionibz habet**

*Ita quod omnis ab-
quis appellatus sit
homo non formaliter
appellatur et et in re*

*ubi hoc dicitur
Cognosco q
pellat ratio
ne forma
tam veniens
illa sententia est
pono ergo cognosco
illud
quod
nō*

*Ita quod omnis ab-
quis appellatus sit
homo non formaliter
appellatur et et in re*

*ubi hoc dicitur
Cognosco q
pellat ratio
ne forma
tam veniens
illa sententia est
pono ergo cognosco
illud
quod
nō*

*Ita quod omnis ab-
quis appellatus sit
homo non formaliter
appellatur et et in re*

*ubi hoc dicitur
Cognosco q
pellat ratio
ne forma
tam veniens
illa sententia est
pono ergo cognosco
illud
quod
nō*

dam requirunt
tur quinq; cō
ditiones

¶ Tertia. **Q**uod predicatū enunciat de subiecto fm eandē partem
rationis. Et ergo iste nō contradicitur: socrates videt fm oculos.
socrates non videt fm os.

Quarta. ¶ Subiectū in vtrac̃ teneat siciter: ratione cui⁹ iste
non traditū. homo est species. null⁹ homo est species. In pma
hō teneat p̃ natura cōmū, in secūda vō p̃ suppositis.

¶ Quinta. ¶ p̄dicatū enūciat i vtraq; p eodē tpe. rōne cul⁹ iste
nō cōtradicit. socrates currit hodie. socrates nō currit cras.

Quia debz
viffere ad
ih mstant
tempore

laris affirmatiua. vel vniuersalis negatiua: particularis negatiua/eiusdẽ subie-

laris affirmatiua. vel vniuersalis negatiua: particularis negatiua/ eiusdē subie-
cti ⁊ p̄dicati. vt omnis homo currit. quidā homo currit. null⁹ homo currit. quidā
homo non currit. Vnde autē specie oppositionis nō ponit Aristoteles p̄mo per
hermenias: quia ipse capit oppositionē propriē.

¶ Communis p omni repugnātia oppositiōnū siue materiali / siue
formali. Et sic capit eā per³ hyspan⁹ q ponit q̄tuor species op
positiōnis: z hoc modo oppositiō subalterna / est oppositiō.

positiōis: et hoc modo oppositio subalterna est oppositio.
¶ Propter repugnantiā formali tñ penes affirmatiōē et negatiōē.
¶ Et diffinitū sit. Oppositio positiōis ē repugnantiā duarū p-
positiōis eadēgenaricę eiusdē subiecti et pōdi carū vñ tñ
falsitate tñ, vel in bis simul, hoc modo capit eā Aristoteles pñm
peribhermenias. Et sic subalterna non est oppositio.

Oppositū ea-
pitiur dupli-
citer

Propositionū cathegoricarū triplex est materia: scz naturalis, cōtingēs, z remota. Materia ppositiōis sic diffinit est habitudo extremorum ppositiōis cathegorice, quorū vñū pōdat de aliō essentialit, vel accidentalit. Quorūlibet vel accidentalit, z nō cōuertibiliter vel disparate.

¶ **E**ssentialis. est in qua nullum extremoz conorat acciderealite
vltra aliud. vt homo est animal. ⁊ super talem fundatur materi
naturalis/ quo ad primum membrum.

Accidentalis est i qua vnū
se. vt homo est risibilis. ⁊ sup talem fundatū
materia naturalis quo ad secundū membrum

est i qua vnu
extremozum
connotat acci
dentaliter vbi

dentaliter vl. Cui fundatur materia contingens.
tra reliquum, et est duplex.

¶ Disparata / est in qua termini disparati p̄dicantur de se inuicem
vt homo est asinus. Termini autē dicuntur disparati q̄ nō possū
vere affirmatiue de se inuicē p̄dicari. vt homo est asin⁹: lapid⁹
lignū. ⁊ sup̄ talem p̄dicationē fundat materia remota.

Predicatio est
 pdicati o sub
 iecto enūcia
 tio. et ē triplex

tio. et e triplex
 quod qd pferat
 p pferat pferat
 pferat pferat pferat
 pferat pferat pferat

Naturalis est illa in qua predicatur esse de esse subiecti vel proprium⁹ vi homo animal hominis est simpliciter. Vel materia naturalis est habitudo extremorum positionis¹⁰ eademque¹¹ quorum unum predicatur de alio essentialiter vel accidentaliter et conuenienter. Et dicitur naturalis quia predicatur naturaliter in subiecto. et habet naturalem habitudinem ad subiectum / cum sit de natura et sentia subiecti vel necessario consequens naturam eius. Sicut proprium conuenit¹² speciem licet enim proprium non sit de natura subiecti / tamen immediat¹³ sequitur naturam eius: deo naturaliter inest subiecto.

Б ѣ

[illegible]

Naturalis animalis hominis
positionis causa
caliter et communiter
subiecto. et haec
sentia subiecto
quod est species

Regle gene
rales d ma
teria pponu

¶ Prima. In quacunq; materia ponit pro affirmatiua: in eade ponit pro negatiua dictoria subalterna puenies eqpollens.

¶ Scda. In quacunque materia est aliqua propositio de presenti in eadem est propositio de preterito et futuro.

¶ Tertia. Voles scire in q materia ponit aliq pp:io d: aduertere an sit vera v: falsa: affirmatiua vel negatiua: sed solu d: aduertere habitudine pdicari ad subiectu vel e conuerso. v: si pdicatu est de eie subiecti vel pp:u eie: est in materia naturali: v: superius patet in diff: ntionib.

Conuersio ppositiōnū est triplex. scz simplex: per accidēs: ⁊ p contrapositionem.

Physice et realit. p. mutatiōe vni⁹ rei in aliā. vt aq. in vinū. Scilicet
ne p. mutatiōe alicui⁹ de malo in bonū. vt p.uersio sci Pauli.

Logicali
 ter fm q
 cōpar ad

¶ Proprie: p mutatiōe vni^{us} pōnis in aliā: cum mutatiōe plicari in subiectū z eōtra. s. uel sit formalis siue materialis pñā. z sic extēdit se ad cōuertibilitatē z puerentiam. Et h̄ mō est h̄ cōuersio. omē rissibile est h̄. q̄ ois h̄ est rissibilis.

¶ Propriissime: p mutatioe subiecti in p'dicatu
re conuerso: cu formalit' b'it'are p'ne: z nō solum
fecit mutatoz terminoz in p'positioibz: sed cū h' i
positat illatioz siue formale p'sequiā vnu p'ois

¶ Couersio ē duarū pponū cathegoricarū utroq; (ad aliā. Et h̄ mō sic diffinitur. termino participantū ordine puerſo vnius ad aliā formalis ſequentiā.

Uno mō vt est principiū reduciūū sylogismoz imperfe-
ctoz ad pfectos. Et hoc modo p̄siderat p̄uersio ab Ari-
stotele p̄mo Prior: q̄ nō ponit p̄uersionē per p̄trapositiōē
nemidā nō deseruit ad reductionē sylogismoz.

¶ Alio mō vt est passio ppositionum. z isto mō cōsiderat a
De his pa. qui ponit tres spēs diuersionis.

¶ Cōuersio simplex: est qñ de subiecto fit p̄dicatū: ⁊ de p̄dicato subiectū manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate p̄pōnis. vt null⁹ hō est animal: ergo nullū animal est hō.

¶ Una: qđ ibi est simplex mutatio p̄dicari in subiectū sine
mutatiōe q̄ntitatis: q̄ntitatis vel terminorū finitorū in termi
nos infinitos: sicut in Quersione p̄ cōtrapositionē.

Conuersio dī sim-
plex duplici causa.) nos infinitos: sicut in quæstione p cōtrapositionē.
Alia: qā in hac quæstioe pō p se pmo. i. fm se totā con-

uertitur: non gra pars sicut in conuersione p accidens: vbi
vniuersalis non fm se tota quertit: sed fm sua partem.
¶ Non exclusiua: q vltis negatiua exclusiua quertit p accidens in
particulari y^o in definita negatiua. vt tm nullus bō est asinus: quera
tūtur scilicet qd asinus non est homo.

B iij

Venerio formaliter sic scire quod illa 2^a intentio q^d subiectionis fit illa 2^a intentio q^d est p^rimi et sic vnu id pot^{est} mutari in aliu quia sunt due intentiones sic dependit

Ex subiecto fieri p^rimi et certum intelligit 2°

Alio¹ intelligit 2° fundametaliter scilicet n^ol^o et sic quod illud quod in vna d^o n^o n^o n^o n^o ab n^ol^o rone subiecto et in alia ab intentione p^rimi d^o n^o n^o n^o et sic d^o n^o n^o n^o

(Faint handwritten notes)

At antipus hom² 2 2 lano 2 3
 a g² t² u² u² q² hat g² t² u² lano 2 3
 p² t² u² g² m² o² q² u² u² p² t² u² g² m² o²
 r² e² r² e² m² o² p² e² m² o² p² e² m² o²

alio species minus principales, nonosi

$\frac{2}{\text{her}} \frac{2}{\text{gite}}$ $\frac{7}{\text{louis}} \frac{8}{\text{ite}}$

fin in
hera lin

Tēporalis est illa in qua cōiungūtur duęppositiones
categorice per aduerbiū tēporale. vt socrates currit quādo plato disputat.

Ad rēporalis
propositionis

¶ Veritate requiritur veritas ambarū partiū principalū copulatiue in quā resoluit. vt hec rēporalis est vera. hō loquitur quādo hominē disputat. qz resoluit in istaz copulatiuā/ hō loquitur in aliq̄ rēporēz z in eodē tpe disputat/ mō illi copulatiue ambe ptes sunt vere.

¶ Falsitate sufficit vnā partē esse falsam copulatiue in quā resoluit. vt hec rēporalis est falsa. pater me^{us} fuit quando adā fuit. qz hec copulatiua est falsa. pater meus fuit in aliquo tempore z in eodē tempore adam fuit. ergo. secunda pars est falsa.

Logicalis est illa in qua cōiunguntur due ppositiōes
 subordi. p. aduerbiū locale. vt socrates currit vbi plato disputat.

Ad ppositio
nis localis

Veritas requiritur veritas ambaꝝ partiuꝝ copulatiue in quaꝝ resoluitur. vt socrates currit vbi plato disputat. si est vera ideo est / quia ambe partes copulatiue sunt vere. resoluit em sic / socrates in aliquo loco currit ⁊ in eodẽ plato disputat.

Salutaré sufficit salutaré vini. ^{propositiones ipoteticas cōditionales}
Propositiones. sic faciunt propositiones ipoteticas cōditionales
les copulatiuas disiunctiuas.

Iste coniu-
ctiões si z vt

¶ Terminos a pre p̄dicari positos: tūc faciūt p̄positiōes cathēgoricas de cōditionato copulato/vel disiuncto p̄dicato/vel animato sicut sunt hos 2 asin⁹. Et huiusmodi p̄positiōes in quib⁹ iste cōtinetur functiōes mediāt solū inter terminos vel a pre. subiecti vel a parte p̄dicari positos nominātur p̄positiōes cathēgorice. de cōditionato copulato vel disiuncto extēmo.

Ista ppositio homo q mouet: est copulatiua ppositio ipotetica implicite z vir-
tutiter: quia valet ista: homo currit z ille mouetur.

Quādo hoc p
nomen q̄ vel
qd̄ debet re
solui i z / z in
ille notantur
re regule

¶ Prima. quādo cūq̄ ui q̄ vel qd̄ in ppositiōe positiū pcedit om
nia verba nō resoluunt i z / z in ille. Et talis ppositio est catheti
gonica. xij. Subiectiū est hoc totū. homo qui currit.

¶ Secūda. quādo cūq̄ q̄ vel qd̄ ponit inter duo pba referē
pcedenti nō habet resoluū i z / z in ille. vt iste homo nō est animā
quod est alin. que ppositio est cathegonica vera. Et si hoc rela

tiuum qui resolueret in $\frac{2}{2}$ in ille: potetica esset falsa: valēs illa
homo nō est animal: et illud est asinus.

¶ Tercia. quādo cūq; hoc nomē q̄ q̄d ponit inter duo verba referens subiectū tunc debet resolui in 7 et in ille. Et facit propositionem ipoteticam copulatiuam. vt homo currit qui mouetur. valet illā homo currit 7 ille mouetur.

Quædam sunt homines qui dicunt quod si quis diceret aliquid. Cum aliqua propositione ipotetica ponunt tres vel quatuor conclusiones diuerse potestatis. Quæ est ipsa? Vt hic si homo currit. homo mouetur. vel deus est et homo est asinus. Dicendum quod si copulatiua coniunctio est copula principalis ipsa propositio est copulatiua. Si vero coniunctio disiunctiua est copula principalis ipsa est disiunctiua. Copulam autem esse principalem in huiusmodi propositionibus

est in arbitrio accipientis. Si enim aliquis vult dicere copulativam principale esse Iunctionem copulativam: tunc talis propositio est copulativa: et alie Iunctiones illie possunt erunt copule minus principales.

De quātitate ppositionū hypoteticarū id tenendū est

positiões hypotheticas não esse alicui⁹ quantitas, non em dicunt v^{tes} particulares in
definitis vel singulares. Quia quantitas positiōis attendit ex pre subiecti positiōis.

sed subiectū in propositionib; hypotheticis nō est pars p̄nqua z p̄ncipalis: s; remō-

ra z minus pncipalis. a partibz autē remotis z min^{or} pncipalibz nō debz fieri deno^{minatio}. ergo ppositiōes hypotetice nō dicunt quantē.

¶ Propositiones hypotheticæ sunt alicuius qualitatis. id est dicunt affirmatiue vel negatiue de aliquo. et talis propositio est proprietas propositionis attributa ei penes copulã principalem.

lem affirmatā vñ negatā: sed hypothetice ppositiones habēt copulas tanq̃ partes

principales sui. ergo sunt affirmatiue vel negatiue.

firmat. vt hō currit z de² est. Silt hō currit vñ deū nō est.
¶ Uno mō pponendo negationē nō cori pposi

Propositio **Negatiua**
cuius pars

hypotheti- eius nota
ca dicitur: conditionis

copulatio vel disunctio pulatiuam vel disunctiuam. vt homo currit non
vel asinus mouetur:

nis: et cetera: negant. et hoc fit dupl'r:

De oppositioe ppositionū hypoteticarū. Scd̃; aliq̃

propositiones hypotheticæ non opponuntur omnibus speciebus oppositiois. quia oppositio in propositionibus attendit penes quantitatem. sed propositiones hypotheticæ non sunt aliquæ

quoniam, ergo etc. Dicunt tñ q oppositio contradictoria 2uenit ppositiōib; hypote-
tici; qā contradictio est affirmatio 2 negatio opposite: sed hypotetice hñt affirmat

tionem et negationem, ergo.

Primo: copulatiua ⁊ diiunctiua compoſite ex partibꝫ con-
tradictoribꝫ contradicunt: ⁊ ſunt contradictorie. vt iſta copna

latius: homo est animal et deus est. et tradit huiusmodi: nullus homo est animal vel nullus deus est.

¶ Scđo pponendo negatiōē toti ppositiōi hypotētes
q̄ n̄ est uariū dare cōtradictiōē q̄ toti ppositiōi. Sp̄

ppositionibz hypore) qz no est verius dare contradictione qz non ppositioni ppo
sitz dant tribz modis | nere negationē negantē. vt ista. homo est animal z deus est.

tradidit huic: non hō est anial ⁊ deus est: cap. cdo nega
tionem: vt cadit supꝛa totū sequens.

¶ Tertio ponēdo negationē ante notā z copulā pūctio-
nalem vñ homo currit z deus est: traditio huius: hō currit

nalem. vt homo currit & deus est: stradicit vult: ho currit
nō & deus est. In cōditional bō autē ppositionibus hypo

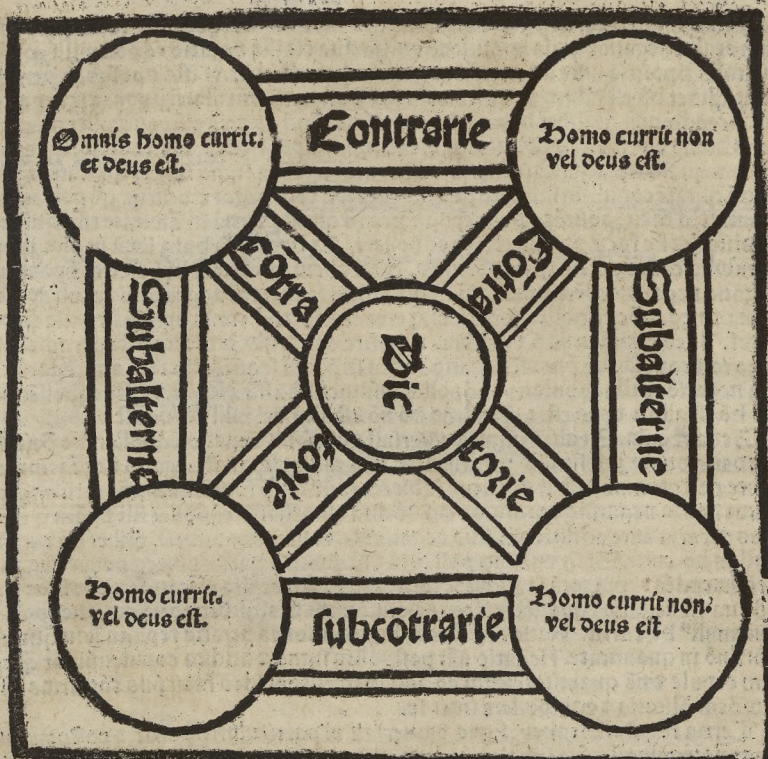
tericis solum fit cōtradictio duobus ultimis modis: 7 nō
primo modo. 28

Aliqui autē dicūt: oēs species oppositiōis inueniri in p

positiōibz hypozericis. Un̄ d̄ q̄ ppō hypotetica copulatiua affirmatiua p̄radic
cit negatiue. z p̄rariat̄ disiunctiue negatiue: z subalternat̄ ei disiunctiua affirmatiua

Similiter diffinitiva affirmativa praedicat diffinitivae negative; et succedunt ariant eod. modo. Item negativa subalternans praedicat negativae affirmativae, et in figura secundae

copulative negative: 7 subalternant copulative affirmative. Et piz in figura leque

Equipollentia est duarum propositionū prius oppositarum formalis equivalencia in qualitate et quantitate: in veritate et falsitate: propter negationem prepositam aut postpositam, vel prepositam et postpositam simul. Vel equipollentia est duarum propositionum categoricarum vtriusque termino participantium fm eundem ordinem prius oppositarum ratione negationis preposite vel postposite: vel preposite et postposite simul idem valor. vt omnis homo non currit, equipollent huius nullus homo currit.

Differunt

Equipollentia quia equipollentia conuenit et rebus et terminis similiter et propositionibus: ideo ponitur genus ad equipollentiam in hac diffinitione. Equipollentia est equivalencia duarum propositionum in qualitate et in quantitate, in veritate et falsitate per aduentum negationis facta.

Equipollentia tantum conuenit propositionibus. Et sic est minus commune et inferius ad equivalenciam, vñ propositiones equipollere, et ipsas esse eiusdem veritatis et falsitatis, aliter quantitates.

Equipollentie propositionū notificatur quattuor modis

Prima regula. Si aliquid signo vniuersali vel particulari preponatur negatio equipollens suo contradiccionario, hoc est, datis duabus propositionibus contradicctoriis

Equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est.

et equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est. Vel equipollentia est huiusmodi: Omnis homo currit, et deus est, equipollens suo contradiccionario, hoc est, non omnis homo currit, et deus non est.

Et si quise / pre sua stantibus dicitur
 e / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus
 o / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus

Consequenter propter quod
 et quodammodo per quod
 et quodammodo per quod
 et quodammodo per quod

equipollentes inter se easdem esse equipollentes: deinde cuiusque contradicit una
 equipollentiarum: eidem contradicit et reliqua: nec est aliter possibile / sic enim
 erit possibile duas contradictorias esse vel simul veras vel simul falsas quod est
 contra legem et naturam earum.

Modus est adiacens rei determinatio.

¶ Uno modo philosophice: Et sic omne illud per quod aliquid aliis
 qualiter se habet et denominatur vocatur modus. Et sic modifi-
 care non est aliud quam denotare / et omne accedens potest dici modus.

¶ Generaliter. Et sic omnis determinatio respectu
 sui determinabilis potest dici modus. Iste modus non est
 alius modificare quam determinare sui determinabile.
 ¶ Specialiter distinxit pro adiectuali determi-
 natione. Et sic capitur in presenti definitione. Et
 hoc modo capiendum per hyspanum dividit mo-
 dum. quia quidam est adiectivus verbi: quidam ad-
 iectivum nominis. ut patet in textu eius.

¶ Uno modo pro re ad extra siue pro re reali: que non est conce-
 ptus / signum / vel terminus: quemadmodum lapis realis dicitur
 res. Et sic res dicitur a ratus rata ratus. quod valet tantum
 sicut firmum: quia quilibet res habet esse ratum / firmum et ver-
 rum in natura. et sic capitur in definitione modi.

¶ Alio modo pro re concepta. Et sic capit in positum. cum modus sit deter-
 minatio rei concepte et non vocis neque rei ad extra. Aliis tamen placeat
 ut hoc modo capiatur: ut non sit quod distinctio a signo: et hoc modo ter-
 minus (semper eos) dicitur res. ut iste terminus homo est res. hoc est des-
 terminabile respectu huius adiectivi albus.

¶ Superaddens. Est que superaddit suo determinabili for-
 mam positivam et non diminuit rationem eius. ut albus hominis
 ibi est albus superaddit homini formam positivam: sed albedi-
 nem: hęc et restringens dici poterit.

¶ Diminuens: est que diminuit rationem eius cui additur / non
 tamen destruit eam. ut homo est albus secundum dentes. ibi secundum den-
 tes diminuit rationem albi hominis.

¶ Distrabens siue alienans: est que omnino distrabit siue alie-
 nat suum determinabile a principali significato: ut homo mor-
 tuus: ibi mortuus tollit significatum hominis. In diffinitio-
 ne autem modi hic posita determinatio hic capitur pro deter-
 minatione superaddente: quod omne analogum per se positum
 stabit pro significato famulorum. sed famosius et principalius sit
 significatum determinationis: est determinatio superaddens.
 Est ergo modus adiectualis rei determinatio. quia modus
 in logica habet se sicut adiectivum in grammatica: sed quodlibet
 adiectivum in grammatica est adiectivus determinatio
 sui substantium. ergo et modus in logica.

Res capi-
 tur dupliciter.

Determinatio
 (ut ad propo-
 situm sufficit) est
 triplex

1. Prior
 2. Posterior
 3. Tercia

Propositio modalis Est illa que modificatur aliquo
 alioquin sex modorum: possibile / impossibile / contingens necessarium verum falsum

Et si quise / pre sua stantibus dicitur
 e / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus
 o / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus

Et si quise / pre sua stantibus dicitur
 e / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus
 o / si pre / stantibus sit quise dicitur / si stantibus
 o / si dicitur / sed pre quise dicitur / si stantibus

To
— have
— of all
— in
— February
— in the
to

¶ In alios dif
ferunt quaz
drupliciter

Primo. qz in ppositiōe modalī cōposita mod^o dicit differētiā ppositiōis. i. dicit necessitatē possibilitatē vel impossibilitatē ppositiōis. p qua dictū supponit. In diuisa pō mod^o dicit differētiā entis. i. dicit necessitatē possibilitatē vel impossibilitatem rez p quibus subiectū supponit.

¶ Secundo. qz i ppositiōe modalī cōposita mod⁹ nō ampliat rēp⁹
importatū per copulā. in diuisa pō ampliat ad oīa vel ad aliquid.

¶ Tercio. qz i cōposita dictū semp supponit materialit̃ p vna cas
thegorica de inesse. in diuisa aut caput significatiue ⁊ psonaliter.

¶ Quarto. q: i coposita copula modificat, in diuisa vero non

¶ Cathegorizantur: et sunt differentie entium
vel re: et put dicuntur possibilitate, contingencia/im
possibilitate aut necessitate entis: ita qd possibile
ide est qd potes esse: impossibile no potes esse: et ne
cessarii no potens no est. vñ dicimur. .de. est ne
cessarii qd dda: anrhyth: est possibile qd dda:

Si cathegoreumata put sunt quedam fin
cathegoreumata denotatiua possibilitate contin
gentiam impossibilitatem necessitatem vnionis
predicati cum subiecto. Et sic faciunt proposi
tionem modalem diuisam. Est enim officium co
pule denotare veram vnionem predicatorum cum
subiecto. Officium autem modi est denotare tales
vel talem vnionem, puta possibilem vel impossi
bilem contingentem vel necessariam.

Secundo intentionaliter siue vt sunt termini secunde intentio-
nis/ et prout sunt differente propositionis dicentes possibilitatez
contingentiam impossibilitatem vel necessitatem propositionis.
Et sic faciunt propositiones modales compositas.

De subiecto et predicato propositionum modalium.

Secundum aliquos aliquot dantur regule.

¶ Prima. In omni propositione modalis de sensu composito in qua modus est no-
men si ponitur talis modus a parte subiecti ipse est subiectum: et dictum predica-
tum: vt possibile est socratem currere. hic iste modus possibilis est subiectum: et hoc
dictum socratem currere est predicatum. et hoc p̄bū est/est copula. Si vero modus po-
nitur a parte predicatorum ipse est predicatum: hoc verbum est/est copula: et dictum
subiectum: vt socratem currere est possibile.

¶ Secunda. In qualibet propositione modalis de sensu composito in qua modus est aduerbium: vt hic: necessario homo est animal: necessario potest capi dupliciter. **¶** Vno modo vt est differentia propositionis: et sic subiectum et predicatum iudican- tur secundum eius resolutionem. vt ista: necessario homo est animal. resoluitur sic talis p- positio. homo est animal est necessaria. Hoc totum talis propositio homo est ani- mal est subiectum. et est: est copula: necessaria est predicatum. Alio modo neces- saria potest teneri vt est differentia rei. Et sic est modalis de sensu diuiso. et homo sub- iectum/animal predicatum. et est: est copula. modus vero nec est pars subiecti nec predicati: sed est determinatio copule.

Tertia. In propositione modali de sensu composito in qua modus est verbum: extrema sunt iudicanda fm resolutionē: vt contingit socratem currere. resoluit sic.

Vapors & qu^o Draples
 chite on some legs
 the

Quarta. In positione modali dimittit illud qd preedit copula est subiectum: et illud qd sequit est predicatum. et hoc intelligit si modus notialiter tenet. ut homine possibile est esse animal. primus accusativus est subiectus: secundus qui regit ab infinitivo a parte post est predicatum. Et modus cum duplici verbo est copula.

¶ Serræ. Quando in propositione modalis diuisa, modus tenet aduerbiallyter tunc il-
lud quod est ante copulā est subiectum: & quod post copulā, predicatum. solum q̄ mo-
dus tunc (fm eos) nō est copula, sed determinatio copule: vt homo possibiliter est
currrens. hic homo est subiectum: currrens predicatum: sed possibiliter est determi-
natio copule.

¶ Septia. Si in ppositiōe modali diuisa mod⁹ ponit^r pbaliter. i. erit sicut si aduer-
bialit^r poneret. vt socrate ptingit currere. Resoluit sic. socrate ptingēs est esse curs-
rentē. socrate est subiectū. currentē pdicatū. ⁊ hoc cōplexū ptingēs est esse. copu-
la. infinitiū⁹ tamē est principalio^r pars copule.

consequitur subiectū seu materiā sicut qualitas formā. In modalī aut duplex est subiectū: scz subiectū dicti/z subiectū enūciationis.

¶ Dicitur siue locutionis: est de quo in propositione modalis fit locutio et sermo, ut sic dicendo, socratem currere est possibile, hic socratem est subiectum dici siue locutionis: quia de socrate in hac propositione fit sermo.

Subiectum
est duplex: vi
delicet subie
ctum

¶ **E**nucliationis est hoc totū dictū videlicet accusatiu⁹ cū infini-
tūto qđ subicit respectū verbi. Et sū hoc quātrās potest acci-
tendi vel ratiōe subiecti dicti / vel ratiōe subiecti enucliationis

¶ Uno modo ex parte subiecti dicti. Et sic p[ro]p[ri]e modalis est eius-
dem quantitatis cū sua p[re]dicente: p[re]dicens aut[em] dicit[ur] p[ro]positio que
remanet quādo subiectū dicti resoluit in notitiū: z infinitū: in
verbū p[er]sonale finiti modi. unde ista / om[n]e hominem currere est
possibile: est vniuersalis sicut ista est vniuersalis: om[n]is hō currit.
Et sic est quadruplex quātitas in p[ro]positiōibus modalib[us]: quā-
quedā vniuersales: quedā particulares: quedam infinite:
quedā singulares sicut egrum dīcētes.

Quantitas
in propositio
nibus modalib
us potest attē
di tripliciter

Secundo ex parte tori⁹ dicti⁹ & sic omnes sunt singulares singu-
laritate appellantis: quia in propositionibus modalibus subiectis aliis
quod singulare dictum cui non est simplex nomen impossibile. unde quod
liber dictum appellat singulare ratione compositionis quam facit cos-
pula individualis inter sua extrema clausa. Nota enim compositionis
inter hec extrema eadem numero non potest poni inter alia extre-
ma. Ergo in propositione modalis subijciuntur dictum quod equus
poller termino singulari: ut hominem currere est possibile. signifi-
ficatur quod illud singulare dictum est possibile.

Tertio ex parte modi / 7 p comparationem modorum ad signa
nam sicut sunt quedam signa vniuersalia / sic sunt quidam modi
vniuersales: vt isti / necesse / impossibile: comparantur istis signis
vniuersalibus / omnis nullus. 7 sicut quedam sunt signa particu
laria: ita etiam quidā modi particulares / vt sunt possibile / possi
bile nō / qui comparant istis signis particularibus quiddā: 7 quiddā
non. versus. Omne necesse: valere: impossibile nullus. Pos
sibile quiddam. quidam non: possibile non. 82

De qualitate propositionum modalium aliquot dantur regule. ¶ Prima propositio modalis in qua nec negatio ponitur ad dictum nec ad modum est simpliciter affirmatiua: vt Socratem currere est possibile/ Socratem currere est necesse. ¶ Secunda propositio modalis in qua ponit negatio tam ex parte modi q̃ ex parte dicti: talis propositio est simpliciter affirmatiua: vt Socratem non currere non est possibile: q̃ ipsa equipollet huius: Socratem currere est necesse. ¶ Tertia quādo cūq̃ in propositione modalī tū vna ponit negatio vel ex parte dicti ṽ ex parte modi: talis propositio est negatiua ex parte illius cōpositionis cui negatio adiungitur id tamen considerandum q̃ qualitas propositionis modalis principaliter est attendenda penes copulam que mediat inter dictum ⁊ modum. quia si illa est affirmatiua: propositio simpliciter est dicenda affirmatiua: ⁊ si negatiua fuerit: propositio negatiua est censenda.

Regule de equipollentijs propositionum modalium.

¶ Prima. de quocūq; dicto affirmatiuo p̄dicat affirmatiue. iste mod⁹ possibile de eodē affirmat ille mod⁹ contingēs. Et ab eodē dicto affirmatiuo negat iste mod⁹ impossibile: et de tali dicto negato negatiue p̄dicat iste mod⁹ necesse. Et hæc regula figuratim denotat p̄ hanc dictionē amabim⁹ / in qua oēs p̄positionēs eq̄pollēt. ¶ Secunda. de quocūq; dicto negato affirmatiuo possibile / de eo affirmatur iste modus contingens : ⁊ ab eodem negatur impossibile : ⁊ a tali dicto affirmato negatur necesse. Et hæc regula notatur per hanc dictionem Etenuli in qua etiam omnes p̄positiones designate inter se equipollent ⁊ conuertuntur per hanc regulā. ¶ Tertia. a quocūq; dicto affirmato remouet possibile: ab eodē remouetur contingens ⁊ eidem attribuitur impossibile : ⁊ eius opposito contradictorio attribuitur necesse. ⁊ hæc regula notatur per hanc dictionem Aliace in qua p̄positiones posite equipollent ⁊ conuertuntur inter se. ¶ Quarta. a quocūq; dicto negato remouetur possibile : ab eodem remouetur contingens : ⁊ eidem attribuitur impossibile : ⁊ eius opposito contradictorio attribuitur necesse. Et significatur per hanc dictionem Purpurea in qua p̄positiones iuxta vocales in ea positas ordinate equipollent ⁊ conuertuntur inter se per hanc regulam. Unde pro intellectu ordinis nationis p̄positionum iuxta quattuor dictiones in regulis positas est sciendum q̄ in eisdem dictionibus ponuntur quattuor vocales penes quas debet fieri ordinatio p̄positionum modalium in talibus dictionibus vel lineis positarum . Si ergo in aliqua syllaba predictarum dictionum ponitur . A. ostenditur q̄ p̄positio modalis per talem syllabam designata debet esse vtrobiq; affirmatiua tam ex parte dicti q̄ ex parte modi. Si E debet esse negatiua ex parte dicti tantum. Si I debet esse negatiua ex parte modi tantum . Si U designatur q̄ debet esse negatiua ex parte modi et etiam ex parte dicti . vnde versus . E dictum negat I q̄ modum. A nil: sed U totum. Et autem predicta magis innotescant/ quedam figura quadrata oculis nostris subiiciat.

1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334

Pro latiori intelligētia figure pcedentis notant tres
regule. ¶ Prima. Ad faciendū equipollere ppositiōes de possibili z impossibili: po
nenda est negatio ad modū tm. ¶ Secūda. Ad faciendū equipollere ppositiōes de
necessario z possibili: pōneda est negatio ad dictū z ad modū simul: qz opponūtur
subalterne. ¶ Tertia. Ad faciendū equipollere ppositiōes de necessario z impos
sibili: pōneda est negatio ad dictū tm: quia opponūtur pparie. Sciendū q in ppo
sitionibus modalibz ponere negationē ad modū: se habz sicut pponere signo nega
tionem in illis de inesse. Sz ponere negationē ad pbum se habz sicut negationem
postponere signo: z ponere ad modū z ad pbum simul habz se sicut pponere z post

ponere signo negationē. Et hoc est iuxta intēctionem ⁊ declarationē petri hispani.

Secūndū alios adbuconūtur alie regule de equipol

lencia ppositiōnū modalīū. ¶ Prima. Quidēpollētēs semp debēt esse eiūsdē q̄litas
as z eiūsdē q̄antitatis. Nec em̄ regula habet veritatē nō solū in ppositiōnibz mo
dalibz/ sed etiā in ppositiōnibz de inesse. ¶ Secūda est. Quidēpollētia in modalibz
potest tripliciter sumi. vno mō/ ex parte dicti. alio mō/ ex parte modi. tertio/ ex pa
te vtriusq̄ simul. Ex parte itaqz dicti/ sumit eqpollētia eodē mō in modalibz sicut
in illis de inesse. z hoc/ si obseruet idēitas modi/ sic q̄ nō teneat aliter in vna ppo
sitiōe q̄ in alia. ergo iste nō eqpollēt. nullū hominē possibile est esse albū/ z omnem
hominē possibile est nō esse albū. Nā prima est falsa z secūda vera. in pma em̄ mo
dus tenet vniuersaliter ~~pro~~ negatiōe pcedētē in secūda mod⁹ nō tenet vniuersa
lit eo q̄ negatio seq̄r modū. ¶ Tertia. ppositiōnatio modos ad signa. videlicet q̄
necesse valeat sicut ois iz impossibile sicut null⁹/ z possibile sicut qdā/ z possibile nō
sicut qdam nō. tūc em̄ negatio pposita nō facit eqpollere suo p̄tario/ z p̄posita
suo p̄tario: tūc p̄posita z p̄posita suo subalternō. ¶ Quarta. Si in aliq̄ ppo
sitiōe pponat negatio signo z mō tūc eqpollēt vni de signo z p̄tario: z mō con
tradictorio. vt iste eqpollēt. nō ois hō possibilis est alb⁹. z qdā hō impossibilis est al
bus. ¶ Quinta. Si in aliq̄ ppositiōe ponit negatio post signū z modū/ eqpollēt vni
de signo p̄tario z mō p̄tario: vt ois hō necessario nō currit. eqpollēt huic: null⁹
hō impossibilis currit. ¶ Sexta regula. Si in aliq̄ ppositiōe ponat negatio ante z
post signū z modū/ eqpollēt vni de signo z mō subalternō: vt nō omne hominē ne
cesse est nō esse albū: eqpollēt huic/ quēdā hominē possibile est esse albū. Et he re
gule: videlicet quarta quinta z sexta sumr ad habēdā eqpollētia modalīū ex par
te modi z subiecti simul in ppositiōne modali de sensu diuiso.

De oppositione propositionum modalium.

Interpositio
nes modales
superius posi
tes in figura
quattuor ordi
nibus distin
ctas omnes
propositiones
que sunt de

¶ Primo ordine que designantur per hanc dictionem amabilem omnes sunt particulares ex parte modi formaliter vel equaliter tam affirmative & negative/ eo qd omnes equipollent isti. Socra- tem currere est possibile/ que est particularis affirmativa ratio- ne modi.

¶ Secundo ordine que significantur per ly edentuli particula
res negative ex parte modi quia equipollent huic. socratem cur
rere est possibile.

¶ Tertio ordine que designantur per ly iliace sunt vniuersales
negatiue ratione modi/quia equipollent huic/socratem currere
est impossibile/que est vniuersalis negatiua ratione modi.

¶ Quarto ordine:que designantur per ly purpurea sunt vniuersales affirmatiue:quia equipollent huic / socratem currere est necesse:que est vniuersalis affirmatiua ratione modi.

Ad cognoscēdū oppositionē propositionū modalium

dantur regule. ¶ Prima. & ppositiones de quarto ordine z de tertio ordine contrariantur inter se: quia vniuersalis affirmatiua ppositio z vniuersalis negatiua contrariantur inter se. sed ille que sunt de quarto ordine sunt vniuersales affirmatiue z ille de tertio ordine vniuersales negatiue. ergo sunt contrarie. versus. Tertius est quarto semper contrarius ordo. ¶ Secunda. ppositiones de primo z secundo ordine sunt subcontrarie inter se: quia subcontrarie sunt particularis affirmatiua z particularis negatiua. sed ille de primo ordine sunt particulares affirmatiue. es

[illegible]

De oppositiōe ppositiōnū modalīū de subiecto cōmuni
 nūci dantur regulę. ¶ Prima. ppositiōes modales de subiecto cōmuni que sūt
 de modis contrariis. opponuntur contrarie. vt hominem necesse est esse animal. et
 hominem impossibile est esse animal. 2de modis cōfictōis. cōfictōis. vt
 hominem necesse est esse a' animal. hominem possibile est non esse animal. 3 de mo-
 dis subcontrariis. subcontrariis. vt hominem possibile est esse animal. et hominem
 possibile est non esse animal. 4 de modis subalternis. subalternis. vt hominem ne-
 cesse est esse animal. 5 hominem possibile est esse animal. ¶ Secūda. regula est. q
 ppositiōes de subiecto cōmuni eiusdē subiecti 7 pdicari. fuerint diuerse qūta-
 tis. 7 diuerse qūtitatis. tam vici q' modū sūt p'radictorie. vt omne hominē
 esse est esse animal. 7 quēdā hominē possibile est nō esse animal. ¶ Tertia. q si ta-
 res ppositiōes de subiecto cōmuni sūt diuerse qūtitatis. 7 ambe vniuersales tam
 de subiecto q' de modo. ipse opponuntur contrarie. vt omne substantiā necesse est
 esse deū. 7 omne substantiā impossibile est esse deū. ¶ Quarta. Si ppositiōes de

ponitur negatio: quertitur in aliam oppositam qualitatem: in qua isti modo stringens
postponit negatio: contra illa in qua isti modo contingens postponit negatio: conuers
tatur in aliam in qua nulla ponitur negatio. ¶ Correllariū secundū. positio de co
tingenti in qua isti modo contingens precise pponitur negatio. quertitur in alias op
positam qualitatem: in qua isti modo contingens pponitur et postponitur nega
tio et contra. vt bene sequitur. nullum hominem contingit esse asinum. ergo nullū ho
minem contingit non esse asinum. Et tantū de modalibus. et per consequens de pri
ma parte huius opusculi.

A Altera pars est de syllogismo quo ad eius bo
nitatem et dispositionem in modo et figura.

Syllogismus est
duplex:

Syllogism⁹ simplr
dict⁹ dicitur duplr

¶ Contractus dicitur ille qui est tractatus ad aliquam specia
lem materiam. scilicet necessariam vel probabilem: vel appa
renter probabilem.

¶ Incontractus vocatur syllogismus simpliciter dictus: et
sine forma solum consideratus: non habendo respectum ad ali
quam certam materiam.

¶ Uno modo vt simpliciter valet tantum sicut vniuersaliter: vt
sit sensus. syllogismus simpliciter dictus. id est vniuersaliter
considerat⁹. et sic a quibusdam ponitur subiectum totius logis
ce. quia in tota logica consideratur de syllogismo in communis
vel de partibus eius.

¶ Alio modo vt simpliciter valet tantum sicut incontracte. vt
sit sensus. syllogismus simplr dictus: id est incontractus vt
non contractus ad aliquam materiam specialem. et sic est sub
iectum in quarto tractatu Pe. hispa: et in libris Priorum.
et similiter in hac parte.

¶ Syllogism⁹ simplr dictus est subiectum in quarto tractatu Pe. hispa. quia illud est
subiectum cui passionem principalem considerate in tali scientia per vera principia demon
strant inesse: sed syllogismus simplr dictus est homini: ergo est subiectum. Ad idem probat
tur per tale demonstrationem. omnis oratio in qua quibusdam positis et processibus necesse est aliis
accidere per ea que posita sunt et processibus concludit vniuersaliter vel particulariter affirmati
ue vel negatiue: sed omnis syllogismus simplr dictus est homini. ergo omnis syllogismus
simplr dictus concludit vniuersaliter vel particulariter affirmatiue vel negatiue. ¶ Pri
ncipales passionem syllogismi simplr dicti sunt concludere vniuersaliter vel particula
riter affirmatiue vel negatiue. Principia sunt quadruplicia. scilicet materialia: formalia:
regulatiua. et perfectiua: de quibus postea dicetur. Partes autem subiective eius sunt sylo
gismus affirmatiuus et syllogismus negatiuus. Sunt tamen aliqui qui dicunt passionem
ipsius syllogismi esse modale vel figurale. Alij dicunt passionem esse illatiuam consequen
tis ex antecedente. et faciunt similes demonstrationes vt superius tactum est. Pro intellectu
eorum que dicuntur est notandum: quod et ibi dicitur in textu per hunc syllogismum modalem mediantem primo

Syllogismus est du
plex.

¶ Hypotheticus: est syllogismus cuius ad minus una premissa
falsa est: positio hypothetica: vt est argumentum a ratione condi
tionali cui positio antecedens ad positionem consequentis. vt
si homo currit animal currit: sed homo currit: ergo animal currit.

¶ Categoricalis: est syllogismus cuius quilibet premissa
est positio categorica.

Sylogism⁹ hypo-
reticus habet tres
species.

¶ Scda. A tota pditionali cū remotione psequētis ad remotionē antecedentis. vti si homo currit homo mouet: sed nullus homo mouet. ergo nullus hō currit.

¶ Tercia. A tota disūctiua cū destructiōe vni⁹ partis ad alterā eius partē nō destructā. vt hō est anial vel homo est asin⁹: sed nullus hō est asinus. ergo hō est anial.

Sylogism⁹ cathe-
goric⁹ est duplex.

¶ Non auctus est syllogismus in quo premituntur tamen due premissae cathegorice: ad inferendum tamen unam conclusionem

Sylogism⁹ nō au-
ctus est duplex

¶ Non expositivus: est cuius medium est termin⁹ cōmuⁿ
nis cōmuniter tenus.

Sylogism⁹
expositio⁹
est duplex.

¶ Expositorius for
malis est cui⁹ mediū
est termin⁹ singularis
singulariter tentus:
Et est duplex:

¶ **P**erfectus ē qui manifeste reglat per hoc pncipiū. q̄cunq; vni ⁊ eidē sunt eas dez inter se sunt eadē. vt sunt syllogismi expository tertie figure. vt hoc currit: et ⁊ hoc est hō. ergo homo currit.

¶ Impfectus: est qui nō manifeste regu-
lat per h̄ principiiū. quēcūq; vni ⁊ eidē
sunt eadē rē. vt sū sylogismi p̄me ⁊ sēs
eūde figuraz. vt h̄ est hō: ⁊ risibile est h̄.
ergo risibile est hō. ⁊ tales reducunt ad
sylogismos tertie figure.

Sylogism⁹ exposi
cori⁹ adhuc ē duplex

¶ Negativus est syllogismus cuius conclusio est propositio negativa
ut hoc non currit: et hoc est homo. ergo homo non currit.

¶ Prima: q̄ mediū sit termin⁹ singularis singularis ten⁹:
 2 ipm totū sit termin⁹ singularis. ideo nō sequit. hō ē aīal:
 2 aīn⁹ est aīal. g̃ aīn⁹ est hō. eo q̄ mediū est termin⁹ cōis.

Sic nō sequit. sciētia soānis est gramatica: sciētia plato
nis est musica. ḡ grāmatica est musica. qz mediū fm se totū
rum nō est termin⁹ singularis vñ singulariter tencū.

Ad sylogismi expo
sitionem requiruntur.

res cōditiones.

¶ Scda: q̄ mediū teneat vñ uoce ⁊ nō equoce. ⁊ nō se-
quit. hoc est hō: demonstrādo socrate. ⁊ h̄ est asin⁹: demon-
strādo bzunellū. ⁊ asin⁹ ē hō: q̄z mediū teneat equoce. aliū
em̄ demonstrat in maiori: ⁊ aliū in minori p̄ illō p̄nomen h̄.
¶ Tertia: q̄ a tali medio ad vnā p̄positionē vñ uersalem
ualeat p̄sequētia. ⁊ p̄pter hoc nō sequit. hec essentia diuin⁹
na est pater: ⁊ hec essentia diuina est fili⁹. ergo fili⁹ est pa-
ter. Cū ambe p̄misse sunt vere ⁊ cōclusio falsa. deficit em̄
hec tertia p̄ditio. q̄a nō sequit. hec essentia diuina est pa-
ter. ergo om̄e q̄d est hec essentia diuina est pat. fili⁹ enim
est ens q̄d est hec essentia diuina: tñ nō est pater.

De medio infinito. est syllogism⁹ cuius medium in vna p̄missa
rum infinitatur. vt nullū nō rationale est homo: null⁹ asin⁹ est ra-
tionalis. ergo null⁹ asin⁹ est homo.

Syllogism⁹
nō expositori-
us ē duplex.

¶ Perfectus est q̄
null⁹ idi-
get p̄ter ea
q̄ supra st

vt appare-
at necari⁹.
i. q̄ p̄t sus-
am manife-
stam regu-
lationē nul-
lius p̄ncipiū reductiui indiget: vt nobis appa-
reat sua euidētia. Et est duplex.

Imperfectus est qui
indiget aut vni⁹ aut
plurius p̄ncipiōū
reductiuoz vt sua
euidētia nobis ap-
pareat. Et ē duplex.

¶ Affirmatiu⁹ qui manifeste re-
gulat p̄ hoc p̄ncipiū dici de om̄i:
vel cui⁹ conclusio est p̄positio
affirmatiua. vt syllogism⁹ in bar-
bara: ⁊ in darij.

¶ Negatiu⁹: qui manifeste re-
gulat p̄ hoc p̄ncipiū dici de
nullo. vel cui⁹ cōclusio est p̄posi-
tio negatiua. vt syllogism⁹ i ce-
larent ⁊ ferio.

¶ Affirmatiu⁹: cuius con-
clusio est p̄positio affir-
matiua. vt syllogism⁹ in
dabitis: baralipron.

¶ Negatiuus: cui⁹ con-
clusio ē negatiua. vt sūt
syllogism⁹ secūde figure

De medio
finito: est cui⁹
ius mediū in
nulla p̄missa
rū infinitat ⁊
est duplex.

Syllogismus dicit⁹
perfectus dupliciter.

¶ Perfectione essentiali. ⁊ sic syllogism⁹ dicit⁹ perfectus cui
conuenit diffinitio syllogismi. Cū perfectio essentialis sylo-
gismi cōsistit in debita dispositiōe ⁊ ordinatiōe trium ter-
minoz ⁊ duaz p̄positionū. ⁊ hoc modo quilibet syllogis-
mus dicit⁹ perfect⁹: cum ei conuenit diffinitio syllogismi: ⁊
sit p̄sequētia necessaria syllogistica ⁊ formalis.

¶ Perfectione accidentalī: que p̄sistit in euidēti illatiōe cō-
clusionis. que euidētia cōuenit syllogismo: eo q̄ immediate
regulat p̄ dici de om̄i: si sit affirmatiu⁹: vel p̄ dici de
nullo: si sit negatiu⁹. ⁊ sic iste syllogismus dicit⁹ perfect⁹: cui⁹
ius p̄sequētia est necessaria: ⁊ apparet euidēter necessa-
ria. hoc modo solum syllogism⁹ p̄ime figure sunt perfecti:
ali⁹ autem imperfecti.

¶ Consideratio Pe. hispa. in quarto tractatu est circa syllogismos categoricos quo ad eorum bonitatem atq; dispositionē illorum in modor figura. ⁊ quo ad eorum principia.

Principia syllogismi sunt triplicia.

¶ Constitutiva sunt ex quibus constituitur syllogismus: ⁊ sunt duplicia.

¶ Materia lia sunt duplicia.

¶ Forma lia sunt duo: qruor

Propinqua sunt integre ppositiōes ex quibus immediate constituitur syllogismus

¶ Remota: sunt tres termini ex quibus nō immediate sed mediate syllogismus constituitur.

¶ Unū formalizat materiam propinqua. i. mod⁹ syllogisticus.

¶ Alterū formalizat materiam remotā syllogismi. vt figura syllogistica.

¶ Regulatiua sunt duo. vt dici de omni: ⁊ dici de nullo.

¶ Reductiua sunt p que syllogismi occulti regulati reducunt ad alios syllogismos manifeste regulatos. Et sunt tria. conuersio: transpositio: p impossibile reductio.

Propositio est oratio affirmatiua vel negatiua alicuius de aliquo: vel alicuius ab aliquo. Cuius diffinitionis diffinitū est ppositio categorica ⁊ non hypotetica: quia sic diffinitur ppositio vt habz ordinē ⁊ ingressus ad syllogismū: sed hic solum consideratur de syllogismo categorico quem ppositio categorica constituit. ergo hic non diffinitur ppositio hypotetica. Sed quare hic solum determinatur de syllogismo categorico ⁊ non hypotetico. Ratio est hec: quia solum consideratur syllogismus qui est in modo ⁊ figura: sed solum syllogismus categoricus est in modo ⁊ figura: eo q mod⁹ ⁊ figura exigūt debitā quantitatem: sed propositiones hypoteticæ uon sunt quante. vt in prima parte dictum est. ergo ⁊c.

Propositio consideratur dupliciter.

¶ Uno modo inq̃ritum est signūz pceptus mentis. nuncius nostri intellectus ad exprimendū mentis conceptū. ⁊ hoc modo habet rationē enunciatōis. ⁊ sibi conuenit significare verum vel falsum respectu sui significati: ⁊ sic consideratur in primo tractatu Pe. hispa. ideo ibi diffinitur p verum ⁊ falsum. vt supra patuit.

¶ Alio modo vt pars est propinqua syllogismi ipsum materialiter componens. Et sic dicitur ppositio: quasi p alio ppositio. scilicet p conclusionē inferendo. Et hoc mō considerat in quarto tractatu Pe. hispa. vbi docet ex quibus ⁊ qualibus sit syllogismus: ⁊ qualē ⁊ quō sit pcludendū. ⁊ qd syllogismus maxime habet variari per affirmatiuū ⁊ negatiuum q se tenēt ex pte forme syllogismi: ideo cōueniēter hic notificat per affirmatiōē ⁊ negatiōē. vt patet.

Propositio categorica est duplex.

¶ Affirmatiua: est alicuius scz p̃dicari de aliquo subiecto vt homo est animal.

¶ Negatiua: est alicuius scz p̃dicari ab aliquo subiecto vt nullus homo est asinus.

Terminus est in quē resoluatur propositio vt in subiectum ⁊ predicatum.

**Terminus capitur
tripliciter.**

¶ Primo communiter et generaliter per omni signo quod sit esse pars propositionis categorice. isto modo syncategreumata signa universalia particularia et alia. sicut copula dicuntur termini. et hoc modo terminus dividitur in syncategreumaticum et syncategreumaticum.

¶ Secundo proprie solum per parte essentiali et principali propositionis. hoc modo copula adhuc dicitur terminus: sed syncategreumata non.

¶ Tercio: propriissime solum per parte principali essentiali et materiali propositionis categorice. et sic solum subiectum et predicatum dicuntur termini et non copula. eo quod non est pars materialis propositionis. et sic capit hic terminus in hac notificatione cum dicitur terminus est in quem resolvitur propositio.

¶ Resolutiva siue separativa: et est partium quantitativa ab invicem separatio. Et de ista dicitur primo de Generatione. Eadem sunt principia compositionis et resolutionis.

¶ Formarum ablativa. et est quando per intellectum auferuntur a re omnes forme substantiales et accidentales: et sic manet occultum quoddam in natura quod dicitur materia prima. Et de tali resolutione sicutudinarie est ad propositum. sicut enim in natura per intellectum forme reze separantur a re. sic sicut in arte. Unde resolvere in proposito non est aliud quam copulam et syncategreumata ex propositione categorica auferre.

¶ Declarativa siue expositiva. est qua aliquid inclusum explicatur. Et talis est duplex. scilicet: verbalis: et notialis. ut superius habitum est in prima parte.

¶ Probativa. est quando probatur aliqua propositio ratione alicuius termini resolvable in ea positi. de quo agitur in septimo tractatu De hispa.

Dici de omni est quando nihil est sumere sub subiecto

de quo non dicatur predicatum. ut omnis homo currit. **¶** Dici de nullo est quando nihil est sumere sub subiecto a quo non remoueat predicatum. ut nullus homo currit.

¶ Materialiter. ut scilicet supponuntur per materiali syllogismi. et sic dici de omni est propositio universalis affirmativa: in qua predicatur dicitur de quolibet supposito subiecti. Et dici de nullo est propositio universalis negativa in qua predicatur non dicitur de quolibet supposito subiecti. ut nullus homo est asinus.

¶ Formaliter. et sic dici de omni est oratio truncata. id est: in completa vel imperfecta supponens pro principio regulatiui syllogismi. videlicet per illo. quicquid affirmat vel affirmari denotat de subiecto distributo maioris: hoc idem affirmat in conclusione de quolibet subsumpto in minori. ut omne animal est suba. omnis homo est animal. ergo omnis homo est suba. Sicut dici de nullo formaliter capit per illo principio regulariui syllogismi. quicquid negat vel negari denotat de subiecto distributo maioris. Hoc idem negat in conclusione de quolibet suo subsumpto in minori. ut nullum animal est lapis: omnis homo est animal. ergo nullus homo est lapis.

**Dici de omni dicitur
nullo capit dupliciter.**

Sylogismū reglar
ri. nō est aliud q̄ ipz
fm aliquā certā res
gulā in eē p̄stitui. z
calū reglar s̄t due.

Sylogism⁹ reglar
duplīciter.

Dici de omni est
duplex.

Differunt dici de
ōmī p̄ioristīcū z
posterioristīcū.

Sylogismus est oratio in qua quibuscūq̄ positīs z cō
cessis necesse est aliud euenire p̄ ea que posita sunt z p̄cessa. vt omē anīal est suba
ōmīs hō est aīal. ergo oīs hō est suba. ¶ Diceret q̄s: sylogism⁹ nō est oratio s̄z ora
tiones. eo q̄ in sylogismo ponunt plures p̄positiōes: q̄rū quelibet est oratio. Dicen
dum q̄ sylogism⁹ est vna oratio h̄y potetica. vel est vna aggregatiōe: s̄c̄z sint plu
res orationes categorice.

Sylogismus dicit

¶ Vna est sylogismoz affirmatiōis: q̄ appellat̄ dici de
ōmī. Vñ sylogismuz reglarī p̄ dici de oīnō ē aliud q̄ me
dium in vna p̄missarum complete distribui p̄ omnib⁹ suis
significatis affirmatiue.

¶ Alia est sylogismoz negatiōis. z dī dici de nullo. Vñ
sylogismū reglarī per dici de nullo: non est aliud q̄ me
dium in vna p̄missarum distribui complete p̄ omnib⁹ suis
significatis negatiue.

¶ Immediatē. i. manifeste qñ sub subiecto maioris com
plete z affirmatiue distributo subsumit̄ subiectū minoris
de quo p̄dicatū maioris p̄dicatur in p̄clusionē. z sic solū
sylogismi duorum modoz regulant̄ immediatē p̄ dici de
omni. vt qui sunt in barbara z darij.

¶ Mediatē. id est occulte: quādo vnum p̄dicatoz: id est
quando p̄dicatum maioris nō p̄dicatur de minore in cō
clusionē. vt in sylogismis indirecte concludentib⁹ prime fī
gure. aut quādo subiectū maioris nō sit medium comple
te distributum. vt in sylogismis secunde z quarte figure.
Aut quando sub subiecto maioris non subsumitur tanq̄
sub medio ipsum subiectum minoris p̄positionis. vt in sy
logismis tertie figure.

¶ P̄ioristīcū: est p̄dicatum dici de subiecto distributo. vt
ōmīs hō est animal. de quo sup̄a dictū est.

¶ Posterioristīcū: est p̄dicatum affirmari de subiecto p̄
quolibet eius supposito z p̄ q̄libet tpe. sicut in q̄libet p̄po
sitiōe q̄ est de materia naturali. ergo in ista p̄positiōe. hō
est aīal: est dici de omī posterioristīcū z nō p̄ioristīcū.

¶ Primo: q̄a dici de omī p̄ioristīcū solū repit̄ in p̄positiōe
vniuersali. S̄z dici de omī posterioristīcū p̄t̄ repiri tā in
p̄positiōe vniuersali q̄ p̄iculari vñ indefinita.

¶ Sc̄do: q̄a dici de omī p̄ioristīcū repitur tā in p̄positiōe
vera q̄ falsa vñ impossibili. Sed dici de omī p̄ posteriori
stīcū reperitur solū in p̄positiōe vera z necessaria.

¶ Tertio: q̄a ad dici de omī p̄ioristīcū sufficit vniuersalit̄
tas suppositoꝝ. S̄z ad dici de omī posterioristīcū requirit̄
vniuersalitas suppositoꝝ z tēpōꝝ simul. vñ vniuersalitas
tēpōꝝ z suppositoꝝ est qñ p̄dicatū uenit subiecto p̄ omī
supposito eius z p̄ omī tpe. vt hō est anīal.

¶ Primo p̄pter vnitatem causē materialis: q̄ due p̄missē
sunt materia sylogismi: que se habent per modū determi
nationis z determinabilis ex quib⁹ fit per se vnum. Vñ
minoz p̄missa determinat maiorem.

Ratio vna triplr.

Secundo propter unitatem forme substantialis: quia due premissae ununtur in vna forma syllogistica: et due extremitates ununtur in vno medio quod habet rationem forme respectu ipsorum.

Tertio: propter unitatem cause finalis: quia due premissae finaliter ordinantur ad inferendum vnam conclusionem.

Diceret quis. Conclusio non accidit ex necessitate. cum illud quod de necessitate accidit est necessarium. sed multe conclusiones sunt contingentes: et aliquae impossibiles. Pro responsione sciendum.

Necessitas est duplex.

Consequens: est necessitas illationis quae puenit ex necessaria habitudine consequentis ad antecedens: per hoc quod consequens actu et intellectu includit in antecedente. et ideo positum antecedente necessario sequitur prius: siue antecedens sit verum vel non. ut si asinus volaret asinus haberet penas. et talis necessitas est in syllogismo simpliciter dicto.

Consequens: est necessitas propositionis illationis quae puenit ex necessaria habitudine terminorum in conclusione positorum: ut quando predicatum est definitio subiecti vel proprius eius. Et talis necessitas prius est in syllogismo demonstrativo. Ista ergo definitio intelligit de necessitate prius formalis et non prius. illud ergo quod accidit necessitate prius est necessarium. non autem illud quod accidit necessitate prius.

Uno modo per premissas tamen siue per propositionem copulatiua composita ex premissis. et sic capitur. ij. Priorum: cum dicitur quod idem syllogismus potest concludere plures definitiones.

Alio modo per premissas et conclusionem simul: vel magis proprie per propositionem hypotheticam composita ex praedicta copulatiua et conclusionem et nota illationis. Et dicunt aliqui quod hic syllogismus debet capi per premissas tamen. Alij dicunt quod per premissas et conclusionem simul. Nonnulli dicunt quod aliquando potest capi per premissas tamen. et aliquando per premissas et conclusionem simul. Tamen breuiter dicendum quod syllogismus hic debet capi per premissas et conclusionem simul: quia hic definit syllogismus ut comprehendit sub se quolibet argumentum sophisticum. sed syllogismus captus per premissas tamen non est argumentum. ergo non potest hic capi per premissas tamen.

Syllogismus capitur dupliciter

Utrum conclusio sit de essentia syllogismi. Pro responsione sciendum.

Uno modo sicut de essentia totali. et sic materia et forma sunt de essentia totali hominis.

Alio modo sicut de essentia partiali: quod materia per se et forma per se dicuntur esse de essentia hominis. Tria ergo sunt essentialiter de completa perfectione syllogismi. Primo: vno medium ad primum extremum. et hoc est in maiori. Secundo vno medium ad secundum extremum. et hoc est in minori. Tercio vno extremorum inter se. et hoc est in conclusione. dicitur ergo quod conclusio est de essentia syllogismi partiali. sed conclusio cum premissis simul est de essentia totali syllogismi.

Aliqd dicitur de essentia alicuius dupliciter.

Omnis syllogismus constat ex tribus terminis et duabus propositionibus: quarum prima dicitur maior: secunda minor.

Terminorum autem aliter vocatur.

¶ Maior extremitas: est terminus sumptus in maiori propositione cum medio. Et quia talis terminus est maioris virtutis quam terminus positus in minori: cum ad plura se extendit: et latioris ut communis est significandi quam minor extremitas. ideo maior extremitas dicitur.

¶ Minor extremitas est terminus sumptus in minori propositione cum medio. Et dicitur minor extremitas: quia minoris virtutis est et ad pauciora se extendit quam terminus positus in maiori propositione.

¶ Medium est terminus bis sumptus ante conclusionem. (scilicet: Et dicitur medium: ad similitudinem medij naturalis, quia sicut in natura medium unit extrema et pres. sic in syllogismo medium unit extremitates in premissis: sic quod ex ipsis unitis potest inferri conclusio in qua eadem extremitates de se inuicem predicantur.

¶ Uno modo in quatuor sunt subiecta vel predicata simpliciter et absolute. Et sic dicuntur termini propositionales. Huius modo sunt quatuor: scilicet duo subiecta et duo predicata.

Termini in syllogismo considerantur dupliciter

¶ Alio modo ut subijciuntur vel predicantur: non autem absolute sed secundum aliquam figuram syllogisticam. et sic fortiter hanc denominationem ut dicantur termini syllogistici: et etiam suas species habent denominationes: tres scilicet: maior extremitas: minor extremitas: et medium.

Ad syllogismum autem erigitur modus et figura. Figura est ordinatio trium terminorum secundum debitam subiectionem et predicationem.

Figure syllogistice sunt tres.

¶ Prima: est quando medium subijcitur in una propositione et predicatur in alia. ut omne animal est substantia: omnis homo est animal: ergo omnis homo est substantia.

¶ Secunda: est quando medium predicatur in utraque. ut omnis homo est animal. nullus lapis est animal. ergo nullus lapis est homo.

¶ Tertia: est quando medium subijcitur in utraque. ut omnis homo est animal: omnis homo est substantia. ergo quidam substantia est animal. prius. Prima prius subijcit medium: post predicat ipsum. Altera bis dicitur. tertia bis subijcit.

Dubitetur an quarta figura sit ponenda. Et videtur

quod non. quia nulla est necessitas ponendi quartam figuram. non enim est ponenda pluralitas sine necessitate. Dicendum quod quarta figura est ponenda: et necessitas ponendi ipsam est ut sciamus dilatare et ampliare formam syllogisticam. Notandum tamen quod

Prima figura capitur duobus modis: scilicet

¶ Eodem: puta prima figura est cuius medium subijcitur in una premissa et predicatur in alia: siue hoc sit in maiore premissa siue in minore. et hoc modo comprehendit sub se quartam.

¶ Propter: puta prima figura est cuius medium subijcitur in maiori premissa et predicatur in minori. et sic prima figura distinguitur contra quartam: quia quarta figura est quando medium predicatur in maiore et subijcitur in minore. ut omne animal est corpus: quoddam corpus est homo. ergo homo est animal.

Modus est ordinatio duarum propositionum in debita

qualitate et quantitate. Debita qualitas est quod si una sit negativa/reliqua sit affirmativa. Debita quantitas est quod si una est particularis/reliqua erit universalis.

¶ Uno modo per premissas terminum. Et sic modus est ordinatio duarum propositionum. i. modus syllogisticus est due premissae ordinatae in debita qualitate et quantitate / sic quod ex eis sequitur conclusio in consequentia bona et formalis. isto modo barbara et baralipron non sunt modi distincti.

¶ Alio modo per aggregato ex premissis et conclusione. et sic modus syllogisticus est ordinatio duarum premissarum et conclusionis in debita qualitate et quantitate. et in debito situ et ordine terminorum / sic quod ex illis premissis sequitur conclusio. hoc modo celare et celarent sunt modi distincti / eo quod ibi non est idem situs terminorum.

¶ Unde tales dantur regule utiles ad quolibet figuram. **¶** Prima est. Ex ambabus premissis particularibus vel indefinitis et singularibus non potest fieri syllogismus: sed oportet alteram premissarum esse universalem. Ratio regule est. quia tunc darentur termini in quibus omni. ut animal risibile homo. et in quibus nulli: ut animal asinus homo. sed omnis talis combinatio est inutilis in qua dantur termini in quibus omni et in quibus nulli. ergo regula vera.

¶ In quibus omni est dare tres terminos ex quibus sunt due propositiones vere: cum quibus stat in veritate una universalis affirmativa composita ex extremitatibus illarum premissarum.

¶ In quibus nulli est dare tres terminos ex quibus potest constitui possunt due premissae vere: cum quibus stat in veritate una universalis negativa composita ex extremitatibus illarum premissarum.

¶ Hec regula habet veritatem: exceptis quinque casibus. **¶** Primus: Quando in prima figura arguitur minore existente negativa concludendo conclusionem de modo loquendi in consuetum. ut bene sequitur. homo est animal et asinus non est homo ergo asinus animal non est. unde conclusio illa dicitur de in consuetum modo loquendi cuius predicatum explicite precedit copulam: ut asinus animal non est. **¶** Secundus: Si medium fuerit terminus singularis. ut bene sequitur: currens est socrates. et homo est socrates. ergo homo est currens. **¶** Tertius est: Si medium in minore sumatur cum relativo idemproutis: ut bene sequitur. homo currit. et aliquid quod album est idem homo. ergo aliquid quod album currit. **¶** Quartus: Quando sub termino affirmativae distributo in maiore fiat sumptio in minore. ut bene sequitur omnem equum videt homo. brunellus est equus. ergo brunellum videt homo.

¶ Quintus. Quando medium in minore sumitur cum signo universalis. ut bene sequitur animal currit. et asinus est omne animal. ergo asinus currit. Vel sic. sol lucet et aliquis lucidissimus planetarum est omnis sol. ergo aliquis lucidissimus planetarum lucet. **¶** Secunda regula: Ex ambabus negativis non potest fieri syllogismus: sed oportet alteram premissarum esse affirmativam. Ratio regule est: quia propter separationem aliquorum duorum / ab aliquo tertio non sequitur illorum unio vel separatio inter se. sicut propter separationem risibilis et hominis a lapide non sequitur separatio hominis et risibilis inter se: sed quando ambe premissae sunt negativae ibi denotatur separatio duarum extremitatum a medio. ergo ex tali separatione nunquam sequitur unio vel separatio earum ad invicem in conclusione. et etiam quia dantur termini in quibus omni. ut animal lapis homo. et termini in quibus nulli. ut albedo nigredo linea. **¶** Hec regula habet veritatem exceptis tribus casibus in quibus aliquid sequitur ex puris negativis. **¶** Primus: Quando

mediū variatur penes finitū et infinitū. ut bene sequitur. nullū rationale est asinus: nullus hō est nō rationalis. ergo nullus hō est asinus.

¶ Secund⁹. quādo arguitur ex duobus pmissis modalibus de cōtingēt ad vtrūlibet. ut bene sequitur. omnē hōiem ptingit nō esse currens: et aliqđ anial ptingit nō esse hōiem. ergo aliqđ anial cōtingit nō esse currens.

¶ Tertius: si vna pmissa est de contingēt: et alia de necessario negatiua. ut bene sequitur. omnē hōiem necesse est nō esse asinū: et aliqđ albū conringit nō esse hōiem. ergo aliqđ album necesse est nō esse asinum.

¶ Tertia regula est: qđ si aliqua pmissa est particularis: cōclusio debet esse particularis. sed nō cōuerso: si cōclusio sit particularis qđ aliqua pmissa sit particularis. Et hec regula habet veritatē: exceptis sex casibus.

¶ Prim⁹. quādo inferit cōclusio de mō loquēdi incōsuetō. qđ sic vna pmissarum existēte particulari: bñ sequitur cōclusio vniuersalis. ut bñ sequitur. aliqđ hō est anial: et nullus asin⁹ est hō. ergo omis asin⁹ animal nō est.

¶ Secund⁹: dūmodo pdicatū in particulari nō distribuit: quia sic stareet cōclusionē esse vniuersalē. ut bñ sequitur. aliqđ sol est omis lucidissim⁹ planetā: nulla luna est sol. ergo nulla luna est lucidissimus planetā.

¶ Tertius: qđ mediū in minore nō sumat cū relatiuo idētitatis: nec teneatur singulariter. quia sic bene sequitur cōclusio vniuersalis vna pmissa existēte particulari. ut bene sequitur. quoddā animal est homo: omne risibile est quoddā anial: ergo omne risibile est homo.

¶ Quart⁹: qđ nulla extremitatū distribuat in aliqua pmissa. qđ si sic: tūc sequitur cōclusio vniuersalis altera pmissa existēte particulari. ut bene sequitur. aliqđ anial est omis fenix: nullus lapis est anial. ergo nullus lapis est fenix.

¶ Quint⁹ est: qđ maior extremitas nō sit termin⁹ singularis: qđ sic sequitur cōclusio vniuersalis. ut aliqđ hō est socrates: nullus asin⁹ est hō. qđ null⁹ asin⁹ est socrates.

¶ Sext⁹: qđ maior extremitas nō sumat in cōclusionē cū relatiuo idētitatis: quia tūc bene sequitur cōclusio vniuersalis. ut aliqđ homo est anial: nullus asinus est hō. ergo nullus asinus est idem anial.

¶ Quarta regula. Si aliqua pmissa est negatiua: cōclusio debet esse negatiua. Hec regula habet veritatē. Primo: quādo arguitur cathegorice. quia arguendo hypothetice sūm hanc regulā. tūc bene sequitur cōclusio affirmatiua. ut hic. nullus hō currit vel omnis homo quiescit: sed nullus homo currit. ergo omnis homo quiescit. Secōdo arguitur syllogistice. quia arguēdo enthymematice: tūc bene sequitur cōclusio affirmatiua vna pmissa existēte negatiua. ut hic. omis homo est animal: et nullus homo est asin⁹. ergo omnis homo est anial. Tēter psequētia a tota copulatiua ad alterā eius partem.

¶ Quinta regula est qđ mediū nunqđ debet poni in cōclusionē. Et intelligitur hec regula. **¶ Primo:** qđ mediū nō debet poni in cōclusionē sub ea ratione qua mediū. Et hoc dicitur propt̄ syllogisimū ex opposit⁹. ut omnis disciplina est bona: nulla disciplina est bona. ergo nullū bonū est bonū. licet em̄ mediū scz bonū intrat cōclusionē: nō tamē sub ea ratiōe qua mediū: sed sub ea ratione qua est maior et minor extremitas.

¶ Secōdo: qđ mediū nō debet intrare cōclusionē inq̄tum totalis extremitas: qđ mediū ut partialis extremitas bene intrat cōclusionē. ut hic. cuiuslibet hōis manus est dextra: cuiuslibet hōis manus est sinistra. ergo cuius manus est dextra: illius manus est sinistra. vbi hoc mediū manus intrat cōclusionē: nō tamē ut totalis extremitas: sed ut partialitas.

De prima figura in qua ponuntur due regule. Prima

regula est maior existere particulari in prima figura nunquam sequitur conclusio directe. et hec regula puenit prime figure. et ad quatuor modos directe conclusioes: et secunde figure. et ad oes. ¶ Hec regula habet veritatem exceptis aliquibus casibus. ¶ Primus. quando arguitur conclusio de modo loquendi in consuetudo. ut bene sequitur. aliquis homo est animal. nullus asinus est homo. ergo ois asinus animal non est. ¶ Secundus. quando medium sumitur cum signo vniuersali ipsi distribuere in minore. ut bene sequitur. aliquis sol lucet super nos. et ois lucidissimus planetarum est ois sol. ergo ois lucidissimus planetarum lucet super nos. ¶ Tertius. quando maior extremitas sumitur in conclusione cum relatio idempitatis. ut bene sequitur. aliquis homo est animal. et nullus asinus est homo. ergo nullus asinus est idem animal. ¶ Quartus. quando maior extremitas est terminus singularis. ut bene sequitur. aliquis homo est hoc animal. nullus asinus est homo. ergo nullus asinus est hoc animal.

Secunda regula. minore existere negativa: nunquam sequitur

conclusio directe sed potest sequi indirecte. ut in sapientino et tristessino. ¶ Hec regula habet veritatem exceptis aliquibus casibus. ¶ Primus. quando concluditur conclusio de inconsuetudo modo loquendi. ut bene sequitur. omnis homo est animal. nullus asinus est homo. ergo omnis asinus animal non est. ¶ Secundus. quando maior extremitas distribuitur in minori. ut bene sequitur. omnis sol est omnis lucidissimus planeta. nulla luna est sol. ergo nulla luna est lucidissimus planeta. ¶ Tertius. quando maior extremitas sumitur cum relatio idempitatis in conclusione. ut bene sequitur. omnis homo est animal. nullus asinus est homo. ergo nullus asinus est idem animal. ¶ Quartus. quando maior extremitas est terminus singularis. ut bene sequitur. omnis fenix est hoc animal. nullus asinus est fenix. ergo nullus asinus est hoc animal.

Prima figura habet nouem modos. Primus. Quando

ambe premissae sunt vniuersales affirmatiue inferentes conclusionem vniuersalem affirmatiuam. ut omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia. et significatur iste modus per hanc dictionem barbara. ¶ Secundus. Quando maior est vniuersalis negativa: et minor vniuersalis affirmatiua: et sequitur conclusio vniuersalis negativa. ut nullum animal est lapis. omnis homo est animal. ergo nullus homo est lapis. et significatur per hanc dictionem celarent. ¶ Tertius. quando maior est vniuersalis affirmatiua. et minor particularis affirmatiua/sequitur conclusio particularis affirmatiua. ut omne animal est substantia. quidam homo est animal. ergo quidam homo est substantia. et significatur per hanc dictionem darii. ¶ Quartus. quando maior est vniuersalis negatiua: et minor particularis affirmatiua/sequitur conclusio particularis negatiua. ut nullum animal est lapis. quidam homo est animal. ergo quidam homo non est lapis. et significatur per hanc dictionem ferio. ¶ Quintus. quando ambe premissae sunt vniuersales affirmatiue/inferentes conclusionem particularem affirmatiuam indirecte. ut omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo quidam substantia est homo. et reducitur ad primum modum per conuersionem conclusionis per accidens. et significatur per hanc dictionem baraliptron. ¶ Sextus. quando maior est vniuersalis negatiua/minor vniuersalis affirmatiua/concludentes vniuersalem negatiuam indirecte. ut nullum animal est lapis. omnis homo est animal. ergo nullus lapis est homo. et reducitur ad secundum modum per conuersionem conclusionis simpliciter: et significatur per hanc dictionem celantes. ¶ Septimus. quando maior est vniuersalis affirmatiua: et minor particularis affirmatiua/

quitur conclusio particularis affirmatiua indirecte. vt omne animal est substantia: quidam homo est animal. ergo quedam substantia est homo. et reducitur ad tertium modum per conuersionem conclusionis simpliciter. et fecatur per hanc dictionem dabitur. **Quartus.** Quando maior est vniuersalis affirmatiua: et minor vniuersalis negatiua: sequitur conclusio particularis negatiua indirecte. vt omne animal est substantia: nullus lapis est animal. ergo quidam substantia non est lapis. et reducitur ad quartum modum per conuersionem maioris per accidens: minoris simpliciter: et per transpositionem premissarum. et notatur per hanc dictionem sapientino. **Nonus.** Quando maior est particularis affirmatiua: minor vniuersalis negatiua: sequitur conclusio particularis negatiua indirecte concludens: vt quoddam animal mal est substantia: nullus lapis est animal. ergo quidam substantia non est lapis. et reducitur ad quartum modum prime figure per conuersionem maioris et minoris simpliciter: et per transpositionem premissarum.

Sequitur de secunda figura: cuius tres sunt regule.

Prima regula. maiore existente particulari in secunda figura: nihil sequitur directe. potest tamen aliquid sequi indirecte. vt aliquid animal est homo: nullus asinus est homo. ergo aliquid animal non est asinus. **Hec regula habet veritatem: exceptis aliquot casibus.** **Primus.** Quando medium in aliqua premissa sumitur cum signo vniuersali ipsum distribuitur. vt bene sequitur. aliquod lucens supra nos est omnis lucidissimus planeta: omnis sol est lucidissimus planeta. ergo aliquis sol est lucens supra nos. **Secundus.** Quando maior extremas est terminus singularis. vt bene sequitur. socrates est homo: et nullus asinus est homo. ergo nullus asinus est socrates. **Tertius.** Quando medium est terminus singularis. vt bene sequitur. aliquid animal est socrates. aliquid homo est socrates. ergo aliquid homo est animal. **Quartus.** Quando medium in minore sumitur cum relatiuo identitatis. vt bene sequitur. aliquid homo est animal: omne risibile est idem animal. ergo omne risibile est homo. **Quintus.** Quando maior extremas sumitur cum relatiuo identitatis in conclusione. vt bene sequitur. aliquid animal est homo: nullus asinus est homo. ergo nullus asinus est idem animal. **Sextus.** Quando concluditur de modo loquendi in consuetudinem. vt aliquid animal est homo: nullus asinus est homo. ergo aliquid asinus animal non est.

Secunda regula. Ex ambabus affirmatiuis in secunda

figura nihil sequitur. **Hec regula habet veritatem: exceptis tribus casibus.** **Primus.** Quando medium sumitur cum signo vniuersali distributivo. vt bene sequitur. aliquod lucens super nos est omnis lucidissimus planeta: omnis sol est lucidissimus planeta. ergo omnis sol est lucens super nos. **Secundus.** Quando medium est terminus singularis. vt bene sequitur. aliquid animal est socrates: aliquid homo est socrates. ergo aliquid homo est animal. **Tertius.** Quando medium in minori sumitur cum relatiuo identitatis: tunc enim aliquid sequitur. vt aliquod animal est substantia: omnis homo est eadem substantia. ergo aliquid homo est animal.

Tertia regula. In secunda figura non potest esse conclusio

affirmatiua. et habet regula veritatem: exceptis quatuor casibus. **Primus.** quando medium sumitur in aliqua premissa cum signo distributivo. vt aliquid lucens supra nos est omnis lucidissimus planeta. omnis sol est lucidissimus planeta. ergo omnis sol est lucens supra nos. **Secundus.** quando medium est terminus singularis. vt bene sequitur conclusio affirmatiua in syllogismo expositiui. aliquid animal est socrates. et aliquid homo est socrates. ergo aliquid homo est animal. **Tertius.** quando medium sumitur cum relatiuo identitatis: tunc bene sequitur conclusio affirmatiua. vt aliquid animal est homo: omne risibile est idem homo. ergo omne risibile est animal. **Quartus.**

nis. quādo aliqua pmissa est de ptingenti. vt bene sequit. aliqd ambulās ptingit
non esse hoīem: aliqd currens cōtingit esse hoīem. ergo currens cōtingit esse ambu-
lārē. ¶ Quint. Quā mediū variat penes finitū z infinitū. vt oīs suba nō est acci-
dens: nullus hō est accidēs. ergo oīs homo est substantia.

Secunda autē in figura habet quattuor modos.

¶ Prim. Quādo maior est vniuersalis negatiua: z minor vniuersalis affirmati-
ua: pcludēs pclusionē vniuersalē negatiuā. vt null⁹ lapis est anial: oīs hō est
anial. ergo nullus homo est lapis. z reducitur ad secundū modū prime figure cōuer-
tendo maiorem simplr. z notat hac dictione cesare. ¶ Secund. Quādo maior
est vniuersalis affirmatiua: z minor vniuersalis negatiua: vniuersalē negatiuā cō-
cludēs. vt oīs homo est anial: nullus lapis est anial. ergo nullus lapis est homo.
z reducitur ad secundū modū prime figure: puertendo minorem pclusionē simpliciter.
z per transpositionē pmissaz. z significat hac dictione camestres. ¶ Tert. Quā
maior est vniuersalis negatiua: z minor particularis affirmatiua: pcludēs particu-
larē negatiuā directe. vt nullus lapis est anial: quidā homo est animal. ergo qdā
homo nō est lapis. z reducitur ad quartū modū prime figure per cōuersionē.
maioris simplr. z notat hac dictione festino. ¶ Quartus. Quādo maior est vni-
uersalis affirmatiua: z minor particularis negatiua: pcludēs pclusionē particu-
larem negatiuā directe. vt omnis homo est anial: quidā lapis nō est anial. ergo qdā
lapis nō est homo. z reducitur ad primū modū prime figure per impossibile. Nā
si sumatur p̄dictorum cōclusionis cū maiore: sequit p̄dictorum minoris in
barbara: z erit syllogismus talis. oīs homo est anial: oīs lapis est homo. ergo oīs
lapis est animal.

Sequitur de tertia regula: cuius due dantur regule.

¶ Prima regula: minore existēte negatiua: in tertia figura nihil sequit directē
nī indirecte bñ pōt aliqd sequi. vt oīs hō est anial: nullus hō est asinus. ergo aial nō
est asinus. Hec regula habz veritatē exceptis q̄tuor casibz. ¶ Prim. qñ maior ex-
tremitas fuerit termin⁹ singularis: tūc bñ sequit aliqd minore existēte negatiua. vt
aliqd hō est hoc anial: null⁹ hō est asinus. ergo nullus asinus est hoc anial. ¶ Sec-
und. Quādo maior extremitas distribuit. vt bñ sequit. oīs sol est oīs lucidissim⁹
planeta: nullus sol est luna. ergo nulla luna est lucidissim⁹ planeta. ¶ Tertius.
Quādo maior extremitas in pclusionē sumit cū relatiuo idētitatē. vt bñ sequitur.
oīs hō est anial: nullus hō est asinus. ergo nullus asinus est idē aial. ¶ Quart.
quando pcludit cōclusio de mō loquēdi in consuetudo. vt oīs homo est anial: nullus
hō est asinus. ergo oīs asinus animal nō est.

Secunda regula. In tertia figura non concluditur nisi

cōclusio particularis. Hec regula habz veritatē exceptis tribus casibz. ¶ Pri-
mus. quando p̄dicatur in pmissa affirmatiua distribuit. vt bene sequit. aliquis sol
est omnis lucidissim⁹ planeta: nullus sol est luna. ergo nulla luna est lucidissimus
planeta. ¶ Secund. qñ maior extremitas est terminus singularis. vt bñ sequit.
aliqd homo est h anial: nullus hō est asinus. ergo null⁹ asinus est h anial. ¶ Terc-
tius. qñ maior extremitas in pclusionē sumit cū relatiuo idētitatē. vt bñ sequit
aliqd hō est anial: nullus hō est asinus. ergo null⁹ asinus est idē anial.

Tertia figura habet sex modos:

¶ Primus. quādo ambe pmissae sunt vniuersales affirmatiue: z cōclusio particu-

laris affirmatiua: vt ois hō est suba: ois hō est anial. ergo quoddā anial est suba
 ⁊ reducitur ad primū modū prime figure per conuersionē minoris per accidēs. ⁊ nota
 tur hac dictione darapti. ¶ **Secund⁹.** Quando maior est vniuersalis negatiua: mi
 nor vniuersalis affirmatiua: ⁊ cōclusio particularis negatiua. vt nullus homo est
 lapis: omnis homo est anial. ergo quoddā animal nō est lapis. ⁊ reducitur ad quartū
 modū prime figure per cōuersionē minoris per accidēs: ⁊ nominatur felapton.
 ¶ **Tertius.** Quando maior est particularis affirmatiua: ⁊ minor vniuersalis af
 firmatiua: ⁊ cōclusio particularis affirmatiua. vt quidā homo est animal: omnis
 homo est substantia. ergo quedā substantia est animal. ⁊ reducitur ad tertium modū
 prime figure per conuersionē maioris ⁊ cōclusionis simpliciter: ⁊ per transpositionē
 premissarū. ⁊ notatur hoc nomine disamis. ¶ **Quartus.** quando maior est vniuers
 salis affirmatiua: minor particularis affirmatiua: ⁊ conclusio particularis affir
 matiua. vt omnis homo est substantia: quidā homo est animal: ergo quoddā animal
 est substantia. ⁊ reducitur ad tertium modū prime figure per conuersionē maio
 ris simpliciter: ⁊ nominatur hoc nomine darisi.

¶ **Quint⁹.** quando maior est particularis negatiua: ⁊ minor vniuersalis affirma
 tiua: conclusio particularis negatiua. vt quidā homo nō est lapis: omnis homo est
 animal. ergo quoddā animal nō est lapis. ⁊ reducitur ad primū modū prime figure
 per impossibile. Sumatur enim contradictoriū cōclusionis cū minore: ⁊ inferatur con
 tradictorium maioris: ⁊ erit syllogism⁹ talis. omne animal est lapis: omnis homo est
 animal: ergo omnis hō est lapis. ⁊ nominatur boardo.

¶ **Sextus.** quando maior est vniuersalis negatiua ⁊ minor particularis affirma
 tiua. cōclusio particularis negatiua. vt nullus homo est lapis: qdam homo est ani
 mal. ergo quoddā animal nō est lapis. ⁊ reducitur ad quartū modū prime figure p con
 uersionē minoris simpliciter. ⁊ designatur hoc nomine ferison.

Reductio syllogistica: Est vnius syllogismi in alterum causa euidētie pbatōis vel declaratiōis ductio.

Vnus syllogismus
 reducitur ad alius
 triplici de causa.

Causa euidētie: ⁊ sic syllogism⁹ qui nō manifeste regulatur
 per dici de omni: ⁊ p dici de nullo reducitur ad eum q manifeste
 regulatur per dici de omni ⁊ per dici de nullo: vt syl
 logismi imperfecti reducuntur ad syllogismos perfectos.

Causa notificatiōis. ⁊ sic syllogismi imperfecti reducuntur
 ad perfectos. quia syllogismi imperfecti sunt min⁹ nō
 ei q̄ perfecti quo ad formā syllogisticā. que perficitur in p
 cipis regulatiuis syllogismoꝝ.

Causa declaratiōis: vt scz vnus syllogism⁹ declaratur
 esse psequētia formalis p aliū ad quē reducitur formalit. ⁊
 sic syllogismi perfecti etiaꝝ possunt reduci ad syllogismos
 imperfectos. q̄a pōt fieri q̄ aliq̄s sit plus eruditus: vñtutus
 atq; paratus in syllogismo imperfecto q̄ perfectio. ois autē
 notificatio fit per magis notum.

Notandū: q̄ modi pfecti solū sunt q̄tuor. scz Barbara: Darii: Celarē: Ferio.
 quia isti modi manifeste regulantur per dici de omni: ⁊ p dici de nullo. oēs autē alij
 modi dicuntur imperfecti. ⁊ reducuntur ad illos perfectos.

Conuersio cōter dicta. non em̄ hic capit conuersio p
 p̄ne quē ad modū supius capta est. nam in pposito pposito
 tio particularis affirmatiua puenit p accidēs in vlem.

**Principia reducti-
ua sylogismorum
sunt tria.**

Transpositio pmissarum: et est facere de maiore minore et de minore maiore. et designat per hanc litteram. **D.**

Per impossibile reductio. Reducere per impossibile est ex opposito contradictorio conclusionis cum altera pmissarum inferre oppositum alterius pmissae. Et per oppositum conclusionis non semper debet intelligi oppositum contradictorium: sed contradictorium vel contrarium. quia darapti et selapton reducunt per impossibile ad celarent. et tamen de opposito contradictorio maioris non fit conclusio: sed de opposito contrario. Sicut selapton reducit ad barbara: et contrarium maioris fit conclusio et non contradictorium.

Regule de reductione sylogismorum imperfectorum ad perfectos.

Prima: quod modi omnium figurarum sunt decem novem: quae significant decem novem dictionibus. scilicet: barbara: celarent etc. Et in qualibet dictione tali ponuntur tres syllabae. quarum prima deseruit maiori. secunda minori. tertia conclusioni. Et si in aliqua dictione ex his decem novem ponuntur plures syllabae quam tres: tunc quarta non est de necessitate: sed superabundat. ut in baralipron. **Secunda regula:** quod quattuor sunt vocales per quas designantur quattuor genera propositionum. scilicet: a. e. i. o. A enim significat universalem affirmativam. E. universalem negativam. I. assertivam. O. negat. e. sunt universales ambe. I. vero designat particularem affirmativam. Et o. particularem negativam. versus. Assertivum. negat. o. sunt particulariter ambe. Iste ergo vocalis in illis syllabis tribus posite designant quomodo debet formari maior: minor vel conclusio: secundum quod genera propositionum ostenduntur. **Tertia.** omnes modi imperfecti incipientes a b. reducuntur ad barbara: et incipientes a d. ad darii. et ab f. ad ferio: et a c. ad celarent. **Quarta:** quandoque in aliquo modo imperfecto post aliquam vocalem ponitur s: tunc reducendo illum modum imperfectum ad perfectum: propositio cui subseruit illa vocalis debet converti simpliciter: ut in dabitur conclusio converti simpliciter reducendo eum ad darii. **Quinta.** quandoque in aliquo modo imperfecto post aliquam vocalem ponitur p: tunc reducendo illum modum imperfectum ad perfectum: propositio cui illa vocalis subseruit debet converti per accidens. ut darapti reducitur ad darii converti minore per accidens.

Sexta. quandoque in aliquo modo imperfecto post aliquam vocalem ponitur m. siue hoc fuerit post vocalem maiorem: minorem vel conclusionis: tunc reducendo talem modum imperfectum ad perfectum premissae istius modi imperfecti debet transponi: ut reducendo sapismo ad ferio. **Septima.** quandoque post aliquam vocalem in aliquo modo imperfecto ponitur c: tunc reducendo illum modum imperfectum ad perfectum: reductio talis debet fieri per impossibile. ut reducendo baraco ad barbara.

**Coniunctio logicalis
est figurata pmissarum
binario duplex**

Utilis est combinatio pmissarum ex quibus secundum regulas iam dictas aliquid sequitur sylogistice et formaliter: ut in barbara: darii. **Inutilis:** est pmissarum combinatio ex qua non est lapsum. nam sequitur aliquid sylogistice et formaliter: id est: ubi premissae sunt vere: conclusio falsa. ut arguendo ex puris negativis in omni figura.

**Coniunctio utilis
est duplex:**

Figuralis: tamen quando scilicet arguitur tamen in aliqua figura: sed in nullo modo: ut fit in sylogismo expositivo.

Figuralis et modalis simul: quando aliquid sylogismum fit in modo et figura simul: ut in barbara: darii.

¶ Sciendū q̄ cōbinatiōes syllogistice capiunt penes combinationē quattuor vocalium quattuor genera p̄positionum designantium: scz. a. e. i. o. Et quia iste vocalis possunt coniungi sedecies: ergo in qualibet figura fiunt sedecim coniugationes aliquę vtilis: aliquę inuiles. Quō autē vocales predicte coniungunt sedecies patet in figura sequenti:

Ae.	ea.	ai.	ao.	In prima figura sex sunt coniugationes vtilis: et decē inuiles. Et sub illis sex vtilibz continent nouē modi prime figure. p̄ma cōiugatio vtilis est Aa. et sub illa continentur isti duo modi: barbara et baralipron. Ea. est vtilis in celarent et celantes. Ai. est vtilis in darj et dabitur: et in ferio. Ae in sapelmo. Je. in frisesmo. ¶ In scda figura cū
Ee.	ea.	ei.	eo.	
Hi.	ia.	ie.	io.	
Do.	oa.	oe.	ol.	

quattuor reperiuntur coniugatiōes vtilis: sub quibz continentur quattuor modi secunde figure et duodecim inuiles. **Ea.** est vtilis in cesare. **Ae.** est vtilis in camestres. **Ei** est vtilis in festino. **Jo.** est vtilis in baroco. ¶ In tertia figura sex sunt vtilis: et decem inuiles. **Aa.** est vtilis in darapti. **Ea.** in selapron. **Ja.** est vtilis i disamis. **Ai.** in dactili. **Oa** in bocardo. **Ei.** in ferison.

Tres sunt modi ad ostendendū aliquam formā syllogizandi non eē vtilem. Primus. Accipiendi sunt termini prenti sub vno genere: vt isti duo: homo et asinus cōtinent sub animali. Per illos em terminos p̄z q̄ combinatio facta ex ambabz particularibz est inuiles. quia non sequit. q̄dam homo est animal: q̄dam asinus est animal. ergo q̄dam asinus est homo. ¶ Secundus. accipiendi sunt duo termini quoz vnus p̄dicat de alio: siue hoc fuerit p̄uertibilis siue non p̄uertibiliter cum vno tertio termino qui om̄ino est extraneus ad illos duos terminos. cuiusmodi sunt isti tres termini: homo risibile lapis. per istos em terminos p̄z q̄ inuiles est coniugatio ex puris negatiuis. q̄a non sequit. nullus hō est lapis: nullū risibile est lapis ergo nullum risibile est hō. quia p̄missa sunt vere et conclusio falsa. ¶ Tertius. Sumendi sunt duo termini quoz vnus p̄dicat de alio siue p̄uertibiliter siue non cōuertibiliter cū tertio termino qui est supior ad vtrumq̄ illorum. cuiusmodi sunt tres termini: homo risibile substantia. per istos tres terminos patet q̄ in tertia figura non potest inferri conclusio vniuersalis. non sequitur em. om̄is hō est risibilis: om̄is hō est suba. ergo om̄is substantia est risibilis. Nā p̄missa sunt vere et conclusio falsa.

Coniugatio ē inuile ¶ quā dāt termini	}	¶ In quibz sic. id est termini ex quibz p̄missa formate sunt vere: et conclusio vera.
		¶ In quibz nō. id est termini ex quibz p̄missa formate sunt vere: et conclusio falsa.

Ex puris affirmatiuis in secunda figura nihil sequit.
Et est coniugatio inuiles.

Quia dantur termini.	}	¶ In quibz sic. hō risibile animal. vt sic arguendo. om̄is hō est animal: om̄e risibile est animal. ergo om̄e risibile est hō. vbi p̄missa sunt vere. sūt et conclusio.
		¶ In quibz non: due spēs cum suo genere de p̄dicamento substantie. scz hō asinus animal sic arguendo. om̄is homo est animal: om̄is asinus est animal. ergo om̄is asinus est homo. vbi p̄missa sunt vere: et conclusio falsa: manente eadem qualitate et quāritate p̄missaz et eadē figura: quare sequitur q̄ ibi est coniugatio inuiles.

¶ Ex puris negatiuis nihil sequit: et est coniugatio inutilis in omni figura.

**Quia datur
termini**

¶ In quibus sic. equus homo lapis de predicamento substantie. Sic arguendo. nullus homo est equus. nullus lapis est homo. ergo nullus equus est lapis. vbi premissa sunt vere et etiam conclusio.

¶ In quibus non duo termini conuertibiles cum extraneo ad verumque. ut homo risibile lapis. vel non conuertibiles cum extraneo ad verumque. ut homo animal lapis. per secundam regulam siue modum. Sic arguendo. nullus lapis est homo. nullum risibile est lapis. ergo nullum risibile est homo. vbi premissa sunt vere et conclusio falsa. manente eadem qualitate et quantitate premissarum et eadem figura sicut in prima quare est coniugatio inutilis.

In tertia figura: conclusionem existente vniuersali: est coniugatio inutilis.

**Quia datur
termini**

¶ In quibus sic. homo rationale risibile. Sic arguendo omnis homo est rationalis. omnis homo est risibilis. ergo omne risibile est rationale. vbi premissa sunt vere et conclusio vera.

¶ In quibus non duo termini conuertibiles et non conuertibiles cum superiori ad verumque. ut homo risibile substantia. vel homo animal substantia per secundum modum. arguendo sic. omnis homo est risibilis. omnis homo est substantia. ergo omnis substantia est risibilis. vbi premissa sunt vere et conclusio falsa. manente eadem qualitate et quantitate et eadem figura. scilicet tertia sicut in prioribus. quare sequitur quod ibi est coniugatio inutilis.

De arte inueniendi medium.

Medium valens ad syllogizandum aliquam conclusionem probatiue tripliciter potest habere.

**Terminus
ille dicitur**

¶ Primo: quod sit antecedens subiecti vel predicati conclusiois. Secundo: quod sit consequens respectu subiecti vel predicati. Tercio: quod sit extraneus respectu alterius.

¶ Antecedens respectu alterius de quo vniuersali sumptum sit et affirmatiue aliter est predicabilis. Et sic terminus inferior dicitur antecedens respectu sui superioris. vel terminus conuertibilis potest dici antecedens respectu illius. propositio ergo affirmatiua in qua ponitur terminus inferior antecedit in consequentia bona propositionem affirmatiuam in qua ponitur terminus superior non distribuitur. ut bene sequitur. homo est. ergo animal est.

¶ Consequens quod de alio vniuersali sumptum sit et affirmatiue predicatur. ut terminus superior dicitur consequens respectu sui inferioris. et terminus cum alio conuertibilis respectu alterius dicitur consequens. propositio ergo affirmatiua in qua ponitur terminus superior non distribuitur sequitur in consequentia bona ad propositionem affirmatiuam in qua ponitur terminus inferior. ut homo est. ergo substantia est.

¶ Extraneus respectu alterius qui vere negatur de alio termino vniuersaliter sumptum. ut iste terminus homo est extraneus respectu huius termini lapis.

¶ Ad syllogizandum conclusionem ex veris premissis valent isti versus sequentes ut facilius medium inueniri possit. versus. Fecana. categi. dafenes. hebare. gedaco. Gebali. stas sed non stant. febas. hedas. hecas. ¶ Pro intellectu istorum versuum. Sciendum quod in his duobus versibus sunt novae dictiones: quarum sex prime dictiones sunt trissyllabe. et tres ultime dissyllabe. per sex autem primas dictiones intelliguntur sex modi siue

regule ad inueniendum medium ad syllogizandum aliquam conclusionem vel
veram ex premissis veris. 7 per tres alias dictiones bisyllabas tantum significatur
tres regule siue coniugationes inutiles ad syllogizandum.

In istis sex dictionibus per vocales positæ in

¶ Ultima syllaba datur intelligi conclusio syllogizanda.
¶ Prima 7 secunda syllabis datur intelligi subiectum 7 predicatum conclusionis syllogizande.
¶ Primis duabus syllabis per consonantes intelligitur quomodo medium debet se habere respectu subiecti 7 predicati conclusiois.

Per vocales positæ in vltima syllaba intelligit conclusio ista per

<table border="0"> <tr><td>A</td></tr> <tr><td>E</td></tr> <tr><td>I</td></tr> <tr><td>O</td></tr> </table>	A	E	I	O	intelligit	Universalis affirmatiua.
	A					
	E					
	I					
O						
Universalis negatiua.						
Particularis affirmatiua.						
Particularis negatiua.						

Nota

<table border="0"> <tr><td>Subiectum</td></tr> <tr><td>Predicatum</td></tr> </table>	Subiectum	Predicatum	conclusionis designat per	E
	Subiectum			
Predicatum				
A				

Per consonantem

<table border="0"> <tr><td>F</td></tr> <tr><td>G</td></tr> <tr><td>H</td></tr> </table>	F	G	H	Designatur	Consequens	Ad subiectum
	F					
	G					
H						
Antecedens						
Extraneum						

Per consonantem

<table border="0"> <tr><td>B</td></tr> <tr><td>C</td></tr> <tr><td>D</td></tr> </table>	B	C	D	Designatur	Consequens	Ad predicatum
	B					
	C					
D						
Antecedens						
Extraneum						

Uersus expositiui pcedenti. Predicat. a. b. sequens. c. pcedit. d. sit extra. E. subiecti. f. sequit. g. pcedit. h. sit extra. Istis sic pnotat/ sit hec pma regula. ¶ Ad syllogizandum vniuersale affirmatiua in pmo mo pme figure oportet sumere medium/ qd sit co sequens subiecti conclusiois. Et antecedens predicati. vt ad syllogizandum istam conclusioem. omne aial e substantia. debz sumi medium h. f. corp. qd e psequens ad subiectum. Et antecedens ad predicatum conclusiois. 7 syllogizat sic. omne corp e substantia. omne aial e corpus. ¶ omne aial e substantia. h. medium corp e antecedens ad predicatum conclusiois: qz bene sequit. corp est substantia. Illa regula intelligit p hac dictione secunda. ¶ Secunda regula. Ad syllogizandum particulare affirmatiua in pmo mo tertie figure. s. in darapti debz sumi medium/ qd sit antecedens subiecti 7 predicati conclusiois. vt ad syllogizandum ista. aliqd aial est substantia: pot sumi h. medium ho. Sic arguendo. ois ho est substantia ois ho est aial. g. aliqd anial est substantia. Et hec regula intelligit p hac dictione Tertia. ¶ Tertia. Ad syllogizandum particulare affirmatiua in disamis debet sumi medium. qd sit antecedens subiecti conclusiois: siue sit antecedens/ siue psequens predicati. ad syllogizandum ista conclusioem. aliqd substantia est aial: pot sumi h. medium corp. Sic arguendo. aliqd corp est aial. omne corp est substantia. g. aliqd substantia est anial. vbi medium corp est psequens respectu huius predicati aial. Et antecedens respectu subiecti conclusiois. s. substantia. ¶ Quarta. Ad syllogizandum particulare affirmatiua in darapti debet sumi medium/ qd sit antecedens predicati conclusiois: siue sit antecedens/ siue psequens subiecti. vt ad syllogizandum ista. aliqd aial est substantia: pot sumi h. medium corp. sic arguendo. omne corp est substantia. aliqd corp est anial. g. aliqd anial est substantia hoc medium corp est antecedens ad predicatum conclusiois. s. ad aial. Aristoteles autem tangit istos duos vltimos modos in pmo prior ad syllogizandum particulare affirmatiua in tertia figura. pmi autem modum fm quem syllogizat particulare affirmatiua in darapti p se ponit. ¶ Tertia regula. Ad syllogizandum vniuersale negatiua in celaret debet sumi medium: qd sit consequens subiecti: 7 extraneum predicati conclusiois. vt ad syllogizandum ista. null ho est lapis: potest sumi hoc medium anial. Sic arguendo. nullu anial est lapis. ois homo

est animal. ergo nullus homo est lapis. et similiter posset dari exemplum in cesare cum ista regula etiam valet pro cesare. ut nullus lapis est animal. omnis homo est animal. ergo nullus homo est lapis. Et datur ista regula intelligi per hanc dictionem daphenes. ¶ Quarta. Ad syllogizandum vniuersalem negatiuam. in comessecres secundo modo/secunde figure debet sumi medium: quod sit extraneum subiecti conclusionis. et consequens ad predicatum: ut ad syllogizandum istam. nullus lapis est homo. debet sumi hoc medium/animal. sic arguendo. omnis homo est animal. nullus lapis est homo. Et datur ista regula intelligi per hanc dictionem hebare. Ex istis duabus regulis potest elici vna regula magis generalis: videlicet ista. Ad syllogizandum vniuersalem negatiuam ex premissis veris: oportet sumere medium/quod sit consequens respectu subiecti. et extraneum predicati conclusionis. vel e contrario: quod sit consequens predicati. et extraneum subiecti conclusionis. ¶ Quinta. Ad syllogizandum conclusionem particularem negatiuam: accipiendum est medium/ quod est antecedens ad subiectum: et extraneum ad predicatum conclusionis. ut ad syllogizandum istam. aliquod animal non est lapis: potest sumi hoc medium/homo. ut sic arguendo. nullus homo est lapis. aliquod animal est homo. ergo aliquod animal non est lapis. Et intelligitur ista regula per hanc dictionem gedaco. ¶ Sexta. Ad syllogizandum conclusionem particularem affirmatiuam: in prima figura accipiendum est medium: quod est antecedens ad subiectum: et consequens ad predicatum conclusionis. ut ad syllogizandum istam conclusionem in darij. aliquis homo est rationalis: potest sumi hoc medium/risibile. Sic arguendo. omne risibile est rationale. aliquis homo est risibile. ergo aliquis homo est rationalis. et designatur ista regula per hanc dictionem gebali. Iste sunt regule sex viles ad inueniendum medium pro syllogizatione conclusionis vere ex premissis veris. Et ideo significatur dictionibus trissyllabis.

Sunt alie tres regule inutiles.

¶ Prima regula. Ad syllogizandum aliquam conclusionem non valet medium quod est consequens ad vtrumque: scilicet ad subiectum et predicatum conclusionis. quia tale medium debet predicari de vtroque affirmatiue. Et sic ex puris affirmatiuis syllogizaretur in secunda figura. Et talis combinatio est inutilis. ut si ad syllogizandum istam conclusionem. omnis homo est risibilis: sumatur hoc medium animal. Sic arguendo. omne risibile est animal. omnis homo est animal. ergo omnis homo est risibilis. hic arguitur ex puris affirmatiuis in secunda figura. et ista regula significatur per hanc dictionem febas. ¶ Secunda regula. Ad syllogizandum aliquam conclusionem non valet medium quod sit extraneum ad subiectum et predicatum conclusionis: quia sic syllogizaretur ex puris negatiuis. ut ad syllogizandum istam conclusionem. nullus homo est lapis: si sumatur hoc medium asinus. sic arguendo. nullus lapis est asinus. nullus homo est asinus. ergo nullus homo est lapis. hic est coniugatio inutilis ex puris negatiuis. Et hec regula significatur hac dictione hebas. ¶ Tertia regula si medium ad syllogizandum aliquam conclusionem sit extraneum ad subiectum. et antecedens predicati: ipsum non est idoneum ad syllogizandum talem conclusionem: quia sic vel arguitur in prima figura vel in tertia minore existente negatiua. vel in secunda figura maiore existente particulari. ut ad syllogizandum istam in prima figura. aliquis lapis non est animal. sumatur hoc medium homo. sic arguendo. omnis homo est animal. aliquis lapis non est homo. ergo aliquis lapis non est animal. Eodem modo fiet in secunda et tertia figura. Et dat ista regula intelligi per hanc dictionem hecas. Iste vltime tres regule notant coniugationes inutiles: ideo significantur per dictiones bisyllabas: ut patuit.

De potestatib⁹ syllogismoru. Potestas syllogismi

est quedā p^oteritas syllogismi p^oueniens ei grā forme syllogistice: valēs ad p^oteritas euidentē z ad falsitatē manifestationē. Et sūt sex potestates syllogismoz q^o p^oterit⁹ tur i hoc p^ossu. Plu. falsū/circū. p^ouerit⁹ impos. z oppos. ¶ Prima potestas est/posse plura p^ocludere. i. q^o vñ⁹ syllogism⁹ p^oter p^ocludere plures p^oclusiones. vt syllogism⁹ in barbara p^oter p^ocludere plures p^oclusiones: scz p^omo vniuersalē affirmatiuā. secūdo particularē affirmatiuā illi⁹ vniuersalis. z tertio p^oueritēte particularē. z sic p^ocludit tres p^oclusiones. ¶ Secūda potestas est/ ex falsis syllogizare: vez: vt in barbara p^oter sic syllogizari. ois lapis est hō. omne risibile est lapis. q^o omne risibile est hō.

Propositio
dicitur

¶ In toto falsa. Cur⁹ cōtraria est in toto vera z necessaria: scz p^o q^olibet differētia tēporis. vt ois hō est lapis/ est in toto falsa: q^o eius cōtraria: scz null⁹ homo est lapis/ est in toto vera. z dicit⁹ in toto falsa p^oposito: q^o p^odicatur talis p^opositionis nec p^ouenit subiecto/ nec alicui supposito eius.

¶ In parte falsa/ cur⁹ p^odicatur p^ouenit subiecto p^o aliq^o supposito: sz non p^o oib⁹. vt ista. ois hō est albu⁹/ est i parte falsa: q^o de q^obusdā est vez dicere q^o sūt albi z de q^obusdā q^o non sūt albi.

¶ Tertia potestas est circulariter syllogizare. Syllogism⁹ circularis est/ qui p^ocedit ex p^oclusionione prioris syllogismi cū p^oueritēte alteri⁹ p^oremisse ad inferendam alterā p^omissā. vt si sic arguat. omne animal rationale est risibile. ois homo est animal rationale. ergo ois homo est risibilis. Tūc arguat sic circulariter p^ondēdo cōclusionē p^o maiorē p^oueritēdo minorē simpliciter/ p^ocludendo maiorē prioris syllogismi. sic arguendo. ois homo est risibilis. omne animal rationale est homo. ergo omne animal rationale est risibile. sed quādo minor syllogizat: tūc sumit⁹ p^oclusio p^o minore cum p^oueritēte maioris/ z inferit minorē/ z loquit⁹ ista potestas de p^ouersione simplici. ideo solum fit in terminis conuertibilibus. ¶ Quarta potestas est/ conuersiue syllogizare. z est ex opposito conclusionis cum altera p^oremissarum interis mere aliam p^oremissā per oppositum eius. vt omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia. Sumatur contrarium conclusionis: z fiat minor seruādo maiorē: z inferat⁹ p^oteritiū minoris in cālestres: z tunc erit syllogism⁹ p^ouersiu⁹. Duplicit⁹ aut⁹ p^otingit syllogizare p^ouersiue. vno mō capiēdo p^otradictoriū p^oclusionis. Alio mō capiēdo p^oteritiū p^oclusionis. vnde si p^oclusio p^oteris syllogismi sit vniuersalis potest indifferēter sumi p^oteritiū vel p^otradictoriū. Si vero talis p^oclusio fuerit particularis solū potest sumi p^otradictoriū. ¶ Quinta potestas est/ p^o impossibile syllogizare. Syllogism⁹ p^o impossibile. Est q^o p^ocedit ex p^otradictorio p^opositionis negare a respōdente cū vna manifeste vera ad inferendum vñ a manifeste falsam: ex cur⁹ falsitate inferit falsitas alicui⁹ p^omissē: z ex falsitate il^l inferit veritas p^oclusionis p^obandē. vt si sit hec p^opositio p^obandā. quidam homo nō est asin⁹. z negat a respōdēte p^oterue. z tūc recipit⁹ eius p^oradictoriū: scz ois hō mo est asin⁹. cū vna manifeste vera: z syllogizat sic. ois asin⁹ est irrationalis. ois homo est asin⁹. ergo ois homo est irrationalis. Ista p^oclusio est falsa. ergo aliq^o p^oremissā. nō maior. ergo minor. z p^o consequēs si minor est fals⁹/ tūc p^oradictoria i p^osi⁹ est vera. que est p^oclusio p^obanda: scz ista. quidā homo nō est asin⁹. z sic talis syllogism⁹ in omnib⁹ figuris sicut syllogism⁹ cōuersiuus. Differunt autē ab eo: qui a in syllogismo cōuersiuo sumitur cōradictoriū prioris syllogismi sed in syllogismo ad impossibile solum sumitur cōradictoria p^opositionis negare a respōdente. ¶ Sexta potestas est/ ex oppositis syllogizare. Vnde syllogismus ex oppositis est/ q^o ex p^omissis contrariis v^l cōradictoriis inferit cōclusionē inq^o idē nes

gatur de se ipso. vr nulla disciplina est studiosa: omnis disciplina est studiosa. ergo nulla disciplina est disciplina. Sciendū p̄terea q̄ sylogism⁹ ex oppositis nō fit in p̄ma figura. q̄a p̄positōes oppositae debēt esse eiusdē subiecti z eiusdē p̄dicati: sed in p̄ma figura id q̄d in p̄positione p̄ma est subiectū: in secūda est p̄dicatū. ergo zc. Sed sylogism⁹ ex oppositis bene pōt fieri in secūda z tertia figuris. Egnoscit autē in qua figura sit ex p̄clusionē: q̄a in eius p̄clusionē vna extremitas subiicit: z alia p̄dicat. Termin⁹ autē qui non ingredit cōclusionē est mediū. Quāuis ergo in vtracq; p̄missa p̄ sylogismi ex oppositis sit idem subiectus z etiam idem p̄dicat⁹. z p̄pter hoc nō magis videat esse in secūda figura q̄ in tertia. Tamē aliq̄s sic est in secūda figura q̄ nō in tertia z ecōtra. Nā si p̄dicatū vni⁹ p̄misit cōcludatur de p̄dicato alteri⁹: sylogism⁹ est in tertia figura. Si p̄o subiectū vni⁹ p̄misit cōcludatur de subiecto alteri⁹: talis sylogism⁹ est in secūda figura. Et hec de secūda parte huius opusculi. p̄iuniorum institutione sufficiunt.

Tertia pars d̄ locis dialecticis. z primo que-
dam ad sequētia intelligēda p̄mittunt iuxta intentionē Pe. b. spa.
i n quinto tractatu sue summe.

Ratio capitū mul-
tis modis.

¶ Primo idem est q̄d diffinitio vel descriptio. z sic capi-
tur in diffinitione equiuocorū z vniuocorū cum dī. z ratio
substācie fm̄ q̄ nomē est est diuersa v̄l eadē.

¶ Secūdo. ratio est q̄daz virtus anie boni a malo discretiua:
z sic ratio idē est q̄d intellect⁹. licet tñ ratio z intellectus
differāt fm̄ rōnē. z ista est potissima acceptio rōnis.

¶ Tercio: idē est q̄d p̄positio ostēdens aliquid. sicut sunt
rationes disputantium. quō dicimus: iste probat intentum
suum tribus rationib⁹.

¶ Quarto. Rō est forma materie. sicut in cultello ferrum
dī materia: dispositio p̄o introducra i ferrū vocat forma.

¶ Quinto: ratio idē est q̄d essentia cōmunis p̄dicabilis d̄
pluribus. vr essentia generis speciei vel differētie. z sic di-
cimus q̄ q̄nq; sunt rōnes p̄dicabiles.

¶ Sexto: rō idē est q̄d mediū p̄bens cōclusionē. z hoc
modo sumit in diffinitionē argumenti.

¶ Argumentū: est rō rei dubie faciēs fidē. i. mediū siue assen-
cedēs alicui⁹ p̄sequētie faciēs fidē de re dubia. i. ex cui⁹
tori⁹ p̄sequētie credulitate generat fides. i. ver⁹ assensus
de p̄clusionē q̄ prius erat dubia si fuisset p̄posita.

¶ Cōclusio ē argumētū v̄l argumētis approbata p̄positio.

¶ Questio: ē dubitabil⁹ p̄pō. i. p̄pō sūpra cū signo m̄roga.

¶ Mediū: est q̄d habet duo extrema ex his vniūtiū. (duo.
ipsorum fm̄ aliquē modum.

¶ Argumētatio: est argumētū p̄ oionem explicatio. i. est oratio explicās argumētū:
hoc est elocutio vocalis ipsius argumētū m̄taliter prius facti.

¶ Differunt

¶ Mediū: dī absolute incēptum habz duo extrema.

¶ Argumentū p̄o addit supra mediū virtutē p̄bandi con-
clusionem. z est p̄cise aūs alicui⁹ p̄cessus p̄batiui. z sic est
pars argumētatiōis. sicut aūs est pars cōsequētie ratiōis.

Argumentatio dicitur totalis oratio composita ex premissis et conclusionem manifestans virtutem argumenti et potestatem medii in qua et qualem potest conclusionem.

Syllogismus est oratio in qua quibusdam positis et concessis necessario est aliud evenire per ea que posita sunt et concessa: ut quilibet pater diligit filium: Socrates est pater. ergo diligit filium.

Inductio est progressus a singularibus sufficienter enumeratis ad suum universalem. ut sortes currit: plato currit: et sic de singulis. ergo omnis homo currit.

Enchimema est syllogismus imperfectus. id est oratio in qua ex una premissa inferitur conclusio alia premissa non expressa. ut homo est animal. ergo homo est substantia. si enim apponderet alia premissa. puta omne animal est substantia: esset syllogismus perfectus. Aristoteles sic diffinit enchimema. Enchimema est ex ictibus et signis. Ictus idem est quod propositio probabilis. Signum autem (ut hic sumit) dicitur propositio necessaria.

Exemplum est ex uno participari ad aliud particulare probandum progressio. propter similitudinem in eis repertam. ut cracovienses pugnare contra rycislaviensem est malum. ergo posnanienses contra gnesznenses pugnare est malum. Tenet consequentia ex hac similitudine. quia sicut cracovienses sunt affines rycislavienibus: ita posnanienses gnesznensibus.

Locus maximus idem est quod maxima. Maxima autem est propositio qua non est altera prior: nec notior. vel est propositio per se nota et concessa: absque hoc quod indigeat probari per alias propositiones notiores: per quas etiam nate sunt probari alie propositiones dubie vel minus note. ut omne totum est maius sua parte. Item. ab equalibus equalia demas remanentia erunt equalia.

Locus differencie maxime est illud quo una maxima differt ab alia. vel est terminus ex quibus constituitur maxima: ex quorum habitudine ad invicem maxima habet noticiam et veritatem. ut iste due maxime. de quocumque predicat diffinitio et diffinitum. et de quocumque predicat species et genus. que differunt per terminos ex quibus componuntur. una enim ex genere et specie. alia ex diffinitione et diffinito. et isti termini simplices dicuntur differencie maxime: quia ex habitudine istorum terminorum quolibet maxima ex his duobus habet suam veritatem et efficaciam.

Locus intrinsecus est quando argumentum sumitur ab his que sunt substantia rei. hoc est quando terminus inferens est de substantia vel de his que convertibiliter conveniunt termino illato. vel etiam de his que concomitant esse rei. ut proposita ista questione. utrum sortes sit animal. et arguendo sic: sortes est homo. ergo sortes est animal: ibi sumitur argumentum ab illo termino homo qui convenit intrinsece cum termino illato. scilicet animal.

Locus extrinsecus est quando argumentum sumitur ab his que omnino sunt separata a substantia rei. hoc est: quando terminus inferens est simpliciter extrinsecus et disconveniens cum termino

Argumentationis quattuor sunt species.

Locus differencie maxime dividitur per locum

cum intrinsecū: ex
trinsecū: & medium.

illato. ut sic arguendo. fortis est albus. ergo fortis non est
niger. ille terminus inferens albus est simpliciter extrinsecus
et disconueniens cum termino illato scilicet nigro.

¶ **Locus medij**: est qñ argumentū sumit ab his que partim cōueniunt ⁊ partim differtūt cum termino in q̃stione posito. H̄ est qñ termin⁹ inferēs partim cōuenit ⁊ partim differtūt termino illato, sicut inter p̃cretū ⁊ abstractū que ueniūt in re significata: ⁊ differtūt in mō scādī: ⁊ ueniūt in p̃ncipio ⁊ differtūt in fine, vt si q̃rā: viz iusticia sit bona, ⁊ pbaret sic. iustū est bonū, ⁊ iusticia est bona.

¶ **L**ocus a substantia: est quod sumit argumentū ab his q̄ sunt de substantia terminorū in quēstione positōz. hoc est qd terminus in antecedēdē positus: ratiōe cuius cōclusio in fectur est pueribilis cū terminis in cōclōsione positis. vñ fm alios. locus a substantia dicitur cū terminus inferens z illarū supponunt p eisdem cōuēnibiliter. sicut sunt diffinitio z diffinitum. descriptio z descriptū. interpretatio et interpretatū. Et diuidit ille locus per locū a diffinitōe: a descriptōe: z a nominis interpretatiōe.

¶ Locus a pcomitantibz substantia: est qñ sumitur argu-
mentū ab his que psequuntur terminos in questione pos-
itos. hoc est qñ argumentū sumit ab his q̄ pueniūt cū suba
reimon tñ dicūt pueritibz totā subam ei⁹. vt qñ termin⁹
inferēs cōuenit cū termino illato: non tñ pueritibz. Vel
fm alios locus a pcomitantibz subam est ille cui⁹ termin⁹
inferēs ⁊ illatus nō supponit p eodē conuertibilis:
nec significat idem pueritibz: sed de vno verificat esse
in alio fm aliquē modū essendi in. Et diuidit: qā ali⁹ est
loc⁹ a toto: alius a parte: alius a causa: ali⁹ ab effectū ⁊c.
vt parebit de locis a substantia.

Diffinitio ē
orō indicās
qd est eē rei
per subalia. z
diuidit p los
cū. qz qdā est

Locus a diffinitioe est ha-
bitudo diffinitiois ad diffi-
nitū. ⁊ illa habitudo est ha-
bitudo identitatis ⁊ cōuertis
bilitatis. qz diffinitio ē idē
essentialit ⁊ cōuertibilis cū
diffinito. ⁊ ideo qdqd affir-
mat⁹ vel negat⁹ de diffinitio-
ne: affirmat⁹ vel negat⁹ de
diffinito. ⁊ eōdē. ⁊ conti-
net quatuor argumenta et
quatuor maximas.

¶ **P**rimo subiçiedo diffinitionē affirmative, vt aial rōnale mortale currit. ḡ hō currit. **L**ocus a diffinitione ad diffinitū. maria. cōfirmatiua dicte pñe est qđ pñe dīcat de diffinitione r dō diffinito.

¶ **S**ecō pđicādo diffinitionē affirmative, vt sorores est aial rōnale mortle. ḡ sorores est hō. **L**ocus a diffinitione. maria. de hōiūs pđicā diffinitio r diffinitū.

¶ Tertio subiiciendo diffinitiones
negatiue. ut aial rōnale mortale
nō currit. g hō nō currit. locus a
diffinitōe maxia. qdqd remouet
de diffinitōe etiam remouet de

Quarto p'dican (diffinito)

do diffinitionē negative. vt lapis nō est animal rōnale mortale. ergo lapis nō est bō.
locus a diffinitōe. maxima. a quocūq; remouet diffinitio 3 diffinitū.

Locus a diffinitio:
est habitudo ipsius
diffiniti ad suā diffi-
nitōez tāq̃ inferēs
z illari. Et cōtinet
quatuor argumēta z
quatuor maximas

Sedz aliqs locus
a diffinitōe ad diffi-
nitū valz affirmatiōe
exceptz duobz casibz

Descriptio: est orō
indicās qd est esse
reip accidētalīa. vī
descriptio est orō cō-
stans ex gñe z p̃prio
vī aīal risibile ē des-
criptio hoīs. Et di-
uidit. qz quidam est

Primo subijciēdo diffinitū affirmatiue. vī homo currit
ergo aīal rōnale currit. **Loc⁹** a diffinitio ad diffinitionē
maxima. qd qd p̃dicat de diffinito: z de diffinitōe:

Secūdo: p̃dicando diffinitū affirmatiue. vī fortes est ho-
mo. ergo fortes est animal rōnale mortale. **Loc⁹** a diffinitio
to ad diffinitionē maximā. de quocūqz p̃dicat diffinitus
et diffinitio.

Tertio: subijciēdo diffinitū negatiue. vī hō non currit
ergo aīal rōnale mortale nō currit. **Loc⁹** qd qd remouet
de diffinito: remouet z de diffinitione.

Quarto p̃dicādo diffinitū negatiue. vī lapis nō est hō
ergo lapis nō est aīal rōnale mortale. **Loc⁹** a diffinitio ad
diffinitōez maxia. a q̃cūqz remouet diffinitū: z diffinitio:

Prim⁹: qz diffinitio z diffinitū nō capiunt materialr. vī
nō sequit. aīal rōnale mortale est orō. q̃ hō est oratio.

Secūdo: qz diffinitio z diffinitū nō sumant cū dictōe is
portare actū aīe interiorē: z qz diffinitio z diffinitū non ap-
pellent suas rōnes p̃prias. vī nō sequit. a forte intelligit hō. posito casu qz in
mēte fortis sit p̃ceptus cōplex⁹ hui⁹ diffinitōis: aīal ra-
tionale: z nō p̃ceptus simplex hominis.

Loc⁹ a descri-
ptione ad de-
scriptū est ha-
bitudo descri-
ptōis ad de-
scriptū: z conti-
net quatuor ar-
gumenta.

Loc⁹ a descri-
pro est habitu-
do descripti ad
descriptū. z
tinet quatuor
argumenta.

Primo subijciēdo descriptōez affirma-
tiue. vī aīal risibile currit. q̃ hō currit. lo-
cus a descriptōe ad descriptū maxia. qd qd
p̃dicat de descriptōe: etiā p̃dicat d̃ descriptū

Secūdo: p̃dicādo descriptōez af- (pro-
firmatiue. vī iōānes ē aīal risibile: q̃ iōā-
nes ē hō. **loc⁹** a descriptōe ad descriptū ma-
xima. de q̃cūqz p̃dicat descriptio: z descriptū

Tertio subijciēdo descriptōez ne- (ptū.
gatiue. vī aīal risibile nō currit: q̃ hō nō
currit. **loc⁹** a descriptōe ad descriptū. maxia
qd qd remouet a descriptōe z a descripto.

Quarto: p̃dicādo descriptōez negatiue.
vī lapis nō est aīal risibile. q̃ lapis nō ē
hō. **loc⁹** a descriptōe ad descriptū. maxia. a
quocūqz remouet descriptio: z descriptū.

Primo subijciēdo descriptū affirmatiue.
vī hō currit: q̃ aīal risibile currit. **loc⁹** a
descripto ad descriptōē. maxia. qd qd
p̃dicat de descripto: p̃dicat de descriptōe.

Secūdo: p̃dicādo descriptū affirmatiue.
vī fortes est hō. ergo fortes est aīal risibi-
le. **loc⁹** vī p̃us. maxia. de q̃cūqz p̃dicatur

Tertio subij- (descriptum z descriptio:
ciēdo descriptū negatiue. vī hō nō currit:
q̃ aīal risibile nō currit. **loc⁹** vī sup̃. maxi-
ma. qd qd remouet a descripto z a descriptōe

¶ Quarto / predicando descriptum negatiue . vt
asinus non est homo . ergo asinus non est animal
risibile . locus vt supra . maxima . a quocunq; remo-
uetur descriptum ab eodem ⁊ descriptio .

Interpretatio
est expositio
vni⁹ nominis
min⁹ nori per
aliud nomen
magis notum et
est duplex .

¶ Quedam que non conuertitur cum interpretato suo : sed est in
pluribus suum interpretatum : vt ledere pedem est interpretatio la-
pidis . ⁊ ab ista non sumitur locus a substantia .

¶ Quedam que conuertitur cum interpretato suo . vt amator sa-
pientie est interpretatio hui⁹ nominis philosophus . ⁊ de ista est so-
lum adpositum . ⁊ habet duos locos . vt patet in figura sequenti .

¶ Primo subiiciendo interpretationem affirmatiue . vt amator
sapientie currit . ergo philosoph⁹ currit . locus a nomine
interpretatione . maxima . quicquid predicatur de interpre-
tatione ⁊ de interpretato .

¶ Secundo predicando interpretationem affirmatiue . vt
Aristoteles est amator sapientie . ergo Aristoteles est phi-
losophus . locus . vt supra . maxima . de quocunq; predica-
tur interpretatio ⁊ interpretatum .

¶ Tercio subiiciendo interpretationem negatiue . vt amator sa-
pientie non currit . ergo philosoph⁹ non currit . loc⁹ . vt supra .
maxima . quicquid remouetur ab interpretatione ⁊ ab interpretato .

¶ Quarta predicando interpretationem negatiue . vt sortes non
est amator sapientie . ergo sortes non est philosophus . lo-
cus . vt supra . maxima . a quocunq; remouetur interpreta-
tio ab eodem ⁊ interpretatum .

¶ Primo subiiciendo interpretatum affirmatiue . vt philosophus
currit . ergo amator sapientie currit . locus ab interpretato ad in-
terpretationem . maxima . quicquid predicatur de interpretato ⁊
de interpretatione .

¶ Secundo predicando interpretatum affirmatiue . vt Plato est
philosophus . ergo est amator sapientie . Locus ab interpretato
ad interpretationem . maxima . de quocunq; predicatur interpre-
tatum ⁊ interpretatio .

¶ Tercio subiiciendo interpretatum negatiue . vt philosophus
non currit . ergo amator sapientie non currit . loc⁹ . vt supra . maxima
quicquid remouetur ab interpretato ⁊ ab interpretatione .

¶ Quarto predicando interpretatum negatiue . vt sortes non est philo-
sophus . ergo sortes non est amator sapientie . locus . vt supra . maxi-
ma . a quocunq; remouetur interpretatum ⁊ interpretatio .

Locus ab in-
terpretatione ē ha-
bitudo inter-
pretati ad in-
terpretatum . ⁊ pri-
net quatuor ar-
gumenta .

¶ De locis a concomitantibus substantiam . ¶ Locus a concomitantibus substan-
tiam diuiditur : quia alius est locus a toto . vt domus est . ergo paries est . A parte .
vt paries non est . ergo domus non est . A causa . vt edificator est bonus . ergo do-
mus est bona . Ab effectu . domus est in fieri . ergo edificator est in fieri . Genera-
tione . Corruptio . Ab vñibus . Consequenter accidentibus . ¶ Locus a toto dis-
iudicatur in sex partes . Primo in totum vniuersale . ¶ Totum vniuersale est quod
aptum natum est predicari de pluribus essentialiter . vel quod est predicabile de
alio essentialiter tanq; superius ad illud . ¶ Pars totius vniuersalis dicitur infer-
rius ad ipsum totum vniuersale de quo illud totum predicatur essentialiter : ⁊ so-
let vocari pars subiectiua .

Locus a toto
vbi siue a ge-
nere: est habi-
tudo ipsius ro-
tus vbi ad
suam partem
subiectiuam.
Et.

Constructiue non valet: quia totum est communius sua pre subiectis
uadeo non oportet si aliquid verificetur de ipso finis quod est in vna parte
te eius quod proprie verificetur de eodem finis quod est in alijs partibus. nec enim
oportet si ipsum verificetur de aliquo: quod de eodem etiam verificetur
sua pars subiectiua. vt non sequitur. asinus est animal: homo est
animal. ergo asinus est homo.

Destructiue valet. vt lapis non est animal. ergo lapis non est ho-
mo. locus a toto vniuersali. maxima. a quocumque remouetur totum
vniuersale: ab eodem remouetur quilibet eius pars. et locus a ge-
nere ad suam speciem: vel etiam a specie ad suum indiuiduum con-
tinetur sub loco a toto vniuersali.

Destructiue non valet. quia non sequitur. asinus non est homo
ergo asinus non est animal. cum ad negationem spiritus quod est minus com-
munis non sequitur negatio generis: quod est magis commune.

Constructiue valet duobus modis. Primo subiungendo
speciem. vt homo currit: ergo animal currit. maxima. quicquid predicatur
de specie: et de genere. Secundo predicando speciem affirmatiue. vt
fortes est homo. et fortes est animal. maxima. de quocumque predicatur
spiritus: et genus suum. **Totum integrale.**

Etherogeneum est quod est diuerse nature in diuersis
eius partibus. et non potest predicari de qualibet sua parte. vt
homo equus. Et dicitur ab etheros: quod est diuersum: et ge-
nos natura: quasi diuersum in natura.

Omogeneum est quod est eiusdem nature in qualibet parte
eius: sic quod de quilibet parte sui potest predicari. vt terra:
aqua: aer: ignis: caro: sanguis. et dicitur ab omni quod est vniuersum: et ge-
nos natura: quasi vnius nature in omnibus suis partibus.

Totum integrale est
quod est compositum ex
partibus habentibus
quantitatem. Et est
duplex

Pars integralis est pars quantitativa componens totum integrale. vt paries: tes-
tum: fundamentum sunt partes domus: manus: pedes. caput: sunt partes hominis.

Locus a toto inte-
grali est habitudo to-
ti integralis ad suam partem.

Constructiue valet. vt sequitur bene. domus est: ergo paries
est. maxima. posito toto integrali: ponitur quilibet eius pars.

Destructiue non valet. vt non sequitur. domus non est. ergo
paries non est.

Constructiue non valet. vt non sequitur. paries est. ergo
domus est.

Destructiue valet. vt bene sequitur. paries non est. ergo
domus non est. maxima. destructa parte integrali destruitur
eius totum.

Locus a parte inte-
grali est habitudo ipsius
partis ad suum totum. et

Totum in quantitate est vniuersale vniuersaliter sumptum. vt omnis homo: nullus homo
nam hoc nomen homo: est quoddam vniuersale quod sumitur vniuersaliter per additionem
horum signorum vniuersalium: omnis: nullus. Pars in quantitate est terminus sub tali vni-
uersali distributo preteritus. vt isti termini: socrates: plato: sunt partes in quantitate
horum terminorum: omnis homo: nullus homo.

Locus a toto in quanti-
tate est habitudo ipsius
totius ad suam partem.

Constructiue sic. omnis homo currit. ergo socrates currit.
maxima. quicquid vere affirmatur de toto in quantitate: et
de qualibet eius parte.

Destructiue sic. nullus homo currit: ergo socrates non currit.
maxima. quicquid remouetur a toto in quantitate: et a quolibet
eius parte.

Loc⁹ a parte
in quantitate/ē
habitus oīz
partū simul
suprarū ad suū
totū. z valet

Constructiue sic: sortes currit. plato currit. z sic de singulis. ergo
omnis homo currit. maxima. quicqd p^odicat de partib⁹ in quantitate
simul sup^ois p^odicat etiā de toto. vel si q^olibet singularis est vera
z vniuersalis est vera.

Destructiue sic. sortes non currit. plato nō currit. iohannes non
currit. z sic de alijs. ergo nullus homo currit. maxima. quicquid
remouetur ab omnibus partibus in quantitate simul sumptis re
mouebitur z a toto. vel si quelibet singularis est vera/ vniuersa
lis erit vera.

Totum in modo. Est vniuersale sumptum sine determinatione. vel est termin⁹
communis/sumptus sine aliqua determinatione. vt homo currit.

Pars in mō. Est vniuersale sumptū cum determinatione nō diminuēte. Vel est
ide termin⁹ communis sumpt⁹ cū determinatione. vt albi homo.

Loc⁹ a toto in
mō/est habitus
eius ad
suā partē. Et

Constructiue nō valet. vt nō sequitur. homo currit. ergo albi ho
mo currit. Stat em̄ antecedēs esse ver⁹/ p^osequente existēte falso.

Destructiue valet. vt bene sequitur. lapis non est homo. ergo la
pis non est homo albus. maxima. A quocunq³ negatur totum in
modo/ negatur z eius pars.

Loc⁹ a parte
in mō/est habitus
eius ad
suū totū et

Subijciatur. vt homo albus currit. ergo ho
mo currit. maxima. quicquid predicatur de par
te in modo/ z de eius toto.

Predicando. vt socrates est homo albus. er
go socrates est homo. maxima. de quocunq³ pre
dicat pars in mō/ z suū totū.

Destructiue non valet. quia non sequitur. sortes non est albus
homo. ergo sortes non est homo. ponendo casum/ q^o sortes sit ni
ger. quia antecedens est verum/ p^osequente existēte falso.

Totum in loco. Est dictio comprehendēs omnem locum aduerbialiter. vt vbiq³
nūq³. **P**ars in loco. Est dictio comprehendens locum/ sed non omnem. vt
hic ibi.

Loc⁹ a toto i loco/
est habitus ipsius
ad partē suā. z valet.

Constructiue. vt deus est vbiq³. ergo deus est hic. maxi
ma. cuiusq³ competit totum in loco: z quelibet ei⁹ pars.

Destructiue sic. vt antichristus est nūq³. ergo antichri
stus non est hic. maxima. quicqd remouet a toto in loco/
remouetur a q^olibet ei⁹ parte.

Loc⁹ a parte i loco/
est habitus ipsius
ad suū totū

Constructiue valet. arguendo a partibus eius sufficiē
ter enumeratis. vt bene sequitur. deus est hic z ibi. z sic de
alijs. ergo de⁹ est vbiq³. maxima. positis partib⁹ loci z suffi
cienter enumeratis ponit ipsaz totū.

Destructiue valet. vt cesar non est hic. ergo cesar nō est
vbiq³. maxima. cuiusq³ non competit pars in loco/ nec
eius totum.

Totum in tempore. Est dictio comprehendens omne tempus aduerbialiter. vt
semp nūq³. **P**ars in tempore. Est dictio comprehendens partem temporis
aduerbialiter. vt nūc/ hēc.

Loc⁹ a toto in
tpe/est habitus
eius ad
suā prē. z valet

Constructiue. vt de⁹ est semp. ergo de⁹ est nūc. maxima. posito
toto in tēpore in aliq^o subiecto/ ponit ei⁹ q^olibet pars.

Destructiue. vt cesar est nūq³. q^o cesar nō est nūc. maxima. remoto
toto in tēpore in aliq^o subiecto/ remouetur quelibet eius pars.

Locus a pre in tpe
est habitudo ipsi
ad suū totum. Et

Totū adhuc mul-
tiplex est. qz qddaz

Constructiue valet arguēdo ab ipsis partibz sufficiēter enumeratis. vt bene sequit. sortes fuit hodiez heri: z sic d alijs. ergo sortes fuit semp. maxima: positis partibz in tēpore sufficiēter enumeratis ponit ipsum totū.

Destructiue valz. vt cesar nō est hodie. q̄ cesar nō est sp. maxima. cuiusq̄ nō cōpetit ps in tpe: nec eius totū.

Totū copulatiuū. Est i quo plura copulant. p cōiunctio nē copulatiuū: vt sortes z plato disputat. pars eius est alis quod illoz qui inter se copulantur.

Totū disiunctiuū: est in quo plura coniungunt p diuisionē disiunctiuā. vt sortes currit vel plato disputat

Totū potestatiuū: est quod componit ex pluribz virtutibus vel potētis: vel plura pmet fm virtutē. vt ania rōnalis respectu vegetatiue sensitiue z intellectiue.

Totū successiuū: est quod componit ex partibz successiuis cur? esse p̄sistit in successiōe. vt sunt mor? rps.

Totū collectiuū: est qd sub vna voce singulari ipozat plura singularia ab inuicē distincta: vt gens: populus: turba:

Locus a
toto.

Copulatiuo.

potestatiuo:

Cōprehēdit
sub loco a to
to integrali:
z eodem mo
do tenet.

vt hō currit z equus mouetur. ergo hō currit.

vt anima rationalis ē. ergo vegetatiuū est.

Locus a
toto.

Collectiuo.

Disiunctiuo.

reducuntur
ad locū a to
to vniuersa
li. z tenet ne

vt ppl's est. ergo hō est.
vt sortes currit vel plato non currit. ergo plato non currit.

vt non est dies. ergo nō ē meridies.

Successiuo.

gatiue.

Causa efficiēs: est a q̄ pmo est mor?. vt domificator ē priū mū mouēs z opans. vt dom? fiat. z faber vt cultell? fiat.

Ca est ad cuius
esse sequit aliū fm
naturā. i. effect? qui
sequit suā causam:
ad min? fm natura
lez ordinē intelligē
dicitur nō semp tpe
sequitur effect? suā
causam. Et diuidit
ur: qā quedam est.

Materia. vñ matia
ē ex q̄ cū alio fit aliqd
Gel ē q̄ tm ē in poten
tia vt ex ipsa aliquid
fiat. z est duplex.

Permanens: est que sub p̄pria specie pmanet i cōposito. vt in cultello ferrum.

Transiens: est q̄ sub p̄pria specie nō remanet. vt in pane: fari na z aqua.

Locus a cā efficiēte:
est habitudo ipsius
cause efficiētis ad

Formalis: est que dat esse rei: z conseruat eam in esse. vt anima dat esse homini.

Finalis: est gratia cuius aliquid fit. vt ppter beatitudinem acquirimus virtutes.

Constructiue. vt domificator est bonus. ergo dom? est bona. maxima. cuius causa efficiēs est bona: ipsum quod ē est bonum.

Destructiue. domificator nō est bonus. ergo dom? non

Loc^o ab effectu cause efficiētis
est habitudo ipsius ad suā cau-
sam. z. tenet.

est bona. maxima. cuius causa efficiens nō est
bona/ ipsum quod fit non est bonum.

Constructiue. vt domus est bona. ergo do-
mificator est bonus. Maxima. cuius effectus
est bon^o/ ipsa ē causa est bona.

Destructiue. vt dom^o nō est bona. ergo do-
mificator nō est bonus.

Prima. q. arguat in his p̄dicatis bonum malū. Et ergo nō se-
quit. domificās est homo. ergo dom^o est homo.

Secūda. q. ista p̄dicata bonū z. malū dicāt bonitatē z. maliciā
artis z. artificij/ z. nō bonitatē fm se/ vel bonitatē moralē. quapro-
pter nōnulli arguūt sic. domificator est bonus domificator. ergo
dom^o est bona domus.

Tertia. q. artifex operet fm artē meliori mō q. potest/ z. q. nullū
sit impedimētū extrinsecū.

Quarta. q. nō sit defect^o ex parte materie instrumentoz vel aliē
ozū q. ad bonitatē effect^o requirunt.

Quinta. q. nō sit vilificata post sui factionē.

Sexta. q. si arguat a causa actuali tūc in p̄sequēte debet poni
hoc disiunctū est vel erit. vt domificans est bon^o. ergo domus est
vel erit bona.

Septima. si arguatur a causa potenciali/ tunc in consequente
debet poni hoc disiunctum/ est vel potest esse. vt domificator est
bonus. ergo domus est vel potest esse bona. Unde arguendo a
causa efficiente in potentia ad suum effectum: arguendum est ab
esse talis cause/ ad posse esse effectus: vt domificator est. ergo do-
mus est in potentia. z. a causa efficiente actu/ sic arguendum est
ad fieri ipsius effectus. vt domificator est. ergo dom^o est in fieri.

Octaua est. quando arguitur ab effectu ad causam efficientē:
in consequente debet poni hoc disiunctum est vel fuit. ergo non
sequitur. domus est bona. ergo domificator est bonus: quia po-
test esse mortu^o. sed sic est arguendū. dom^o est bona. ergo domifi-
cator est vel fuit bon^o.

Constructiue valet. de hoc p̄bo est/ ad hoc verbū potest. Et hoc
in materia trāseūte siue pmanēte arguendo. vt bene seq̄tur in ma-
teria pmanēte. ferrū est. q. cultell^o potest esse. in materia trāseūte.
vt aqua z. farina sunt. q. panis potest esse. maxima. posita causa
materiali/ possibile est ei^o effectū poni seu materiātū.

Destructiue tñ valet a materia pmanente. vt bene seq̄tur. fers-
rum nō est. ergo arma ferrea nō sunt. maxima. remota causa ma-
teriali pmanēte remouet ei^o effect^o. a causa autē materiali trāseū-
te nō valet negatiue. vt nō sequitur. aqua z. farina non sunt. ergo
panis non est.

Constructiue valet ab esse ad esse in p̄senti. z. hoc in materia p-
manēte. vt bene seq̄tur. cultellus est. ergo ferrū est. maxima. posita
ad effectū cause materialis pmanētis/ ponit materia pmanens.
Sed in materia trāseūte valet ab esse effect^o ad esse materię in
p̄terito. vt panis est. ergo aqua z. farina fuerunt. maxima. posito
effectū materie trāseūntis/ necesse est ipsam materiā p̄fuisse.

Loc^o a causa
materiali/ est
habitudo ip-
sius ad suū
effectū. Et

Loc^o ab effe-
ctu cause mate-
rialis/ est ha-
bitudo ipsi^o

ad suā causam
materialē. Et.

¶ Destructiue non valet. vt non sequitur. cultellus non est. ergo
ferrum non est. nec sequitur. panis non est. ergo aqua et farina nō
fuerunt. et liqui tamen dicunt: q̄ valet de posse esse ad esse. vt pa-
nis non potest esse. ergo aqua et farina non sunt.

Locus a causa formali: est
habitus ipsius cause forma-
lis ad suū effectū. et valet cum
verbo est secūdo adiacēte.

¶ Constructiue sic. albedo est. ergo album est. ma-
xima. posita causa formali. eius effectus ponitur.
¶ Destructiue sic. albedo non est. ergo album non
est. maxima. remota causa formali remouet et eius
effectus.

Locus ab effectu cause forma-
lis: est habitus ipsius ad su-
am causā formale. et valet.

¶ Constructiue. vt album est. ergo albedo est. ma-
xima. posito effectu formali. ponitur eius causa.
¶ Destructiue sic. album non est. ergo albedo non
est. maxima. remoto effectu formali remouetur ei⁹
causa.

Ad arguēdū a causa
formali ad effectum
et eōtrario requirū
per cōditiones

¶ Prima. q̄ forma talis debet inesse simpliciter. quia non
sequitur demonstrato ethiope. albedo est. ergo album est.
potest enim ei inesse albedo sū partem et non simpliciter.
ergo non est album.

¶ Secunda. q̄ talis forma insit sū esse liberum et imper-
mixtum. vt in viridi et rubeo est albedo. tamen viride non
est album.

¶ Tertia. q̄ huiusmodi forma sit causa formalis in actu
vt non sequitur. adam non est. g̃ anima ade non est.

¶ Quarta. q̄ huiusmodi forma sit derelicta. pprie sue na-
ture. sicut patet in sacramento altaris. ibi forma non des-
relinquitur sue pprie nature. sed ibi subsistit miraculos-
se sine subiecto ex virtute diuina.

¶ Quinta. q̄ talis forma conueniat subiecto formaliter et
non effectiue solum. ergo non sequitur. sol est calidus. er-
go in sole est caliditas. ab effectu ad causam.

Locus a causa finali
est habitus ipsius fi-
nis ad suū effectum
et valet:

¶ Constructiue. vt beatitudo est bona. g̃ virt⁹ est bona. maxi-
ma. cur⁹ finis est bon⁹ ipsū q̄q̄ est bonū.

¶ Destructiue. pena nō est bona. ergo peccatū nō est bonū.
maxima. cur⁹ causa mala est ipsū q̄q̄ malū est.

Locus ab effectu cause finalis: est habitus ipsius ef-
fectus ad causam finalem: et tenet constructiue et destructiue conuertendo locos et
maximas loci a causa finali.

¶ Per se media. Per se ordinata sunt illa sine quibus fi-
nis acquiri non potest. vt virtus respectu beatitudinis. et
in illis tenet locus ab effectu ad causam.

Effect⁹ cause finalis
est mediū ordina-
tum ad finē aliquē. Et
media sūt duplicia.

¶ Per accidens media. Per accidens ordinata sunt sine
quibus finis acquiri potest. vt inebriatio respectu sanis-
tatis. quia omnino per accidens ad sanitatem concurrat.
Et in his non tenet locus iste. quia non sequit. sanitas est
bona. ergo inebriatio est bona. neq̄ sequitur. inebriatio est
mala. ergo sanitas est mala.

Generatio est progressio a non esse ad esse.

**Generatio capit du-
pliciter.**

**Loc^o a generatiōe ē
habituudo ipsi⁹ gene-
ratiōis ad suū gen-
tum. z valet.**

¶ Uno modo. specialiter. vt est mutatio de nō esse substā-
tiali ad esse substāciale. z sic solū reperit in substācijs.

¶ Alio modo generaliter pro quacūq; mutatione de nō
esse ad esse/ siue sit substantie siue accidentis. z hoc modo
conuenit tam substantie q̄ accidentibus. ita tamen q̄ ge-
neratio substantie est generatio simpliciter dicta. z gene-
ratio accidentis est generatio fm quid z imperfecta. hic
autē capitur generatio viroq; modo.

¶ Constructiue sic. Generatio domus est bona. ergo do-
mus est bona. maxima. cuius generatio est bona/ ipsum q̄
q̄ est bonum.

¶ Destructiue sic. generatio antichristi est mala. ergo an-
tich⁹ ist est malus. maxima. cui⁹ generatio est mala/ ipsū
q̄q̄ est malū. z econtrario formant argumēta a generatiōe
ad generatiōē tam affirmatiue q̄ negatiue assignando
exēpla p̄portionabilis p̄dictis.

Corruptio est progressio rei de esse ad non esse.

**Loc^o a corrup-
tione: est ha-
bitudo corru-
ptiōis ad cor-
ruptū z**

**¶ Cum arguit a corruptiōe ad corruptū bonū z malū/ debēt dicere bonitatē z ma-
licitiā p se z nō p accidēs.**

¶ Constructiue valet cū his p̄dicatis. bonū malū. corruptio anti-
christi est bona. Antichrist⁹ est mal⁹. maxima. cui⁹ corruptio bo-
na est/ ipsū q̄z malū est.

¶ Destructiue sic. corruptio dom⁹ est mala. q̄ dom⁹ est bona. maxi-
ma. cui⁹ corruptio est mala/ ipsū q̄z bonū est. z econtrario valet ar-
guere a corrupto ad corruptiōē.

**Corruptio
dicitur.**

¶ Bona p se: quādo grā talis corruptiōis euenit aliqd bonū q̄d
corrupti existētia impediēbat. vt quādo grā talis corruptiōis res
mouet aliqd malū cui⁹ corrupti p̄sentia vel existētia fuit causa
vt interfectio raproz est bona p se. q̄a p talē interfectionē remo-
uetur periculū corporis z bonoz rei publice.

¶ Bona p accidēs: quādo p corruptiōē puenit bonū vel remo-
uetur malū: q̄d alio mō non euenisset. z sic mors christi fuit bona
per accidēs: q̄a p meritū sue sanctissime passiōis fuit redemptio
genus humanū. Similiter mors sanctorū est bona p accidēs. q̄a
per mortē psequitur vitā eternā.

**Corruptio
rei dicitur.**

¶ Mala p se est: quādo scz p talē corruptiōē remouet aliqd bo-
num cui⁹ corrupti p̄sentia vel existētia fuit causa: vel prouenerit
aliqd malū q̄d corrupti existētia impediēbat. z sic corruptio bo-
ni principis est mala p se: q̄a per eam remouetur pacis trāquillitas
in re publica/ cui⁹ ipse fuit causa.

¶ Mala p accidēs quādo post talē corruptiōē puenit malū vel
remouet bonū quod alio modo puenire non potuisset. z sic mors
malefactoris est mala p accidēs. q̄a anime ipsoz: post mortē
in infernū detrudūtur.

Nota q̄

¶ Vsus est operatio rei siue exercitiū. hoc est. operatio qua vti-
mur aliq̄ re. vt eq̄tatio est vsus equi. z nauigatio est vsus nauis.
¶ Vtitur autē res illa qua vtimur in nostra operatiōe. vt equus
nauis z similia.

¶ Usitantes sunt homines qui talibus videntur rebus ad suas operationes exercendas.

Locus ab usibus / est Constructiue sic. equitare est bonum. ergo equus est bonus. maxima. cur? vsus bon? est / ipsum qd bonu est.
habitu ipso? vsus Destructiue sic. equitare non est bonum. ergo equus non est bonus. maxima. cuius vsus malus est / ipsum quo qd malū est. et ecōtrario? valet ab vsu ad vsum affirmatiue / et etiam negatiue.

Communiter a Quedā sunt qd ptingēt sese sequūtur et nō semp. vt in homine pulchro bonū. et in homine magno fortitudo.
accidentia sūt Quedā necessario se cōse-
que se conco- quūtur. et sūt
mitantur vel duplicia ques-
vnū conse- dam entm.
quitur alteruz circa idem subiectum. et sunt duplicia / quia.

Locus a cōmunit acci- Constructiue sic. vt iste penitet. qd delictū. maxima. Si cō-
dentibz / est habitudo munit accidētū: posterio? inest / et pmiū infuit.
vnū cōmunit acci- Destructiue sic. vt iste non dereliquit. ergo non penitet.
dentium ad reliquū maxima. Si communiter accidentium: prius non inest / et posterius non inest.

Sequitur de locis extrinsecis.

Locus extrin- Ab oppositis.
secus diuidi- A maiori.
tur: quidam A minori.
enim est locus A similitudine.
 A ppositione.
 A trāssūpōne.
 Ab auctoritate

¶ Relatiue opposita sunt: quorum esse est ad aliud quodammodo se habere: et vnū refert ad aliud. Vel sūt qdū alterū sine altero non potest esse. vt pater fili? domin? seru?.

Locus a relatiuis Constructiue sic. pat est. qd fili? est. fili? est. qd pater est. maxima. posito vno relatiuoz / ponit et reliquū.
est bitudo vni? Destructiue sic. pat nō est. qd fili? nō est. et ecōuerso. maxima.
relatiuoz ad su- remoto vno relatiuoz. remouet et reliquū.
um correllatiuū et tener.

Locus a relatiue oppositis / est Constructiue sic valet. socrates est pater iohannis. ergo socrates nō est filius iohannis. maxima.
habitu vni? relatiue op- posito vno relatiue oppositoz in aliq subiecto ab eodē remouet et reliquū.
posito ad reliquū. Et Destructiue non valet. a negatione vnus relatiue oppositoz de vno subiecto ad affirmationem alterius. vt non sequitur. socrates non est pater platonis. ergo non est filius eius.

Contrarietas est contrariorum oppositio vel repugnā
 tia. vt albi et nigri.

Contraria: sunt forme sub
eodē gñe posite: ⁊ maxie a
semuticē distātes. ⁊ nate sūt
fieri circa idē subiectū sue:
cellue ⁊ nō sūt. ⁊ sunt duo.

Loc⁹ a pñs: est ha
bitudo vni⁹ pñarij
ad reliquum. Et.

Ad arguēdū a pñs
quorū pñdōes sunt
considerande.

Prinative opposita sunt que habent fieri circa idem

subiectū ordine irregressibili ⁊ tpe determinato a natura. vt visus ⁊ cecitas.

Ad hoc valet arguere a pñ
uatiue oppositis a nō cōvni⁹
ad esse alteri⁹ requirunt tres
conditiones.

Loc⁹ a pñatiue oppo sitis:
⁊ habiendo pñatiōis ad ha
bitum: vel habitus ad pñ
uationem. Et.

Mediata sunt inter q̄ mediat aliqd eiusdē gñis:
imponās rationē vtriusq̄ extremoz. vñ quoz con
tingit esse mediū circa idē subiectū. vt inter albū ⁊
nigrum sunt mediū colores.

Immediata sunt inter q̄ nō cadit mediū eiusdē
ratiois: ⁊ necesse est altez illoz semp verificari de
subiecto. vt sanū ⁊ egrum.

Constructiue valet in cōtrarijs immediat⁹ ab affirma
tione vnius ad negationē alteri⁹. vt bñ sequit. socrates est
sanus: q̄ socrates nō est eger. Et eodē modo valet in con
trarijs mediat⁹. vt bñ sequit. iōānes est albus. ergo iōānes
non est niger. maxima. posito vno pñadictorioz in subies
cto: remouetur reliquū.

Destructiue valet itē in pñarijs immediatis cū constan
tia subiecti a negatiōe vni⁹ cōtrarij ad affirmationē alte
rius. vt hoc aīal nō est sanū. ergo est egrū. maxima. remo
to vno contrariōz immediate oppositoz a subiecto ponit
tur reliquum. in cōtrarijs vero mediat⁹ non valet negati
ue: sed oportet vnū contrariōrum remouere a subiecto: ⁊
omnia media. vt hoc non est album nec medio colore cos
loratum: ergo est nigrum.

Prima: q̄ arguat cū copula de pñenti. ergo nō sequitur.
socrates fuit sanus. ergo socrates non fuit eger.

Secūda: q̄ vtrūq̄ cōtrariōz pñdicetur in recto ⁊ verumq̄
sit totale pñdicatū. vñ non sequit. iōānes videt sanum. ergo
non videt egrum.

Tertia: q̄ arguat cū cōstantia subiecti: quare nō sequit
tur. chimera nō est sana: ergo est egra.

Quarta: q̄ arguat respectu subiecti cui pñaria possunt
inesse. ideo nō sequit. lapis nō est sanus. ergo est eger.

Prima: q̄ arguat cum pñstantia subiecti. ergo non
sequit. est nō videns. ergo est cecus.

Secūda: q̄ arguat respectu subiecti susceptibilis
ergo nō sequit. lapis nō est vidēs. q̄ cecus: quia la
pis nō est subiectū susceptibile visionis.

Tertia: q̄ arguat a tpe determinato a natura. q̄
non sequit. catulus non est vidēs ante nonū diem
ergo est cecus: q̄a nondū est tps determinatus a
natura pro visione.

Constructiue valz. vt socrates est vidēs. q̄ nō est
cecus. maxima. posito vno pñatiue oppositoz cir
ca aliqd subiectū: ab eodē remouet reliquū.

Destructiue tenet. posita pñticia subiecti defmi
nati ⁊ defminato tpe in q̄ habet⁹ dz cē. vt socrates
si est ⁊ nō est vidēs. ergo est cec⁹. maxia. destructo
vno pñatiue oppositoz in subiecto apto nato ⁊ in
tpe defminato a natura: necessario ponit reliquū.

Contradictio est oppositio
cuius fm se nō est dare me-
dium. Et est duplex, quia
quedam est inter.

Complexa: que alio nomie dī positionū: et est af-
firmatio et negatio eiusdē de eodē: ad idē: fm idē. et
similiter in eodēz tēpore. vt socrates currit: socra-
Incomplexa. et dī pradio (tes non currit
rex siue terminoz: quoz alterū necesse est dici se
et affirmatiue de tercio: et de nullo ambo simul. vt
vt homo: nō hō. anial: nō aial.

Constructiue: ab affirmatiua
ad negatiua. vt socratē currere
est verum. ergo socratē non cur-
rere est falsum.

Destructiue: a negatiua ad af-
firmatiua. socratē nō currere est
falsum. socratē currere est verū.
vel quēdam hoīem nō currere ē
falsum. ergo omnē hoīem curre-
re est verū. maxima. si vna pradi-
ctionaz positionū est vera: reliq̃
erit falsa. et ecōtra.

Constructiue: ab affirmatiue vni⁹
ad negationē alteri⁹. vt socrates
est homo. ergo socrates nō est nō
homo. maxima. posito vno pradi-
ctionoz in aliquo subiecto: ab
eodem remouetur.

Destructiue: a negatiue vnius
pradictionoz ad affirmationē
alteri⁹. vt lapis nō est iust⁹. ergo
lapis est nō iust⁹. maxima. a quoz
cūq; remouet vniū pradiationoz
rum: eidē attribuit reliquū.

In contraditorio
positionum debet
argui respectu hoz
pdicamentoz verū
et falsum. Et valet

Locus a pradio
rie oppositis: est ha-
bitudo vnius pradi-
ctione oppositoz
ad reliquum. Et.

In contradictione
terminorum valet.

Disparata sunt illa quē de se inuicem non possunt ve-
rificari. vt homo et asinus.

Locus a disparatē: est habi-
tudo vnius disparati ad
reliquum.

Constructiue valz. bñ em sequit. socrates est hō.
ergo socrates nō est asinus. maxima. cuiusq; cōue-
nit vniū disparatoz: ab eodē remouet reliquū.
Destructiue nō valz. qā nō sequit. socrates nō est
asinus. ergo socrates est equus.

Minus est quod supponitur alteri in potentia vel vir-
tute: siue qd excedit altez in potentia vel virtute. vt rex comitē.

Minus est quod ei supponitur: vel q sic exceditur ab
alio. vt miles a rege in potentia excedit.

Locus a maioriē habitudo
maioris ad minus. Et

Constructiue nō valet. qz nō sequit. rex p̄r debet
lancē castrū. ergo miles p̄r debellare castrū.
Destructiue valz. rex nō p̄r expugnare urbem: s̄
neq; miles. maxima. si illud quod magis videtur
in esse nō inest: nec illō qd min⁹ videt inesse ineri.

Locus a minore: est habitudo minoris ad maius. Et.

¶ Constructive valer. vt miles p̄ expugnare castrum: & rex. maxima. si illud qđ minus videt inesse inest: & illud quod magis videt inesse inest.
¶ Destructive non valer. qz nō sequit. miles nō potest expugnare castrū. ergo neqz rex.

Similitudo est rerum differentium eadem qualitas.

vt duo alba dicuntur similia.

Locus a simili: est habitudo vnius similitum ad reliquum. Et.

¶ Constructive valer. vt sicut risibile inest homini: ita hinnibile inest equo: sed risibile inest homini vt p̄ p̄m. ergo hinnibile inest equo vt p̄ p̄m. maxima. de similibus idem est iudicium.

¶ Destructive tenet. vt sicut risibile inest homini: ita hinnibile inest equo. sed risibile nō inest homini vt genus. ergo nec hinnibile inest equo vt gen^{us}. maxima. de similibus idem est iudicium.

Proportio est rerum differentium eadez habitudo. vt

sicut se habet quattuor ad duo. ita se habet octo ad quattuor. qđ sicut q̄ttuor cōtinent bis duo. ita octo bis quattuor. & sic est s̄ilis habitudo vtrobiqz.

Duplex est proportio:

¶ Quedā est proportio simplex: & est vni^{us} quantitatē ad aliā certa habitudo. vt bipedalis ad pedalis rem: que dicitur proportio dupla.

¶ Alia est proportio cōposita: & ē habitudo proportionum inter se. vt habitudo vnius proportionis ad aliā: sicut habitudo naute ad nauē: & habitudo doctoris ad scholas regēdas. & isto modo capit proportio in p̄posito: & non p̄mo modo.

¶ Constructive sic. Sicut se habet q̄ttuor ad duo: ita sex ad tria. sed quattuor sunt dupla duoz. ergo sex sunt dupla trium. maxima. de proportionabilibus idem est iudicium.

¶ Destructive sic. Sicut se habent duo & tria: ita q̄ttuor & sex. sed duo nō sunt dupla triū. & q̄ttuor nō sunt dupla sex. maxima. de proportionabilibus idē est iudiciū. Et p̄ istū locū p̄ argui a trāsmutata p̄portioe: s̄ mō. sicut se habet duo ad q̄ttuor: ita tria ad sex. ergo trāsmutādo p̄portionē. sicut se habet duo ad tria: ita q̄ttuor ad sex. s̄ duo excedūt medietatē triū. ergo q̄ttuor excedūt medietatē sex.

Locus a p̄portioe: est habitudo vnius p̄portionabilis ad reliquum. Et tenet

Transumptio duplex.

¶ Vna est: quādo dictio vel oratio p̄prie vnū significans trāsmittit ad significandū reliquū p̄pter aliquā s̄ilitudinē in ipsis repertā. vt ridere significat p̄prie actus oris: & trāsmittit ad significandū idē qđ florere in p̄rato. eo qđ vbiqz est s̄ilitudo leticie. De oratiōe exemplū. vt littus arat. id est: opera perdit. qđ dicit de illo qui in vanum laborat. & hec p̄tinet ad sophisticā.

¶ Alia est: qū sumit nomen magis notū p̄ noie min^{us} notū: vt sapiēs p̄ philosopho. Et hec p̄tinet ad dialecticā.

Locus a transsumptione est habitudo transsumptionis
ad transsumptum. vt sapiens non inuidet: ergo philosophus non inuidet. maxima
quicquid conuenit alicui sub nomine magis notum: eidem conuenit sub nomine minus notum.

Differunt locus.

Ab interpretatione nominis. quia in loco a nominis interpretatione accipitur definitio siue expositio nominis. vt si exponatur hoc nomen philosophus: per hoc quod est amator sapientie.

A transsumptione. quia in loco a transsumptione non accipitur expositio siue descriptio nominis: sed per vnum nomen minus notum accipitur aliud nomen magis notum.

Autoritas est iudicium seu dictum sapientis in sua scientia
expertum. vt cum astronomus iudicat stellam maiorem tota terra: propositio sic iudicata per
dicta astronomorum dicitur autoritas.

Autoritas est duplex.

Quedam est autoritas diuina: et est ipsius dei iudicium
Autoritas humana est iudicium hominis sapientis
in sua scientia. vnde locus ab autoritate humana est
debilissimus. sed ab autoritate diuina est vigorosus
super omnibus alijs locis. quia fundatur ab autoritate
infallibili.

**Autoritas capitur
tripliciter.**

Uno modo per dictum vel scriptum alicuius sapientis. et sic extenditur se ad autoritatem scriptam vel vocalem.

Secundo per additionem alicuius sapientis: propter quam est probabile illud quod dicit esse verum. et sic habes talem additionem dicitur esse authenticus.

Tertio per iudicium alicuius sapientis experti in aliqua scientia de pertinentibus ad eius scientiam. et sic capitur hic

Locus ab autoritate est habitudo ipsius autoritatis ad illud quod per eam probatur. Et tenet.

Constructiue tamen. vt astronomus dicit solem esse maiorem tota terra. ergo sol est maior tota terra. maxima. vnicuique expertum in sua scientia credendum est.

Destructiue non valet. quia non sequitur. Aristoteles non ponit decem orbem celestes. ergo non sunt ponenda decem orbem celestes.

Sequitur de locis medijs.

Locus medius quidam est a

coniugatis.
casibus.
diuisione.

Differunt.

Coniugata sunt preteritum et abstractum: siue abstractum cum suo denominatiuo. vt iusticia et iustus. albedo et albus.
Casus dicuntur ea que cadunt ab aliqua nomine principali sub diuersitate finalis terminationis. vt iustum et iuste a iusticia.

Locus a coniugatis est habitudo vnius coniugarum ad reliquum. Et tenet.

Affirmatiue sic. iusticia est virtuosus. ergo iustus est virtuosus. maxima. si abstractum predicatur de abstracto: et preteritum de concreto predicatur.

Negatiue sic. iusticia non est virtuosus. ergo iustus non est virtuosus. maxima. si abstractum dicitur abstracto negatur: et preteritum de concreto.

Locus a casibz est:
habitus vnus ca-
sus ad reliquum. z
gener.

Affirmatiue sic. iustus est piosus. ergo qd iuste fit ius-
tose fit. maxima: si concretum predicet de concreto: z ad-
uerbium de aduerbio.

Negatiue sic. fortis nō est debilis. ergo quod fortiter fit
non debiliter fit. maxima: si cōcretū de cōcreto negetur: z
aduerbium de aduerbio.

Per negationē. vt dictō. lapis est hō vel nō homo.

Diuisiōnū
qda3 fit per

Affirmationem: vt
aialiū aliū rōnale
aliud irrōnale. Et
est duplex: qz qda3 est

Per se: z sic
tribz modis
seu ē triplex

Prīa est gñis in spēs:
que fit p differēcias. vt
anialiū aliū rationale
aliud irrōnale.

Scda: est totius inte-
gralis in suas ptes inte-
grales. vt dom⁹ diuidi-
tur p parietē: tectum z
fundamentum.

Tertia: Est vocis in
significatiōes. vt canis
ali⁹ belua marina: ali⁹
latrabilis: ali⁹ sydius
celeste.

Per acci-
dens est tri-
plex.

Prīma subiecti i a co-
cidēcia. vt aialiū aliud
sanū: aliud egrum

Scda: accidentis in
subiecta. vt sanor aliū
homo: aliud brutum.

Tertia: accidētis in
accidēcia vt sanor aliū
calidū: aliud frigidū.

Differunt diuisi-
ō per

Negationē. qda diuisiō que fit p negationē dat per duo
membra tm z per immediata: eo q per cōtradictoria: in-
ter que non cadit medium.

Affirmationē. ista cū aliquādo fit p duo mēbra: aliquan-
do per plura: non fit semp p opposita simplicia. quia licet
diuisiōnis mēbra in se includant oppositiōnē quandā: nō
tamē semp dat per imēdiata. vt cum dī. coloratum aliud
albū: aliud nigrū: aliud medio colore coloratū.

Affirmatiue: vt socrates est hō
vel nō hō: sed socrates ē hō. q so-
crates nō ē nō hō. maxia. posito
vno mēbroz diuidētū i aliq sub-
iecto: ab eodē remouet reliquū.

Negatiue. vt socrates ē rōnalis
vt irrōnalis: nō est irrōnalis. q ē
rōnal. maxia. remouet vno mēbro

Locus a diuisiōe:

est habitudo vnus
condiuidentiuz ad
reliquum. &c

In diuisione q̄ dat
per plura membra.

diuidentiū immediatōz ab aliq̄ sub
iecto: necario ponit̄ reliquum.

Affirmatiue valz ab affirmas
tiōe vni⁹ ad negatōez alteri⁹: vt
ipsi⁹ dom⁹ alia ps ē fūdamētū:
alia rectū: alia paries. s; bec ps ē
rectū. ḡ nō est fūdamētū.

Negatiue nō tenet nisi argues
ret a negatiōe oim alioz mēbroz
rū ad aliud qđ pbari d; vt bec
ps dom⁹ est paries: rectū vel fun
damentū: sed nō paries nec fun
damentū. ergo rectum.

**Ars quarta de locis sophisticis: elencis: et fal
lacijs.** In primis aliqua necessaria iuxta intencionem Petri hispani
premittuntur.

Sylogismoz ali⁹

Sylogism⁹ demonstratiu⁹: est qui ex p̄mis veris ⁊ imme
diatis est sylogisat⁹: aut ex his que p aliqua p̄ora ⁊ imme
diata ⁊ vera sue cognitiōis sumpterūt p̄ncipiū. ⁊ de h̄ sy
logismo agit in libris Posteriorz Aristorelis.

Dialectic⁹: est sylogism⁹ q̄ ex pbabilibz pcedit: v; q̄ ex
pbabilibz est sylogisat⁹. de q̄ agit in libris Topicor.

Sophistic⁹
ē q̄ appet eē
sylogism⁹ ⁊
nō ē. aut q̄ ē
sylogism⁹: s;
nō pueniens
rei. ⁊ ē triplex
q; qdam est
peccans in.

Materia: est q̄ pcedit ex p̄missis falsi
sis vel aliq̄ eaz falsa. ⁊ cū hoc est in debi
ta forma sylogismi. vt ois hō est spēs:
socrates est hō. ḡ socrates est spēs.

Forma: est qui pcedit ex p̄missis veri:
sed nō in debita forma sylogismi. vt hō
est species: socrates ē homo. ergo socra
tes est species.

Utrorq; est q̄ pcedit ex p̄missis falsis
⁊ nō in debita forma sylogismi. vt hō est
lapis: aial est lapis. ḡ hō est aial.

Doctrinalis: est q̄ ex p̄p̄is p̄ncipijs alicui⁹ scie sylogis
at: ⁊ nō ex his q̄ videntur ridenti. instrumentū ei⁹ est sylo
gism⁹ demonstratiu⁹. ⁊ habet inter doctoz ⁊ magistruz. fin
is eius est generare scientiā in discipulo.

Dialectica: est collectiua p̄radictionuz q̄ ex pbabilibz
ppositionibz ⁊ verisimilibz p̄ndit ad pbabilitatē vtriusq;
q; part; p̄radictiōis. instrumentū eius est sylogism⁹ dia
lectic⁹. ⁊ habet bec disputatio in nro gymnasio craconiē
si in actibz mgroz ⁊ baccalaurioz. cuius finis ē generare

Tentatiua: est q̄ pcedit ex his q̄ vident (opinionem)
respōdenti. necessariū est em̄ scire qui simulāt se h̄e scien
tiam: quēadmodū sunt p̄ncipia cōia alicuius sciētie. ⁊ ge
neralia q̄b; aliq; remp̄at an sit sciēs vel ignar⁹. Cur in
strumentū est sylogism⁹ cōit dicit⁹. de q̄ in libz Prior. &c
habet bec in examinibz mgroz ⁊ baccalauriādoz. Finis

Disputatio: est acē
sylogistic⁹ vni⁹ ad al
terū ad aliqđ p̄posi
tum ostendendū. et
eius sunt quattuor
species. scilicet.

et est experientia an respondens sit talis qualē se existimat
¶ Sophistica: est que pcedit ex his q vident pbabilia z
nō sunt. eius instrumentū est syllogism⁹ sophistic⁹. z finis
eius est vana gl'ia. vel verius (vt dī pmo Elencoruz) finis
sophiste est non mentiri: z mentiente ostendere.

Disputatio sophistica ordinatur ad quinqz metas.

- ¶ Redargutio: est pnegati pcessio vel pcessi negatio in
eadē disputatōe vi argumētatōis facta. vt si rādēs negat
se carnes crudas comedisse: z opponēs sophistica arguat
in oppositū sic. qdqd emisti comedisti: carnes crudas emi.
¶ Vera falsi: ē maniz (sti. g carnes crudas comedisti.
feste falsi pcessio. vt si qd pcedat istā. sydus celeste est aial
latrabile virtute hui⁹ argumētatōis. ois canis est latrabilis:
sydus celeste est canis. g syd⁹ celeste est latrabile.
¶ Inopinabile: est qd est ptra opinionē oīm vel pluriū vel
maxime sapiētū. vt matrē nō diligere filiū.
¶ Soloecism⁹: est viciū in ptextu priuioionis p reglas ar
tis grāmatice factuz. vt mea virtut⁹ mat. Vel est oionis
viciose p reglas artis grāmatice pcessio. ad quā metā p
aliqs sic duci. tu vides h: z h est lapis. g tu vides lapis.
¶ Rugatio: est vni⁹ z eiusdē dictionis ex eadē pre inuultis
reperitio. vt homo hō currit. Vel est supflue locutiōis cō
cessio: ad quā aliqs sic p duci. iste nasus est simus: sed sy
mus id ē est q nasus. ergo iste nasus est nasus sim⁹.

**Vera i disputatōe
sophistica: est incōue
niens ad qd oppo
nēs sophistica nitit
ducere vt videt duc
cere suū respōdētē:
siue qd nitit pcludet
re p euz. z sunt qnqz**

**Fallacia est idonei
tas decipiendi: faci
ens credere de ente
q sit nō ens. z de nō
ente q sit ens: medi
ante fantastica visio
ne. Et est duplex.**

- In dictione: Est que
sumit causā apparē
tie ex parte dictionis
seu vocis. z sunt sex.**
- Extra dictionē: Est
que sumit causam ap
parentie ex parte rei
z sunt septem.**

- Equiuocationis.
- Amphiboloie.
- Compositionis.
- Diuisionis.
- Accentus.
- Figure dictionis.
- Figure extra dictionē.
- Accidentis.
- Scdm quid ad simpliciter.
- Ignorantie elenct.
- Peritio principij.
- Cōsequēs fm nō cāz vt causaz.
- Scdm plures interrogationes
vt vnam.

**In omī fallacia est
duplex causa.**

- ¶ Causa apparētie: est q mouet intellectu ad credēdū qd
nō est: z aliqñ sumit a rebo de quib⁹ disputat: quarū mul
tories habitudines ignorat. Et qñqz a dictionib⁹ z oras
tionibus p quas sit disputatio. quaz significatio vel multis
tiplicitas sepissime ignorat. Et fm hoc sumit diuīsiō fals
lacie in dictionē z extra dictionē.
- ¶ Causa defect⁹: est q falsificat creditū faciēs credere de
non ente q sit ens. Et est latens sub cā apparentie. vt sub
vnitate vocis in fallacia equiuocatōis latet plūcas signi
ficatiōis: q est cā defect⁹ in fallacia equiuocatōis.

Multiplex
est dictio v^l
o^o vna: &
v^l apparent
plura signi-
ficans. & est
triplex.

¶ Actualis: est dictio vel oratio vna fm substantiā & modū profe-
rendi diuersa significās. Vel fm alios: est dictio vel orō vna ex-
istens fm materiā & formā: diuersas hñs significatiōes. Exēpluz
de dictiōe: vt canis. de oratiōe: vt liber Aristotelis.

¶ Potentiale: est dictio vel oratio eadē fm subam: & diuersa fm
modū pferendi diuersas habēs significatiōes. Vel fm alios: est
vox eadem fm materiā: & diuersa fm formā diuersas habens si-
gnificatiōes. Exēplū de dictiōe: vt popul⁹. de oratiōe: quic⁹
quid viuit semper est. que fm q diuersimode pferitur potest esse
composita vel diuisa.

¶ Fantasticū: est dictio vnū significās que videt aliud significā-
re: ppter conuenientiā eius in parte cū alia dictiōe. sicut vigere
significat qualitatē: eo q significat vigorē habere. Sz quia sibi
terminat sicut regere & agere: que significat actionez. ideo videt-
ur significare actionē: licet non significet.

Sequitur de fallacijs in dictiōe. Et primo de fallacia

equiuocatiōis. Equiuocatio est multiplicitas dictionis eiusdē fm subam & mo-
dum pferendi. Vel est eadē vox incōpleta diuersas hñs significatiōes. vel est ac-
ceptio termini equiuoci p eius diuersis significatiōibz. vt canis.

¶ Fallacia equiuocatiōis: est deceptio pueniens ex eo q aliqua dictio manens
vna fm substantiam & fm modū pferēdi diuersa significat. Et eius sunt tres mo-
di. **¶ Primus.** quādo dictio vna principalit & fm impositionē plura significat:
vt canis: & hoc verbū discere. quod vno modo idem est qd docere & dare sciētiā:
alio modo: id est: doceri & suscipere sciētiā. & fm hunc modū paralogisatur. quō-
cūqz discunt sunt sapientes: ignorantes discūt. ergo ignorantes sunt sapientes. sic
soluitur: quia vtraqz pmissarū est duplex. nam discere potest capi p docere & do-
ceri. Si in vtraqz capitur p docere: maior est vera: & minor falsa. si in vtraqz pro-
doceri: & sic maior falsa: & minor vera. & sequit conclusio falsa. Si autē in vna ca-
pitur p docere & in alia p doceri. vtraqz est vera: non autē sequit conclusio: sed cō-
mittitur fallacia equiuocatiōis ppter diuersitatē mediū: nec est bonus syllogism⁹:
quia non est ibi vnitas mediū.

¶ Secund⁹ est: quādo dictio vna principaliter vnū significat: & aliud trāsum-
ptiue. vt currere significat pncipaliter motum pgressiuū animalis & trāsumptiue
fluxū aque. Et fm hoc paralogisat. quicqd currit habz pedes: aqua currit. ergo
aqua habet pedes. Soluit: quia vtraqz pmissarum est duplex. quia currit vel ca-
pitur ibi ppter vel trāsumptiue. Si in vtraqz ppter tenet: maior est vera & minor
falsa. Si in vtraqz tenet trāsumptiue: maior est falsa & minor vera. & sic sequitur
conclusio: & est bonus syllogism⁹. Sed si in maiore tenetur ppter & in minore trāsum-
ptiue: ambe pmissae sunt vere. & non sequitur conclusio: sed committitur fallacia
equiuocatiōis.

¶ Tertiū mod⁹ est quādo dictio simplex tm vnū significat. & tamē composi-
ta plura significabit. vt mortale tm vnū significat: scilicet vnū aptum natum mori:
& tamē immortale plura significat. qā negatio addita mortali potest negare actū
tm & relinquere aptitudinē. & sic immortale sumit priuatiue. vel potest negare actū
& potentia simul: & sic immortale tenet negatiue: & sic paralogisat. omne immorta-
le est perpetuū: sed omne nō potens mori est immortale. ergo omne nō potens mori
est perpetuū. quod est falsum: cum vtraqz pmissarū est duplex. quia immortale in
vtraqz pmissarū potest capi negatiue & priuatiue. Si negatiue: maior est vera &

minor falsa. Si priuatiue. tunc est contra: et semper est bonus syllogismus. Sed si in maiore tenetur negatiue: et in minore priuatiue. vtraq; premissarum est vera et non sequitur conclusio.

In fallacia equiuocationis causa.

¶ Apparentie. Est actualis vnitas dictionis eiusdem fm substantiam et modum proferendi plura significantis propter quam vnitatem credimus: q sic vt est actualiter vna fm vocem/q etiam habeat vnum significatum.

Defectus. Est pluralitas significatorum vnus dictio nis et eiusdem fm actum.

Amphibologia. Est quando oratio actualiter vna plura significat. vt hec oratio: liber Aristotelis manens actualiter vna/plura significat. per hoc/q ille genitiuus aristotelis potest construi in habitudine efficientis vel possessoris.

Fallacia amphibologie/est deceptio pueniens ex idepntate orationis eiusde fm substantiam et fm modum pferendi diuersa significantis et eius sunt tres modi.

¶ Primus. quando oratio vna actualiter plura significat principaliter. vt ista oratio. contingit tacentem dicere. quia tacentem potest regi a dicere a parte ante in ratione suppositi. et est sensus/q tacens dicat. aut potest regi a parte post in ratione apppositi. et est sensus/contingit dicere aliquem esse tacentem. Et sic paralogizatur. Quemcumq; contingit dicere/contingit loqui. tacentem contingit dicere: ergo tacentem contingit loqui. Minor est duplex. quia tacentem potest construi vel in oratione suppositi. et sic est falsa: et sequitur conclusio. vel in oratione apppositi. et sic est sensus: contingit dicere aliquem esse tacentem. et sic non sequitur conclusio. quia tacentem in minore ponitur ex parte medij et in conclusione ex parte minoris extremitatis.

¶ Secundus. quando vna oratio proprie significat vnum. et transumptiue significat aliud: sicut illa oratio. litus arare: proprie significat terram aratro scindere: et transumptiue operam perdere. vnde sic paralogizatur. Quicumq; arat litus/terram aratro scindit: sed qui docet indocilem/arat litus. ergo docens indocilem terram aratro scindit. vtraq; premissarum est duplex: quia arat litus/potest capi vel proprie: et sic maior vera et minor falsa. vel transumptiue: et sic maior falsa et minor vera.

¶ Tertius modus. quando oratio per se sumpta tantum vnum significat: et composita cum altera plura significat. vt ista oratio: asini sunt: tantum vnum significat. Sed quando sibi additur episcopi plura significabit. episcopi enim potest esse nominariui casus pluralis numeri. vt asini sunt episcopi. vel construitur fm quest genitiui casus singularis numeri/ vt significat possessorem. et sic semper plura significat. Similiter ista: q aliquis videt hoc videt. et sic paralogizatur. Quod aliquis videt hoc videt. columnam aliquis videt. ergo columna videt. Maior est duplex. quia istud pronomen/hoc potest supponere huic verbo videt. et est sensus: q aliquis videt/hoc videt. et tunc bene subsumitur minor et sequitur conclusio. et sic ipsa est falsa sicut et maior. et sic non committitur fallacia. vel potest construi a parte post cum hoc verbo videt. et sic maior est vera. et est sensus: quod aliquis videt ipse videt hoc. Et non sequitur conclusio: sed committitur fallacia amphibologie.

In fallacia
amphiboloz
gie causa

Apparētie: est actualis vnitas orationis eiusdem fm substantiā
z modum proferendi diuersa significantis/ propter quam vnita
rem credimus: q̄ sicut talis oratio habet vnitatem vocis: ita etiā
habeat vnicum significatum vel vnicum sensum.

Defect⁹ est diuersitas significatoz eiusdē orationis.

Sequitur de fallacijs peccantibus penes multiplex

potentiale. Et primo de compositione.

Compositio
capit duplr

¶ Generaliter. z sic est ordinatio partiu orationis fm sitū magis
debitū: z est in q̄libet orōne cōposita/ siue vera siue falsa.

¶ Specialit. put reperit solū in orōne cōposita falsa. z potest sic
describi. Cōpositio est eozū q̄ debet diuidi falsa vnio.

Fallacia cōpo
sitionis/ est ido
neitas decipi
endi pueniens
ex materiali
vnitate orati
onis diuise
vere/ z cōposi
te false. z eius
sūt duo modi.

¶ Primus: est quando vna determinatio diuersimode determi
nat suum determinabile. fm quem sic paralogizatur. omne risibī
le vel rudibile est asinus. socrates est risibilis vel rudibilis. ergo
socrates est asinus. Solutio: quia maior est duplex. hec enim con
iunctio vel potest determinare risibile vel rudibile tanq̄ partes
subiecti vnus propositionis. z sic coniungit inter dictiones: z ma
ior est composita z falsa: z sequitur conclusio. vnde est sensus ma
ioris. omne illud quod est risibile vel rudibile est asinus: id est de
quocunq̄ verum est dicere quod sit risibile vel rudibile. de illo
verum est dicere q̄ sit asinus. etiam ista coniunctio vel potest des
terminare illa duo tanq̄ subiecta duarum propositionum: et sic
disiungit inter duas propositiones. z sic maior est diuisa et vera:

quia vna disiunctiua cuius altera pars est vera. z tunc non sequi
tur conclusio: sed committitur fallacia compositionis. Habet etiā
qm hic modus fieri circa propositiones modales. quando vides
licet idem modus determinat dictum pro se toto vel pro parte
sui. vt omne possibile potest esse verum. sed sedentem currere est
possibile. ergo sedentem currere potest esse verum. Solutio: q̄ mi
nor est duplex. eo q̄ iste modus possibile/ potest determinare hoc
dictum sedentem currere/ acceptum pro compositione suarum
partium. z sic minor est composita et falsa: et sequitur conclusio.

Alio modo possibile determinat dictum sumptum pro suo mate
riali z sub diuisione partium suarum. z sic minor est diuisa z ver
a/ z non sequit̄ conclusio/ sed committitur fallacia cōpositionis.

¶ Secundus/ est quando vna determinatio pōt referri ad diuer
sa determinabilia/ vel vnum determinabile ad diuersas determi
nationes. vnde sic paralogizatur. quicquid viuit/ semper est. so
crates viuit. ergo socrates semper est. maior est duplex. quia
hec determinatio/ semper: potest determinare hoc verbum est. et
sic est composita et falsa. et sequitur conclusio. vel potest deter
minare hoc verbum/ viuit. z sic maior est vera z diuisa. z non se
quitur conclusio.

Causa

¶ Apparentie/ Est materialis vnitas orationis diuise vere cum
composita falsa/ ratione cuius creditur: q̄ sicut oratio in sensu dī
uiso est vera/ q̄ etiam in sensu composito.

Defectus: Est diuersitas significatoz orationis diuise vere/
et compositę false.

Diuisio capitur dupliciter.

Fallacia diuisionis est idoneitas decipiendi pueniens ex materiali unitate orationis compositae vere cum diuisa falsa. Et habet duos modos.

Causa:

Oratio dicta hic.

Generaliter. Et sic diuisio est ordinatio partium in oratione secundum situm minus determinatum et aptum.

Specialiter. ut solum reperitur in oratione diuisa falsa. Et diffinitur sic. Diuisio est eorum que debent componi falsa diuisio et separatio.

Primus est quando eadem determinatio potest diuersimode idem determinabile determinare. ut quando coniunctio coniungit inter terminos vel inter propositiones: vel quando idem modus diuersimode determinat idem dictum vel pro se toto/vel pro parte sui. et sic paralogizatur. Quaecumque sunt duo et tria: sunt duo/et sunt tria. sed quinq; sunt duo/et tria. ergo quinq; sunt duo: et quinq; sunt tria. Minor est duplex. quia ista coniunctio (et) potest copulare propositiones simul. ut sic. quinq; sunt duo et quinq; sunt tria. et sic est una ipotetica et falsa. Vel potest copulare inter terminos. ut quinq; sunt duo/et tria: et valet tantum. quinq; sunt duo et tria simul sumpta. Similiter hic. omne quod est impossibile esse album: impossibile est recipere albedinem. sed nigrum esse album est impossibile. ergo nigrum recipere albedinem est impossibile. minor etiam est duplex secundum quod illud dicitur album esse nigrum: potest diuersimode determinari per hunc modum unus possibile.

Secundus. quando aliqua determinatio potest determinare diuersa determinabilia: vel quando idem determinabile potest determinari diuersis determinatiōibus. ut quocumque vides aliquem percussum/percussus est: sed vides oculo percussum. ergo oculo percussus est. Solutio. minor est duplex. quia vel ille obliquus/oculo: potest constitui cum illo verbo vides: et sic est composita et vera: tantum valens quod oculo vidisti illum qui percussus est. vel ille ablatiuus/oculo: constituitur cum illo participio percussum. et sic significat instrumentum percussionis. et est diuisa et falsa: tantum valens tu vides illum qui percussus est oculo: tanquam instrumento percussionis.

Apparentie: est illa materialis unitas orationis compositae vere et diuise false: propter quam credimus quod sit illa oratio est vera in sensu composito: quod etiam sit vera in sensu diuiso cum tamen sit falsa.

Defectus: est diuersitas scatiōis orationis compositae et diuise. Composita in qua dictiones et partes ordinant secundum situm secundum que magis apte possunt ordinari. et sub qua magis apprehendunt ab intellectu. Diuisa in qua partes et dictiones non ordinant sicut earum situm exigit et requirit. verbi gratia. ista oratio. quicquid viuunt semper est: potest esse composita vel diuisa. Quando enim dictiones componunt sicut eorum natura et situm exigit: erit composita vera. ut quicquid viuunt semper hoc est. Sed si dictiones ordinant et non uniunt sicut eorum natura exigit erit diuisa falsa. ut quicquid viuunt semper est. diuidendo hoc aduerbiu semper ab hoc verbo viuunt: cui tamen apte et puenienter unit.

Accentus sic diffinitur. Est certa lex et regula ad eleuan-
dum vel deprimendū syllabā vniuscuiusq; dictionis. vñ fm alios. Accentus est mo-
dus significatiu⁹ pferēdi vel describēdi dictionē incoplexā.

Accentus est triplex:

¶ **Gravis:** est qui deprimīt syllabā dictionis. vt do-
minus q̄tum ad mediā syllabā.

¶ **Acutus:** est qui acuit syllabā dictionis et eleuat
vt media istaz dictionū natura statuta fortuna.

¶ **Circūflexus:** est qui acuit et deprimīt simul: vel
qui incipit ab imo et pcedit in altum: et finalit ten-
dit in imū. vt hierusalem.

**Dictionū in pnu-
ciatione accidunt**

¶ **Continuitas et interruptio.** omis em dictio in complexa
ea debet pferri et scribi continue. scz sine suaz litterarum vel
syllabarum interruptione.

¶ **Tepus in pnuiciatione suaz syllabaz.** scz q pferl lōge
vel breuif. Vñ et grāmatici dicunt longā syllabā habere
duo tpa: et breuē habere vñ tpus.

¶ **Aspiratio.** scribit em vel pferl dictio seu syllaba aliqñ
cū aspiratiōe. aliqñ sine ea. vt amo: hamo.

¶ **Accentus** qui est modulatio vocis fm eleuationem vel
depressionē ipsi⁹ in eius diuersis partib⁹. et penes ista ac-
cidentia potest causari fallacia:

¶ **Prim⁹.** qñ aliq dictio significat plura. et vt signat vnus
habet aliquā syllabā longā. et vt significat aliud habz syl-
labam breuē: et sic talis paralogism⁹. omnis popul⁹ est ar-
bor: gens est populus. ergo gens est arbor. vtraz premis-
sarum est duplex: inq̄tum aliud significat hoc nomen po-
pulus p̄out prima syllaba corripit: quia gentem. et vt p-
ducitur etiam aliud: quia arborē. Vñ p̄sus. Populus est
arbor: populus collectio gentis.

¶ **Secūds.** qñ aliq dictio aspirata significat vnum: et non
aspirata significat aliud. vñ sic paralogisat. q̄cqd hamas
tur hamo capif: katherina amatur: ergo katherina hamo
capif. Solutio: qd nō valet. q̄a aliud significat hamo cū
aspiratiōe: et aliud sine aspiratiōe. et sic vtraz pmissaz est

¶ **Tertius.** qñqz aliq dictio regit a cuto accentu: (duplex
aliqñ graui: et fm hoc paralogisat. Quoscunqz dignū est
p̄dere: dignū est penā pati. iustos viros dignū est p̄dere:
ergo iustos viros dignū est penā pati. Solutio: qz vtraz
premissaz est duplex. eo q̄ hec dictio p̄dere vt habz acu-
tum accentū significat penā pati. et vt habet grauem ac-
centum significat penam inferre. p̄sus. Pendo do penaz:
dum pendeo suffero penam.

¶ **Quartus.** qñ aliq vox p̄t esse vna dictio vel due: siue po-
test regi vno accentu vel duob⁹: et fm hoc fit talis paralo-
gismus. tu es qui es: sed quies est requies. ergo tu es re-
quies. Solutio: quia vtraz premissaruz est duplex. eo q̄
quies potest esse vna dictio: et sic maior est falsa: et minor
vera. vel p̄t esse due dictiones: tūc maior est vera et minor

**Fallacia accent⁹ est
adoneitas decipiēdi
puemēs ex materia
li vnitare dictionis
diuerse fm modū p-
ferēdi diuersa signi-
ficantis: et habz q̄s
suos modos.**

falsa. Vel est in vna pmissa: vna dictio: et in alia due dictiones. et sic non sequitur conclusio propter multiplex.

Causa.

Apparere: est illa materialis unitas dictionis plura significans: ratio cuius creditur quod sicut illavorum est materialiter vna: quod etiam habeat tamen vnum accentum et vnum significatum.

Defectus: est diuersitas significatorum illius dictionis diuerse secundum modum preferendi.

De fallacia figure dictionis que peccat penes multiplex

fallacia. Figura dictionis: est terminatio dictionis per quam vna dictio pro alteri assimilari. Et hec fitis terminatio propter eam vel in voce vel in modo secundi vel etiam in significatione.

Primus. quando propter unitatem rei significate interpres (sicato. preteritur eundem modum significandi aut supponendi. ut sic arguendo. Quicquid est coloratum est album: sed plato est animal coloratum. ergo plato est album. ibi propter convenientiam et unitatem platonis et animalis in significato credimus quod plato habeat eundem modum significandi. ut sicut animal est generis neutrius: ita et plato. Et ad hunc reducuntur omnes paradoxosimiles peccantes penes variationem suppositionis. ut foris res est homo: homo est species. ergo socrates est species. quia homo in socrate est idem re sicut socrates. et credimus socratem et hominem habere eundem modum significandi. ut sicut homo significat quale quid: sic credimus quod socrates significat quale quid.

Secundus. quando propter unitatem duarum dictionum in modo significationis creditur convenientia in re significata vel alterius modi significationis. ut si mutatur res vnius predicamenti in rem alterius predicamenti. vel modus vnius in modum alterius: vel res vnius speciei in rem alterius speciei. Sit exemplum. Quicquid heri fuisti hodie es: beatus heri fuisti. ergo hodie beatus es. non sequitur: quia ibi propter similitudinem modi significationis illius distributivi quicquid: et illius concretivi beatus quod sumitur sub modo substantie creditur beatus significare substantiam: cum tamen significat qualitate. Et sic mutatur quid in quale. Item. Quotoscumque digitos heri habuisti hodie habes: sed digitos decem heri habuisti igitur decem digitos hodie habes: supponendo quod medio tempore vnum digitum amisisses. non sequitur. quia mutatur quantitas continua in quantitate discretam. et sic res vnius speciei in rem alterius speciei.

Tertius. quando propter convenientiam duarum dictionum in modo preferendi sine terminatione vocis credimus convenientiam ipsarum in re significata. vel in modo significandi. ut videre et secare similiter terminantur: sed secare est agere. ergo videre est agere: hic propter similem terminationem in voce: non sequitur idemitas in significato. Similiter non sequitur. musa et poeta similiter terminant: sed musa est generis feminini. ergo poeta est generis masculini. hic propter similitudinem vocis creditur esse convenientia modorum significandi.

Fallacia figure dictionis: est idoneitas deceptendi: pueniens ex eo quod aliqua dictio similis alteri dictioni in terminatione videtur habere eundem modum significandi. Vel idem significatur cum tamen non habeat. Et eius sunt tres modi.

Causa

Apparentie: est similis terminatio vnius dictionis cum alia: propter quam quis credit dicentes habere idem significatum vel eundem modum significandi.

Defectus vel non existentie: est diuersitas significatorum vel modorum significandi illarum dictionum in simili terminatione conuenientium.

Sequitur de fallacijs extra dictionem: que sunt septē

Et primo de fallacia accidentis.

**Accidens capi-
tur tripliciter.**

Primo p illo quod dicit naturam accidentis: et ut distinguitur contra substantiam. et hoc modo capit a Porphyrio: qui diffinit accides dicens. Accides est quod adest et abest praeter subiecti corruptionem. ut albedo.

Secundo: p omni illo quod est extra essentiam et naturam vel intellectum alicuius. et sic inferius dicitur accides superioris. cum inferius non est de essentia superioris. sed potius e contra. et sic capit primo Therapysice: cum dicit. Medicus non sanat hominem: sed Galliam cui accidit esse hominem.

Tertio magis coiter per extraneum: quod extraneum alteri non absolute: sed in quantum stat sub vno tertio. et sic non solum inferius accidit superiori: sed etiam superius inferiori. ut si socrates consideret sub illo attributo quod est individuum: tunc hoc accidit socrati in quantum socrates stat sub illo attributo quod est individuum vel interius individui: quia homo non est individuum: sed vniuersale.

Attributum est illud quod alicui attribuitur: ut maior extremitas que in premissis attribuitur medio.

Res subiecta: est que primo subijcitur attributo actu vel aptitudine.

In fallacia accidentis tria requiruntur.

Accides est quod partim conuenit cum re subiecta. et partim differt a re subiecta. et accidit sibi in quantum stat sub illo attributo. ut hic. socrates est individuum: homo est socrates. sed homo est individuum. hic individuum est attributum: socrates est res subiecta: homo est accidens. quia accidit socrati ea parte qua socrates stat sub illo attributo quod est individuum: quod conuenit socrati in quantum differt ab homine.

Apparentie: est partialis conuenientia accidentis siue medij cum re subiecta: quod secundum diuersas rationes conuenit cum extremis: propter quam creditur quod accidens conueniat cum re subiecta ea parte qua sibi conuenit attributum.

Causa

Defectus est partialis diuersitas accidentis siue medij cum re subiecta: propter quam non oportet ut quicquid vni conuenit quod etiam alteri conueniat.

Primus. Quia aliquid vere predicatur de aliquo predicato. et per hoc creditur vere dici de subiecto: quod tamen est diuersum ab eo: ut hic. omne es est naturalis: statua herculis est es. ergo statua herculis est naturalis. naturale enim predicatur de ere: et propter hoc attribuitur statue: de qua predicatur es: cum tamen

Fallacia accidētis: est idoneitas des-
cipiēdi pueniens ex partiali idēitatē
te accidētis cū re subiecta ppter quam
credit qd illud qd attribuit vni: attri-
buendū sit alteri. qd tñ nō oportet. ppter
partialē diuersitatē vni ad al-
terum. z eius sunt tres modi.

statua z es sunt diuersa formalit̃: cum nullū natus
rale est artificiale: nec ecōtra. scdo physicorū. Un
dicendū qd mediū nō tenet vniiformit̃ in
maioriz in minoriz: sed tenet fm idēitatē
que est in pre z nō p se: z ita p accidens.
Silt h. aial ē gen^o: hō ē aial. g hō ē gen^o.
¶ Scdus: est qñ aliqd cōe predicatur d
duobz qbz ē idē in pre: z diuersū in pre. z
ppter h credunt illa duo eadē esse inter se:
cū tñ sint diuersa. vt socrates ē hō: plato
est hō. g socrates ē plato. hō em̃ est idem
socrati in pre: z diuersum in pre.

¶ Tertius: est quādo ex aliquibz diuisim sumptis
indebite inferit aliqd cōiunctū fm accidēs. vt iste
est albz: z iste est monach^o. g iste est albz monach^o.
Silt: iste canis est tu^o: z iste canis est pater. g iste
canis est pater tuus. In talibz enim syllogismis nō
sequit conclusio ex premissis. quia fm Aristo. scdo
Perihermenias. z scdo Elencor: ex diuersis non
infertur cōiunctū. quādo diuersa accidentia res
pugnancia pdicant sibi inuicem. z arguit in pres
entis pure accidentalibz.

De fallacia scdm quid ad simpliciter.

¶ Nota q.

¶ Dicitur simplr: est dictio sumpta sine determinatione
diminuente. vt homo per se.

¶ Dicitū fm qd: est dictio sumpta cum aliq̃ determinatōe
diminuente. vt homo mortu^o.

¶ Prima est determinatio diminuēs cōtrahens illud cui
addit ad partē materialē siue integrālē. vt cū dī. albz fm
dentes. fm dentes est determinatio diminuens de albo: z
prahēs ipm ad partē integrālē: vt ad dentes.

¶ Scda: ē determinatio diminuēs q̃ facit teneri id cui ad-
dit p eo cui puenit impropē. vt cū dī. ens est inopinabile.

¶ Tertia: est determinatio diminuēs: prahēs illd cui ad-
dit ad partē in modo. vt cum dī: oculus pictus. vel homo
mortu^o. pictus diminuit de oculo. z est oculus pict^o pars
in modo respectu oculi.

¶ Quarta: est determinatio diminuēs: p̃bens illd cui ad-
dit ad pte in loco. vt bonuz est macrare patrē in trualia.

¶ Quinta: est determinatio diminuēs: p̃bens illd cui addit
ad partē in tpe. vt bonū est ieiunare in q̃dragesima.

¶ Sexta: est determinatio diminuēs: ipo: rās p̃ditōez respe-
ctu alicui^o. vt cū dī: diuitie nō sunt bone ab uicē.

¶ Apparētie: est puenientia dicti fm qd ad dictū simplr:
ppter quam credim^o qd talia dicta cōueniant realiter: z q
vnuz cōtineat sub altero. qd tñ est falsum.

¶ Defect^o: est partialis diuersitas dicti sz quid: cū dicto
simpliciter.

**Determinatio dimi-
nuens ē sexplex.**

¶ Causa:

Fallacia a fm qd ad simplr: est idoneitas decipiendi pueniens ex partiali identitate dicti fz qd ad simplr ppter quā credim⁹ q vnuz sequat⁹ ad aliud: z tñ nō sequit⁹ ppter diuer sitatē partialē in se. z fit tot modis quor modis cōtingit alicui addere determinationē diminuentē. Et fit quinqs modis.

Prim⁹ est fm partē in mō. vt nō sequit⁹. hō mortu⁹ est. q hō est: q mortuū diminuit rōne hois. Sitr bic. chimera est ens imaginabile. ergo chimera est ens. q imaginabile diminuit de rōne ei⁹ qd est esse. z iste modus fit fm partē subiectiua.

Secund⁹ fm partē integrale. vt ethiops est albus fm dentes. ergo ethiops est albus.

Tert⁹ fit i his q sunt ad aliqd. h cū his q dicūt respectie. vt diuitie nō sūt bone ab utenti. q diuitie nō sūt bōe. lz em diuitie nō sunt bōe cōpare ad aliqd: tñ in se sunt bone. Quartus fit fm vbi situe fm locū. vt bonū est interficere patrē in triualis. ergo bonū est interficere patrē

Quin⁹ fit fm qñ. siue arguendo cū determinationē ad tpus. vt bonū est ieiunare in quadagesima: ergo bonū est ieiunare. Et isti palogismi solunt⁹ negando pñam. qā dictū fm qd: non infert dictū simplr.

De fallacia ignorantie elenchi.

Elenchus: est p̄radictio vnus z eiusdē: nō nominis tñ: neq rei tñ: sed nominis z rei simul. nō sinonimi sed eiusdē. z ex his q data sunt ex necessitate: nō cōmemoraro eo quod erat in pncipio ad idē fm idē: similiter z in eodez tpe. Aliiter pōe diffiniri. Elenchus est syllogismus p̄radictionis. id est syllogism⁹ cōcludēs cōtradicctōriā p̄positionis date a respōdente.

Fallacia ignorantie elenchi est idoneitas decipiendi pueniens ex omissione alicui⁹ q̄tuor particulariū ad contradictionē requisitaz. scz ad idē: fm idē: sitr in eodē tpe ex q videt seq p̄dictio similr: qd nō oportet. Et eius sunt quattuor modi.

Prim⁹: qñ non arguit⁹ ad idē. vt duo sunt duplum ad vnū: z duo nō sunt duplū ad tria. ergo sunt duplum z non duplum. non sequit⁹. quia duplum in premissis non sumitur ad idē. quia in prima ad duo: z in secūda ad tria.

Secund⁹. qñ nō arguit⁹ fm idē. vt socrates videt fm oculū: z nō videt fm aurē. ergo videt z nō videt. Cōsequētia non valet: quia non affirmat z negat idē de eodem fm idē.

Tert⁹. quando arguit⁹ nō sitr. vt ois hō est indiuiduū: hō nō est indiuiduū. ergo hō non est indiuiduū z est indiuiduū. psequētia nō valet. qā ibi hō non tenet similis. qā in maiore tenet p supposit⁹ in minore p natura cōmuni.

Quart⁹. qñ non arguit⁹ fm idē tps. vt socrates legit heri. z socrates nō legit hodie. ergo socrates legit z nō legit. non sequit⁹: quia non est fm idē tēpus. in prima enim significat tēpus p̄teritū: z in secūda tēpus p̄sens.

Apparentie: est apparēs obseruatione illaz particulariū ad p̄radictionē requisitaz: siue cōuenientia cōtradictionis apparentis ad veram cōtradictionem: ppter quā

Causa

credimus q̄ contradictio apprens ad veram inferat contradic-
tionem simpliciter.

¶ Defectus est omissio alicuius illarum particularum que res
quiruntur ad contradictionem.

De fallacia petitionis principij.

¶ Principium (ut sumitur hic) est principale propositum quod aliquis intendit
probare. et tale est conclusio probanda. unde vocamus in hoc loco principium il-
lud quod opponens proponit a principio probare contra respondentem: scz cuius
oppositum posuit respondens.

Differunt

¶ Petere principium: est quando item sub eodem nomi-
ne petitur: id est accipere idem ad probandum seipsum.
ut homo currit. ergo homo currit. et isto modo nulla est fal-
lacia: nec continetur sub aliqua specie argumentationis:
nec scilicet veritatem: nec scilicet apparentiam.

¶ Petere illud quod est in principio: est quando idem peti-
tur sub diverso nomine: ut animal rationale currit. ergo
homo currit. vel quando minus notum sumitur ad pro-
bationem magis notum.

¶ Primus. quando per diffinitionem probatur diffinitum
et contrarium. et contrarium quando synonymum probatur per
synonymum. ut animal rationale currit. ergo homo currit.

¶ Secundus. quando particulare probatur per universa-
le. ut nullus homo currit. ergo nec socrates currit. vel om-
nium oppositorum est eadem disciplina. ergo omnium con-
trario est eadem disciplina.

¶ Tertius. quando universale probatur per particulare.
ut si aliquis debet probare: q̄ omnium oppositorum est ea-
dem disciplina: assumat illam omnium contradictoriorum
et contrariorum. et sic de alijs: est eadem disciplina. ergo
omnium oppositorum est eadem disciplina. vel sic. socra-
tes currit. plato currit. et sic de singulis. ergo omnis homo
currit.

¶ Quartus. quando coniunctum petitur in diuisis vel econ-
trario. ut medicina est sani et egri. ergo medicina est sani
et medicina est egri. et contrario.

¶ Quintus. est quando vnum relativorum petitur in alte-
ro. ut si debeat probari q̄ socrates sit pater platonis. et pro-
cedat sic. plato est filius socratis. ergo socrates est pater
platonis.

¶ Apparentie: est apprens diversitas antecedentis et con-
sequentis: ratio cuius creditur antecedens esse notum consequens:
et habere virtutem probandi consequens: cum tamen non habeat.
¶ Defectus est qualitas notitie conclusionis et premissarum
sine idempritate earum inter se.

De fallacia consequentis.

¶ Antecedens / est propositio ex qua inferitur alia. Sed consequens / est illa que
inferitur ex antecedente.

Quidam est que tenet gratia habitudinum lo-
calium. vt si homo est animal est. ibi enim est locus
a specie ad genus ppter habitudinē speciei ad ge-
nus. de qua agit petr^{us} hispanus in quinto tractatu.

Simplex
qn̄ ex sim-
plici ante-
cedente in-
fertur sim-
plex conse-
quens. 2 est duplex.

Consequētia
est que trahit
ex habitu-
dine que est inter
antecedēs 2
consequens. et
est duplex:

Composita
quādo ex vna
consequētia
inferitur alia
2 est duplex

In ipso.
2 est du-
plex.

**In econ-
trario.** 2
est du-
plex.

Quedam est terminorum: 2 est quā-
do in antecedēte aliquod predica-
tum dicit^{ur} de aliq^{uo} subiecto: 2 in cō-
sequente oppositū pdicari dicit^{ur} de
opposito subiecti. vt iusticia est vir-
tus. ergo iniusticia est viciū.

Quedam est propositionum: et
est in qua seruato eodem ordine. si
cur ad antecedens sequitur conse-
quens. ita ad oppositum antecede-
tis sequitur oppositum consequen-
tis. vt si iusticia est: virtus est. ergo
si iniusticia est: viciū est.

Quedam terminorum: 2 est quā-
do arguitur ab antecedente. in quo
predicatum dicitur de aliquo sub-
iecto ad consequens: in quo oppo-
situm subiecti dicitur de opposito
predicari: vt homo est animal. ergo
non animal est non homo.

Quedam propositionū: 2 est in q̄
ordine econtrario: sicut ad antecē-
dens sequitur psequens. ita ad opposi-
tum psequens sequitur oppositū an-
tecedentis. vt si homo est animal est.
ergo si nō animal est: nō homo est.

Primus est arguendo a destructione antecedentis ad destruc-
tionem consequentis. vt si homo est animal est. ergo si homo nō
est animal non est. Non sequitur. quia ad destructionem postērio-
ris non sequitur destructio prioris. Sic similiter quādo arguit^{ur}
a positione consequentis ad positionem antecedentis. vt si
pluit terra est madida. ergo si terra est madida pluit. 2 ad istum
modum (vt ponit petr^{us} hispanus) reducuntur omnes consequē-
tie que sunt ab inferiori ad superius negatiue. vt si non est ho-
mo: non est animal. vel a superiori ad inferius. vt animal est. ergo
homo est. Et quocienscumq^{ue} fit processus ab inferiori ad superius
us cum distributione: vt omnis homo currit. ergo omne animal
currit.

Secundus Est quādo arguitur ab insufficienti inductione
singularium ad vniuersale. vt socrates est cecus. 2 plato est ce-
cus. ergo omnis homo est cecus. vel dic. sores est animal. 2 econ-
uerso. plato est animal. et econuerso. et sic de singulis. ergo omnis

**Fallacia con-
sequens** est
idoneitas deci-
piendi pro-
ueniens ex ap-
parenti conuer-
sibilitate cōse-
quētis cū ante-
cedēte. 2 habet
tres modos.

homo est animal: et e converso. quia licet enumerentur sufficienter singularia illius. omnis homo est animal. non tamen omne animal est homo. quod designatur per hoc quod dicitur e converso: ut hic ly. e converso dicat conversionem simplicem. quia si diceret conversionem per accidens: bene sequitur. hec enim esset vera. omnis homo est animal. et e converso. aliquod animal est homo. ¶ Tertius. quando arguitur a communiter accidentibus / que non consequuntur se inuicem. ut iste est comptus. ergo est adulter. quia aliquando sese consequuntur / et aliquando non. Item musa et poeta eodem modo terminantur: sed musa est generis feminini. ergo et poeta. non sequitur: quia idem prout generis et terminationis aliquando sese consequuntur: et aliquando non. eo quod in aliquibus genere distinguuntur per terminationes.

¶ Apparentie: Est apparens convertibilitas consequentis cum antecedente / ratione cuius creditur quod convertitur consequentia que tamen non bene convertitur.

Causa

¶ Defectus: Est diversitas eorundem ad inuicem / propter quas non oportet illa esse convertibilia / nec consequentias eorum converti ad inuicem.

De fallacia fm non causam ut causam.

Syllogism⁹
est duplex.

¶ Ostensivus: est qui unico processu ex duabus premissis ostendit et infert suam conclusionem. ut omne animal est substantia. omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia.

¶ Ad impossibile: Est qui ex duabus premissis infert unam manifeste falsam: propter cuius falsitatem interimitur aliqua premissarum. Et sic sunt ibi plures premissae: et plures conclusiones. ut omne animal est asinus. omnis homo est animal. ergo omnis homo est asinus. conclusio est falsa. ergo aliqua premissarum. videlicet tra. non minor. ergo maior. quando ergo male interimitur aliqua premissarum / committitur hec fallacia.

Sciendum quod

¶ Causa / in proposito dicitur premissa que necessario facit ad illationem conclusionis: et qua remota remouetur conclusio.

¶ Non causa / est premissa nihil faciens ad illationem conclusionis. Et nullo modo conveniat cum premissis in erentibus. hoc est. in subiecto et predicato dicitur non causa tunc quia non habet apparentiam cause. Sed si conveniat cum premissis inferentibus in materia: et ipsa posita vel remota nihilominus sequitur conclusio: non causa ut causa: quia tunc habet apparentiam.

¶ Fallacia fm non causam ut causam / est idoneitas decipiendi: proveniens ex eo quod propositio que non est causa / assumitur cum propositionibus que sunt cause inferendi conclusionem quam deceptus credit esse causam conclusionis inferendae propter hoc quod communicat cum propositionibus que sunt cause. et sunt modi eius tres. ¶ Primus. Quando premissa non causa / convenit cum conclusione vel premissis in subiecto. ut in illa propositione: omne contrarium corruptioni est generatio: vita est contraria corruptioni. et vita et anima sunt idem. ergo vita est generatio. vel vivere est generari: quod est falsum. quando enim res vivit / non generatur: in quo paralogismo hec propositio anima et vita sunt idem: est non causa et causa con-

ueniens in subiecto cū cōclusionē. ¶ **Secūdus.** quando pmissa nō causa conuenit cum cōclusionē vel pmissis in p̄dicato. vt omne rationale est homo: omnis canis est rōnalis: et homo et animal sunt idem. ergo omnis canis est homo. In quo paralogismo hec ppositio: homo et animal sunt idem: est non causa vt causa: et cōuenit cum cōclusionē in p̄dicato.

¶ **Tertius.** quando pmissa non causa vt causa cōuenit cū cōclusionē vel pmissis tam in subiecto q̄ in p̄dicato. vt nullum insensitiuū est animal. aliq̄s homo est sensitiuus: et homo et animal sunt idem. ergo aliq̄s homo non est animal. in quo paralogismo hec ppositio: homo et animal sunt idē: que est nō causa cōuenit cū cōclusionē ne et pmissis tam in subiecto q̄ in p̄dicato. ¶ **Uñ.** quando sic arguit. omnis asinus est rudibilis. omne animal est asinus: omnis homo est animal. ergo omnis homo est asinus. et conclusio est falsa. ergo aliqua pmissarū: et nō nisi ista. omnis asinus est rudibilis. Sic est fallacia s̄m non causam vt causam. cum male sit regressus a falsitate cōclusionis ad pmissas quia interimitur pmissa: que non est causa falsitatis cōclusionis.

¶ **Apparentie:** est puenientia illius ppositiois que nō est causa in aliquo termino cum ppositionib; que sunt cause ppter quas credimus q̄ sicut pmissa causa facit ad illationē cōclusionis falsē: q̄ etiam pmissa non causa inferat talem cōclusionē: et q̄ ppter falsitatem talis cōclusionis deberet interimi illa pmissa non causa. q̄ nihil facit ad illationē cōclusionis.

¶ **Defectus:** est diuersitas pmissē nō causē ab alijs pmissis: que sunt cause cōclusionis.

De fallacia sc̄dm plures interrogationes vt vnā.

Ista tria sunt idē: sed differūt rōne. qz

Propositionum
alia est.

Interrogatio
ē duplex. qz
quedam est

¶ **Enūciatio:** est orō significatiua veri vel falsi: siue enūciatiua veri vel falsi.

¶ **Propositio** est alteri⁹ ostēsiua. et ponit p alio. scz p cōclusionē inferēda. Et dī p̄d: qz ordinat in syllogismo vel in aliquā cōclusionē. Uñ dī ppositio q̄ p alio ppositio.

¶ **Interrogatio:** est ppositio p̄babilis accepta cū signo et nota interrogationis.

¶ **Propositio plures:** est illa in qua vnū de plurib; p̄dictis catur: vel plura de vno: vel plura de plurib; incōiunctim. vt socrates albus musicus citharedus. Exemplū secundū. vt socrates est albus musicus citharedus. Exemplū tertium. socrates albus musicus citharedus currit: legit.

¶ **Propositio vna** est in qua vnum p̄dicat de vno: siue sit vnū numero. vt socrates ē albus. siue vnū specie. vt socrates est hō. vel vnū genere. vt socrates est animal. vel qd est vnū s̄m prius et posterius dicitur. vt homo est ens. vel in q̄ plura p̄dicantur de vno ex quibus sit vnum. vt homo est animal rationale.

¶ **Vna:** est illa in qua sub vno modo interrogandi interrogat vnū de vno. vt vtrum homo sit risibilis.

¶ **Plures.** et p̄ dīci⁹ duobus modis. Vno mō vt hz vnitate vocis et plūitate sensuū. et talis repit in equocatione et amphibologia. vt vtrū canis currit. Sc̄do: s̄m pluralitate vocū et sensuū.

Et talis est pluralitas explicita. ut quando plura pluralitate vocis et sensus simul sub vna nota interrogationis proponuntur per modum vnius interrogationis. ut vtrum socrates et plato disputant.

¶ Fallacia secundum plures interrogationes est vna: est idoneitas decipiendi proveniens ex convenientia interrogationis plures ad vnam: propter quam aliquis credit tale interrogationem esse vnam et quod ad ipsam debeat dari vna responsio: cum tamen sint dande plures.

Et etiam sunt
duo modi.

¶ Causa:

¶ Primus est. quando in interrogatione plura in singulari numero subiunguntur vel predicantur. Exemplum primi. vtrum est ne hic et hic homo: demonstrato socrate et brunello. si dicatur quod non: tunc sequitur quod socrates non est homo. Si dicatur quod sic: tunc sequitur quod brunellus sit homo. et sic qualitercumque dicatur vnam responsionem dando sequitur manifestum inconueniens. sed debent ad hanc euadendum dari plures responsiones: dicendo. hic est homonille est equus: siue non est homo. Exemplum secundum. est ne homo risibilis et rudibilis. si dicatur quod sic: sequitur quod homo sit rudibilis. Si dicatur quod non: sequitur quod homo non sit risibilis. vtrumque rationum est inconueniens.

¶ Secundus modus est. quando in tali interrogatione in plurali numero plura subiunguntur vel predicantur. Exemplum est. vtrum sunt ne ista bona vel non bona: demonstrato vno bono et alio malo. Si dicatur quod sunt bona: sequitur quod bonum sit malum. Si dicatur quod non sunt bona: sequitur quod bonum non sit bonum. ergo dande sunt plures responsiones.

¶ Apparente: est convenientia interrogationis plures ad interrogationem vnam: ratione cuius credimus quod sicut ad interrogationem vnam est danda vna responsio: quod etiam ad interrogationem plures sit danda vna responsio.

¶ Defectus: est plures interrogatores acceptorum per modum vnius.

De reductione omnium fallaciarum ad ignorantiam elenchi.

¶ Reducere omnes fallacias ad ignorantiam elenchi: est ostendere qualiter quilibet fallacia peccat contra aliquam particulam in diffinitione elenchi positam: et ad verum elenchum requisitam.

Ignorantia elenchi
capitur dupliciter.

¶ Vno modo generali: per omissionem alicuius particule posite in diffinitione elenchi: de qua dictum est prius. et sic capitur hic. et hoc modo ad eam reducuntur omnes alie fallacie

¶ Alio modo specialiter per omissionem alicuius quatuor particularum requisitarum ad perfectam contradictionem: que sunt ad idem: secundum idem: similiter: et in eodem tempore. et sic est specialis fallacia ab alijs distincta.

¶ Vno modo secundum aliquid commune: quod scilicet omnes paralogismi sunt immo modificati vel simpliciter: sic quod non sunt dispositi in modo et figura. vel partim sunt immo modificati: quia non sunt probati: et quod in ipsis non est necessaria illatio vel probatio conclusio ex premissis. Et hec est generalis et communis reductio omnium paralogismorum: et omnium fallaciarum ad ignorantiam elenchi.

¶ Secundo: per considerationem illorum que sunt de constitutione veri elenchi: scilicet probationis: illationis et contradictionis. omnes

Reductio fallacia

um sic tribus modis.

enim fallacie in dictioe hoc modo reducuntur ad elenchum quia peccant contra particulam que requiritur ad contradictionem. licet enim aliqui in fallaciis in dictioe sit unitas vocis non tamen unitas significati que ad contradictionem requiritur. Sed fallacie extra dictioem deficient a vero elenchum in illatione: excepta tamen fallacia petitiois principij: que etiam peccant in probatione. Ex his tamen quod dicitur fallacia in dictioe peccat contra elenchum in contradictione. et fallacia extra dictioem peccat in illatione. hoc non est intelligendum sic quod solum in uno deficiat et non in alio. sed hoc ideo dicitur quia magis declinat ad unam partem quam ad aliam.

¶ Tercio specialiter secundum considerationem particularum positarum in diffinitione elenchum eo quod ostendit quod unusquisque paralogismum specialiter deficit a vero elenchum ratione alicuius particule posite in diffinitione elenchum.

¶ Uno modo. quia videtur inferre contradictionem alicuius propositionis premissae. et hoc modo fallacie in dictioe peccant contra contradictionem.

¶ Alio modo. Quia videtur concludere contradictionem et non concludit. et sic fallacia ignorantie elenchum peccat contra contradictionem: in qua tamen non solum est peccatum in contradictione: sed etiam in illatione. et ideo omnes fallacie extra dictioem peccant contra illationem syllogisticam.

¶ Equivocationis.
Amphibologie.
Figure dictionis.
Compositionis.
Divisionis.
Accentus.

Quia peccat contra istas particulas. videlicet: nominis et rei simul. quia ratio syllogismi et contradictionis requirit unitatem rei et nominis sit: sed in equivocatione amphibologia: licet sit unitas vocis: non tamen rei. quia ibi dictio capit multiplex in compositione divisione: et accipitur non est unitas neque vocis neque significati: eo quod non est eadem oratio secundum modum proferendi.

Ad ignorantiam elenchum reducuntur fallacie in dictioe. videlicet

Accidens consequens secundum non causam vel causam.

Secundum quid ad simpliciter.

Fallacie extra dictioem

Ignorantie elenchum.

Ex necessitate accipere.

Ad idem.

Ad idem: secundum idem: scilicet: in eodem: quia non observat condiciones speciales requiritas ad verum elenchum.

¶ Cum ad elenchum requiritur conclusio non sequens ex premissis de necessitate: sed in fallacia accidentis: scilicet secundum non causam vel causam: conclusio non sequitur de necessitate. ¶ In paralogismis et istis fallaciis non est affirmatio et negatio eiusdem de eodem. quod tamen requiritur ad verum elenchum.

redu-
citur ad
ignoran-
tiam elen-
chi: videtur
fallacia

Peritiois pncipij.

Secus ples in
rogationes vt
vnam.

cuius istam
particulam.

Non conume-
ratur: eo quod ex-
trat in principio

Oratio vel
unitate ora-
tionis

¶ Quid in paralogismis
petitiois pncipij non
necessitate ostendit et p-
bat conclusio: sed in ipis
connumerat quod erat in
principio.

¶ Ad elenchum enim ratione
sylogismi requiritur quod quilibet
premissarum sit p-
vna: sed in fallacia fin-
ples interrogatores vt
vna: non sumit p-
vna sed ples. et sic peccat
contra genus sylogismi.

Ars quinta est de suppositione: ampliatione: restrictione et appellatioe atque descensu.

Suppositio
est acceptio
termini sub-
stantiij p ali-
quod. Et est du-
plex. quod que-
dam est.

Suppositio comu-
nis est quod fit per terminum
communem. vt
homo animal. Et
est duplex.

¶ Discreta: est que fit per terminum discretum: quales sunt: sortes
plato. vel per terminum commune acceptum cum pnomine demonstrati-
uius primitiue speciei. vt iste homo vel ille homo. Accipiendo ille:
demonstratiue: non relatiue. quia relatiue accipiendo supponit eo-
dem modo cum suo antecedente.

Suppositio accide-
ntalis est duplex

¶ Simplex: est acce-
ptio termini cuius pre-
vult sciri per ipsum ter-
minum. vt cum dicitur. homo est
species: homo est genus. Et
est triplex.

¶ Personalis: est acceptio termini communis per suis inferiori-
bus. vt homo currit: animal currit.

¶ Determinata: est illa quam habet terminus communis sum-
ptus indefinite vel cum signo particulari. vt homo currit:
vel aliquis homo currit.

¶ Quedam est termini in subiecto
positi. vt homo est species.

¶ Quedam est termini cuius positi
in predicato propositionis vniuersali
affirmatiue. vt omnis homo est animal.

¶ Quedam est termini cuius positi
post dictionem exceptiuam. vt omne
animal preter hominem est rationale.

¶ Necessitate signi: quando p-
signum fit distributio subiecti. vt
omnis homo est animal.

**Suppositio
personalis est
duplex.**

¶ *Cōfusa: ē acceptio termi
ni cōis p oibz suis inferiori
bus mediāte signoyli. vt hō
in hac ppositione: ois hō est
animal: supponit cōfuse. Et
est duplex.*

¶ *Necessitate rei: qñ termin⁹ distri
buitur ex hoc q res significata
p terminū est in aliq subiecto: qd
est distributū. vt in ista pposide:
ois homo est animal: distribuit ad
distributionē hominis in qua est.
Hanc tamē ultimā diuisionē res
probat Petrus hispa. in tractat
u de suppositionibus.*

¶ *Ut compendiose ac q̄ breuissime harum specierū
suppositionū cognitio habeatur aliquot regule hic annotant.*

**Suppositiois discre
te: sunt due regule.**

¶ *Prima regla. Cuiuslibet ppositiois singularis subiectū
supponit discrete. vt socrates currit: iste hō currit.*

¶ *Secūda regula. Omnis termin⁹ singularis supponens
omnis termin⁹ cōmūis sumpt⁹ cum p nomine demonstrat
iuo primitiue speciei vbi cūqz ponat siue ante negationē
nem a parte subiecti siue post negationē a parte predi
cati semper supponit discrete. vt iste homo nō currit. asis
nus non est iste homo.*

¶ *Naturalis suppositionis vna duntaxat est regula:*

¶ *Termin⁹ cōmūis qui tenet allimitate p natura ⁊ irrefracte supponit naturalit.
vt cum dī homo: per se. Et dicitur notāter p natura: ⁊ non additur p natura vniuers
sali vel particulari: quia termin⁹ qui tenetur p natura vniuersali supponit simpli
citer. vt homo est species. Et qui p natura particulari siue p suppositione suppos
nit personaliter. Sed in suppositione naturali accipitur terminus fm exigentiam
sue naturalis significationis pro omnibz que sunt apta nata talem naturam gomi
nūem participare.*

**Regule suppositionis sim
plices sunt quatuor.**

¶ *Prima regula. Termin⁹ cōis qui subijcit alicui
secūde intēioni: ⁊ nō impedit per aliqd adiunctū
supponit simplr. vt homo est species.*

¶ *Secūda regula. Predicātū cuiuslibet proposi
tionis vniuersal affirmatiue: si sit termin⁹ cōis com
muniter tenetur non impedit⁹ supponit simplr. vt
omnis homo est animal.*

¶ *Tercia regula. Terminus cōmūis non impes
ditus supponens vel apponens verbo importante
actum appetendi ad aliquod cōueniens supponit
simpliciter. vt appeto vinum.*

¶ *Quarta regula. Termin⁹ cōmūis supponens p
suo significato p̄mario: sic q nō supponit p suppo
sitis pncipaliter: supponit simplr. vt hō est digniss
ma creatura: hō supponit simplr.*

¶ *Prima regula. Subiectū ppositionis indefin
te vel particularis: siue illa sit affirmatiua siue nes
gatiua supponit determinate. vt hō currit: hō non
currit. qdam hō currit: qdam hō non currit.*

**Determinate suppo-
sitionis sunt tres regle**

¶ Secunda regula. Cuiuslibet propositionis particula-
ris vel indefinite affirmatiue totale predicatum si sit ter-
minus communis potest supponere determinare.

¶ Tercia regula. Omnis terminus communis qui ponit-
ur post duo signa distributiva cadentia ad ipsum / inter
que nullus terminus distribuibilis mediat: supponit des-
terminare: vt nonnullus homo currit.

¶ Prima regula. Cuiuslibet propositionis vniuersalis si sit
affirmatiue / siue negatiue subiectum supponit confus-
se. vt omnis homo est animal. nullus homo est animal.

¶ Secunda regula. Cuiuslibet propositionis vniuersa-
lis negatiue / predicatur si sit terminus communis: suppo-
nit confuse distributiue. vt nullus homo est lapis.

¶ Tercia regula. Omnis terminus communis mediate /
vel immediate sequens negationem non impeditam: in
eadem compositione supponit confuse. vt sortes non est
videns hominem.

¶ Quarta regula. Omnis terminus includens negationem
facit terminum subsequenter se supponere confuse distributiue.

¶ Quinta regula. Omnis terminus sequens immediate
istas dictiones / differt aliud diuersum: et cum eis constru-
ctus / et non impeditus / supponit confuse: eo quod tales dictio-
nes includunt negationem.

**Suppositionis con-
fuse dantur nouem
regule.**

¶ Sexta regula. Terminus communis cui negatio infinit-
rans addita fuerit: supponit confuse distributiue. vnde be-
ne sequitur. lapis est non homo. ergo lapis non est iste ho-
mo: nec iste homo. et sic de alijs.

¶ Septima regula. Sincathegozeumata per que fit com-
paratio vel equalitatis / vel excessus: terminum immedia-
te se sequentem facit stare confuse distributiue. vt sortes
est ita fortis sicut aliquis homo. Sic homo supponit con-
fuse distributiue. nam exponitur sic: sortes est fortis / et al-
quis homo est fortis: et sortes non est magis vel minus for-
tis aliquo homine. Exemplum secundi. leo est magis for-
tis quam homo: patet ergo quod hec est falsa. leo est ita fortis si-
cut animal mundi. vt patet exponendo.

¶ Octaua regula. Terminus sequens immediate comparati-
uum aut suplatiuum et ab eo recte / supponit distributiue. vt
sortes est fortior asino: leo est fortissimus animalium.

¶ Nona regula. Quicquid mobilizat immobilizatum im-
mobilizat mobilizatum: id est quicquid facit terminum
non distributum teneri distributiue / facit terminum distri-
butum teneri non distributiue. vt non omnis homo currit.

Corollarie sequitur. he propositiones sunt concedende.
Musca est ita fortis sicut omne animal: musca est fortior
omni animali: eo quod animal supponit determinare.

¶ De suppositione secundum alios.

¶ Materialis est terminus stans pro se vel pro alio sibi simili in

Suppositio ē termin⁹ stans p se vt p alio put est pars ppositiois: Et est triplex.

Suppositio personalis est triplex.

Suppositio confusa est duplex

Suppositio distributiva est duplex.

voce vel in scripto eodē mō vel aliē supponēre: cui nō imponit ad significādū vel p aliq alia voce q nō est ferioz ad ipsū / nec ipsū p pte naturalit significat / vel suppositio materialis est qñ termin⁹ stas p materia sua: h est p litter⁹ z syllabis: vt hō est nomē.

¶ Simplex: est termin⁹ vocalis vel script⁹ put est pars ppositiois stans p intēione anime: cui nō imponit ad significādū. Vel suppositio simplex est quādo termin⁹ stas p cōceptu rei ad extra: vt homo est species.

¶ Personalis: est termin⁹ put est pars ppositiois: stans pro illo cui imponitur ad significandū: vel pro eo quod naturaliter significat / z non est ipsummet supponens: nec aliquid sibi equiualens / nisi imponatur ad ipsummet significandū. vel suppositio personalis / est quando termin⁹ stas vel supponit pro re ad extra: vt homo est animal.

¶ Discreta: est termin⁹ discretus / siue nomē propriū / quod idem est / vel termin⁹ communis sumptus cum pronominē demonstratiu⁹ primitiu⁹ / stans pro suo significato vltimato. Vel suppositio discreta / est que fit per terminū discretum. vt iohannes est homo.

¶ Determinata: est termin⁹ communis / prout est pars ppositiois / stans pro suo significato vltimato sub quo cōtingit descendere disiunctiue conditionatim in affirmatiuis: sed in negatiuis disiunctiue tm. Vel suppositio determinata / est que fit per terminū communem supponens tem determinate. vt / homo est animal.

¶ Confusa: est suppositio termini communis non determinata. Vel est que fit per terminū communem supponentem confuse. vt omnis homo est animal.

¶ Confusa tm: est termin⁹ communis existens pars ppositiois supponēs pro pluribus sub quo cōtingit descendere nec copulatiue / nec disiunctiue: sed disiunctim z copulacim z conditionatim.

Vel suppositio confusa tm / est quando termin⁹ stas pro omnibus suis suppositis disiunctim z copulacim: vt omnis homo est animal.

¶ Confusa distributiva: est quando termin⁹ stas pro omnibus suis suppositis copulatiue.

¶ Mobilis: Est termin⁹ communis: prout est pars ppositiois: stans pro plurib⁹ ratione alicuius sinkathegoreumatis ipsū formaliter vel equaliter pcedētis: sub q cōtingit descendere vniiformiter ad oia ei⁹ singularia / aliquādo copulatiue z cōditionatim: aliquādo copulatiue tm. exemplū primi: vt omnis homo est animal. exemplū secūdi. vt nullus homo est animal.

¶ Immobilis: est termin⁹ communis put est pars ppositiois / stans p plurib⁹: sub q cōtingit descendere ad sua singularia p copulatiuam difformit z non vniiformiter: nec cū singulis acceptis a parte eiusdē extremi: vt omnis homo pter forē currit.

¶ Prima regula. Termin⁹ supponens materiam liter capitur cū signo vniuersali supponit materiam

Suppositionis materialis
sunt due regule.

rialiter distributive. vt omne homo est nomen. Si
cuz signo particulari supponit determinate. vt qd
dam homo est nomen. vel etiam sine signo: vt ho
mo est nomen. Si cum pronomine demonstratiuo
primitiuo supponit discrete. vt istud hō est nomē.
¶ Secūda regula. Nomē ppiū sequēs verbū vo
catiū: z ab eo rectū supponit materialiter: vt ego
voco: michael. ego voco: petrus.

¶ Prima regula. Omnia subiecta scientiarū supponunt
simpliciter: vt anima est subiectum in scientia de anima.
Argumentatio est subiectum in logica.

¶ Secunda regula. Omne obiectū sensuū exteriorū sup
ponit simpliciter: vt color est obiectū visus.

¶ Tertia regula. Omne diffinitū respectu diffinitionis
sue supponit simpliciter: vt homo est animal rationale.

¶ Quarta regula. Omnis propria passio respectu subies
ci supponit simpliciter: vt homo est risibilis.

¶ Quinta regula. Omnis terminus constructus cum ver
bis prohereticis supponit simpliciter: vt pmitto tibi dena
riū. licet alij volūt q supponit cōfuse tm.

¶ Sexta regula. Omnis terminus significans genus ge
neralissimū vel subalternū: siue determinet per signū vni
uersale: siue nō: supponit simpliciter. exemplum primi: vt
omne animal fuit in arca noe. exēplū secūdi. animal est gen^{us}.

¶ Septima regula. Omnis terminus specificus non de
terminatus p signū vniuersale ratione excessus importa
ti p cōparatiū: aut suplatiū a parte p̄dicati positiū sup
ponit simpliciter: vt homo est fortissim^{us} leonū.

¶ Octaua regula. Omne diuisum supponit simpliciter. vt
animaliū aliud rationale: aliud irrationale.

¶ Nona regula. Quādo termin^{us} cōmunis sequitur totum
copulatū de p̄dicamēto: quando. vt hodie z heri audiuit
missam: ibi (missam) supponit simpliciter.

¶ Decima regula. Quādo termin^{us} cōis sequitur totū copu
latū de p̄dicamēto: vbi: vt hic z rome vēdit piper.

¶ Undecima regula. Quādo terminus cōmunis sequitur
dictionē exceptiua: sicut exclusiua: supponit simpliciter. vt
omne animal p̄ter hominē est irrationale. Tm hō est rōnalis.

¶ Duodecima regula. Omne p̄dicatū vniuersalis affir
mative supponit simpliciter. vt omnis homo est animal.
multi tamen logici aliter sentiūt de p̄dicato p̄positionis
vniuersalis affirmatiue: z de alijs terminis in quibusdam
regulis iam positis: vt postea patebit.

Suppositionis
discrete due
sunt regule.

¶ Prima regula. Terminus discretus in quacūq; p̄positione po
nitur stans p suo significato vltimato si supponit: supponit di
screte. vt fortis currit: ille hō currit.

¶ Secunda regula. Termin^{us} materialiter captus restrictus per
pronomē demonstratiuum ad standum pro vno solo supponit
discrete z materialiter. vt hic: lego est verbū dissyllabum.

Suppositiōis determinate dantur tres regule

Suppositiōis confuse distributive sunt octo regule.

Suppositiōis confuse tñ octo ponuntur regule

¶ Prima regla. Subiectū pōnis particulari vel indefinito supponit determinate. vt aliq̃s hō currit: hō currit

¶ Secda regla. p̃dicatū pōnis particularis vel indefinite aut singulari affirmatiue si sit terminus cōis: sp supponit determinate. vt hō est aīal: qdā hō est aīal. sortes est hō

¶ Tertia regla. Omnis terminus supponēs materialiter caput cū signo particulari vel sine signo: supponit determinate et materialiter. vt quoddam lego est verbū: doceo est verbū. Quibusdā tamē placet q̃ terminus materialiter caput solum supponat discrete.

¶ Prima regla. Subiectum pōnis vltis affirmatiue siue negatiue: supponit confuse distributive. vt omnis hō est aīal. nullus homo est lapis.

¶ Secda regla. Terminus cōis sequēs negatōez negantem copulā pōnis: ita q̃ nullū signū distributiū impediāt eā supponit confuse distributive. vt hō nō est asin⁹.

¶ Tertia regla. In oī pōne vlti negatiua tā subiectū q̃ p̃dicatū supponit confuse distributive. vt null⁹ hō est aīal.

¶ Quarta regla. Terminus cōmunis infinitat⁹ p̃ hāc negationē nō infinitatē: supponit confuse distributive. vt fortes est nō animal. non hō currit.

¶ Quinta regla. Nomina recta a p̃paratiuis et suplatiuis gradib⁹ sequētia eos: supponūt confuse et distributive. vt fortes est fortior hoīe. iōānes est doctissim⁹ hoīm.

¶ Sexta regla. Illi termini differūt: aliud. nō idē. diuersum: et cōsimiles faciūt terminos sequētes stare confuse distributive. vt fortes differt ab hoīe.

¶ Septima aduerbia similitudinis faciūt terminuz sequētes stare confuse distributive. vt fortes est ita fortis sicut homo.

¶ Octaua. Terminus sup̃ quē cadit dictio exceptiua supponit confuse distributive. vt omne aīal p̃ter hominē est irrationale: licet (vt p̃us dictū est sup̃ius) simplr.

¶ Prima regla. P̃dicatū p̃positiōis vniuersalis affirmatiue. supponit confuse tñ. vt omnis homo est aīal. Scdm̃ alios p̃o simplr. vt patuit.

¶ Secda regla. Subiectū pōnis exclusiue supponit confuse tñ. vt tñ homo est aīal. Scdm̃ alios aut simplr.

¶ Tertia regla. Terminus sequēs mediate signū vniuersale affirmatiū cadēs sup̃a copulā supponit confuse tñ. vt oēm equū videns est homo

¶ Quarta regla. Cū duo signa distributiua cadūt super eundem terminū in p̃positiōne particulari vel indefinita vel singulari: talis terminus supponit determinate. In p̃positiōne vniuersali confuse tñ. vt hō non est omne aīal: fortes nō est omnis hō. nullus hō est omne aīal.

¶ Quinta regla. Terminus cōmunis sequens verbum: actū anime inferiorē significans in quē transit act⁹ illius verbi: supponit confuse tñ. vt cognosco venientem. fortes appetit vinum.

¶ Sexta regula. Termin⁹ cōis sequēs aduerbia nūerabilia me-
diare p̄bo in eadē p̄positione: et rect⁹ a tali p̄bo trāsūne a parte
post: supponit p̄fute t̄m. vt bis bibi vinū.

¶ Septia regula. Termin⁹ cōis sequēs copulatū de p̄dicamēto
vbi vel quādo: supponit p̄fute t̄m. vt parricid⁹ et Rome vēdit pa-
nis: hodie et heri audiuit missā. Alij attramen dicūt tales terminos
supponere simpliciter. vt supra habuim⁹ est.

¶ Octaua regula. Signū reduplicatiuū facit terminū cōmunez
ipsū immediate sequentē stare confuse t̄m mobiliter. Et suū p̄re-
dicatū p̄fute t̄m immobiliter: vt hō in quātū rationale est animal. Si-
gna aut reduplicatiua sūt in quātū: put fm q.

**Relatiuum
est duplex**

¶ Logicale est. cui⁹ totū esse est ad aliud se habe-
re. vt pater fili⁹: domin⁹ seru⁹.

Grammaticale
est ante late-
rei recorda-
tiuum. Et est
duplex.

¶ Relatiuū substantie ē. qd refert
eandē rē in nūero cū suo aīceden-
te: vt socrates currit q mouet.

¶ Relatiuū aīcedētis. est qd res
fert eandē rem in specie: vt refert
suū antecedēs per modū denomi-
nationis. vt tale/quale.

¶ Diuersitatis. Et est illud qd refert eandē rē in nūero: et
supponit p̄ alia. vt sortes currit et al⁹ disputat.

¶ Idēp̄ritatis. ē qd res
fert et supponit p̄ eodē
in nūero p̄ q suppo-
nit suū aīcedens. vt
sortes currit q mouet
et relatiuozū idēp̄rita-
tis quedā sunt

¶ Nomina. et sūt illa q significāt
per modū habit⁹ et quētis et des-
terminatē app̄rehēōnis. vt quī
que quod.

¶ Pronomina. que significāt per
modū indeterminatē app̄rehēōis
nis. et hoc cū p se ponūt. Cum
vero ponūt in demonstratiōe et
relatione sunt magis determinā-
ta q̄ sua antecedētia.

**Relatiuū substantie
est duplex.**

¶ Reciproci. Est qd substantiā agentē refert p̄ modū patiētis. vt
plato p̄berat se: vel relatiua reciproca sunt illa q denotāt reflecti
onē seu tendētiā act⁹ vel passionis in illū a q egredit⁹ vel in rem
possessam ab eo. vt sui sibi se a se.

**Relatiuū sub-
stantie p̄nomi-
nale ē duplex**

¶ Non reciproci. Est quod non designat talem reflexionem.
Hec possunt capi in eadem cathēgorica cum suo antecedente: vt
sortes currit et petrus videt illum.

Relatiuum accīdētis: est qd
refert eandē rem per mo-
dum denominationis et est
duplex.

¶ Idēp̄ritatis. Est quod refert eandē qualitatē
rem in specie: et supponit pro eadē in specie. vt sor-
tes est albus et talis est plato.

¶ Diuersitatis. Est quod refert eandē qualitatē
rem in specie: sed supponit pro alia diuersa in spe-
cie. vt sortes est albus: et alteriusmodi est plato.

**Relatiuorum accī-
dentium:**

¶ Quedam sunt relatiua qualitatē. vt talis qualis.

¶ Quedam quantitatē continue. vt tantus quantus.

¶ Quedam sunt quantitatē discrete. vt tot quot.

Relatio est añ late
rei recordatio. Et e
duplex:

¶ Simplex est in q̄ añcedēs relatiū nō supponit p eadē re in nūero: s̄ bñ in specie. vt mlier saluauit q̄ dāna iur.
¶ Personalis: est in qua añs z relatiū supponunt p eadē re in numero. vt fortes currit qui mouet.

¶ Prima. Quotiescunq; relatiū reciproū refert terminū discretum: habz eandē suppositionez cum suo añcedēte. vt fortes diligit se.

¶ Secūda. Relatiua substantie idētitatis non reciproca eodē modo supponunt sicut sua accidētia. vt fortes currit z ille mouetur.

¶ Tertia. Quādo relatiū reciproū refert terminū commune nō vniuersalit̄ sumptū: habz eandē suppositionē cū suo añcedēte. vt homo videt se.

Pro suppositiōe re
latiuoz norandē sūt
septem regule

¶ Quarta. Quādo relatiū reciproū refert terminū commune vniuersalit̄ sumptū: supponit p quolibz supposito sui añcedētis: sigillatim z diuisim: z nō cōiunctim. vt om̄is homo videt se.

¶ Quinta. Relatiū substantie diuersitatis supponit p alia re in nūero cū suo añcedēte. vt fortes currit z alius mouet.

¶ Sexta. Relatiū accidētis idētitatis supponit p eadem dispositiōe vel pro eadē in specie cū suo añcedēte. vt fortes est albus qualis est plato.

¶ Septima. Relatiū accidētis diuersitatis supponit p diuersa dispositione cum suo añcedēte. vt fortes est albus qualis est plato.

¶ Septima. Relatiū accidētis diuersitatis supponit p diuersa dispositione cum suo añcedēte. vt fortes est albus. z alteriusm̄ odi est plato.

De descensu logicali.

Descēsus logicalis
est duplex:

¶ Diuisiū: est p̄cessus a gñe gñalissimo alienius p̄dicamentū ad spēm īpecialissimā eiusdē gñis cum differentijs oppositis. vt substantiarum alia corporea. alia incorporea. Corporeū aliud animatū. aliud inanimatū. Corporeū animatū: aliud sensitīuū. aliud insensitīuū. Et de isto descēsu habet ap̄d Porphyriū: cum dī. descēdēdo a generalissimis ad specialissima iubet plato quiescere.

¶ Copulatiū: est quādo descēdēdo sub aliq̄ terminō cōiūfert vna p̄positio hypotetica copulatiua cōposita ex omnibz singularibz illius p̄positionis ratione termini sub quo descendit formaliter vel virtualit̄. vt om̄is hō currit. ergo iste hō si sit currit: z iste homo si sit currit.

Arguitiū: est īsequētia formalis in q̄ arguit ab aliquo terminō cōiū supponēte ad eius inferiora virtute suppositiōis ceteris terminis

¶ Disiūctiū. Quā in descēdēdo sub aliquo terminō cōiū subinfert vna p̄positio hypotetica disiūctiua cōposita ex oibz singularibz illius p̄positionis ratione termini sub quo descēditur formalit̄ v̄l virtualiter. vt homo est animal. sub homine descēditur: ergo iste homo si sit est animal: vel iste homo

tam cathegreumaticis q̄
sincathegreumaticis manē
tibus inuariatis. Et est q̄
duplex.

si sit est animal: et sic de ceteris.

Copulatus: est q̄n descēdēdo sub aliquo termi
no cōi infer̄ vna ppositio cathegorica de copula
to extremo cōposita ex oibz singularibz illi⁹ propo
sitiōis ratione termini sub quo descendit forma
lit̄ vel virtualit̄. vt omēs apostoli dei sunt. xij. ergo
isti apostoli dei: et isti apostoli dei: si sunt: et ceteris
simul sumpris sunt. xij.

Disiunctus: est q̄n in descēdēdo sub aliquo ter
mino cōi subinfer̄ vna pposito cathegorica d̄ dis
iuncto extremo cōposita ex oibz singularibz illius
pōnis rōne termini sub q̄ descendit formalit̄ vel
virtualit̄. vt omis hō est anial. ergo ois hō est hoc
animal: vel hoc anial si sit et̄.

Materialis. est q̄nādo sub aliquo termino sic descendit: sic q̄
non sub quolibz termino eodē modo supponēte cōsimili descen
su descēdere est possibile. et sic descēsus copulatiu⁹ est materia
lis suppositioni determinate.

Proprius: est q̄nādo descēdentes con
uertūt̄ cum descēsa: sic q̄ a descēsa
ad descēdētes est bōa cōsequētia et ecō
uerso. Et sic descēsus copulatiu⁹ est for
malis et p̄prius suppositioni p̄fuse distri
butiue. quia bñ sequit̄. omnis homo cur
rit: ergo iste homo si sit currit: et iste ho
mo si sit currit: et ceteris. ergo omnis ho
mo currit. Simil̄ ē descēsus disiuncti
uus est formalis et p̄prius suppositioni des
terminatē.

Formalis: est q̄n
sub aliq̄ termino sic
descēdit q̄ sub quo
libz termino eodem
mō supponēte cōsi
mili descēsu descen
dere est possibile. et
est duplex.

Descensus
adinuicem
est duplex

Improprius: est quando descēdentes
non cōuertunt cū descēsa: sic q̄ a descē
sa ad descēdentes est bona p̄sequētia:
sed nō ecōuerso. et sic descēsus disiuncti
uus est formalis improprius suppositioni
p̄fuse distributiue: sed nō p̄prius. licet em̄
bñ sequit̄. omnis homo currit: et iste hō
si sit currit: vt iste hō si sit currit: et ceteris.
ecōuerso tñ non valet.

¶ Sequuntur regule descensuum.

¶ Regule descensuum admodum vtilis.

Prima regula. sub termino supponēte discrete nō sit descēsus formalis.

Secūda regula. in descēdēdo sub aliquo termino in affirmatiuis debz sumi con
stantia: aut antiquū mediū: aut illa clausula: si sit variata fm̄ exigentiā copule vel
termini ampliantis: put nō solū importat p̄ditionē: sed p̄stantiā singulariū p̄ quibz
his termin⁹ supponit̄: sed in negatiuis non oportet.

Tertia regula in descendendo. sub aliquo termino debent sumi singularia vaga: vel termini communes sumpti cum pronomibus demonstratiuis primitiuis: et non determinat.

Quarta regula. sub terminis non supponentibus non potest fieri descensus. ut in ista: chimera currit. sub chimera non potest fieri descensus.

Quinta regula. descendendo sub aliquo termino alij termini secum positi in propositione non debent stare. per pluribus in descendentiis quibus in descensa. Et ergo ille descensus non valet. omne animal quod non est homo est irrationale: ergo omne animal quod non est iste homo est irrationale: et omne animal quod non est iste homo est irrationale: et sic de singulis. quia descendentes sunt false et descensa vera: sed debet sic formari. Omne animal quod non est homo: et iste homo est irrationale. et omne animal quod non est homo: et iste homo est irrationale. et sic de singulis.

Sexta regula. Sub termino stante distributive perfecte debet descendere copulatiue. ut omnis homo est animal: ergo iste homo si sit est animal: et iste homo si sit est animal: et sic de singulis.

Septima regula. Sub termino stante distributive imperfecte debet descendere mixta: scilicet partim copulatiue et partim disiunctim. ut non bis bibi vinum. Sub vinum sic descenditur. igitur non bis bibi hoc vinum: vel hoc vinum: et sic de singulis. et non bis bibi hoc vinum: vel hoc vinum: et sic de singulis. quia sicut descensa est falsa: ita quilibet descendentiis.

Octaua regula. descendendo sub termino stante distributive que precedit terminus stans determinate: talis terminus stans determinate in descendentiis debet restringi per relatiuum identitatis. ideo non sequitur. homo non est animal: ergo homo non est hoc animal: et homo non est hoc animal: et sic de singulis. quia descendentes sunt vere et descensa falsa. Sed debet sic descendere iuxta regulam. igitur homo non est hoc animal: et idem homo non est hoc animal: et sic de singulis.

Nonna regula. Descendendo sub termino stante confuse distributive quem sequitur terminus stans confuse terminus: et terminum sic stantem confuse terminus: sequitur terminus stans confuse distributive. tunc terminus qui stabat confuse terminus in descensus: etiam debet stare confuse terminus in descendentiis. Et ergo non sequitur. omni tempore risibile est omnis homo. igitur illo tempore si sit risibile est omnis homo: et illo tempore si sit risibile est omnis homo: et sic de singulis. quia descensa vera ut communiter conceditur: et descendentes false. Sed debet sic descendere: igitur illo tempore si sit omnis homo est risibile: et illo tempore si sit omnis homo est risibile: et sic de singulis.

Decima regula. Sub termino stante confuse distributive: immobiliter debet descendere copulatiue difformiter. ut sub isto termino homo in illa. omnis homo preter socratem currit: descendit sic. socrates non currit: et ille homo si sit alius a socrate currit: et ille homo si sit alius a socrate currit: et sic de singulis.

Undecima regula. Descendendo sub termino distributo per species vel generibus singulorum: debet sumi propositiones quibus subiecta sunt termini communes supponentes per alios species per quibus genus distribuitur. ut hic. omne animal fuit in archa noe. sic descendit sub animal quando talis proceditur. ergo homo fuit in archa noe. et bos fuit in archa noe. et sic est de singulis speciebus.

Duodecima regula. Descendendo sub termino stante distributive distributione singillata: tunc in descensu singula debent reddi singulis: ita quod tam a parte predicati quam subiecti fiat descensus. ut omnis homo videt se. Sub subiecto debet sic descendere. igitur ille homo videt illum hominem: et ille homo videt illum hominem: et sic de singulis: semper demonstrando idem tam a parte subiecti quam a parte predicati. Et non

debet sic descendere. igitur omnis homo videt illū hominē si sit: et omnis homo videt illū hominē si sit. Et sic de singulis.

¶ Tredecima regla. Quādoquē in antecedēte alicuius cōsequentiē distribuit alius quis terminus: tunc descendēdo sub tali termino: cōsequens nō debet fieri donec totus descēsus compleat in antecedēte. ergo non sequitur. si omnis homo currit: omnis homo mouet. ergo si ille homo currit: omnis homo mouet. et si ille homo currit: omnis homo mouet. sed debet sic descendere. ergo ille homo si sit currit: et ille homo si sit currit. et sic de singulis. igitur omnis homo mouet. Ulex nōnulli dicunt quod sub terminis in ppositiōe hypothetica posito non fit descēsus: sed solū in categorica.

¶ Quartadecima regla. Sub quolibet termino stante confuse tū debz descendere disiunctim: exceptis duobus casibus.

Duo sunt casus in quibus regla non habet veritatem.

Primus casus: est quādo descendit sub termino stante confuse tū ratione illius signi omnis: capiti collectivae. quia sub tali termino debz descendere copulativum: ut sub apostolo dei: in illa. omnes apostoli dei sunt duodecim: sic descendit. ergo isti apostoli dei si sunt: et isti apostoli dei si sunt: et sic de alijs simul sumptis sunt duodecim.

Secundus casus: est quādo descendit sub termino stante confuse tū ratione istius signi exclusivi tū gratia pluralitatis accepti: ut sub predicato illius tū duodecim sunt apostoli dei sic descenditur. igitur tū duodecim sunt isti apostoli: et sic de singulis simul sumptis. Et hoc modo etiam descenditur sub vniuersalia in illa: tantū quinque sunt vniuersalia.

¶ Quintadecima regla. Sub termino cōmuni stante confuse ratione duorum: sineas rhegreumati: quorum vnum in descendendo aufertur: tunc disiunctum ex terminis singularibus debz preponi alteri sineas rhegreumati: nō postponi. ut sub homine in illa ppositiōe: quilibet homo differt ab omni homine: sic descenditur. igitur quilibet homo ab isto homine si sit: vel ab isto homine si sit: et sic de singulis differt. et non sic. igitur quilibet homo differt ab isto homine si sit: et ab isto homine si sit: et sic de singulis.

¶ Sedecima regla. Sub quolibet termino cōi quod est descēsus in propria forma non debet descendere: ut sub disiuncto a pre predicari in illa. omnis homo est hoc animal si sit: vel hoc animal si sit. et sic de singulis: quia est descēsus illius: omnis homo est animal.

¶ Decima septima regla. Sub quolibet termino supponente determinate habente actu plura supposita: contingit descendere disiunctivae. ut sub predicato istius. non tū animal est homo: sic descendit: igitur non tū animal est iste homo: vel non tū animal est iste homo: et sic de singulis.

¶ Decima octava regla. Descendēdo sub termino infinitato per negationē: cauendum est ne ibi ascēsus cōmittat iuxta regulā. Terminus finit⁹ de quāto est singularior si infinitat⁹ fuerit: de tāto erit cōior. Et terminus finit⁹ de quāto est cōior: si infinitatus fuerit: de tāto erit singularior. Correllarie sequitur. Sub hō in illa: non hō est animal: nō debz sic descendere: igitur nō iste hō est animal: et nō iste hō est animal: et sic de singulis: quia iam incidere in dictā regulā. sed debz sic descendere. ergo nō hō et non iste hō est animal: et non hō et nō iste hō est animal. et sic de singulis.

¶ Decima nona regla. Sub relatiuo grāmaticali substantiē identitatis antecēdes debet resumī cum ipso relatiuo in descendētibz. ut animal est socrates: et asinus est illud. Sub illud: sic descendit. igitur asinus est id animal quod est socrates: vel asinus est illud animal quod est socrates. et sic de singulis.

¶ Descenditur in pro-
positione.

¶ Descenditur in pro-
positione.

¶ Singulāri affirmatiua ⁊ negatiua nō sic descē-
sus: neq; sub subiecto: neq; sub predicato. Si tam
subiectū q̄ predicatū fuerit terminus singularis.
Si autē predicatū fuerit terminus cōmunis: tunc
sub p̄dicato t̄m sit descēsus. Exemplum de affir-
matiua. Ioannes est homo. Sub p̄dicato hō des-
cendit disiunctiue ⁊ cōditionatim. vt Ioannes est
iste hō si sit: v̄l ioānes ē iste hō si sit: sic de singu-
lis. Exem de negatiua. vt petr⁹ nō est asin⁹. sub p̄-
dicato descendit copulatiue t̄m. vt petr⁹ nō est iste
asin⁹: ⁊ petr⁹ nō est iste asin⁹: ⁊ sic de singulis.

¶ Vniuersali affirmatiua sub subiecto copulatiue
⁊ p̄ditionatim. vt om̄is hō est animal. Sub homi-
ne sic descēditur: ergo iste homo si sit est animal. ⁊
iste homo si sit est animal: ⁊ sic d̄ singulis. Sub p̄di-
cato p̄o disiunctim ⁊ p̄ditionatim. vt om̄is homo
est hoc animal: vel hoc animal si sit: ⁊ sic de singulis.

¶ Vniuersali negatiua tam sub subiecto q̄ p̄dica-
to descendit copulatiue t̄m. vt null⁹ hō est asin⁹.
Sub subiecto sic. ergo iste hō nō est asinus: ⁊ iste
homo nō est asin⁹: ⁊ sic de singulis. Sub predica-
to sic. ergo null⁹ homo est iste asinus: ⁊ nullus hō
est iste asinus: ⁊ sic de singulis.

¶ Particulari affirmatiua. Sub subiecto descēdit
disiunctiue ⁊ p̄ditionatim. vt quidā homo est ani-
mal: ergo iste hō si sit est animal: v̄l iste homo si sit ē
animal: ⁊ sic de singulis. Sub predicato similiter: ergo
quidā homo est hoc animal si sit: vel quidā homo est
hoc animal si sit: ⁊ sic de singulis.

¶ Particulari negatiua. Sub subiecto disiunctiue
t̄m. vt qdam homo nō est animal: ergo iste hō nō est
animal: v̄l iste hō non est animal: ⁊ sic de singulis. Sub
p̄dicato p̄o copulatiue t̄m restringēdo: stringēdo
terminū supponentē determinare in descēdentib;
per signū idētitatis: vt dictū est in regula octaua:
Exemplū hui⁹. quidā hō non est animal: sic descē-
ditur sub p̄dicato. ergo quidā hō non est hoc animal.
⁊ idem hō non est hoc animal: ⁊ sic de singulis.

¶ Indefinita affirmatiua. Sub subiecto descēdit
disiunctiue ⁊ p̄ditionatim. vt hō est animal. ergo iste
hō si sit est animal: vel iste hō si sit est animal: ⁊ sic de
singulis. Sub p̄dicato similiter. ergo hō est h̄ animal
si sit. vel hō est hoc animal si sit: ⁊ sic de singulis.

¶ Indefinita negatiua. Sub subiecto descēditur
disiunctiue t̄m. vt hō nō est asin⁹: ḡ iste hō nō est asi-
nus: v̄l iste hō nō est asin⁹: ⁊ sic d̄ singulis. Sub p̄di-
cato copulatiue t̄m restringēdo i descēdentib; terminū
dēfinitare supponentē p̄ relatiuū idētitatis. vt hō
nō ē iste asin⁹: ⁊ idē hō nō ē iste asin⁹: ⁊ sic d̄ singulis.

Descenditur in p^o
positione.

¶ Exclusiua: in qua signū exclusiui tenet gratia alietarū.
Sub subiecto disiunctiue et conditionariue. vt tūc hō est anis
mal. ergo tūc iste hō si sit: vel iste homo si sit: sic de singu
lis est animal. Sub p^odicato copulatiue et conditionariue.
vt tūc homo est hoc animal si sit: et tūc homo est hoc animal si
sit: sic de singulis.

¶ Exclusiua: in qua signū exclusiui tenet g^o pluralitatis.
Sub subiecto descendit disiunctiue et conditionariue. vt
tūc q^oq^o sunt vniuersalia: q^o tūc q^oq^o si sunt: sunt v^olia. vel
tūc ista q^oq^o si sunt: sunt vniuersalia: et sic de singul^o. Sub
p^odicato copulatiue et conditionariue. vt tūc q^oq^o sunt ista vni
uersalia et ista v^olia: si sunt: et sic de singulis simul sumpta:

Sequitur de Ampliatione.

Ampliatio capitur
dupliciter.

¶ Uno modo in p^oma suppositione: et sic valet ratiō sicut
dilatatio rei. et sic nō capit^o hic: Quis ampliatio logicalis
dicat^o ad similitudinem ampliationis realis.

¶ Alio mō in sc^oda i
positione pro dila
tatione termini ratio
ne sue significatio
nis. et sic capitur du
pliciter.

¶ Uno mō p^oprie: et ē suppositio
termini. p^o suo sc^ocatōy^o suis signis
ficatis diuersorū tēpōrū indifferē
ter. et sic d^o ampla suppositio. et
isto mō solū uenit terminis habē
tibus correspondentiā in ordine
aduersus differētiās tēpōrū. vt
hō fuit: homo erit.

¶ Alio mō capitur cōiter. p^o ampla
acceptiōe termini. cui^o diffinitio
patet inferius cū suis regulis.

Ampliatio est exten
sio termini cōis a mi
nori suppositione ad
maiorē. Vel est sup
positio termini p^o sup
posito vel significa
tis in ordie ad p^oles
differētiās tēpōrū in
differēter. vt hō pōt
esse antichristus. Et
cū sunt octo regl^o.

¶ Prima regl^o. Termin^o positus a pte subiecti respectu
ibi participij p^oteriti ipis ampliat^o ad supponēdū p^o eo
q^o est v^ol fuit. vt puer fuit senex: viui est mortui.

¶ Sc^oda regl^o. Termin^o positus a pte subiecti respectu
verbi vel participij futuri ipis: ampliat^o ad supponēdū p^o
eo q^o est vel erit. vt puer erit senex. antichristus est gene
s.

¶ Tertia regl^o. Subiectū positūis mō (randu
dalis in sensu diuiso: ampliat^o ad supponēdū p^o eo quod
est vel potest esse. vt creans necessarius est deus. sedentem
possibile est ambulare

¶ Quarta regl^o. Termin^o cōstruet^o cū verbis vel par
ticipijs actū aie interiorē significātib^o: ampliat^o ad suppo
nēdū p^o eo quod est vel fuit vel p^o esse vel p^o imaginari
esse: vt rosa intelligitur.

¶ Quinta regl^o. Termin^o positus a pte ante respectu
nominū terminatorū in bilis bile vel in tiuis: in tot vel in
trix: ampliat^o p^o eo quod est vel potest esse seu ap^o natum
est esse. vt homo est risibilis. monachus est lector. talia et
non significant actum: quia tunc false essent propositio
nes iste: sed significant aptitudinē: ideo ibi fit ampliatio.

Restriccio est coarctatio termini cōis a maiori suppositiōe ad minores. vt albi hō currit: hō restringit p hoc adiectiuū albi: ad standum p albis tñ. Et ponitur eius hic nouem regule.

¶ Sexta regula. Termin⁹ supponēs respectu hui⁹ verbi incipit: ampliatur ad supponendū p eo quod est vel immediate post hoc erit. z omīs termin⁹ qui supponit respectu hui⁹ verbi desinit: ampliatur p eo qđ est vel immediate añ hoc fuit. vt hō incipit esse albi: hō desinit esse albi.

¶ Septima regula. Termin⁹ caprus a parte ante respectu huius termini p̄us vel prior ampliatur pro illo quod est vel fuit. Termin⁹ autē sequens p eo quod est vt erit. vt adam est prior antichristo.

¶ Octaua regula. Termin⁹ caprus a parte ante respectu huius dictionis posterius: ampliatur ad supponendū p eo quod est vel erit. Termin⁹ autē sequens p eo qđ est vel fuit. vt antichrist⁹ est posterior adam.

De Constructione.

¶ Prima regula. Nōmē adiectiuū additū substantiū habet ipsum restringere ad standū p illis significat⁹ p quib⁹ potest eis competere. vt albi hō currit. Et gñaliter notandum: quādocūq; min⁹ cōmune addit⁹ magis cōmuni restringit magis cōmune: siue hoc fuerit in essentialib⁹ siue in accidentalib⁹. vt anial hō: albi homo.

¶ Secūda regula. Signū vniuersale adueniēs termin⁹ restrictio: nō distribuit ipsum: nisi p p̄cētis sub restrictiōe. vt omīs hō albi currit: hō distribuit p albis tñ.

¶ Tertia reglā. Predicata habēt restringere subiecta ad standū p illis p quib⁹ possunt sibi cōpetere. vt hō est albi: hō solū verificat de viris: nō femellis.

¶ Quarta reglā. Omīs implicatio imediata adiūcta termin⁹ cōmuni: restringit ipm sicut suū adiectiuū. vt homo qui est albi currit. Vñ implicatio est cōplexū ex relatiuo qui: que: vel quod: z adiectiuo illi addito.

¶ Quinta regula. Aduerbiū restringit verbū s̄m exigentiam ipsi⁹ aduerbi. vt hō currit velociter: currit restringit p currentib⁹ velocit. verbū etiā restringit per casum rectum ab eo a parte post. vt homo bibit vinū: bibit restringit pro bibentibus vinum.

¶ Sexta regula. Pronomē demonstratiuū primitiuum restringit terminū cui addit⁹ pro eo quod demonstrat. vt iste homo currit. Item obliqu⁹ rectus ab alio casu restringit eum p illis p quib⁹ sibi competere potest. vt cappa sortis est nigra. cappa restringitur ad standum p cappa sortis precise.

¶ Septima regula. Copula p̄sentis t̄pis restringit subiectum z p̄dicatū p illis qui sunt. vt homo currit.

¶ Octaua reglā. Copula p̄teriti t̄pis restringit terminum cōm supponentē v̄l apponentē p illis q̄ sunt v̄l fuerūt. vt

¶ Nonā reglā. Termin⁹ cōis suppo (homo fuit aial. nens vel apponens s̄bo de futuro: supponit p his q̄ sunt vel erunt in futuro.

Sequitur de appellatione.

Appellatio est acceptio termini pro re existente: et ipsi us ponuntur hic quatuor regule.

Appellatio est duplex.

¶ Prima regula. terminus appellativus a parte predicati positus seu post verbum appellat formam suam per modum adiacentis rei pro qua supponitur. et hoc precise pro tempore verbi cuiuscumque temporis fuerit: ut petrus fuit albus. Albus hic appellat formam suam adiacere petro solum pro preterito.

¶ Secunda regula. terminus appellativus positus a parte subiecti: respectu verbi presentis temporis ubi predicatum non sit ampliativum appellat precise pro tempore presenti: ut album est fortes.

¶ Tertia regula. Terminus appellativus positus a parte subiecti respectu ubi preteriti vel futuri temporis appellat suum formale adiacere vel non adiacere pro tempore ubi sub distinctione ad presentis: ut albus fuit homo. valet enim tantum quod est vel fuit albus fuit homo.

¶ Quarta regula. Omnes termini sequentes verba que significant actus anime interiores constructi cum eis tanquam terminantes transitum eorum, appellantur rationes eorum secundum quas significant ea que significant. Si vero precedant illi termini non sic appellantur illas rationes: ut cognosco socratem. Socrates appellat suam formam: id est significat quod cognosco socratem sub ratione qua est socrates.

¶ Simplex est ubi formale unius denotatur inesse vel adiacere vel non adiacere materiali alterius: ut homo est albus. ubi unum accidens tantum denotatur inesse homini.

¶ Plura quando formale unius denotatur inesse vel non inesse materiali alterius: ut iohannes est albus monachus. ubi duplex accidens denotatur inesse iohanni.

¶ Forme. est significatio formalis significati ipsius termini adiacentis: vel modo adiacentis suo determinabili pro aliquo differentia temporis: ut homo est albus. et est duplex.

¶ Rationis. Est acceptio termini pro suo significato vel significatis secundum illam rationem secundum quam talis terminus significat: ut ego cognosco venientem: que tantum valet ego cognosco venientem sub ratione venientis. Et ratio quare aliquis veniens est: quia continue appropinquat vel accedit: unde ad veritatem istius cognosco venientem requiritur quod habeam conceptum quare aliquis dicitur veniens. Et est propter hoc quia continue accedit. Est ergo regula generalis: quod accusativus sequens verbum quod significat actum anime interiozem cognoscitivum appellat suam rationem: ut cognosco venientem. Sed accusativus precedens non appellat suam rationem: ut venientem cognosco.

Arte sexta et vltima: Nonnullae regule consequen-
tiarum ex diuersis auctoribus recepte in vnum rediguntur: vt facili-
orem adolenscentes viam disputandi habeant. vt tamen res ipsa fas-
cilius cognitioni sese offerat. Sciendum.

**Consequētia capitur
dupliciter.**

¶ Concretiue / prout idē est qd oratio psequētiālis cōposita ex antecedēte et psequēte et diffinitur a quibsdā sic. Consequētia est oratio cōposita ex antecedente et psequēte cum nota illationis illariue tenta.

¶ Abstractiue / vt habet habitudinem que est inter antecedens et consequens. et diffinitur sic. Consequētia est habitudo consequentis ad antecedens.

**Consequētia
adhuc capit
dupliciter.**

¶ Communit prout se extendit et ad bonā et ad malā psequētiā. et diffinitur sic. Est oratio pñēs ppositiōes et denotās sequelā vni⁹ earū ad alterā. Hoc mō mala psequētia q̄ est oratio ad modū psequētie bone formata: dicitur cōsequētia. Et ita capit⁹ cū aliq̄ mala psequētia posita fuerit: et dicim⁹ nego psequētiā.

¶ Proprie vt sola psequētia bona dicit⁹ pñtia. Et diffinitur sic.

Consequētia: est oratio habens antecedens et consequens et notam illationis: psequētis ex antecedēte tanq̄ partes principales sui.

**Consequētia
est duplex.**

¶ Bona: est in qua oppositum consequentia repugnat antecedenti: vt equus currit. ergo animal currit.

¶ Mala: est in qua oppositum consequentis non repugnat antecedenti: sed stat cū eo in p̄tate. vt tu es hō. ergo tu es p̄sul.

**Consequētia bona est
duplex.**

¶ Formalis: est p̄ra quā simili forma retēta nō datur instātia. vt est omnis psequētia syllogistica: siue fuerit syllogismus kathegoricus siue hypoteticus.

¶ Materialis: est contra quam simili forma retēta est variabilis: instātia: vt est consequētia a conuertibili ad conuertibile. Ab inferiori ad superius. et cetera.

Quid sit

¶ Antecedens: est propositio ex qua mediante nota illationis inferretur consequēs vel qd in bona consequētia alterū antecedit.

¶ Consequens: est propositio que mediante nota illationis ex antecedente infertur. vt homo currit. ergo animal currit. homo currit vocatur antecedens: animal currit: consequens.

¶ Nota illationis: est coniunctio vel aduerbium denotans sequelam vnius propositionis ex alia.

Prima regula. Quicquid sequitur ad consequens: sequitur ad antecedens in omni consequentia bona et formali. Hoc est quęcumq̄ propositio sequitur ad propositionem aliquam que est consequens alicuius bone consequentia et formalis: illa etiam sequitur ad antecedens eiusdem consequentia: vt homo currit. ergo animal currit. Ad hoc consequens animal currit: sequitur ista substantia currit. vt animal currit: ergo substantia currit. et per consequēs hec propositio substantia currit: etiam sequitur ad antecedens: homo currit. vt homo currit. ergo substantia currit.

¶ Superioritatis: est terminus sequens ad alium: et plus significans q̄ terminus ad quem sequitur. vt animal respectu istius termini equus.

Consequens est duplex

¶ Conuertibilitatis: est terminus sequens ad alium / et conuertibilis cum eodem: ut ens et aliquid. Si ergo regula intelligitur de consequente conuertibilitatis vel superioritatis indifferenter: regula vniuersaliter est vera. Si autem intelligatur de consequente superioritatis tunc regula est intelligenda cum conditione: si fuerit aliquid consequens ad preces illius presequentie.

Secunda regula: In omni consequentia bona et forma

mali / quicquid antecedit antecedens: antecedit et consequens eiusdem consequentie: ut hec consequentia est bona. homo currit. ergo animal currit. Et hoc antecedens / homo currit: potest antecedere hec propositio / socrates currit: ut bene sequitur: socrates currit. ergo homo currit. Similiter eadem propositio potest antecedere hoc consequens / animal currit: quia bene sequitur. socrates currit: ergo animal currit.

Antecedens est duplex:

¶ Illationis / dicitur omnis propositio potens inferre / quemadmodum eadem propositio et ad seipsam et ad suam conuertibilem est antecedens.

¶ Inferioritatis siue subiectionis: est propositio ex terminis multis communioribus que alia constituta. Et sic ista (homo est) antecedit illam / animal est. Si itaque regula intelligitur de antecedente illationis / vera est simpliciter. Si autem de antecedente subiectionis intelligatur / ex conditione veritatem habebit. utpote si qua propositio antecedens habuerit.

Tertia regula. Si aliqua consequentia bona et forma

lis fuerit: et non est possibile quod antecedens sit verum: nisi consequens illius consequentie sit propositio vera / et possibilis in significando / sicut termini nunc significant. Fundatur presens regula in auctoritate Aristotelis: secundum priorum. Ex falso verum: ex vero nil nisi verum. Si igitur antecedens esset verum / sine consequente: tunc ex vero sequeretur falsum: quod est contra Aristotelem in eodem loco. Ratio autem cur ex vero non sequitur falsum. quia in omni consequentia bona oppositum consequentis debet repugnare antecedenti: modo oppositum falsi est verum: et antecedens etiam est verum: vero autem non repugnat verum. Dicitur enim primo ethicorum. Omne verum vero consonat.

Corollaria sequuntur.

¶ Primo in presequentia bona nunquam ex vero sequitur falsum: quia si sic / tunc possibile esset sic esse sicut significat per antecedens / absque hoc quod ita sit sicut significat per consequens: quod est contra regulam.

¶ Secundo in presequentia bona ex falso sequitur verum: eo quod si antecedens est falsum / et consequens verum: tunc impossibile est sic esse / sicut significatur per antecedens absque hoc quod ita sit / sicut significatur per consequens ut si homo est asinus: homo est animal.

¶ Tercio / ex necessario sequi contingens est impossibile: cum illud semper est verum: istud aliquando falsum: impossibile autem est antecedens esse verum sine presequente.

¶ Quarto / ex contingenti sequi necessarium est possibile: ut si homo scribit deus est.

¶ Quinto / Ex impossibili possibile sequitur. ut si homo est asinus: homo est animal.

¶ Sexto. Ex possibili / impossibile nunquam sequitur in consequentia bona: staret enim antecedens esse verum sine consequente.

Quarta regula. Si sint multe cōsequentie bone et for-
males: quādo arguit a primo ad vltimū: argumentū erit bonū. vt si homo est: aīal
est. et si animal est: corpus est. et si corpus est substantia est. ergo de primo ad vltimū:
si homo est: substantia est.

Ad veritatē regule
requiritur tres cō-
ditiones.

¶ Prima regula. q̄ psequēs pōis cōsequētē sit aīcedēs
posterioris psequētē sine quīsvl additōe vel depositōe.
ideo nō valet arguere. respōdēs est hō: q̄ respōdēs est hō
vel rīdens est asīn⁹. vltra: rīdens est hō vel rīdēs est asī-
nus: sed respondens non est hō. ergo respondens est asī-
nus. tener psequētia a tota disūctiua cū destructiōe vni⁹
partis ad alterā ei⁹ partē: tūc vltra a pmo ad vltimū: rīdēs
est hō. ergo rīdēs est asīn⁹: nō valet. cū plus est aīcedens
secūde psequētē: q̄ fuit psequēs pme psequētē.

¶ Scda regula. q̄ terminū in ppositiōib⁹ bis positi con-
formiter et vniuoce capiunt. ergo non valet arguere. asīnī
sunt episcopi et episcopi sunt sacerdotes: et sacerdotes pnt
canere missam. ergo asīnī pnt canere missam.

¶ Tertia regula. q̄ psequētē intermedie sint bone et for-
males. ideo nō sequit. si nullum tēpus est: dies non est. et si
dies nō est: nox est. et si nox est: ergo aliquod tēpus est. er-
go a primo ad vltimū. si nullū tēpus est: aliquod tēpus est.
Secūda em̄ psequentia non est formalis: cū ex negatiua
nō sequit affirmatiua: Etā quia pōr dari tps mediū in-
ter diem et noctem: ergo non valet.

Quinta regula. A particulari ad suā indefinitā est bo-
na psequētia siue affirmatiue siue negatiue arguēdo. vt aliq̄s hō currit: igit̄ homo
currit. aliq̄s aīal currit. ergo aīal currit.

Ab indefinita ad particu-
larem et eōuerso valet con-
sequentia. intelligitur.]

¶ Ad suā particularem. q̄a ab indefinita ad quālī-
bet particulārē non valet cōsequentia. Vñ nō se-
quit. hō est species. ergo q̄dam hō est spēs: q̄a in-
definita est vera particulārī existēte falsa. Vñ in-
definita et sua particularis sunt ppositiōes consti-
tute ex p̄similib⁹ terminis eodē modo captis q̄
ad p̄prietates logicales.

¶ De eis dē extremis. vñ nō sequit fm hāc regulā:
omēs aplī dei sunt duodecim. ergo q̄dā aplī dei
sunt duodeci. cū in p̄ma: oēs aplī dei est subiectū:
in altera p̄o nō: quare non sunt de eis dē extremis.
Eodē modo supponentib⁹: ergo non valet sic ar-
guere. animal est genus. ergo quoddā aīal est ge-
nus. In p̄ma enim subiectū supponit materialiter
vel simpliciter. in scda p̄o personaliter.

¶ Restrictionē: et alias p̄prietates logicales nō va-
riando. vñ non valet fm regulā. hō currit. q̄ aliq̄s
homo currit: eo q̄ variā restrictio. nā in antecedē-
te homo capīr irrestrictē tam p̄ viris q̄ p mulierī.
būsan psequētē p̄o p̄ viris tū.

Sexta regula. In omni bona cōsequētia ⁊ formali ex opposito contradictorio psequētis sequit̃ oppositū cōtradictoriū antecēdis: sed nō econuerso. vt bñ sequit̃. hō currit. ergo animal currit. Sic vltra sequit̃. nullū animal currit. ergo null⁹ homo currit. Ratio regule. q̃a ad destructionē supioris sequitur destructio inferioris: licet nō econtra. sed cōsequens habet se vt supius ad antecēdens. ergo ad destructionē psequētis sequit̃ destructio antecēdis. econtra aut̃ sicut ad positionē inferioris sequit̃ positio supioris. ita ad positionē antecēdis sequitur positio consequentis.

Septima regla. Arguēdo ab vniuersali affirmatiua ad suam singulārē nō valet psequētia. vt om̃is homo currit. ergo iste homo currit: quia in casu stat antecēdes esse verū sine psequente.

Regula intelligit̃.

¶ Sine pstantia: q̃z cū cōstantia bene valet. vt bñ sequit̃. ois hō est animal: ⁊ iste hō est. igit̃ iste hō est animal.

Formaliter. q̃z materialit̃ in duob⁹ valet casibus.

¶ Prim⁹ casus. Cū vltis affirmatiua impossibilis fuerit: tunc ad eius singulārē est bona p̃na: eo q̃ ad id possibile sequit̃ q̃dlibet. vt ois hō est asinus. igit̃ iste hō est asinus.

¶ Secūdo casus. q̃ñ añs ē necariū vñ bñ sequit̃. ois de⁹ ē. igit̃ iste de⁹ ē.

Octaua regula. Arguēdo ab inferiori ad superius est bona cōsequētia. vt fortis currit. ergo hō currit. hō currit: ergo animal currit. Ratio regule: q̃z supius ⁊ inferi⁹ sunt idē fm rem: ⁊ sup⁹ actu ⁊ intellectu includit̃ in suo inferiori: ideo q̃cqd̃ realiter dī de inferiori: etiam dī de supiori.

Aliqd̃ est sup⁹ aut̃ inferius tribi modis

¶ Primo situ ⁊ loco: quo mō pinnaculū est sup⁹ respectu paup̃m̃. Et de tali supiori ⁊ inferiori nō intelligit̃ regula. vt nō sequit̃. tu es in camera. igit̃ tu es supra tectū.

¶ Alio mō: dignitate. quō impator est supior rege: ⁊ papa cardinalib⁹. Et de tali si militer nō intelligit̃. vt tu es bacalarius: ergo tu es magister.

¶ Tercio: fm causationē. ⁊ sic deus dī superior q̃ vniuersa causauit: ⁊ de tali itidē non intelligit̃. Dis tribi modis aliquid dī supius realiter.

¶ Quarto: cōitate ⁊ p̃dicatione. ⁊ sic cōmuniora ⁊ magis vniuersalia dicunt̃ supiora in ordie ad min⁹ cōia ⁊ min⁹ vniuersalia. Et de tali inferiori ⁊ supiori intelligenda est regula. Et hoc est supius logicale.

¶ Notandum superius logicale est: a quo non conuertitur subsistendi cōsequētia. id est quod inferitur ex aliquo in cōsequētia bona: sed ex ipso in bona cōsequētia nō potest inferri illud quod ex ipso inferitur. vt animal est superius ad hominē. Sequitur enim bene. homo currit. ergo animal currit. Sed econuerso non sequitur. Animal currit: ergo homo currit. quia antecēdens potest esse verū sine cōsequente. Vñ quādo cumq̃ fuerint duo termini quorū alter alterū infert in cōsequētia bona. sic q̃ ille qui infert non potest inferre econuerso aliū in psequētia bona: tunc ille qui infert dī superior: ⁊ qui infert dī inferior. vt patet de istis terminis: homo animal.

**Superius
est duplex.**

**Ab inferiori
ad superius
valet
arguere.**

**Arguendo
ab inferiori
ad superius
non
valet
arguere.**

In psequendo tñ: est quod sequit̃ ad alteru in psequētia bona
nō tamē p̃dicat̃ de ip̃o: nec significat̃ ip̃m. quomō vnitas est su
perius ad binariū. Sequitur em̃ bene. binarius est: ergo vnitas
est. z nō econuerso. Generaliter itaq̃ om̃is terminus significans
numerū minōrē est sup̃ius in cōsequendo ad terminū significans
tem numerum maiorē.

**In significando tñ: est qđ includit significatuz alterius z am
plus: non tamē p̃dicatur de eo. vt iste termin⁹ genus: ad animal
significat em̃ anial: z cum hoc plura. vt substantiā: quantitatem:
qualitatē zc. Non tamē sequit̃ in psequētia bona z formali ad
anial. vt non sequit̃. aial est: igit̃ genus est.**

**In consequendo z p̃dicando simul: z quod sequit̃ ad alteruz
in psequētia bona: z p̃dicat̃ de eore essentia: z vniuersalit̃ z
directe. hoc modo aial est sup̃ius ad hominē.**

**Affirmatiue: cum negatiue arguendo psequētia nō valet. vt
equus nō est hō: ergo equus nō est anial:**

**Sine distributiōe: qđ cū distributiōe nō valet. vñ non sequit̃
om̃is hō currit. ergo om̃e anial currit.**

**Sine dictiōe includere negationē. vñ nō sequit̃. deus est cōtin
genter creans. ergo de⁹ est p̃tingenter aliqd: quia p̃tingenter: in
cludit negationē. ista em̃: deus est p̃tingenter aliqd. valet tantuz:
deus p̃t esse aliqd: z deus nō potest esse aliqd.**

**In suppositiōe psonali: quia in suppositiōe materiali nō valet:
vt iōānes est p̃p̃e qlitatis. qđ hō est p̃p̃ie qualitat̃is:**

**Modo sup̃ius z inferi⁹ sint totalia extrema. ergo non sequit̃
plato desiderat esse ep̃s. ergo desiderat esse sacerdos.**

**Prima: arguēdo a sup̃iori ad inferi⁹ affirmatiue z distributiue
cū pstantia inferiori: est bona psequētia. vt sequit̃ bene. om̃is ho
mo currit: z petrus est. ergo petrus currit.**

**Scda regula. Arguēdo a sup̃iori negato ad inferi⁹ negatum
est bona p̃na. vt nullus hō currit. qđ petrus nō currit.**

**Tertia regula. Arguendo ab inferiori ad sup̃ius affirmatiue z
sine distributiōe z sine dictiōe includere negationē: est bona cō
sequētia. vt hō currit. ergo anial currit.**

**Quarta regula. Arguēdo ab inferiori ad sup̃ius negatiue ne
gatione postposita inferiori z sup̃iori cum cōstantia inferioris: est
bona psequētia. vt petrus nō currit: z petrus est homo. ergo ho
mo non currit.**

**Nonā regula. Ab exclusiua affirmatiua que exponitur
copulatiue ad eius p̃iacentem: est bona consequētia. vt tñ homo currit. ergo
homo currit.**

**Decima regula. Ab exclusiua ad vtramq̃ eius expo
nentem est bona cōsequētia: z econuerso. vt tñ homo currit: igit̃ homo currit.
z nihil aliud ab homine currit.**

**Undecima regula. Ab exclusiua affirmatiua que expo
nitur gratia aliteris ad eius vniuersalē in terminis transpositis est bona psequē
tia: z econuerso. vt tñ homo currit. ergo om̃e curres est homo.**

¶ In terminis transpositis. quia si termini nō transponunt nō va
let sequentia. vt nō sequit. in homo currit. ergo omis hō currit
eo q̄ arguit a non distributo ad distributum.

Decima septima regula. Arguendo a tota copulatiua
ad veramque eius partem principale est bona consequentia tam diuulim q̃ cōiunctim.
Exemplū primi. homo est animal ⁊ deus est. igit̃ deus est. Exemplū secundi. ho-
mo est animal ⁊ deus est. ergo homo est animal ⁊ deus est.

Inductio 2ma baron^{is} fons caput^{is} & b^{is}
proprio a singularibus sufficiens
enumeratio ab eorum unione facta
Et ad op^{er}es omnia singularia ex
ist^{is} enumeratis & suffices q^{ue} meten
t^{ur} includant^{ur} in hac formula et
p^{ro} b^{is} p^{ro}posita: Er^{go} singularia cu
j^{us} m^{en}tionem fit p^{ro}l^{is} enumeratis
Insufficient^{is} est ut d^{icit} 2° S^{ed} non p^{ro}ter

Affirmatiua. qz a rota copulatiua negatiua aduocamus
eius partē diuifim: nō valet pfequentia.

¶ Ad alterā eius partē pncipālē: qđ ad partē min⁹ pncipiālem nō valet, vt nō sequit̃. rñdens est asin⁹ vel substantia est: ⁊ equ⁹ est aīal. ergo rñdens est asinus.

pulatiue ad totā copulatiuā nō valet ꝑ sequentia formaliter. vt socrates currit: et
go socrates currit: ꝛ plato disputat.

¶ Primus casus. Qñ añs est impossibile. vt bñ sequit. hō
est asin⁹: ergo hō est asin⁹ ⁊ deus est.

¶ Scđus casus. Qñ z antecēdēs z pñs necessariū fuerit
vt deus est. ergo deus est z homo est anial.

¶ Tertius. Si copulatiua ex duabz partibz cōposita fuerit: quaz vna ad aliā sequit. vt bñ sequit. tu es bude: ergo tu es bude: ⁊ tu es in hungaria.

¶ Quart^{us} casus. Nū copulatiua componit^r ex parribus vel
sinonimis est ueritabilis. Exēplū primi. vt leo est aial:
ergo leo est aialz leo est aial. Exēplū secūdi. hō est rōnal:
ergo homo est rōnalis z homo est rīsisibilis.

ad totā est bona psequentia. ut socrates currit: ergo socrates currit vñ plato currit.
quia oppositū psequens repugnat antecedenti.

¶ A pre principali. a parte em minus principali nō valer: cū
non sequit. homo est animal: ergo homo est anial. z hō est
asinus: vel lapis est lignum. *arguitur.*

¶ Materialis. qz a parte formali iterū nō valet sequen-
tia. cū talis nec est vera nec falsa: qz nō est ppositio.

Distinctiue affirmatiue: qz a pre distinctiue negatiue ad
corā nō valz. vt nō sequit. hō est aial. igit hō ē aial nō vel

Ad totā diffinitionē: totā capiēdo cathegreuma (de^o est
tice 2 nō sincathegreumarice, al^s em regula esset falsa.

partē principalē nō valet psequētia formatr. vt nō sequit. rñdens est aīal vī rñdens
est asinus. ergo respōdens est asinus.

¶ Prim^{us} casus. Quando disjunctiva ex partib^{us} quaz^{dam} altera est vera & altera falsa componit: ponendo partē veram & consequente est bona consequentia. vt bñ sequit^{ur}. hō est animal vel hō est capra. igit^{ur} homo est animal.

¶ Scđus casus. Dñ ambe pres disiunctiue sunt necessarij
vr hñ sequit. hñ est aial vel de' est: ergo deus est.

¶ Tercio casus. cū ambe pres. disūctiue fuerit impossibiles
sequit hū. hō est asin⁹: vel hō est capra. & hō est asin⁹

¶ Quart^o casus. qñ vna pars disiunctiue includit in alte
ra. ut scilicet hñ hñ currit vñ aial currit. qñ aial currit.

¶ Quintus casus. quando disiunctiua componit ex vna
contingenti z altera impossibili. vt tu sedes vel tu es asinus
ergo tu sedes. Et hoc e dicitur quod non potest esse quod non sit.

P^{er}secutio^{is} illius d^{icitu}r esse necessarii forme q^{ue}
 talis ratio no pot^{est} e^{ss}e ut expresse. necessarii
 ratione
 p^{er}secutio illius d^{icitu}r esse necessarii forme q^{ue} altera in
 p^{ar}te h^{ab}et esse ut in p^{ar}te m^ulti p^{er}secutio 3. necessarii
 ut h^{ab}et
 t^{er}cio q^{ue} r^{ati}o p^{er}secutio ut esse p^{er}secutio d^{icitu}r p^{er}secutio
 r^{ati}o p^{er}secutio
 p^{er}secutio q^{ue} ut q^{ue} p^{er}secutio alio t^{em}p^{or}e h^{ab}et q^{ue} h^{ab}et
 p^{er}secutio r^{ati}o p^{er}secutio q^{ue} alio t^{em}p^{or}e h^{ab}et d^{icitu}r
 p^{er}secutio ut p^{er}secutio d^{icitu}r

Vicesima prima regula. A tota disiunctiua cum opposito contradictorio vnus partis ad alteram eius partem est bona consequentia: vt bene sequitur. Socrates currit vel plato disputat: sed socrates non currit. ergo plato disputat.

A tota disiunctiua.

¶ Arguendo a tota disiunctiua negatiua: nō valet cōsequentia, cum opposito. s. p. contradictorio vel p. rario. q. arguendo cū opposito subcontrario nō valet. vt non sequit. Mulier genuit te: vel asinus genuit te. sed mulier nō genuit te: ergo asinus genuit te.

¶ Ad alterā partē cui⁹ oppositū nō est sumptū: q. inferēdo partē cui⁹ oppositū est sumptū: nō valet. z non sequit sophisma cui⁹ est falsū. vt nullū sophisma cui⁹ est falsum: sed nullū sophisma cui⁹ est falsum. ergo sophisma cui⁹ est falsum.

¶ Dummodo illa opposita ad idē tēpus referunt: q. si nō/nō valet p. sequētia. vnde nō sequit. tu es asinus. vel man⁹ mea est clausa. sed nulla man⁹ mea est clausa. ergo tu es asinus: pōnēdo casum vt cui⁹ p. fero illā totam disiunctiua: tu es asinus: vel man⁹ mea est clausa: q. manus mea claudat. z dum p. fero illā: sed nulla manus mea est clausa q. man⁹ mea aperiat. Sic enī contradictoria non p. ferunt ad idē tempus.

Ad arguendū in p. ditionali bus dantur quīor regule.

¶ Prima regula. Arguēdo a tota p. ditionali: cū oppositū de antecedētis ad positionē p. sequētis est bona p. sequētia. vt si socrates currit/hō mouet. s. socrates currit. g. hō mouet.

¶ Secūda regula. Arguēdo a tota p. ditionali cū positio de p. sequētis ad positionē antecedētis nō valet p. sequētia. vt nō sequitur. si hō est. anial est: sed anial est. ergo homo est.

¶ Tertia regula. Arguendo a tota condicionali. cū contradictorio cōsequentis ad cōtradictoriū antecedētis est bona p. sequētia. vt si socrates currit socrates mouet: sed socrates nō mouet: ergo socrates nō currit.

¶ Quarta regula. Arguendo a tota condicionali. cum cō contradictorio antecedētis ad cōtradictoriū consequētis nō valet p. sequentia. vt nō sequit. si homo currit/ animal currit. sed null⁹ homo currit. g. nullū animal currit.

Vicesima secunda regula. Arguendo a conuertibili ad conuertibile a parte predicari: subiecto antecedentis z consequentis eodem modo manente atq. copula: est bona consequentia: vt homo est risibile. ergo homo est animal rationale mortale: est tamen regula intelligenda generaliter a quacūq. parte ponatur conuertibile: semper est bona consequentia.

Vicesima tertia regula. De quolibet dicat alterū cōtradictorium: z de nullo ambo simul. vt homo/ vel non homo semp dicat de quolibet:

Contradictoria sunt duplicia.

¶ Incomplexa sūt duo termini quoz vn⁹ est affirmatiu⁹ z ali⁹ negatiu⁹ similes in materia. vt homo non homo.

¶ Complexa sunt due p. positiones ad inuicem cōtradictories. vt ois homo est animal. aliq. homo nō est animal.

Regula intelligitur.

¶ De contrariis incomplexis. quia complexum cōtradictorium nō est predicabile. de nullo enim dicitur: omnis homo est animal vel hoc cōtradictorium. aliquis homo nō est animal.

De quolibet termino singulari: qz de termino cōmuni
pōt dici ambo p̄radictoria incōpleta. vt verū est qz animal
est hō. z qz animal est non homo: q̄a asinus.

Vicesimaquarta regula. Arguēdo ab affirmatiua de
predicato infinito: sequit̄ negatiua de predicato finito. vt homo est non iustus. ergo
homo non est iustus.

Ad veritatē regule
exigunt̄ quattuor
condiciones.

¶ Prima. Totū p̄dicatūz nō solū p̄s d̄z infinitari: ideo non
sequit̄. tu vides nō parietē. q̄ tu nō vides parietē.

¶ Secūda. qz negatio infinitas que p̄us ponebatur in affir-
matiua post copulā nō ferat̄ sup̄ aliqd̄ aliōd p̄us nō distri-
butū nisi sup̄ copulā. i. nihil debz distribui in p̄sequēte qd̄
fuerit distributū in antecedēte. Ideo non sequit̄. animal est
nō asinus. ergo non animal est asinus. Sed debet sic for-
mari p̄sequens. ergo animal non est asinus.

¶ Tertia. qz tēpus p̄teritū in clusum in copula debz ex-
primi z poni pari mō in scda p̄pōne añ copulā z ante nes-
gationez. vñ nō sequit̄. socrates fuit nō albus: ergo socrates non
fuit albus: qz stat añcedens esse verū sine p̄sequente. vt sup̄
posito qz aliquo tēpore p̄terito fuisset albus: z in alio tpe p̄-
terito niger. ideo sic est arguendū socrates fuit nō albus: igit̄
tur socrates p̄ aliquo tpe non fuit albus.

¶ Quarta vt cetera paria sint. vt pote copule z subiecta
sint eadē. ideo nō sequitur. tu fuisti non socrates. igit̄ tu
non es socrates.

Vicesimaquinta regula. Arguēdo ab affirmatiua de
predicato finito ad negatiua de predicato infinito: ceteris paribus: z conditioni-
bus p̄cedentibus quattuor seruatis est bona p̄sequencia. vt homo est iustus. ergo
homo non est non iustus.

Vicesimasexta regula. Arguēdo a negatiua de predi-
cato finito ad affirmatiua de predicato infinito cū constantia subiecti: ceteris par-
tibus: ac quattuor cōditionib⁹ iam p̄missis obseruatis. vt sequitur bene. plato nō
est iustus: z plato est. ergo plato est non iustus. Dic̄i: cum cōstantia subiecti. quia
sine constantia non valeret qz negatiua se sola non infert affirmatiua. vt patet p̄is-
mo p̄iorum. quare non sequitur. Adam non est iustus: ergo adam est non iustus:
posito enim qz Adam non esset in rerum natura: stat antecedens esse verum sine
consequente.

Vicesimaseptima regula. Arguendo a negatiua de p̄-
dicato infinito ad affirmatiua de p̄dicato finito cum constantia subiecti: ceteris
paribus: z quattuor conditionibus p̄ius recitatis obseruatis: est bona consequen-
tia. vt bene sequitur. socrates nō est nō iustus: z socrates est. ergo socrates est iustus?

Vicesima octaua regula. Nomina z verba transposita
idem significant. vt homo albus est. ergo homo est albus.

¶ Prima cōditio. qz maneat eadem suppositio. z ergo iste
non valent idem. omnis homo est animal. ergo om̄s animal
est homo. non tñ semp in nominū z verborū transpositioz

Notes from the
first of July

Quattuor
sunt impedi-
menta regule

Acquirere a remanente
 ab deusa mit abland
 p. acquirere ab omnia pte
 ka p. ante pte ka p. gnd
 dno decessu pcessu
 dno haly p. ut dno mario et abnd
 ut dno mario pcessu de alig
 pte pcessu et dno pte pcessu
 haly dno ka rno in quibus illa
 pte pcessu dno pcessu

Nicolaus bonus
Non natus in prima camera
bono tempore bonitate
actu in a regilla
papa acceptus bonis
bonitate nobis

**Septē sunt
impedimēta
regule**

Secund quid et a quid mi
adhibe dicitur.
Complures ² et p se de
re hunc vult et p p p
m m m m m m m m m m
Complures de p p p p p
p p p p p

L'atto regule Nam
 ano no pot esse necesse
 fore quia qd quia ne
 dicitur. an bene nati
 et et qd in ea regu
 lare ab inflexione absp
 mo affirmatiue fore
 dicitur necesse.

архивъ

2 sequētia. vi. Petr⁹ est hō albus: ergo petrus est hō ⁊ petrus est albus.

De l'opinion

imaginabilis. 9

7 nicolaus est sartor.

It animal la

(res est forma.

Canis

burio cadat

io adia

centē ad est scđm adiacens est bona psequēcia. vt hō est albus: ergo hō est. Un p
positio de est scđs adiacēte est illa in qua post hoc xbum est: nihil sequit. vel nō se
quitur aliqđ pdicatū materiale explicitū. vt cum dī: homo est. Sed ppositio de
tertio adiacente: est quando post hoc verbū est: sequitur aliud predicatū explic
positum. vt homo est animal.

est bona psequētia. intelligit sic. ois psequētia in q̄ arguit a posse ad esse cū dubio
buriōe posse. ⁊ cū p̄stācia esse/ i p̄positiōibz categoricis/ ceteris paribz/ est bona pse
quētia. vt ois asin⁹ pōt esse rudibilis ⁊ asin⁹ est. ḡ asin⁹ est rudibilis. Correllariū
nō sequit. hō pōt currere ⁊ hō est. ḡ hō currit. qz male assumit p̄stācia. sed debet sic
assumi. homo curres est. Si. iter nō sequit. hō pōt esse anial. ergo hō est anial. eo q̄
arguit sine p̄stācia esse.

Tricesima octaua régula. Arguendo a non amplo ad
amplū: siue a min⁹ amplo ad mag⁹ amplū sine distributiōe ampli i oppositiōibz cas
theticis (nō pgnātibz: ceteris paribz) est bona cōsequētia. vt hō est anial. q̄ hō est vt
fuit aial. Correllatiū. nō lequif: hō est anial. ergo ois hō fuit anial. q: arguit cū di
stributiōe ampli.

¶ Negative sine intelligit regula. Dis psequētia in q̄ arguit a nō amplo ad ampliū
negatiue sine distributiōe ampli: z cū p̄stātia ampliū ppositiōibz cathegoricz (nō
p̄gnātibz: ceterz paribz) est bona psequētia. vr hō nō est anial/ r hō est. ergo hō nō
fuit anial qd̄ est. Corollarium nō sequit: hō nō est anial. ergo hō nō fuit animal qd̄
est. qz arguit sine p̄stātia ampli.

Arguet² deux négations
qui négent elles se font
affirmatives négatives
négatives négatives
affirmatives qui sont
deux affirmatives

ampli affirmative, sic intelligit. **Q**ue psequetia in q arguit ab amplo ad nō ampli affirmative, cū distributiōe ampli: z cū p̄stācia nō ampli: in ppositiōibz categoriz
tis nō pgnatibz: ceteris (paribz) est bona psequetia, vt ois hō fuit aial: z hō est. ergo
hō q est fuit aial. Correllariū nō sequit: hō pōt currere: z hō est. ḡ hō currit. qz nō
arguit cū distributiōe ampli. Sitr nō seqt. ois hō fuit aial. ḡ hō est aial: qz arguit
sine p̄stācia. Sitr nō seqt. hō fuit aial: z hō est. ergo hō est lapis: qz cetera nō sūt
paria. Correllariū nō seqt. vt ois hō pōt currere: z hō est. ḡ ois hō currit. qz reliq̄
termini nō capiūt ad easdē differentias tēpōz: debet ḡ sic argui. ois hō potest curs
rere: z hō est. ergo homo est currēs qd potest esse.

Negative sic intelligit̃ regula. Omnis cōsequentia in qua arguit̃ ab amplo ad nō ampliū negative cū distributiōe ampli in ppositiōibz categoricis (nō pgnātibz; ceteris paribz) est bona psequētia. vt null⁹ hō fuit anial. ḡ hō nō est anial qd fuit. Corollarū. nō seq̃r hō nō fuit anial. ḡ hō nō est anial: qā nō arguit̃ qd distributiōe ampli. cū distributiōe ampli. Sitr nō seq̃r nullus hō fuit anial. ḡ null⁹ hō est animal/qd ~~potest~~ esse: qz reliq̃ termini nō accipiūt̃ ad eandem Differentias temporum.

Povero egli Lucia lo
 hanno disprezzato
 Gaby si è affrettato
 Brutto tutto alla fine
 non fare più rumore
 con D. e quando a
 un affare ad fare
 è bene Gaby è a
 ad tornare d'ora
 è bene Gaby

corū diffiultatē valet psequētia affirmatiue sic intelligit. Quid psequētia in q argui-
tur a parte diffiultati ad corū diffiultatē affirmatiue, sine singularizatiōe ⁊ distributiōe
ne corū diffiultatē in ppositiōibz categoricis (nō pgnatibz; ceteris partibz) est bona cō-
sequētia. vt hō currit. ergo hō vel asin⁹ currit.

Sine distributione toti⁹. qz nō sequit^r: hō currit. ergo ois hō vel asin⁹
currit: eo q arguit cū distributione toti⁹.

¶ Sine singularizatione totius. quia non sequitur: homo currit. ergo ille
le homo vel asinus currit.

¶ Non pregnantibus. quia non sequitur. Socrates differt ab asino. ergo
Socrates differt ab homine vel asino.

Negative sic intelligit̃ regula. Omnis cōsequentia in

q̃ a parte disiuncti ad totū disiunctū arguit̃ negative sine singularizatiōe totū disiuncti: cū p̃stātia pars disiuncti p̃positiōibz categoricis (nō p̃gnatibz ceteris partibz) est bona p̃sequentia. vt hō nō currit: z hō est. q̃ hō vel asin⁹ nō currit. Correllariū nō sequit̃: chimera nō est. q̃ chimera vel socrates nō est: qz arguit̃ sine p̃stātia pars disiuncti. Sitr nō sequit̃: homo nō currit: z homo est. ergo homo vel asin⁹ nō dormit. Cū cetera nō sint paria. p̃erea nō sequit̃. homo nō currit. ergo ille homo vel asin⁹ nō currit. qz arguit̃ cū singularizatiōe totū disiuncti. Similit̃ nō sequit̃: socrates non differt ab homine albo. ergo socrates non differt ab homine vel asino: quia arguitur in propositionibus pregnantibus.

Quadragesima prima regula. Arguēdo a toto disiuncto

cto ad partē disiuncti: valet cōsequentia affirmatiue intelligit̃ sic. Omnis p̃sequentia in qua arguit̃ a toto disiuncto ad partē disiuncti affirmatiue cum distinctione totius: z cū constātia partis disiuncti in p̃positionibz categoricis (nō pregnantibus ceteris partibz) est bona p̃sequentia. vt omnis homo vel asin⁹ currit: z homo est. ergo homo currit. Correllariū nō sequit̃: homo vel asin⁹ currit: z homo est: ergo homo omnis homo vel asinus currit: z homo est: ergo homo est currens: quod fuit: quia cetera non sunt paria: eo q̃ termini non capiuntur ad easdem differentias rēporū. Correllariū nō sequit̃: socrates vel iohannes trahit nauem. ergo socrates trahit nauem: qz nō arguit̃ cū p̃stātia partis disiuncti.

Negative regula sic intelligitur. Omnis cōsequentia in

qua arguit̃ a toto disiuncta ad partē negative cū distributione totius z sine p̃stātia partis: in p̃positionibz categoricis (non p̃gnatibz ceteris partibz) est bona consequentia: vt nullus homo vel asinus currit: ergo homo non currit. correllariū nō sequit̃: homo vel asinus non currit: ergo homo non currit: quia arguit̃ sine distributione. Correllariū nō sequit̃: homo vel nullus asin⁹ currit. ergo homo non currit: quia totū disiunctū non distribuitur: sed solum pars: scz asinus. Correllariū nō sequit̃: equus vel brunellus non currit: ergo brunellus non dormit: quia cetera non sunt paria. Similiter non sequitur: nullus homo vel asinus currit. ergo equus nō mouetur: quia non arguitur ad suam partem.

Quadragesima secunda regula. Arguendo a toto copulato

pulato ad partē copulati non oportet valere p̃sequentia. vt non sequit̃. Iohannes z paulus habent quatuor pedes. ergo iohānes habet quatuor pedes. Sitr non sequit̃: hō est materia z forma. q̃ hō est materia. Tame talis p̃sequentia aliquādo bene valet. vt bene sequit̃. sebaldu⁹ z frācis⁹ sunt homines. ergo sebaldu⁹ est homo. Similiter petrus z paulus currūt. ergo petrus currit.

Primo qñ verbū substantiū sequit̃ z alter extremū est pluralis nūeri. vt iohānes z plato sunt mali. ergo iohānes est malus.
Secūdo. quādo ponit̃ verbū adiectiū respectu copulati: importans dispositionē quā quelibet res per partē copulati significata denotat exerceat seorsum. vt iohānes z petrus comedūt. ergo petrus comedit. Et hec consequentia: socrates z plato trahunt nauem: ergo socrates trahit nauem: videtur valere fm̃ hanc regulam: cum vtriqz socrates trahit z non aliud nisi nauem. sed qui dicunt non valere volunt q̃ non trahit nauem tanq̃ totale agens: sed vt partiale: quia etiam plato.

Valer
aut
dupli
citer.

*Si est linea hinc
arguit ab infini ad
desuper et sine dicit
hincque non tunc
non habet in se
et per se tota habet
in se infini*

Quadragesimatertia regula. Arguendo a parte in mo

do ad totum in modo affirmatiue: et sine distributione totius in modo: est bona cōfēs
quētia. vt bñ sequit. albus homo currit: ergo homo currit. vñ nō sequit. **Maxim⁹**
numerus apostolorū est. xij. q̄ maxim⁹ numer⁹ est. xij. q̄ argumentū cū distributione
totius in mō: eo q̄ iste suplati⁹ maxim⁹: distribuit hūc terminū numerus: q̄ est tot⁹
tum in mō. Vñ p̄ intellectu ist⁹ regule et sequentiū est notandū.

*quis a plur
maxima dicit
maxima vñ
maxima vñ
maxima vñ
maxima vñ
maxima vñ*

¶ Totū vñ. est q̄libet supius sumptū ad suū inferius in
linea p̄dicamētalī. vt aīal ad hōiem: et hō ad platonē.

*hincque
effectus p̄
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

¶ Pars subiectiua: est ip̄um inferius sub toto vniuersali
in linea p̄dicamētalī sumptū. vt hō respectu aīalis: et q̄libet
bet alia species p̄tenta sub suo genere.

¶ Totum integrale: est quod est compositū ex partib⁹ ha
bentib⁹ quantitātē. vt dom⁹ que integrat ex partib⁹ q̄ sunt
paries: fundamentū: rectum.

*¶ Si p̄ distributione
linea p̄dicamētalī
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

¶ Pars integralis: est que cū alijs partib⁹ cōstituit totum.
vt manus: pes: caput: sunt p̄es hōis integrales.

*Compositū
et accipit
et accipit
et accipit
et accipit
et accipit
et accipit*

¶ Totū in quantitate: est vniuersale vniuersali⁹ sumptū
vel vt alijs dicitur: est termin⁹ sumpt⁹ cū signo vniuersali af
firmatiuo vel negatiuo. vt om̄is homo. null⁹ homo.

*¶ Si p̄ totū et p̄
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

**Totū et p̄ multi
pliciter dicuntur.**

¶ Pars in quāritate: est quodlibet inferius contentū sub il
lo toto vñ vniuersali⁹ sumptū. vel est termin⁹ cōis sumpt⁹
sine signo vñ affirmatiuo vel negatiuo. vt aīal hō.

*¶ Si p̄
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

¶ Totū in mō. est vñ sumptū sine determinatione. vel est
termin⁹ cōis sumpt⁹ sine determinatione accidentali. vt hō.

¶ Pars in modo: est vñ sumptū cū determinatione non de
minuente. vt hō albus. vel est termin⁹ cōmunis sumptus
cum determinatione accidentali. vt niger homo.

¶ Totum in loco: est dictio comprehendens omnē locum
aduerbialiter. vt vbiq̄: nusq̄.

¶ Pars in loco: est dictio cōprehēdēs aliquē locū aduers
omne tēpus aduerbialit. vt semp: nunq̄.

¶ Pars in tēpore: est dictio comprehendens omne tempus
aduerbialiter. vt nunc tunc.

Quadragesimaquarta regula. Arguendo a toto in mō

cū distributione ad partē in mō negatiue et affirmatiue: et stantia pars in modo: est
bona p̄ntia. Exēplū vbi negatiue. null⁹ hō currit: ergo nullus hō albi currit. Exē
vbi affirmatiue. ois hō currit: et albi hō est. ergo albi homo currit.

*¶ Si p̄ totū
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

Quadragesima quinta regula. Arguendo a toto in qua

titate ad partem in quantitate est bona p̄sequētia. vt bñ sequit. homo est om̄e an
mal. ergo homo est animal.

Quadragesima sexta regula. Arguendo a diffinitione

ad diffinitionē a descriptione ad descriptiū. vel a nomis interpretatione conuertibili
ad interpretatū est bona p̄sequētia. Exēplū p̄mū. animal rationale conuertibil
go homo currit. Exēplū secūdi. vt animal risibile currit: ergo homo currit.

*¶ Nota
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

Exēplū tertij. amator sapiētie currit. et philosophus currit.

*¶ Si p̄
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque
hincque*

Quare aliqui qd uterque illius nominis: quod non sit quilibet in indifferente loco nullo ante seponit qd est pte
Respondent qd illi qui no possit pte et qui nullo indifferente loco ponit dicitur nominis: Respondent ut non
ca Respondent qd Respondent dicitur Respondent qd non pte no habet nomen de pte habet

Am. Respondent

probrata

Scien
dum: q

Diffinitio: Est oratio indicans qd est esse rei per essentialia. ut
animal rationale est diffinitio hominis.

Descriptio: est oratio significans esse rei per accidentalia. vel est
oratio constans ex genere et pte. ut animal risibile est descriptio
hominis.

Interpretatio esse ppositio
nois minus notu per
aliu. et nomen magis notu
vel per integram oratio
nem. Et est duplex

Convertibilis cum suo interpre
tato. ut amator sapientie est interpre
tatio huius nois phus.

Non convertibilis cum suo inter
pretato. ut ledens pedem est interpre
tatio huius nominis lapis.

Nota descriptio interpretat
omnem rem qd est in parte
descriptio et non phus. et
indifferente loco ponit dicitur
nominis: Respondent ut non
ca Respondent qd non pte no
habet nomen de pte habet

Quadragesima septima regla. Arguendo a sinonimo

ad sinonimū est bona consequentia. unde bene sequitur. Tullius currit. ergo cicero
currit. Pro regula est notandū. qd termini sinonimi sunt termini idem adequate et
eodem modo significantes. ut marcus tullius cicero. Correllariū. Homo animal:
non sunt termini sinonimi: quia non significant adequate. Aliqd em significat ani
mal qd non significat homo. Correllariū homo et risibile: nō sunt termini sinonimi
mi. licet em significant adequate: idem: nō tamē eodē modo. Cū homo significat
absolute: risibile pō connotatise. ppositiones autē sinonime sunt que sunt pstitute ex
terminis sinonimis. ut hō est homo: tullius est cicero.

Synonimi p pte habet
bites et communis pte habet
fuit pte qd est alio modo
non est pte pte

Am. Respondent qd non pte
habet nomen de pte habet

Regule deniqz circa syllogismos magis necessarie
bis annectunt: ut iuniores et opponendo et rādendo acutiores reddant.

Prima regula. In quolibet syllogismo cathegorico opor
tet medium in vna premissa esse totale extremū. ideo non sequit. cuiuslibet homi
nis ocul⁹ est dexter: cuiuslibet hominis oculus est sinister. ergo sinistru est dextruz.
tenendo ly omis: pro medio.

Secunda regula. In quolibet syllogismo cathegorico non
expositorio opor: tet mediū in vna premissa distribui distributione completa. Uñ
non sequit. omnis de⁹ est pater: et omis filius in diuinis est deus. ergo omis filius
in diuinis est pater: non distribuēdo hunc terminū de⁹ in maiori distributione cōple
ta. sed si distribuit distributione cōpleta: tunc bene valet. Et maior est falsa: nō mī
rum qd et cōclusio sit falsa.

Tertia regula. In prima figura nō debz esse plus p
dicatum minoris qd fuit distributū a parte subiecti in maiore: nisi sit determinatio
obliquitas addita medio. Similit in tertia figura nō debet esse plus subiecti mi
noris qd distributū a parte subiecti in maiore. ppter qd non sequit. null⁹ obolus va
let grossum: omnis florenus valet obolum. igit nullus florenus valet grossuz. Si
militer in tertia figura sic arguendo. omnis homo vel asinus est homo: omnis ho
mo vel asinus est asinus. igitur asinus est homo. Et hoc tenēdo ut solum pars dis
iuncti distribuitur in maiori: tunc enim non valet: ideo quia plus est predicatū mi
noris qd subiectuz distributum maioris. Si vero totum disiunctum distribuitur:
tunc maior est falsa.

Quarta regula. In quolibet syllogismo cathegorico
determinatio existēs pars extremi addita medio in maiori: debet ei addi in mino
re: nō dz poni in cōclusionē: nisi fuerit expēdes: et diuim totale aggregatū ex medio

et determinatione distribuit: et si fuerit in syllogismo non expostio. ideo non sequitur. quilibet asinus hominis currit: asinus siluestris est asinus. ergo asinus siluestris currit: ponendo casum quod quilibet asinus hominis currat: et quilibet asinus siluestris quiescat.

¶ Dicitur in regula: dummodo totale aggregatum ex medio et determinatione etc. quia si determinatio et maxime extendens adderet medio distributo: sic tamen quod totale extremum ex medio distributo et determinatione non distribueret. talis non debet poni in minori: sed debet poni in conclusione. ideo non sequitur. omnis propositio si est impossibilis est falsa: propositio necessaria est. propositio si est impossibilis. ergo propositio necessaria est falsa. puta in maiori determinatione non distribuit: eo quod antecedens est verum sine consequente. et sic etiam plus est predicatum minoris quam subiectum distributum maioris. ergo non debet addi in minori: sed debet poni in conclusione: ad maiorem extremitatem. Et debet sic concludi. ergo propositio necessaria est falsa si est impossibilis.

Determinatio est
multiplex. Quedam
enim est.

¶ Specificans: que terminum cui addit facit stare per eque multis per quibus staret sine tali additione. et a nonnullis dicitur determinatio essentialis: quia fit per terminum essentialem vel significantem rem que est de essentia rei significare per terminum cui addit. ut rationale et simile.

¶ Diminuens: et est que terminum cui addit facit accipi per pauciores quam acciperet sine tali determinatione. ut homo albus secundum caput: homo crispus secundum caput.

¶ Amplians: est que terminum cui additur ampliat. ut mortuus. et participia preteriti vel futuri temporis.

¶ Restrings: est que terminum cui addit idem significare permittit quod significabat sine tali additione. Restrings tamen eum ad standum per pauciores quam staret sine tali additione. ut homo niger scribit.

¶ Distrahens: est determinatio faciens terminum stare pro suo significato minus principali quod propter aliquam similitudinem significat. ut pictus homo.

¶ Extendens: est totum aggregatum ex determinatione et determinabili supponens per pluribus quam determinabile seorsum sum supponeret. ut propositio: si est impossibilis.

Quinta regula. Obliquus distributus aut singulariter tensus per medio captus in una premissa: in altera debet mutari in suum rectum non disconuenientem secum in numero. ideo non sequitur. in isto monasterio est homo: et in isto monasterio est asinus. ergo homo est asinus.

Sexta regula. In nullo syllogismo categorico mediū in premissa in quo non distribuit debet supponere per pluribus quam in illa in qua non distribuit. ideo non sequitur. aliquis homo est mortuus: omnis homo est viuus. ergo viuus est mortuus.

Septima regula. In nullo syllogismo est arguendum a non distributo ad distributum. unde non sequitur. nullus asinus est omne animal: aliquod rudibile est asinus. ergo aliquod rudibile non est animal.

Octaua regula. Nec mediū nec aliqua extremitatum: nec partes earundem debent equiuocari in premissis aut in conclusione. ideo non sequitur.

quitur. nullū latrabile est sydus celeste: omnis canis est latrabilis. igitur nullū sy-
dus celeste est canis.

Nonā regula. Quādo premisse sunt de obliquo: et cō-
clusio debz esse de obliquo. ideo nō sequit. nicolai est caput: nicolai est capuciū. ḡ
capuciū est caput. Debz autē sic pcludi: cuius caput illius est capuciū.

Decima regla. In quolibet cathegorico negatiuo me-
diū in pmissa negatiua debz ita late negari de extremis sicut fuit affirmatiū in p-
missa affirmatiua. Quare nō sequit. nullus homo q̄ est: est mortu⁹: et homo est mor-
tuus. ergo mortuū nō est mortuū

Undecima regula. In quolibet sylogismo videndum
est q̄ tota maior extremitas intret conclusionē. simil ē et tota minor extremitas. p-
pter hoc hec cōsequētia nō valet. ista sunt perpetua: et ista sunt homo. ergo homo
est perpetuus.

Duodecima regula. In quolibet sylogismo cauenduz
est ne arguat a suppositiōe cōfusa tñ disiunctim: ad suppositiōē cōfusam tñ cō-
pulatim. ideo nō sequit. omnia vniuersalia sunt entia: tñ qñq; sunt vniuersalia. er-
go tñ quinq; sunt entia. Item omnes partes orationis sunt entia: tñ octo sunt par-
tes oratiōis. ergo tñ octo sunt entia: capiēdo hoc signum omnis: distributiue: et hoc
signum tñ: gratia pluralitatis.

Tredecima regla. Determinatio addita copule in vna
premissaz et in p̄clusionē que non addit ratiōē copule precise: sed ratione alterius
quod requirit ad veritatē et falsitatem p̄positiōis: etia; talis determinatio debz ad-
di in alia premissa. ideo non sequit. omnis homo essentialiter est substantia: et omnis
homo est albus. ergo substantia essentialiter est alba. Nec determinatio: essentiali-
ter: etiam debet addi in minore. ergo minor est sic for: manda: omnis homo essen-
tialiter est albus.

Quartadecima regula. In quolibet sylogismo cathe-
gorico negatiuo oportet q̄ mediū in premissa affirmatiua sit totale extremū. ideo
non sequit. omnē asinum videt homo: nullus equ⁹ est asin⁹. ergo nullū equum vi-
det homo. quia stat antecēdes esse verū sine consequēte: posito q̄ omnes asinos vi-
deat homo: et cum eis videat equos.

Quindecima regula. In nullo sylogismo neq; mediū
neq; ptes mediū: nec extremitates: nec partes extremitatū in p̄missis et cōclusionē
debēt variare appellationē: h̄ est in quolibz sylogismo in p̄missis et cōclusionē de-
bet maneret seruari eadē appellatio. vñ nō sequit. omne qd̄ percussit papā fuit cardē
nalis: sed magister pape papā percussit. ḡ magister pape fuit cardinalis. Maior ē
vera ponēdo q̄ aliqs cardinalis papā tpe papatus percussit. Minor patz: ponēdo q̄
ille q̄ nūc est papa ant̄ papatū habuissz magistrū q̄ percussissz eum. Et tñ cōclusio
est falsa: supponēdo q̄ magister pape non sit cardinalis. Sic manifeste variat ap-
pellatio. In maiori em̄ est appellatio: et minori non.

Sedecima regula. Si medio distributo in aliqua p̄-
missarum addit determinatio obliq;at; cōmunitē tenta: non distributa: nec vnica
acceptiōe cū medio accepta: siue talis accipiat confuse tñ: eidem determinationi

ds addi relatiuū idēitatis in altera pmissaz. q̄ non sequit̄. hoīs q̄libet pars est in
scholis: pes platonis est hoīs pars. q̄ pes platonis est in scholis. supposito socrate
in scholis: z platone extra. Sz debz sic argui. hoīs q̄libet ps est in scholis: pes pla-
tonis est eiusdē hoīs pars. ergo pes platonis est in scholis.

**Intelligit̄ regula determi-
natione obliquitatis**

¶ **Ad iter. itē. q̄a si singularit̄ teneret̄. nō oportet
addere relatiuū idēitatis. v̄t bñ sequit̄. ioānis q̄lis
bet asin⁹ currit: brunell⁹ est socrat⁹ asin⁹. q̄ brunell⁹**

¶ **Nō distributa. q̄a si distribueret̄. clus currit.
itēz non oportet addere tale relatiuū. nā bñ seq̄t̄.
cuiuslibet hoīs q̄libet pars est in scholis: pes pla-
tonis est pars hoīs. q̄ pes platonis est in scholis.**

¶ **Non accepta vnica acceptiōe. q̄a si vnica accep-
tione acciperet̄ cū medio: iterū nō oportet adde-
re relatiuū. q̄a bñ sequit̄. q̄libet asin⁹ homis currit:
brunellus est asin⁹ hoīs. ergo brunellus currit.**

**Decima septima regula. In quolibet syllogismo copu-
le principales debēt importare idem tēpus. vñ non sequit̄. omne currens est asin⁹:
omnis homo est currens. ergo omnis homo est asin⁹. posito q̄ hoc verbū est: in ma-
iore importet primaz medietatē hore pro qua solum asini currant: z in minori im-
portet scđam medietatē hore in qua solum homines currant: tunc antecedēs est ves-
rum: z sequens falsum.**

**Decima octaua regula: est q̄ sub termino vnus predi-
camenti non subsumat termin⁹ alterius pdicamenti. ergo non valet. q̄quid heri
fuiſti hodie es: beanus heri fuiſti. ergo beanus hodie es. q̄a sub termino pdicamē-
ti substantie in cluso in illa signo: quicqd: subsumit termin⁹ de pdicamento qualis
catis. scilicet beanus.**

**Decima nona reglā. q̄ obseruetur eadē restrictio ter-
minoz. vñ nō sequit̄. q̄libet hō est mulier: petr⁹ est hō. ergo petr⁹ est ml̄ier. Itē nūll⁹
lus hō est ml̄ier: oīs femina est hō. ergo nulla femina est mulier.**

**Vigesima regula. q̄ non arguatur a nō amplo ad am-
plum distributū. nec etiā a nō amplo non distributo ad ampliū. ideo nō sequit̄. nul-
lum viuū est mortuū: omnis homo est viuus. ergo nullus homo est mortu⁹. anteces-
dens siue pmissa vere: z cōclusio falsa. Nec quidez de regulis sequentiaz atqz
syllogismoꝝ in disputatione magis necessarijs p̄ iuniorum institutione ad presens
sufficere videntur.**

**De modo z ordine quomodo in disputatione est respō-
dendū. ¶ Respondētibz in disputatione q̄ncz occurrūt. ¶ Assumptū: est oratio q̄
pponitur ab arguēte simplr sine nota illatiōis. ita q̄ nihil inferat̄. sed simpliciter z
absolute aliqua ppositio proponitur ab ipso opponente. ¶ Sequela: est ppositio
posita post hoc verbum sequitur. v̄t sequitur bene. tu es asinus. z debet respondēs
dicere. sequelaz nego. Cum vero dicitur. homo est animal: sed hoc est falsum: tunc
debet dicere: nego falsitatem. ¶ Antecedens: Est ppositio que infert̄ ex se conse-
quens mediante nota illatiōis. v̄t homo est generabilis: ergo homo est corruptibi-
lis. hec ppositio: homo est generabilis est antecedēs. ¶ Consequens: est ppositio
que mediante nota illatiōis infertur ex antecedente. v̄t Socrates currit: ergo socra-
tes mouetur. hic: socres currit: hec ppositio est antecedens: z Socrates moues**

tur. ista ppositio est psequens. z sic quando antecedens est verū: z psequens est falsum. tunc debet negari consequētia. Sed quando antecedens est falsum: z etiam cōsequens: tunc debet negari totū. ¶ Consequentia: Est oratio habens antecedens z consequens cum nota illationis illatiue renta. vt homo currit: ergo homo mouetur. hoc totum dī consequentia.

Antecedens est duplex.

Nō syllogistīcū: est ppo vel aggregatū ex propositionibz non dispositis fm debitā formā syllogisticā in mō z figura ad iferēdū cōclusionē. et est duplex.

Simplex est ppo cathgorica posita cū nota illatōis ex qua inferit cōsequēs. Et est duplex.

Compositum: est oratio ad min⁹ hñs duas pres non dispositas in modo z figura fm debitā formā syllogisticā. ex quibz mediāte nota illatōis inferit cōsequēs. Et est qdruplex. Vt.

Syllogistīcū: est orō aggregata ex duabz ppositionibz cathgoricis dispositis fm debitā formā syllogisticā in modo z figura inferendo cōclusionē. Et hz duas partes. Una dicitur.

Assumptū est duplex.

Simplex: est cathgorica simplr assūpta sine nota illationis. Et est duplex.

Compositū est orō ad min⁹ hñs duas pres ppositionales. z tale est qdruplex. Vt.

¶ Verum. vt ois hō est animal. z tale semp debet pcedi. vt sic dicēdo. pcedo assumptū.
¶ Falsum. vt ois hō est asinus. z tale semp debet negari. vt dicēdo. assumptū nego.

¶ Ambe pres sunt vere: z tūc debz pcedi p ambabz partibz. vt hō est aial z deus est.

¶ Ambe pres sunt falsę: tūc dī negari p ambabus partibz. vt hō est asinus: z asinus est risibilis.

¶ Prima pars est vera: z secūda falsa: z tūc dī negari assumptū p scda pre: z pcedi p pma pre. vt hō est animal: z hō est asinus.

¶ Prima ps est falsa: z secūda vera. z tūc debet negari assumptū p pma pre: z cōcedi p secūda parte. vt hō est asinus. z hō est animal.

¶ Verū: z tūc debz concedi. vt hō est animal. ergo hō est substantia.

¶ Falsū: z tūc debz negari. vt hō est rudibilis: ergo hō est alius.

¶ Ambe pres sunt vere. z sic pcedat p ambabz partibz. vt hō est aial z hō est. ergo hō est substantia.

¶ Ambe pres sunt falsę. z sic negat p ambabz partibz. vt hō est alius: z hō est lapis. q asinus est lapis.

¶ Prima pars est vera: z scda falsa. z sic negatur scda dicēdo. nego anīs p pre scda. vt hō est aial: z hō est lapis. ergo aial est lapis.

¶ Scda ps est vera z prima falsa. z sic negat anīs p pma pre. z pcedatur scda. vt hō est lapis: z homo est animal. ergo lapis est animal.

¶ Et est qdruplex. Vt.

¶ Maior: que est pma ppo in syllogismo: z si fuerit falsa est negāda: vt dicēdo. nego maiorem. vt ois animal est lapis: omīs hō est animal. ergo omnis hō est lapis.

¶ Minor: que est scda ppo in syllogismo. q si fuerit falsa est neganda: dicēdo. nego minorem. Si autē vera: tunc est concedēda.

¶ Consequētia est quadruplex. ¶ Sylogistica: est argumentū factū ex duabz pmissis sylogistice in modo et figura dispositis. vt omne animal est substantia: omnis homo est animal. ergo omnis homo est substantia. et tunc nunq̃ debet negari consequentia si pmissae sunt debite dispositae. Sed respiciendū est ad pmissas: quia tūc cōmuniter est defectus in illis. ¶ Enimemastica: est oratio que fit ex antecedēte et consequēte. Vel est argumentū qd nō est exemplare: nec sylogisticū: nec inductiuū. et dicitur ab ens quod est in. et thimos mens: quasi tenens vnā pmissam in mente. vt omne animal est substantia: ergo omnis homo est substantia. hic esset sylogismus perfectus si adde retur vnā pmissa: videlicet ista: omnis homo est animal. ¶ Inductiua: est argumentum quo pcedit a singularibz sufficiēter enumeratis ad eius vniuersales. Similit a descendētibz ad descēsam: vel ab inducentibz ad inductā. et talis semp debz concedi si sit inductio sufficiens. vt pbando illam: omnis homo currit. Sic. iohannes currit: petrus currit: et sic de singulis. ergo omnis homo currit. Tenet consequentia ab inducentibz ad inductā. ¶ Exemplaris. est consequentia in qua vnū particulare probat reliquū: ppter similitudinem repertā in virisq̃. et talis consequentia debet concedi: dūmodo fuerit sufficiens similitudo. vt venetos pugnare cōtra florentinos malū est: quia sunt vicini. ergo cracouienses pugnare cōtra vtratislauenſes malū est: quia sunt vicini. ¶ His itaqz perpaucis de modo respōdendi adiectis huic opusculo finē imponere libuit. Pro q̃ deus sit bñdictus in secula seculorū. Amen.

Congestū per magistrū Michaele de Vtratislauiā: Collegij maioris ar
tistarum studij Cracouiēsis Collegiatū finit. Impressum Ar
gentine p honestū virū Joannē knoblouch ciuē ar
gentinē. impēsis Urbani kaym bibliopole
budensis. Anno dñi. 25. D. XL.
die. xix. mensis No
uemb̃ris.

Handwritten text in the top right corner, possibly a title or header.

Handwritten text in the middle right section, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the top left corner, possibly a title or header.

Handwritten text in the middle left section, continuing the narrative or list.

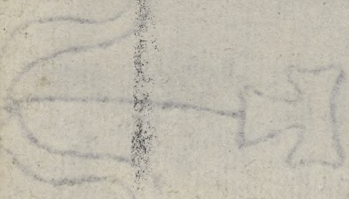
Handwritten text in the bottom right section, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the middle left section, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the bottom left section, continuing the narrative or list.

Handwritten text in the bottom left section, continuing the narrative or list.

604

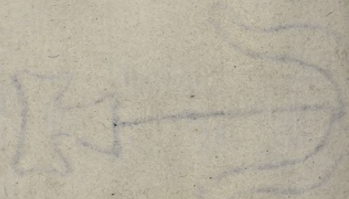

Biblioteka Jagiellońska

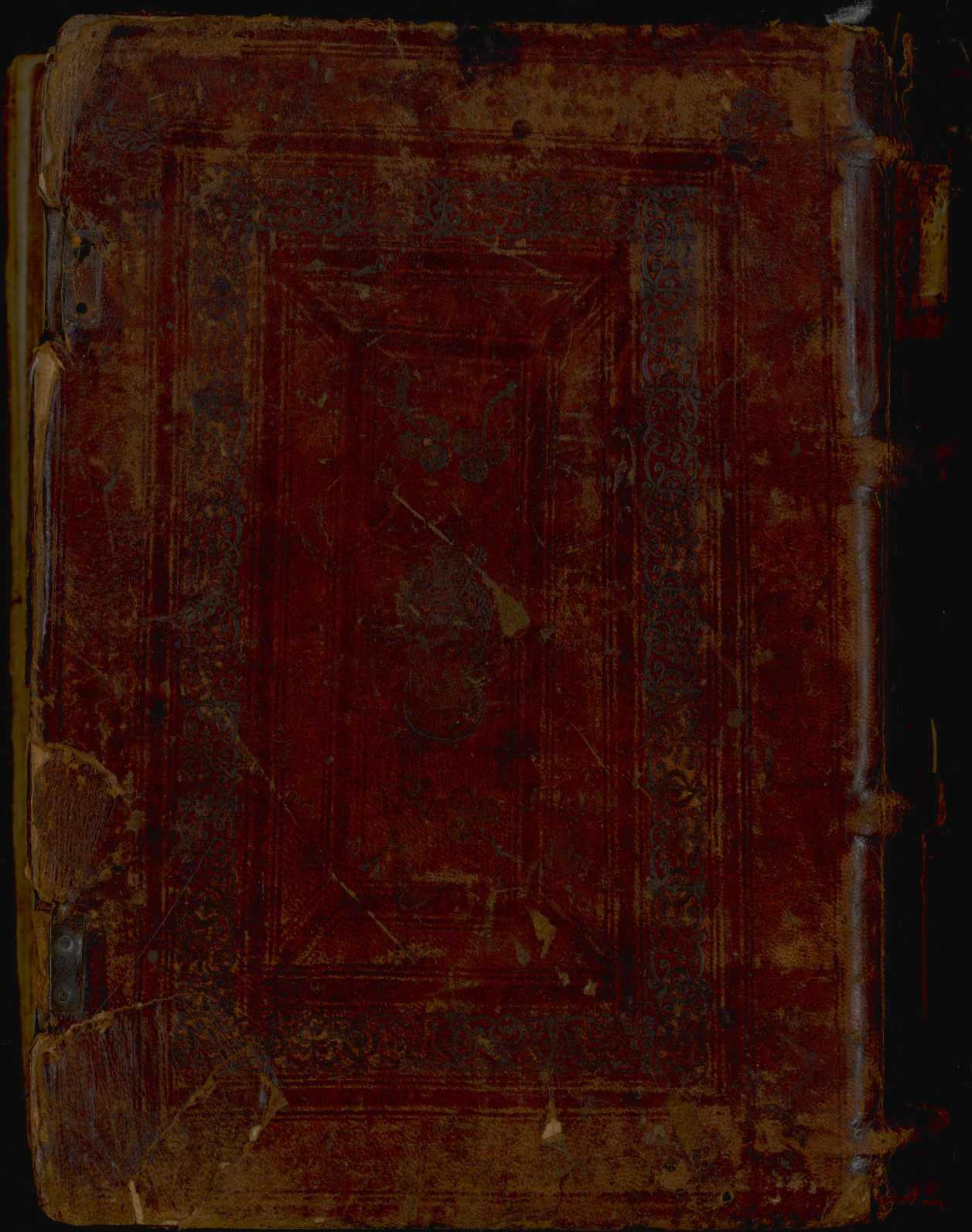

stdr0034834

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header, written in a cursive script. The text is partially obscured by a large, irregular tear on the left side of the page.

[illegible]

St. Dunstons
L. 5